

ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΑΒΒΙΔΗΣ

Μέγα στοίχημα η μεταρρύθμιση της Δικαιοσύνης

Οι προωθούμενες αλλαγές στο χώρο της Δικαιοσύνης αποτελούν την κορωνίδα των προτεραιοτήτων του υπουργού Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξης, όπως ο ίδιος τις θέτει στη συνέντευξή του στην «Κ». Ο Γιώργος Σαββίδης θεωρεί πως το σύστημα απονομής της Δικαιοσύνης, από χρονικής πλευράς ολοκλήρωσης των υποθέσεων, είναι προβληματικό. Επί του προκειμένου θεωρεί πως είναι μεγαλύτερη από τα τρία χρόνια ο χρόνος ολοκλήρωσης μιας αστικής υπόθεσης. Από τα σοβαρά ζητήματα που βάζει στο τραπέζι ο υπουργός και η οδική συμπεριφορά του κύριου οδηγού και η διαπίστωση απουσίας κουλτούρας μη επιθετικής οδήγησης. **Σελ. 16**

ΗΝΩΜΕΝΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Δίκopes οι κυρώσεις στην Τουρκία

Ο υφυπ. Εξωτερικών Κλαρκ Κούπερ δήλωσε ότι οι Τούρκοι δεν έχουν ακόμη αποφύγει τον κίνδυνο για την επιβολή κυρώσεων. Το Πεντάγωνο ήδη ανακοίνωσε την απομάκρυνση της Τουρκίας από το πρόγραμμα συμπαγωγής των F-35. Παράλληλα, μέσα στον Σεπτέμβριο, ξεκαθαρίζονται τα πράγματα και σε σχέση με την άρση του αμερικανικού εμπάργκο όπλων στην Κύπρο. **Σελ. 8**

ΠΑΙΔΕΙΑ

Το κουδούνι χτύπησε τα προβλήματα έμειναν

Η σχολική χρονιά ξεκίνησε με προβλήματα που αναδείχθηκαν από τις πρώτες κιόλας μέρες. Ο υπουργός Παιδείας Κώστας Χαμπιαούρης και το Υπουργείο του έχουν μπει στο στόχαστρο των εκπαιδευτικών οργανώσεων. Αιτία των προβλημάτων η έλλειψη επικαιροποιημένων κανονισμών. Η ΠΟΕΔ ανακοίνωσε μονόωρη στάση εργασίας στις 23 του μήνα, καταγράφοντας με αυτό το μέτρο την πρώτη απεργιακή κίνηση του νέου σχολικού έτους. **Σελ. 17**

AMAZONIOS

Σήμα κινδύνου για το τροπικό δάσος

Οι ανθρώπινες παρεμβάσεις απειλούν να διαταράξουν ανεπιστρεπτί τον υδρολογικό κύκλο του τροπικού δάσους. Ο περιβαλλοντολόγος Τόμας Λόβτζοϊ εκτιμά ότι το μάζιμου των απωλειών που μπορεί να «αντέξει» το δάσος δεν ξεπερνά το 20% με 25% της έκτασής του και σήμερα έχει ήδη αποψιλωθεί το 19,3% της επιφάνειας του Αμαζονίου. **Σελ. 22**

Πρώτα να ξεκαθαρίσουμε τι λύση θέλουμε

Να αρχίσουμε με μια άτυπη πενταμερή και μετά να συνεχίσουμε συζητώντας τους όρους αναφοράς

Ο υπουργός Εξωτερικών της Τουρκίας Μεβλούτ Τσαβούσογλου παραχώρησε συνέντευξη στην «Κ» και τον Νίκο Στέλγια, την περασμένη Δευτέρα, μετά που μπήκε στην περιελκιστή πόλη της Αμμοχώστου. Μάλιστα, επί του συγκεκριμένου ζητή-

ματος, εισήγαγε άλλο ένα ανησυχητικό στοιχείο, λέγοντας ότι για το Βαρώσι σημασία έχει πα το δικαίωμα χρήσης. Επίσης ότι το σχέδιο για την πόλη θα γνωστοποιηθεί, αφού γίνουν οι απαραίτητες διεργασίες. Σε ό,τι αφορά την επανέναρχη ου-

Συνέντευξη
Μεβλούτ
Τσαβούσογλου
στην «Κ»

σιαστικού διαλόγου στο Κυπριακό, ο Τούρκος ΥΠΕΞ λέει ότι θα πρέπει αρχικά, σε μια άτυπη πενταμερή, να ξεκαθαρίσουμε τι λύση θέλουμε και μετά να συμφωνήσουμε στους όρους αναφοράς. Μάλιστα, σημειώνει ότι ενώ η ε/κ πλευρά δηλώνει ότι

επιθυμεί το τέλος των εγγυήσεων η τ/κ πλευρά τώρα έχει μεγαλύτερη ανάγκη, διότι αν δεν υπήρχαν οι τουρκικές εγγυήσεις, η ε/κ πλευρά δεν θα παραχωρούσε ποτέ στην τ/κ πλευρά το δικαίωμα που της αναλογεί στους υδρογονάνθρακες. **Σελ. 10**

Κομισιόν για δυνατούς λύτες

Την περασμένη Τρίτη η Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν για περίπου δύο ώρες μπροστά σε δεκάδες διαπιστευμένους δημοσιογράφους των Βρυξελλών εξηκούσε τη δομή της επόμενης Επιτροπής Επιτροπής. Η πρώην Γερμανίδα υπουργός Αμυνας αποφάσισε να τοποθετήσει στην κορυφή της Επιτροπής τρεις εκτελεστικούς αντιπροέδρους από τα τρία μεγαλύτερα κόμματα. Πέρα από την αριθμητική ισορροπία που κρατήθηκε για πρώτη φορά ανάμεσα σε άνδρες και γυναίκες επιτρόπους, η Φον ντερ Λάιεν φαίνεται να προσπαθεί να έχει και μια κομματική ισορροπία σε κάθε χαρτοφυλάκιο. Και ενώ μπορεί να τα κατάφερε από άποψη ισορροπιών, έκανε δύο βασικά στραβοπατήματα: μία μάλλον ατυχή επιλογή επιτρόπου σε συγκεκριμένο χαρτοφυλάκιο, αλλά και μία λάθος ονομασία του χαρτοφυλακίου, του Έλληνα επιτρόπου, με τίτλο «Προστασία του ευρωπαϊκού τρόπου ζωής», που χαρακτηρίστηκε από ευρωβουλευτές ως προσβλητική. **Σελ. 18**

Αλλαγές στη σύνθεση της Βουλής

Προς επίλυση του θέματος της 56ης έδρας και παραίτηση Κασίνη

Κινήσεις για άρση των ζητημάτων που έχουν προκύψει με την κενή 56η έδρα της Αλληλεγγύης γίνονται από πλευράς Βουλής των Αντιπροσώπων με τροποποίηση του Συντάγματος και του νόμου περί εκλογής βουλευτών. Την ίδια ώρα και χωρίς να υπάρχει συσχετισμός, προς παραίτηση φαίνεται να οδεύει ο βουλευ-

τής του ΔΗΣΥ Λευκωσίας Σόλωνας Κασίνης, ο οποίος απέχει από τις εργασίες του Κοινοβουλίου για λόγους υγείας. Πρόκειται γα δύο απουσίες οι οποίες έχουν επηρεάσει την εύρυθμη λειτουργία του Κοινοβουλίου. Το παζλ των αλλαγών θα έχουν ως αφετηρία τον επικείμενο κυβερνητικό ανασχηματισμό. **Σελ. 8**

Περιμετρικός στη Λευκωσία το '23

Αναμένεται ότι θα δώσει λύση στο κυκλοφοριακό πρόβλημα

Μέχρι το 2023 αναμένεται ότι θα ολοκληρωθεί η πρώτη φάση του περιμετρικού δρόμου Λευκωσίας, έργο που θα δώσει λύση στο κυκλοφοριακό χάος στην πρωτεύουσα. Το έργο έχει προϋπολογισμό 62 εκατ. ευρώ. Με την ολοκλήρωσή του ο περιμετρικός θα μειώσει τον ημερήσιο όγκο οχημάτων κατά 12,4% στην Σπ. Κυ-

πριανού, και κατά 5% στην είσοδο της Λευκωσίας. Ανάσα στους οδηγούς αναμένεται να δώσει και η οδική αρτηρία Αργυρουπόλεως - Ιπποκράτους. Σε ημερήσια βάση οι διελεύσεις οχημάτων κυμαίνονται από 40- 48 χιλιάδες για τους δρόμους που υπάρχει μεγάλο κυκλοφοριακό πρόβλημα. **Οικονομική, σελ. 4**

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Άνευ αδιεξόδου

Ο πρόεδρος της Βουλής, ο γεν. εισαγγελέας και συλλήβδην όλα τα κοινοβουλευτικά κόμματα έπρεπε να είναι ιδιαίτέρως προσεκτικοί όταν μετέρχονται μεθόδους εξόχως αντινομικές και αφήνουν τη Βουλή να λειτουργεί με έναν βουλευτή λιγότερο ώστε να «εξυπηρετήσει» ο καθείς τη δική του σκοπιμότητα. Στις σύγχρονες δημοκρατίες δεν νοείται να επισυμβαίνουν συμπεριφορές που παρακολουθεί όλο το εκλογικό σώμα αποσβολωμένο, μη μπορώντας να δοθεί λύση και να λειτουργήσει το κοινοβούλιο όπως ορίζει το σύνταγμα. Το παρόν παρατεταμένο αδιέξοδο δημιουργεί συνταγματική ανωμαλία και στη συνταγματικοπολιτική του ερμηνεία, στρέβλωση της ίδιας της λαϊκής κυριαρχίας (άρθρα 62, 65, 66 ΣτΚ) και οι θεσμικές αρμόδιοι όφειλαν να εργάζονταν συναινετικά και μέσα στο πλαίσιο του συντάγματος για να λυθεί το πρόβλημα, γνωρίζοντας πρώτα οι ίδιοι ότι στις δημοκρατίες δεν υπάρχουν αδιέξοδα.

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΣΗΜΕΡΑ ΣΤΟ ΕΝΘΕΤΟ «ΖΩΗ»

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

Ο ασυμβίβαστος Λαυρέντης Μαχαιρίτσας

Ο Λαυρέντης Μαχαιρίτσας έφυγε αναπάντεχα από τη ζωή, αλλά άφησε παρακαταθήκη τα τραγούδια του, αλλά και μια ολόκληρη κοσμοθεωρία. «Καλόπεσα στις παρέες μου και δεν έμπλεξα. Είμαι παρορμητικός. Τον συμβιβασμό τον κάνεις μόνο αν αξίζει τον κόπο». **Ζωή, σελ. 1**

ΘΕΑΤΡΟ

Οι «Λύκοι» μπαίνουν στο γήπεδο για θέατρο

Η σκηνοθέτρια Μαγδαλένα Ζήρα ανεβάζει το έργο της Σάρα Ντελάπ «Οι Λύκοι», το οποίο γράφτηκε το 2017 και έκτοτε έκανε θεατρικές επιτυχίες. Η Μαγδαλένα, που μετέφρασε το κείμενο και ανεβάζει το έργο για πρώτη φορά στα ελληνικά, μίλησε στην «Κ» για την παράσταση. **Ζωή, σελ. 3**

ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ

Ο «Λορεντζάτσιο» στο Φεστιβάλ Κύπρια 2019

Ο Νεκτάριος Θεοδώρου υποδύεται τον ρόλο του Λορεντζάτσιο του ομώνυμου έργου του Γάλλου Αλφρέ Ντε Μυσέ, σε σκηνοθεσία Γιάννη Ιορδανίδη και μιλάει στην «Κ» για το σπάνια παιγμένο αυτό έργο και τις απαιτήσεις τους ρόλου του. **Ζωή, σελ. 4**

Εδώ
ο μισθός σου
έχει αξία!

ALPHA BANK

ZENITH, THE FUTURE OF SWISS WATCHMAKING

DEFY | El Primero 21
1/100th of a second chronograph

Vassos Eliades Accessories Ltd
Nicosia - Limassol, Tel.: 22 897 361

ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

Γράφει ο **ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ**

Φτάσαμε στο αδιανόητο

Οι τελευταίες μου εικόνες από το Βαρώσι προ του '74 είναι αντιφατικές. Έχω στη μνήμη μια ασπρόμαυρη φωτογραφία από μια κηδεία μια χειμωνιάτικη Κυριακή με λιακάδα και κόσμο να συνοδεύει ένα άσπρο φέρετρο. Η δεύτερη εικόνα είναι έγχρωμη. Είμαστε στη δεξίωση ενός γάμου σε ένα από τα κοσμοπολίτικα ξενοδοχεία της πόλης και έφηβος εγώ είχα εντυπωσιαστεί διότι μουσική έπαιζαν οι Κώστας Τournάς και Ρόμπερτ Γουίλιαμς. Έχω και μερικές αμυδρές εικόνες από μια γιορτή πορτοκαλιού, από τη βεράντα του σπιτιού κάποιων οικογενειακών φίλων και το νοσοκομείο της πόλης όπου γεννήθηκε ένας ξάδελφός μου. Το 1974 ήμουν 16 χρονών. Όταν το καλοκαίρι του 1994 έγραφα κείμενα για μια ραδιοφωνική εκπομπή που θα μεταδιδόταν στις 14 Αυγούστου από το Τρίτο του ΡΙΚ, ως αφιέρωμα στην αιχμάλωτη Αμμόχωστο, μου προέκυψαν και μερικά τραγούδια, που μαζί με κάποια του Βαρωσιώτη Πάρη Ποταμίτη, συναποτέλεσαν το δίσκο “Όταν τον Αύγουστο βρέχει”, σε μουσικές του Κούλη Θεοδώρου. Το ομότιτλο, μελαγχολικό και σχεδόν προφητικό τραγούδι έλεγε: «Όταν τον Αύγουστο βρέχει/κι η πόλη φεγγάρι δεν έχει/παλιό κομπολόι οι ώρες/μετρούν της ψυχής μου τις μπόρες». Βλέπετε ο δημοσιογράφος μέσα μου, απαγόρευε στο στικουργό την αισιοδοξία διότι ήξερε ότι εμείς οι Ε/κ απορρίψαμε κάμποσες φορές ένα συμβιβασμό για να πάμε στη θαλασσοφιλία. Σπύρος Κυπριανού και Εζεκίας Παπαϊωάννου είπαν ότι στην πρόταση Βρετανών, Αμερικανών και Καναδών να παρακαθίσουμε σε συνομιλίες με τον Ντενκτάς και να μας επιστρέψουν το Βαρώσι. Ο πρώτος, μετά από απαίτηση φίλων του ντιβέλοπερς που είχαν αρχίσει αναπτύξεις στη Λεμεσό, και ο δεύτερος μετά από οδηγίες της Μόσχας. Τότε μάλιστα εφύρναν και τη βαρύγδουπα πολιτική ατάκα «δεν θα αμμοχωστοποιήσουμε το Κυπριακό» και την σέρβιραν στον τρομαγμένο από την εισβολή κόσμο. Γι’ αυτό και ο δημοσιογράφος υπαγόρευσε στον αυτόκλητο στικουργό τα επόμενα λόγια: «Ξανθή του Αυγούστου βροχή/τη χάρτινη τούτη εποχή/που γίναν οι μέ-

ρες παρτίδες/μην ψάχνεις χαμένες πατρίδες». Ακολούθησαν, το 1979, η συνάντηση κορυφής Κυπριανού-Ντενκτάς όπου το 5ο από τα 10 σημεία της Συμφωνίας ήταν για το Βαρώσι. Ο Σπύρος ήθελε πρόταξη. Το 1984 ο ντε Κουεγιάρ, στους Δείκτες του περιέλαβε και το Βαρώσι αλλά το απέρριψε ο Ντενκτάς. Το 1992 ο Μπούτρος Γκάλι στη Δέσμη Ιδεών περιλάμβανε και το Βαρώσι. Την αποδέχθηκε ο Γιώργος Βασιλείου, που έχασε τις εκλογές από τον Γλαύκο Κληρίδη ο οποίος με τον εταίρο του Σπύρο Κυπριανού την απέρριψαν. Το 2004 το Σχέδιο Ανάν προνοούσε επιστροφή της περικλειστας Αμμοχώστου και της νεκρής ζώνς υπό ε/κ διοίκηση εντός 104 ημερών από τη λύση. Είπαμε όχι. Η τελευταία δυνατότητα για επιστροφή στο Βαρώσι ήταν στο Κραν Μοντάνα το 2017. Ξέρετε...Το «όχι» που φωνάξαμε σαν τσάμπα μάγκες σε όλες τις προτάσεις για το Βαρώσι να αποδεικνύεται συμφορά: «Κουρσάροι τα τείχη πατάσαν/τα πέπλα της πόλης μαδόσαν/κι εμείς με τις μαύρες σημαίες/πουλάμε στο βρόντο ιδέες. («Δεν θα αμμοχωστοποιήσουμε το Κυπριακό»).Δεν θα μετρήσουμε ποιοι έβγαλαν τα περισσότερα καρφιά στο φέρετρο της Αμμοχώστου καθώς τώρα έχουμε φτάσει στο αδιανόητο. Μπήκαμε στην εποχή της έσχατης πλάνης, η οποία θα είναι χειρότερη της πρώτης: Ο ΥΠΙΕΣ της Τουρκίας Μεβλούτ Τσαβούσογλου, να μπαίνει στο περικλειστο Βαρώσι και να μας πληροφορεί σήμερα (βλ. σελ. 10) ότι μολίς ολοκληρώθούν οι σχεδιασμοί θα ανοίξει την περικλειστη πόλη, διότι οι Ε/κ ιδιοκτήτες έχουν δικαίωμα χρήσης των περιουσιών τους! Στις τελευταίες προκλήσεις η Λευκωσία αμύχανα αντιδρά διά του προέδρου Αναστασιάδη, ο οποίος διακηρύττει ότι μελετά το ενδεχόμενο προσφυγής στα Η.Ε. Γιατί; Για να πάρουμε πιο δυνατά ψηφίσματα από το 550 και το 789; Αμφιβάλω. Είμαι στην 6η δεκαετία της ζωής μου και δεν νομίζω να φτάσω να γράψω ένα στίχο για την ελεύθερη Αμμόχωστο. Μένω λοιπόν στο ρέξβιεμ του 1994: «Ξανθή του Αυγούστου βροχή/απάτη θα γίνει η ευχή/και τ’ άδειο πουκάμισο μένει/πιο άδειο χωρίς την Ελένη»...

paraschos@kathimerini.com.cy

ΟΜΗΡΟΥ & ΣΕΒΕΡΗ / Γράφει ο **ΟΝΑΣΑΓΟΡΑΣ**

Το ραντεβού με Γκουτιέρες, ο πιο αδύναμος κρίκος και ο Νιαζί

«**Σοβαρά**, πρόεδρε, να πάρουμε μαζί μας τον Τάσο Τρύφωνος;»

Έντονη προεργασία για τη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ κάνει ο Healthy, όπως ακούω από πηγή μου που επισκέπτεται συχνά τον Λόφο. Εκτός από τη συνάντηση με τον Γκουτιέρες και τα όσα θα διαμεικθούν για το Κυπριακό, γίνεται προετοιμασία και για κάποιες άλλες, πολύ σημαντικές συναντήσεις που προγραμματίζονται. Το σίγουρο είναι πως η τριμερής με τον Μουσταφά δεν πρόκειται να πραγματοποιηθεί αφού ούτε συμφωνία στους όρους αναφοράς υπήρξε, ούτε και ο Γκουτιέρες είχε χρόνο, ίσως ούτε και διάθεση να εμπλακεί υπό την πίεση της Γενικής Συνέλευσης, με το Κυπριακό. Η τριμερής θα πραγματοποιηθεί μάλλον τον Οκτώβριο, μάλλον στη Γενεύη και εκτιμάται από όσα «ξέφυγαν» της Λουτ, πως ο Γκουτιέρες «θα είναι κοφτός με συγκεκριμένες ερωτήσεις στις οποίες θα αναμένει συγκεκριμένες απαντήσεις». «Θα είναι μια διαδικασία που θα θυμίζει λίγο τον πιο Αδύναμο Κρίκο» μου ανέφερε η πηγή μου, σημειώνοντας πως «είναι κρίσιμο να μην είναι ο δικός μας αυτός που θα φύγει από τον πρώτο γύρο».

Πολύ συζητήθηκε η δήλωση του ευρωβουλευτή του ΑΚΕΛ Νιαζί Κιζιλγιουρέκ για το χαρτοφυλάκιο του Έλληνα Ευρωπαίου Επιτρόπου Μαργαρίτη Σχοινά. «Πρόκειται για πραγματοποίηση των προβλέψεων του Όργουελ και όχι ένα παρεξηγημένο τίτλο ενός Επιτρόπου. Το πορτοφόλιο του Έλληνα Επιτρόπου για «προστασία του ευρωπαϊκού μας πολιτισμού» που υιοθέτησε η Επιτροπή φον ντερ Λάιεν, αποτελεί μια ξεκάθαρη απειλή προς την πολυπολιτισμικότητα, τη Δημοκρατία και τα ανθρώπινα δικαιώματα. Ποιο «ευρωπαϊκό τρόπο ζωής» θα προστατεύσει δήθεν ο Έλληνας Επίτροπος Μαργαρίτης Σχοινάς και η πρόεδρος της Κομισιόν; Αυτόν που αντιλαμβάνονται οι βραθιά συντηρητικοί λευκοί άντρες Ευρωπαίοι, οι οποίοι του δίνουν μια ερμηνεία που ταυτίζεται με τη χριστιανική θρησκεία; Οι οποίοι έχουν την τάση να αποκλείουν όσους ζουν διαφορετικά και πιστεύουν διαφορετικά από αυτούς; Αν ένα νέο πορτοφόλιο είναι αναγκαίο στη σημερινή Κομισιόν είναι αυτό της εμβάθυνσης της Δημοκρατίας, της κοινωνικής ένταξης, της αποδοχής της διαφορετικότητας και της πολυπολιτισμικότητας», ανέφερε εμφαντικά στη δήλωσή του ο ευρωβουλευτής του ΑΚΕΛ.

Η αλήθεια είναι πως για το χαρτοφυλάκιο του Μαργαρίτη Σχοινά ακούστηκαν σχόλια και από άλλους ευρωβουλευτές και γίνονται ενέργειες για «μερική τροποποίηση του τίτλου» ώστε να

μην δημιουργούνται παρεξηγήσεις. Ωστόσο η δήλωση Κιζιλγιουρεκ προκάλεσε συζήτηση για τον επιθετικό της τόνο ιδιαίτερα κατά του Μαργαρίτη Σχοινά τον οποίο ούτε λίγο, ούτε πολύ χαρακτηρίζει συντηρητικό και ρατσιστή. Επιπλέον, σύμφωνα με πηγή μου στις Βρυξέλλες η δήλωση προκάλεσε ερωτηματικά και για το γεγονός ότι «ο Νιαζί παρואίζεται να μην γνωρίζει και να μην εκτιμά τον ευρωπαϊκό πολιτισμό, χάρις στον οποίο βρίσκεται στην Ευρωβουλή».

Η κυρία Γιαννούλλα, η οποία ως γνωστόν ακούει όλα όσα ψιθυρίζονται στους διαδρόμους του ΑΚΕΛ και ακόμα περισσότερο, μου έλεγε πως υπήρξαν αντιδράσεις και εντός του κόμματος για το ύψος της δήλωσης Νιαζί. Μάλιστα γνωστό στέλεχος υποστήριξε πως «το ΑΚΕΛ δεν χρειάζεται να ανοίξει αχρείαστα νέο μέτωπο» και ζήτησε όπως οι τοποθετήσεις του κόμματος είναι «ήπιες».

Στα μαχαίρια βρίσκονται οι δήμαρχοι των κατεχόμενων Δήμων. Η πρόσφατη συνεδρία της Επιτροπής Κατεχόμενων Δήμων έφερε ένα βήμα πιο κοντά τον διχασμό και τη διάλυση. Αιτία η προεδρία της Επιτροπής την οποία διεκδικούσε ο νέος Δήμαρχος Αμμόχωστου Σίμος Ιωάννου, χωρίς να προηγηθούν εκλογές, ως ο αντικαταστάτης του Αλέξη Γαλανού αλλά και ο

Πέτρος Καρεκλάς, δήμαρχος Κυθρέας, ο οποίος τελικά εξελέγη άνευ ανθυποψηφίου, αφού ο Σίμος Ιωάννου αποχώρησε διαμαρτυρόμενος όταν η πλειοψηφία αποφάσισε τη διενέργεια εκλογών.

Την επομένη ο Δήμος Αμμοχώστου ανακοίνωσε ότι θα προσβάλει τις αποφάσεις της Επιτροπής τις οποίες θεωρεί παράτυπες, επιτιθέμενος κατά «συγκεκριμένων δημάρχων» άλλων κατεχόμενων Δήμων για τις μεθοδεύσεις τους. Στην ανακοίνωση γινόταν μάλιστα αναφορά πως το Δημοτικό Συμβούλιο Αμμοχώστου είχε ομόφωνα αποφασίσει η προεδρία της Επιτροπής Κατεχόμενων Δήμων να δοθεί στον Σίμο Ιωάννου.

Σκολιάζοντας τα τεκταινόμενα στους κόλπους των κατεχόμενων Δήμων και την πολεμική που βρίσκεται σε εξέλιξη, γνωστός πολιτικός στην πρωτεύουσα διερωτήθηκε προχθές «κατά πόσον οι δήμαρχοι των κατεχόμενων Δήμων δεν έχουν άλλη δουλειά να κάνουν από το να βγάζουν ο ένας το μάτι του άλλου» και συμπλήρωσε πως δεν μπορούσε να υπάρξει «χειρότερη εικόνα σε χειρότερη στιγμή».

ΚΟΝΙΖ: Ποιος υπουργός άρχισε να προετοιμάζεται για την έξοδό του από την κυβέρνηση και μιλάει ήδη για τα επόμενα σχέδιά του;

Ο ΦΙΛΙΣΤΩΡ

Επιλογή και επιμέλεια:
ΒΑΣΙΛΗΣ ΜΗΝΑΚΑΚΗΣ, ΜΥΡΤΩ ΚΑΤΣΙΓΕΡΑ

80 χρόνια πριν στην «Κ»
15.IX.1939

ΚΑΤΑΛΗΨΗ ΓΚΝΤΑΝΣΚ: Το ημετέστιμον Γερμανικών Πρακτορείων ανήγγειλε σήμερα ότι τα γερμανικά στρατεύματα κατέλαβον την Γδύνια [Γκντανσκ] περί ώραν 10.15'. Ο επί κεφαλής της πολωνικής φρουράς λέγεται ότι παρέδωκε την πόλιν. [...] Ο αρχηγός των γερμανικών στρατευμάτων δήλωσεν ότι θα εδέχετο την παράδοση της πόλεως μόνον εάν εγένετο αυτή υπό του δημάρχου και εντός ορισμένου χρονικού διαστήματος. Κατόπιν τούτου ο δήμαρχος Σκουπιέν συνοδευόμενος υπό τινων εκ των κορυφαίων πολιτών της Γδύνιας μετέβη εις το γερμανικόν στρατηγείον και ανήγγειλεν ότι η πόλις παραδίδεται.

ΗΣΥΧΙΑ: Η πρώτη Κυριακή του πολέμου εις το Παρίσι επέρασεν εν απολύτω ησυχία. Πυκνά πλήθη έκαμαν τον συνηθισμένον περιπάτον των εις τα βουλεβάρτα και τα καφενεία ήσαν γεμάτα. Οι κινηματογράφοι που εξακολουθούν να λειτουργούν συνεχέντρυναν επίσης πολλούς θεατάς. Εκεi όμως που παρετηρήθη μεγαλειτέρα συρροή κόσμου ήσαν οι εκκλησίαι. Πράγματι, χιλιάδες πιστών, ως επί το πλείστον γυναικών, παρευρρέθησαν εις τας δεήσεις αι οποίαι εγκύλησαν υπέρ της νίκης των γαλλικών όπλων και υπέρ ταχείας ειρήνης.

Με άριστα
το 10

1 Στο μέτωπο. Είπε και ο αγαπητός Golden Pantelides να στηρίξει τον νεαρό 16χρονο που κατέβασε τη σημαία στα Κατεχόμενα. Τι το ήθελε ο Golden Boy; Τελικά στη ζούγκλα των social media δεν ξέρεις πότε θα ξεπροβάλει η αγέλη με τις ύαινες να σε κατασπαράξει.

2 Στην κυκλοφορία. Εντάξει βρε, χρειάζεται μια ώρα από τον Στρόβολο να πας στην Έγκωμη. Ευρωπαϊκή πρωτεύουσα δεν θέλατε να γίνετε; Αν δεν σάς αρέσει πηγαίνετε να μείνετε στο «χωριό» της Λεμεσού.

3 Στο δόγμα. Πήγε λέει ο Healthy κούτσα - κούτσα στην Αθήνα να δει τον Κυριάκο. Ο Κυριάκος με το ύφος του Harvard alumni του είπε πως έχει άλλες προτεραιότητες αυτή τη στιγμή. Ο Healthy πήρε αγκαζέ τον Κενεβέζο και κατέβκαν κούτσα - κούτσα τα σκαλιά του Μαξίμου. «Ευκαιρία να κάνουμε ότι θέλουμε» είπαν μετά στο ξενοδοχείο παρέα με τα ούσκια.

4 Στο απολωλός. Η αλήθεια είναι πως παρά το bullying που έφαγε ο πρόεδρος στην Αθήνα κατά καιρούς, Κοτζιάς

ΣΤΑΘΕΡΑ ΒΗΜΑΤΑ ΜΠΡΟΣΤΑ / Γράφει ο **ΣΠΟΝΔΟΦΟΡΟΣ**

Μα την Παναγία Σουμελά.

και Δένδιας και λοιπό κολωνάκι, λένε τα καλύτερα. Ελίσσεται σαν χέλι ακούεις.

5 Στον άλλο. Όσοι είδαν τον πρώην ΥΠΑΜ της Ελλάδας Πάνο Καμένο τελευταία δεν πίστευαν στα μάτια τους. Η Παναγιά η Σουμελά έκανε το θαύμα της.

6 Στον Μικρό. Καλός ο μικρός Νίκος τον συμπαθώ. Λίγο να προσέξει... Τάδε έφη ο Θέιος Τσαβού. Πήρε από κόμπ έναν το endorsement ο Χριστούδουδης.

7 Στην πρόβλεψη. Απόψε που τα κανάλια θα παίζουν τη συνέντευξη Τσαβούσογλου είτε ως συνέντευξη στην «αθηναϊκή Καθημερινή» είτε στην «Κα-ι-νι» στα γρήγορα. Για τις εφημερίδες οι περισσότερες θα έχουν «σε κυριακάτικη εφημερίδα». Συναδελφική αλληλεγγύη κ. διευθυντά.

8 Στην κατάρρα. Αυτό το οικόπεδο τελικά δεν ήταν γραφτό να πουληθεί είτε υπερεκτιμημένο είτε και δωρεάν. Εκεί θα παραμείνει να μας θυμίζει τη

μακέτα του Δημήτρη. Fake news moment.

9 Στη σοβαρότητα. Ο 14χρονος δεν πήγαινε σχολείο, του έσφαξε ο πατέρας το αγαπημένο αρνί, η μητέρα είναι στο ψυχιατρείο. Η απογείωση των κυπριακών ΜΜΕ.

10 Σε αυτούς που μένουν. Όπως πάει δεν ξέρω πλέον ποιος θα παραμείνει στο νέο Υπουργικό του Healthy. Ένας είναι ο σίγουρος: Ο Ιωάνς.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτησία
«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΑΝΗΣ • Διευθυντής: ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ
Αρχισυντάκτης: ΑΛΚΗΣ ΑΝΔΡΕΟΥ • Υπεύθυνος Υλης: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ • Υπεύθυνος Ατελιέ: ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 2411 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Διευθυντής: ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΕΛΑΣ • Διεύθυνση συντάξεως: ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ - ΝΟΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Limassol Marina

luxury living • yachting
dining • shopping

The **ONLY** apartments in the sea

Show apartment ready for viewing

Own an apartment at Castle Residences, the most unique cluster of properties in the Mediterranean and in the heart of an award-winning superyacht marina.

- Spacious 2, 3 and 4-bedroom apartments
- On a private island, surrounded by water
- Uninterrupted sea, marina and city views
- Private swimming pool, parking and storage
- Designer furniture and berth packages
- Property management, rentals, security and concierge
- Beach, spa, gym, restaurants and shops

Delivery September 2020

For more information or to book your private viewing,
contact us on **+357 25 020 020**

limassolmarina.com

Living on the sea

Το πυροτέχνημα έσκασε στα χέρια του Προεδρικού

Οι εξαγγελίες Οζερσαί για την Αμμόχωστο που υποτιμήθηκαν στην αρχή και κινητοποιήσαν την κυβέρνηση λίγο αργοπορημένα

Της **ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ**

Ήταν τον περασμένο Ιούνιο ο «υπουργός Εξωτερικών» Κουντρέτ Όζερσαί έκανε «ένα απτό βήμα», εξαγγέλλοντας μέτρα για την περικλείστη Αμμόχωστο ο Νίκος Χριστοδουλίδης εκτιμούσε από αέρος πως «περισσότερο πρόκειται για μια κίνηση εντυπωσιασμού». «Ξέρουμε» έλεγε «τις θέσεις του, αλλά σε καμία περίπτωση δεν τις υποβαθμίζουμε». Οι εξαγγελίες Όζερσαί δεν αντιμετώπιστηκαν βεβαίως με την ίδια ψυχραιμία από τους Βαρωσίτες που πήγαν να διαδηλώσουν έξω από το Προεδρικό και προκάλεσαν τη δυσφορία του προέδρου, ρωτώντας τους γιατί πήγαν έξω από το Προεδρικό και όχι στα οδοφράγματα. Επέμενε, μάλιστα, η κυβέρνηση πως αυτό αποτελεί το προεκλογικό δώρο της Άγκυρας προς τον Όζερσαί και ο πρόεδρος υπενθύμισε στους Βαρωσίτες, που απαιτούσαν να τεθεί ως προτεραιότητα η Αμμόχωστος, πως οι δύο γαμπροί του είναι από την Αμμόχωστο. Από εκείνον τον Ιούνιο μέχρι σήμερα μεσολάβησαν πολλά που έδωσαν την αίσθηση πως η κυβέρνηση είχε μάλλον υποτιμήσει τον κίνδυνο.

Ο κ. Όζερσαί, ξενάγησε Τούρκους αξιωματούχους και Τ/κ δημοσιογράφους στην περικλείστη πόλη και μόλις πριν από λίγες ημέρες, ο Τούρκος υπουργός Εξωτερικών Μεβλούτ Τσαβούσογλου, μπαίνοντας στο Βαρώσι, επιβεβαίωσε ότι η Άγκυρα θα ανοίξει την Αμμόχωστο. Αποκαλύφθηκε και ένας ολόκληρος σχεδιασμός για τη μετατροπή της Αμμοχώστου σε Λας Βέγκας. Κινήσεις που για πολλούς θεωρούνται τετελεσμένα, με τον πρόεδρο να εκφράζει σήμερα δημοσίως σκέψεις για προσφυγή στο Συμβούλιο Ασφαλείας. Πιάστηκε στον ύπνο η κυβέρνηση ή εναπόθεσε τις όποιες ελπίδες στην κάθοδο Λουτ και τη συνομιλόγηση των όρων αναφοράς; Όλα αυτά επιδέχονται διάφορες ερμηνείες. Το σίγουρο είναι πως οι τελευταίες εξελίξεις έβγαλαν μεταξύ άλλων στο προσκήνιο διφωνία εντός της ομάδας του προέδρου που έχει το δικό της ενδιαφέρον. Ο Ε/κ δια-

πραγματευτής Ανδρέας Μαυρογιάννης, σε αντίθεση με τα όσα έλεγε ο Νίκος Χριστοδουλίδης, κρούει τον κώδωνα του κινδύνου και επιβεβαιώνει τον σχεδιασμό της Άγκυρας για το Βαρώσι.

Τα μέτρα

Η ξενάγηση Τσαβούσογλου στο Βαρώσι δεν ήταν κάτι που ήρθε ως κεραυνός εν αιθρία στο Προεδρικό. Είχαν πληροφόρηση για ένα τέτοιο ενδεχόμενο και ήταν προετοιμασμένοι. Η σημειολογία του όμως τη στιγμή που σκάλωσε η συνομιλόγηση των όρων αναφοράς ταρακούνησε και τον Λόφο, αλλά και το Υπουργείο Εξωτερικών. Ο πρόεδρος της Δημοκρατίας ανέφερε σε συνέντευξή του στο euronews κατά την παραμονή του στην Αθήνα πως

Μετά και την επίσκεψη Τσαβούσογλου η κυβέρνηση τρέχει στο Συμβούλιο Ασφαλείας και στην Ε.Ε. για στήριξη απέναντι στις τουρκικές προκλήσεις.

νομικοί θα γνωματεύσουν κατά πόσο το κράτος που προσφύγει στο Συμβούλιο Ασφαλείας, ενώ προ ημερών το Υπουργείο Εξωτερικών κάλεσε τους πρέσβεις των πέντε μελών του Συμβουλίου Ασφαλείας για να τους εκφράσει τα παράπονά του, αλλά και την ανησυχία του για τις δηλώσεις Τσαβούσογλου σχετικά με το Προξενείο στην Αμμόχωστο, καθώς και για τα περί ανοίγματος της περικλείστης πόλης. Όπως αναφέρουν διπλωματικοί κύκλοι στόχος είναι η καταδίκη δηλώσεων Τσαβούσογλου από τον γ.γ. των Ηνωμένων Εθνών, αλλά και από εκπρόσωπο της Ε.Ε., και μελετάται τι θα γίνει από πλευράς Συμβουλίου Ασφαλείας. Αυτό που φαίνεται να προβληματίζει την κυβέρνηση σχετικά την προσφυγή στο Συμβούλιο Ασφαλείας είναι ο κίνδυνος ενός ψηφίσματος πολύ πιοτερου από τα προ-

ηγούμενα, όπως για παράδειγμα το ψήφισμα 550 που καθιστούσε υπόλογο και υπεύθυνη την Τουρκία για ό,τι γίνει στην Αμμόχωστο, αλλά και το ψήφισμα 789. «Θα πρέπει να γίνει καλή προεργασία και προετοιμασία για ένα τέτοιο βήμα» αναφέρουν διπλωματικοί κύκλοι, εκφράζοντας ανησυχία για το ενδεχόμενο ενός ψηφίσματος πολύ κατώτερο των προσδοκιών.

Από καιρό ο Τσαβούσογλου

Ήταν όμως μία κίνηση που δεν ανέμενε η κυβέρνηση και πιάστηκε στον ύπνο; Ο Τούρκος υπουργός Εξωτερικών Μεβλούτ Τσαβούσογλου το καλοκαίρι μετά το Κραν Μοντάνα είχε επισκεφθεί τα Κατεχόμενα και σε συνάντηση που είχε με τους πολιτικούς αρχηγούς είχε ξεδιπλώσει τον σχεδιασμό της Άγκυρας για το Κυπριακό. Υπογράμμιζε πως τα πράγματα άλλαξαν άρδην και η διζωνική, δικονομική ομοσπονδία έκλεισε τον κύκλο της. Αυτό το σχέδιο, σύμφωνα με τον ίδιο, θα μπορούσε να υλοποιηθεί μέσα από συγκεκριμένα βήματα: Με το άνοιγμα της Αμμοχώστου υπό τ/κ διοίκηση, προκαλώντας συζήτηση για αναγνώριση έναντι εδάφους, με το άνοιγμα των μαρωνιτικών χωριών, με το να ενισχυθεί η επιτροπή αποζημιώσεων, εμπλέκοντας τα βακούφια, με στόχο να λυθεί ντε φάκτο το περιουσιακό. Το τι διαμείφθηκε ήταν εις γνώσιν της κυβέρνησης, όπως αναφέρουν κυβερνητικοί κύκλοι. Βεβαίως για καιρό το θέμα συζήτησης και αντιπαράθεσης δεν ήταν οι κινήσεις Τσαβούσογλου στα Κατεχόμενα, αλλά κατά πόσο το κείμενο που αφορούσε το Πλαίσιο Γκουτιέρες ήταν αυτό της 30ής Ιουνίου ή της 4ης Ιουλίου, όπως έλεγε η κυβέρνηση.

Από τότε βεβαίως μέχρι σήμερα διαμείφθηκαν πολλά, με τη φημολογία ότι ο πρόεδρος συζητάει κι άλλες μορφές λύσης να δίνει και να παίρνει. Σε αυτό ακριβώς το σκηνικό, τον περασμένο Ιούνιο μαζί με τις οι εξαγγελίες του Όζερσαί συνέπιασε και η αποκάλυψη του δειπνου Αναστασιάδη-Όζερσαί στο σπίτι του

Στον Λόφο και λίγα μέτρα παρακάτω, εκτίμησαν πως εμπίπτει στο προεκλογικό παιχνίδι ενίσχυσης Όζερσαί από την Άγκυρα.

Γιαννάκη Μούσα. Ένα δείπνο που σχολιάστηκε ποικιλοτρόπως για τη σημασία του τις προθέσεις και τον λόγο που έγινε. Όχι μόνο γιατί έγινε εν κρυφώ, αλλά γιατί έγινε με τον –θιασώτη της λύσης δύο κρατών– «υπουργό Εξωτερικών» την ίδια ώρα που οργιάζαν οι φήμες περί συζητήσεων άλλων πλαισίων λύσης από τον πρόεδρο. Στο κυβερνητικό στρατόπεδο είδαν τότε με δυσφορία την αποκάλυψη της συνάντησης Αναστασιάδη – Όζερσαί, τόσο γιατί διαφωνούσαν με την κίνηση, αλλά και γιατί κανείς δεν γνώριζε, όπως έλεγαν προηγουμένως, ούτε για τη συνάντηση, ούτε για το τι είχε διαμείφθει.

Σε εκείνο το πλαίσιο ο στενότερος συνεργάτης του προέδρου, ο Νίκος Χριστοδουλίδης, χαρακτήρισε μεν αρνητική εξέλιξη το ενδεχόμενο ανάδειξης Όζερσαί στις επικείμενες «εκλογές», μετέφραζε δε τις εξαγγελίες ως την απαρχή του προεκλογικού για τις «εκλογές» του Απριλίου. Δόθηκε από πολλούς τότε η ερμηνεία πως πρώτιστος στόχος της κυβέρνησης ήταν να «σκοτώσει» την όποια κριτική πως ο πρόεδρος ευνοεί την «εκλογή» Όζερσαί. Κατάφερε, ωστόσο, είτε ηθελημένα είτε όχι, να περάσει το μήνυμα ότι υποτιμάει τις όποιες εξαγγελίες Όζερσαί για την Αμμόχωστο.

Καθόλου τυχαίο ότι μετά και την τοποθέτηση του Τ/κ «ΥΠΕΣ» σύσσωμη η κυβέρνηση επέμεινε σε επανέναρξη των συνομιλιών από εκεί που έμειναν στο Κραν Μοντάνα, χωρίς όρους και προϋποθέσεις, όπως έβαζε στο παρελθόν. Όπως λένε

στο Προεδρικό, με δεδομένο ότι θα επανάρχιζαν οι συνομιλίες με τον Μουσταφά Ακιντζί, ο οποίος διαφώνησε δημοσίως με τις εξαγγελίες Όζερσαί γύρω από την περικλείστη Αμμόχωστο, δεν υπήρχε οποιοσδήποτε άλλος λόγος άλλων κινήσεων από τον πρόεδρο. Λέγεται μάλιστα πως ο Νίκος Αναστασιάδης ρώτησε με νόημα τον Μουσταφά Ακιντζί αν διαπραγματεύεται με τον ίδιο ή με τον Όζερσαί. «Οι όροι αναφοράς που επικειρούσαμε να συνομιλογήσουμε, εμπεριέχουν ψηφίσματα που αναίρουν τις όποιες κινήσεις Όζερσαί σημειώνουν κυβερνητικοί κύκλοι.

Το γεγονός βέβαια ότι η Τζέιν Χολ Λουτ έφυγε από την Κύπρο χωρίς την επιτυχή συνομιλόγηση των όρων αναφοράς σίγουρα ανησύχνησε την κυβέρνηση για μία σειρά λόγων. Ενδεικτικό ότι το βράδυ της αποχώρησης Λουτ κυβερνητικοί κύκλοι έκαναν λόγο για κατάληξη στους όρους αναφοράς και ότι εναπόκειται πλέον στις εγγυητριες δυνάμεις να αποφασίσουν για το αν συμφωνούν. Κίνηση που καταδεικνυε πως η κυβέρνηση δεν ήθελε να περάσει το μήνυμα πως η πενήντημερη παραμονή Λουτ απέτυχε. Και όχι τυχαία, καθώς ήθελε η όποια ευθύνη του ναυαγίου να μην αφήνει εκτεθειμένη την ε/κ πλευρά.

Η κυβέρνηση έστειλε το μήνυμα πως έβαλε όλα της τα χαρτιά στο σενάριο επανέναρξης των συνομιλιών, ως τον τρόπο για διακοπή των τουρκικών προκλήσεων και στην ΑΟΖ, αλλά και στην περικλείστη πόλη. Με δεδομένες και τις αναλύ-

σεις κυβερνητικών κύκλων ότι οι εξαγγελίες Όζερσαί αποτελούν προεκλογικό δώρο της Άγκυρας προς τον «υπουργό Εξωτερικών» καλλιεργήθηκε η εντύπωση πως η κυβέρνηση προσέδιδε ιδιαίτερο βάρος στο μικροπολιτικό παιχνίδι που εκτυλίσσεται στην τ/κ πλευρά. Διπλωματικοί κύκλοι διέρρεαν χαρακτηριστικά πως μέχρι και την Τρίτη υπήρχε συμφωνία. Όπως έλεγαν, αντέδρασε ο Όζερσαί, ζητώντας παρέμβαση του Μεβλούτ Τσαβούσογλου για να μην πιστωθεί την επιτυχία ο Τ/κ ηγέτης και να κερδίσει προεκλογικούς πόντους. Μάλιστα, εκτιμούσαν πως οι εξαγγελίες Όζερσαί στην Αμμόχωστο έπληξαν τον ίδιο τελικώς, δεδομένου και ότι βρίσκεται χαμηλά σε δημοτικότητα βάσει δημοσκοπήσεων.

Ο Νίκος Χριστοδουλίδης ήταν ο πρώτος, ο οποίος μίλησε για κινήσεις εντυπωσιασμού από πλευράς Όζερσαί, υπογραμμίζοντας βεβαίως ότι δεν υποτιμάται η κατάσταση. Εκείνη η δήλωσή του ακριβώς προκάλεσε σωρεία συζητήσεων και αντιδράσεων τόσο στα κοινωνικά μέσα δικτύωσης όσο και στα κόμματα της αντιπολίτευσης. Ενδεικτικό τότε πως ο υπουργός Εξωτερικών έσπευσε να εξηγήσει μέσω twitter πως ουδέποτε υποτίμησε ή υποβάθμισε τις εξαγγελίες. Σημειώνει, ωστόσο, και ο ίδιος και ο περίγυρός του, ότι βάσει πληροφοριών και η Άγκυρα και ο «υπουργός Εξωτερικών» προχωρούν σε αυτή την κίνηση σε μία προσπάθεια να οδηγήσουν μαζικά τους Ε/κ ιδιοκτήτες στην επιτροπή αποζημιώσεων.

Ο Ανδρέας Μαυρογιάννης διαφοροποιείται

Πάντως, σε αντίθεση με τον υπουργό Εξωτερικών Νίκο Χριστοδουλίδη, ο Ε/κ διαπραγματευτής Ανδρέας Μαυρογιάννης παρέθεσε μια διαφορετική εκτίμηση γύρω από το θέμα της Αμμοχώστου, κρούοντας τον κώδωνα του κινδύνου για τους σχεδιασμούς της Άγκυρας. Σε συνέντευξή του στην τηλεόραση του ΑΛΦΑ, ο Ανδρέας Μαυρογιάννης υπογράμμιζε πως είναι συγκεκριμένη πολιτική της Τουρκίας που δεν αφορά μόνο την περικλείστη περιοχή, αλλά ένα τρίγωνο που επεκτείνεται μέχρι τον Απόστολο Βαρνάβα και τη Σαλαμίνα. Όπως εξή-

γησε, πρόθεσή τους είναι να αναπτύξουν την Αμμόχωστο μέσα από Τούρκους επεκτεριστές. «Κάνουν σκέψεις για λιμάνι που θα υποδέχεται κρουαζιερόπλοια, μαρίνα, εμπορικό λιμάνι» σημείωνε χαρακτηριστικά. Την τοποθέτηση Μαυρογιάννη διέψευσε στο ίδιο κανάλι ο Νίκος Χριστοδουλίδης, σημειώνοντας πως δεν υπάρχουν τέτοιες πληροφορίες. «Επικειρούν μέσα από αυτή την καταγραφή, μέσα από όλες αυτές τις δηλώσεις και τις ενέργειες που κάνουν να δημιουργήσουν κι ένα αίσθημα ότι η Αμμόχωστος χάνεται, έτσι ώστε πολλοί κι από

τους συμπατριώτες μας να αποταθούν σε επιτροπές αποζημιώσεων» ανέφερε ο κ. Χριστοδουλίδης. Η κίνηση αυτή προκάλεσε αίσθηση στα πολιτικά πηγάδια, από το Υπουργείο Εξωτερικών μέχρι και τους κομματικούς διαδρόμους. Όπως λέγεται, ο Νίκος Χριστοδουλίδης δεν γνώριζε πως η τοποθέτηση ήταν αυτή του Ε/κ διαπραγματευτή όταν τη διέψευδε. Βεβαίως αυτή η κίνηση ήταν αρκετή για να βγάλει στο προσκήνιο την υπόγεια κόντρα που επικρατεί μεταξύ Νίκου Χριστοδουλίδη και Ανδρέα Μαυρογιάννη. Στα διπλωματικά πηγάδια

λέγεται πως ο κ. Μαυρογιάννης διαφωνεί με τη ρητορική και πολιτική που ακολουθεί η κυβέρνηση από το Κραν Μοντάνα και εντεύθεν. Σε αυτό το πλαίσιο πλέον διαφοροποιεί τη θέση του εκεί και όπου μπορεί, ακολουθώντας μία πιο μετριοπαθή στάση. Άλλοι κύκλοι σημειώνουν με νόημα πως ο Ανδρέας Μαυρογιάννης ήταν αυτός που βρισκόταν στο κρίσιμο δείπνο με τον Νίκο Αναστασιάδη στο Κραν Μοντάνα και ήξερε τι δημεύθηκε εκεί, σημειώνοντας πως η σύγκρουση των δύο έχει να κάνει με τις ευγενείς τους φιλοδοξίες έναντι και έναντι.

Οι Νίκος Χριστοδουλίδης και Ανδρέας Μαυρογιάννης έδειξαν για πρώτη φορά τη διαφοροποίηση των θέσεων και εκτιμήσεών τους, βγάζοντας στο προσκήνιο τη διαφορά φιλοσοφίας που διέπει τους δύο άνδρες.

FROM BRANCH LINE
TO ONLINE!

HELLENIC BANK
MOBILE APP

- ΠΛΗΡΩΣΕ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥΣ
- ΜΕΤΑΦΕΡΕ ΧΡΗΜΑΤΑ
- ΕΛΕΓΞΕ ΤΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΣΟΥ
- ΒΡΕΣ ΤΗΝ ΠΛΗΣΙΕΣΤΕΡΗ ΑΤΜ / ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ
- ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΕ /ΑΠΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΕ ΤΗΝ ΚΑΡΤΑ ΣΟΥ

ΚΑΤΕΒΑΣΕ ΤΟ ΤΩΡΑ ΚΑΙ ΑΠΟΛΑΥΣΕ ΜΙΑ ΠΙΟ ΑΠΛΗ ΚΑΙ ΕΞΥΠΝΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ.

**Εδώ
ο μισθός σου
έχει αξία!**

Μοναδικά προνόμια σε ξεχωριστούς πελάτες

Με τον Λογαριασμό Alpha Μισθοδοσία της Alpha Bank, ο μισθός σας έχει αξία! Από σήμερα μπορείτε να απολαύσετε πολλά και μοναδικά προνόμια όπως:

- **Δώρο 13.000** μίλια στην Aegean Visa ή
- **Δώρο €120** στον λογαριασμό μισθοδοσίας
- **Δωρεάν αναλήψεις μετρητών** από όλες τις ATM της Alpha Bank και της JCC στην Κύπρο.

Παράλληλα, ο Λογαριασμός Alpha Μισθοδοσία, σας προσφέρει:

- Προνομιακό πιστωτικό επιτόκιο από το πρώτο Ευρώ
- Έκδοση χρεωστικής κάρτας Alpha Bank Enter Mastercard χωρίς ετήσια συνδρομή
- Δωρεάν μίσθωση μικρής θυρίδας για το 1ο έτος και με έκπτωση 50% για τα επόμενα έτη
- Δυνατότητα παραχωρήσεως ορίου σε πιστωτική κάρτα Alpha Bank, με δωρεάν ετήσια συνδρομή για το 1ο έτος.

Ισχύουν όροι και προϋποθέσεις.

ALPHA BANK

Μία Τράπεζα...όλες οι επιλογές

www.alphabank.com.cy
22888888

Ψάχνουν επείγοντως κώδικα επικοινωνίας

Από τον Οκτώβριο θα συζητηθεί περαιτέρω το ζήτημα συντονισμού μεταξύ Δημοκρατικού Συναγερμού και κυβέρνησης

Της **ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ**

«**Ξυπνάμε** το πρωί και δεν ξέρουμε τι θα προκύψει και ποιον θα κληθούμε να υποστηρίξουμε μέχρι το μεσημέρι», έλεγε με ανησυχία συναγερμικό στέλεχος με αφορμή το επεισόδιο με τη μαντίλα και στη συνέχεια την αυτοκτονία του 15χρονου που κατέδειξε ανεπάρκεια στις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας. Η τοποθέτηση είναι ενδεικτική της ανησυχίας που επικρατεί στις τάξεις του ΔΗΣΥ για τους κυβερνητικούς χειρισμούς, την απουσία σχεδιασμού και το σπασμένο τηλέφωνο μεταξύ Πινδάρου και Προεδρικού. Αυτές οι ανησυχίες φανερώθηκαν και στο γεύμα που είχε την περασμένη εβδομάδα η κοινοβουλευτική ομάδα του ΔΗΣΥ με το Προεδρικό. Συνάντηση, που έβγαλε στο προσκήνιο τους προβληματισμούς που επικρατούν στην κυβερνώσα παράταξη. Ήδη κυβέρνηση και ΔΗΣΥ ανανέωσαν το ραντεβού τους για τις αρχές του Οκτώβρη, για καλύτερο συντονισμό, αλλά και για διαχείριση των ανοικτών θεμάτων.

Το γεύμα των παραπόνων

Ποια είναι όμως τα προβλήματα που εντοπίζονται; Η αλήθεια είναι πως η νέα θητεία κάθε άλλο από υγιεινό περίπατο υπήρξε. Όχι μόνο για το Προεδρικό, αλλά και τον ΔΗΣΥ, ο οποίος καθκόντως θα πρέπει να στηρίζει και να δικαιολογήσει τους κυβερνητικούς χειρισμούς. Τίθεται θέμα επικοινωνιακής αστοχίας, σπασμένου τηλεφώνου μεταξύ Πινδάρου-Προεδρικού ή απουσία σχεδιασμού; «Λίγο από όλα» λένε συναγερμικοί κύκλοι, εκτιμώντας πως η μία κρίση μετά την άλλη προκαλούν κυβερνητική φθορά και κατ' επέκταση πρόβλημα στο ίδιο το κόμμα. Φθορά που φάνηκε στις ευρωεκλογές, στις δημοτικές εκλογές της Αμμοχώστου και φθορά που τρέμουν ότι θα καταγραφεί και στις βουλευτικές εκλογές του 2021.

Στο στόχαστρο οι υπουργοί

Ήδη στο γεύμα που πραγματοποιήθηκε την περασμένη Παρασκευή εν κρυφώ και κάπως απρόβλεπτα, βουλευτές του κόμματος εξέφρασαν συγκεκριμένα παράπονα. Παράπονα που στοχοποιούσαν κυρίως την υπουργική ομάδα και τον τρόπο που κινείται. Όπως είπαν δεν υπάρχει συνεργασία μεταξύ υπουργών και βουλευτών, με τους πρώτους να μη σπικνώνουν το τηλέφωνο, όταν βουλευτές θέλουν να ενημερωθούν για συγκεκριμένες πολιτικές. Υπήρξαν μάλιστα και αιχμές πως οι υπουργοί, λόγω και του τεχνοκρατικού τους και κατά συνέπεια απολιτίκ προφίλ, δεν βγαίνουν στον κόσμο και αυτό στοιχίζει στην παράταξη. Σε αυτό το πλαίσιο συναγερμικά στελέχη πρότειναν να υπάρξει εβδομαδιαίος συντονισμός, των βουλευτών που είναι επικεφαλής ή συντονίζουν συγκεκριμένες επιτροπές με τους αρμόδιους υπουργούς. Κάτι τέτοιο, όπως λέγεται, θα βοηθήσει στην καλύτερη προώθηση τόσο του κυβερνητικού, όσο και του κοινοβουλευτικού έργου του ΔΗΣΥ. Υπήρξαν και οι ανησυχίες ότι το μεταρρυθμιστικό έργο βρίσκεται σε στασιμότητα, με συγκεκριμένα στελέχη να προτείνουν όπως κάθε υπουργός αναλάβει εντατικά μία

Ο **πρωινός** καφές έχει αραιώσει λόγω του τραυματισμού του προέδρου και δεν θυμίζει σε τίποτα τον πρωινό καφέ επί διακυβέρνησης Κληρίδη, καθώς μόνο ο Α. Νεοφύτου παρευρίσκεται από την Πινδόρου.

Το σπασμένο τηλέφωνο Πινδάρου – Προεδρικού φαίνεται πως έχει προκαλέσει προβλήματα, αλλά και παράπονα.

μεταρρύθμιση την οποία και θα υλοποιήσει μέχρι και το τέλος της θητείας του. «Να ακολουθήσουν στην ουσία την πολιτική που ακολούθησε ο Γιώργος Παμπορίδης, ο οποίος επικεντρώθηκε στο ΓΕ-ΣΥ» σημειώνουν. Η συνάντηση αποφασίστηκε πως θα επαναληφθεί μετά και τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών στις αρχές Οκτωβρίου.

«Τα παράπονα είναι τα ίδια που ακούγονταν και κατά τη δεύτερη διακυβέρνηση Κληρίδη» σημειώνουν κυβερνητικές πηγές, εξηγώντας πως σε περιόδους διακυβέρνησης εντείνονται οι διαφορές κυβέρνησης και κυβερνώντος κόμματος. Στην περίπτωση διακυβέρνησης Χριστόφια για παράδειγμα, αρχικός στόχος ήταν ο συντονισμός του εκάστοτε υπουργού με τη Γραμματεία του κόμματος. Επιδίωξη που εγκαταλείφθηκε σύντομα λόγω χρόνου, αλλά και επειδή έστειλε το μήνυμα παράκαμψης του Χριστόφια από την Εξέκλια Παπιδάωννου. Στην περίπτωση του ΔΗΣΥ τα δεδομένα διαφοροποιούνται. Υπάρχουν στελέχη στον ΔΗΣΥ που επιχειρούν να τηρήσουν αποστάσεις από κυβερνητικούς χειρισμούς και υπουργούς. Ενδεικτικό ό,τι διμείφθη στην Επιτροπή Παιδείας την περασμένη Τετάρτη, όπου Κυριάκος Χατζηγιάννης και Αννίτα Δημητρίου αφήσαν αιχμές εναντίον του Κώστα Χαμπιαούρη, ενώ ο Ευθύμιος Διπλάρος τον στήριζε αναφανδόν. Ενδεικτική βέβαια και η στάση του Δημήτρη Δημητρίου, όταν ξε-

σπασε ο σάλος για τη μαντίλα, σημειώνοντας πως τα όσα διμείφθηκαν το Σαββατοκύριακο, με τις κοινές φωτογραφίες Σέπου-Άλα. Υπάρχουν βέβαια και άλλα στελέχη που ακολουθούν τη δική τους γραμμή, όπως ο Μιχάλης Σοφοκλέους, ο οποίος άφησε αιχμές στο Πολιτικό Γραφείο ότι η κυβέρνηση στερείται πολύ στην υλοποίηση του προγράμματος διακυβέρνησης, αλλά και η Ξένια Κωνσταντίνου με την προσχώρησή της στην Απόφαση Ειρήνης με στόχο την προσήλωση στη διζωνική, δικονομική ομοσπονδία. Κίνηση που συζητήθηκε ποικιλοτρόπως.

Ο καφές που έχει παγώσει

Είναι όμως μόνο θέμα συντονισμού υπουργών - βουλευτών; Ζήτημα φαίνεται να υπάρχει και κατά τον πρωινό καφέ. Όπως λέγεται ο πρωινός καφές έχει αραιώσει κατά πολύ τελευταίως εξαιτίας του τραυματισμού του Νίκου Αναστασιάδη, ο οποίος καταφθάει στο Προεδρικό κατά τις εννέα. Βεβαίως σε αντίθεση με άλλες κυβερνήσεις, όπως επί Κληρίδη, που μία ομάδα από την Πινδόρου επισκεπτόταν το Προεδρικό σχεδόν καθημερινά στις 7:30 το πρωί για συντονισμό, σήμερα, κάτι τέτοιο δεν έχει επιτευχθεί. Ο μόνος που παρευρίσκεται περίπου δύο φορές τη βδομάδα είναι ο πρόεδρος του ΔΗΣΥ και κανείς άλλος. Το βάρος συντονισμού και ενημέρωσης πέφτει κατά κύριο λόγο στον κυβερνητικό εκπρόσωπο Πρόδρομο Προδρόμου, ο οποίος είναι και το μόνο πολιτικό πρόσωπο που κατοικεί στο Προεδρικό. Φαίνεται πως πλέον υπάρχει μία σχετική συνεννόηση μεταξύ Πρόδρομου Προδρόμου και Δημήτρη Δημητρίου για εβδομαδιαίο συντονισμό και πιο συχνή επαφή για την επικοινωνιακή πολιτική που θα χαράσσουν κυβέρνηση και κυβερνώσα παράταξη.

Ερχεται ανασχηματισμός

Στον ΔΗΣΥ υπάρχει η έντονη ανησυχία για το γεγονός ότι η κυβέρνηση δεν μπορεί να συνεχίσει με τους ίδιους ρυθμούς, βγάζοντας την εικόνα της κόπωσης από τους πρώτους μήνες της διακυβέρνησης. Στο κόμμα πιέζουν και επιδιώκουν για φρεσκάρισμα. Ένα φρεσκάρισμα που θα δώσει ανάσα σε ένα ήδη κουρασμένο και φθαρμένο Υπουργικό Συμβούλιο. Φρεσκάρισμα που όπως επιδιώκεται θα ωφεληθεί και την Πινδόρου. Η αποχώρηση της Στέλλας Κυριακίδου σε συνδυασμό με την παραίτηση του υπουργού Οικονομικών Χάρη Γεωργιάδη ανοίγει θέμα αλλαγών και στην κοινοβουλευτική ομάδα και στο υπουργικό σχήμα από τον Νοέμβριο. Ο Κωνσταντίνος Πετρίδης θεωρείται βέβαιο ότι θα αναλάβει τα νήια του Υπουργείου Οικονομικών. Έχει δεχτεί κρούσεις και θεωρείται τόσο από τον ΔΗΣΥ όσο και στο Προεδρικό ο καταλληλότερος να αναλάβει τη θέση. Προτού αποχωρήσει θέλει βέβαια να στείλει στη Βουλή τη μεταρρύθμιση της τοπικής αυτοδιοίκησης, αλλά και να προχωρήσει την πολιτική που άνοιξε για το μεταναστευτικό. Κάπως έτσι θα κλείσει τα στόματα που έβλεπαν στασιμότητα από πλευράς του στο μεταρρυθμιστικό έργο, δεδομένου ότι η μεταρρύθμιση της δημοσίας υπηρεσίας την οποία ανέλαβε απορρίφθηκε από τη Βουλή. Με την αποχώρησή του ανοίγει ζήτημα για το Υπουργείο Εσωτερικών. Κυβερνητικοί κύκλοι θεωρούν καταλληλότερο για τη θέση τον Νίκο Νουρή. Δεν αποκλείεται βεβαίως το σενάριο μετακίνησης της Ζέτας Αιμιλιανίδου από το Υπουργείο Εργασίας στο Εσωτερικών, με τον κ. Νουρή να αναλαμβάνει το Υπουργείο Εργασίας. Σχεδόν βέβαιη θεωρείται η αποχώρηση του Κώστα Χαμπιαούρη από το Υπουργείο Παιδείας και της

Βασιλικής Αναστασιάδου από το Υπουργείο Συγκοινωνιών. Για το Υπουργείο Συγκοινωνιών ακούγεται ήδη το όνομα της γνωστής δικηγόρου και πρώην προέδρου της ΑΗΚ Έμιλυσ Γιολτίτ. Για το Παιδείας είναι άλυτος γρίφος. Ο Νίκος Τοναρίτης έχει εκφράσει ανοικτά ενδιαφέρον, ωστόσο, ο πρόεδρος δεν ευνοεί έναν τέτοιο διορισμό. Από το Προεδρικό βεβαίως δεν αποκλείεται τίποτα. Θυμίζουν μάλιστα την περίπτωση του υπουργού Δικαιο-

Ο ΔΗΣΥ διαμνύει πως χρειάζεται καλύτερος συντονισμός, αλλά θέτει θέμα πολιτικοποίησης του Υπουργικού Συμβουλίου στον ανασχηματισμό που θα ακολουθήσει.

σύνης, όπου πολλά πχηρά ονόματα ακούστηκαν και την υστέρη διαρίστηκε ο –άγνωστος στο κομματικό σκηνικό– Γιώργος Σαββίδης. Δεν αποκλείουν κάτι τέτοιο, γνωρίζοντας βεβαίως πως ο ΔΗΣΥ πιέζει για «συναγερμικοποίηση» του Υπουργικού Συμβουλίου με το επιχείρημα ότι θα πρέπει να δοθεί πολιτικό στίγμα. Το σίγουρο είναι πως για την όποια αλλαγή και λόγο και ρόλο θα έχει ο πρόεδρος του ΔΗΣΥ.

Ένα νέο ξεκίνημα

Η αποχώρηση της Στέλλας Κυριακίδου ανοίγει αναπόφευκτα θέμα αλλαγών και στην κοινοβουλευτική ομάδα, αλλά και στα ανώτατα όργανα του κόμματος. Την θέση της αναλαμβάνει η Σάβια Ορφανίδου (πρώτος επιλαχόντας είναι ο Πρόδρομος Προδρόμου, ο οποίος όπως όλα δείχνουν δεν μετακινείται), ενώ

στο ενδεχόμενο υπουργοποίησης του Νίκου Νουρή ανοίγει ο δρόμος για την Ξένια Κωνσταντίνου. Δεδομένη θεωρείται και η αποχώρηση Σόλωνα Κασίνη, ο οποίος απουσιάζει από το κοινοβουλευτικό έργο για λόγους υγείας με αποτέλεσμα να μπαίνει σε αυτό το σενάριο και ο Μιχάλης Σοφοκλέους. Στο ενδεχόμενο υπουργοποίησης τελικώς του κ. Τοναρίτη, τη θέση του αναλαμβάνει ο Χρυσάνθος Φάκας. Στη σειρά κατάταξης πρώτος είναι ο Ανδρέας Πιτσιλλίδης, ωστόσο εξαιτίας και της διαγραφής του από το κόμμα, σε συνδυασμό με τη στήριξη που έδωσε στον Σταύρο Μαλά στις προεδρικές του 2018, το κόμμα θα ζητήσει να μην του δοθεί η έδρα. Όπως έγινε στην περίπτωση ΑΚΕΛ και Τυρίμου, ο οποίος εξαιτίας του ότι αποχώρησε από το ΑΚΕΛ, στηρίζοντας τον Γιώργο Λιλλήκα δεν εισήλθε στη Βουλή κατά την αποχώρηση του Κύπρου Χρυσόστομίδη.

Οι αλλαγές στη Βουλή δεν θα είναι οι μόνες. Ο ΔΗΣΥ θα προχωρήσει στη σύγκληση ανωτάτου συμβουλίου για την αναπλήρωση της θέσης του αντιπροέδρου, καθώς η Στέλλα Κυριακίδου ως επίτροπος έχει ξεκαθαρίσει στην «Κ» πως θα παραιτηθεί από τη θέση. Υπάρχει βέβαια η έντονη φημολογία πως δεν θα είναι η μόνη θέση που θα συζητηθεί στο ανώτατο συμβούλιο. «Την ώρα που το κόμμα πάει προς αναδιάταξη, όλα τα κομματικά στελέχη θα πρέπει να συνδράμουν σε αυτήν αναφέρουν ανώτατες πηγές του κόμματος και σε αυτό το πλαίσιο δεν αποκλείεται να είναι διαθέσιμη η θέση του αναπληρωτή προέδρου. Την θέση θα διεκδικήσει σε αυτή την περίπτωση ο Χάρης Γεωργιάδης, ο οποίος το 2021 θα διεκδικήσει βουλευτική έδρα, μπαίνοντας μετά από χρόνια και πάλι στο κομματικό παιχνίδι.

MC MEDOCHEMIE

43 ΧΡΟΝΙΑ

φροντίδα για τον άνθρωπο και την υγεία

Sheer
Driving Pleasure

THE ALL-NEW BMW X5 xDRIVE30d (2993 cc).

€59.900* ΑΥΤΟΜΑΤΟ.

Αφεθείτε σε ακόμη πιο συναρπαστικές περιπέτειες με το νέο BMW X5, με τρίλιτρο κινητήρα (2993 cc). Μια καινούργια διαδρομή οδηγικής απόλαυσης σας περιμένει να την εξερευνήσετε.

Η τιμή περιλαμβάνει:

- BMW Live Cockpit
- Σπορ ηλεκτρικά καθίσματα
- Σύστημα πλοήγησης Professional
- Δερμάτινο σαλόνι
- Φώτα τεχνολογίας LED

Χαρ. Πηλακούτας Λτδ, Παγκύπριος Αριθμός: 77 77 16 00.

BMW X5 xDRIVE30d: μικτή κατανάλωση καυσίμου: 6.0 - 6.8 l/100 km, εκπομπές ρύπων CO₂ 158 - 179 g/km

* Στην τιμή δεν συμπεριλαμβάνονται τα τέλη εγγραφής και η άδεια κυκλοφορίας. Ο εξοπλισμός του βασικού μοντέλου μπορεί να διαφέρει από αυτόν της φωτογραφίας.

Δαμόκλειος σπάθη για ΗΠΑ οι κυρώσεις στην Τουρκία

Τον Σεπτέμβριο ξεκαθαρίζει το σκηνικό για άρση του εμπάργκο όπλων στην Κύπρο

Ουάσινγκτον-
Του **ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΖΟΥΠΑΝΙΩΤΗ**

Οι Αμερικανοί νομοθέτες επέστρεψαν στην Ουάσινγκτον από τη θερινή ανάπαυλα του Αυγούστου και στην κορυφή της ατζέντας βρίσκεται η υπερψήφιση του νόμου για τον Προϋπολογισμό Εθνικής Άμυνας της χώρας. Βουλή και Γερουσία ενέκριναν προ διακοπών δύο νομοσχέδια που περιέχουν διαφορετικές πρόνοιες, με αποτέλεσμα να οριστούν αντιπρόσωποι από κάθε σώμα οι οποίοι έχουν επιφορτιστεί με το καθήκον να ετοιμάσουν το ενοποιημένο κείμενο, που θα τεθεί σε ψηφοφορία. Ο προϋπολογισμός θα πρέπει να υπογραφεί από τον Πρόεδρο Τραμπ μέχρι την 1η Οκτωβρίου, αρχή του οικονομικού έτους. Τόσο στο κείμενο που υπερψήφισε η Βουλή, όσο και σ' αυτό της Γερουσίας, υπάρχει ταυτόσημη ορολογία όσον αφορά την άρση του εμπάργκο αμερικανικών όπλων προς την Κύπρο, με αποτέλεσμα να θεωρείται σχεδόν βέβαιη η συμπερίληψη του συγκεκριμένου άρθρου στο τελικό κείμενο που θα κληθεί να υπογράψει ο πρόεδρος Τραμπ. Μάλιστα με παρέμβαση του Ελληνοαμερικανού βουλευτή

Κώστα Μπιλιράκη, έχουν αρθεί οι επιφυλάξεις ορισμένων επιφανών ρεπουμπλικάνων βουλευτών. Σχεδόν ταυτόσημα είναι τα δύο κείμενα ως προς την απαγόρευση της παράδοσης των αεροσκαφών F-35 στην Τουρκία, αν δεν πιστοποιηθεί από τους υπουργούς Εξωτερικών και Άμυνας ότι η Τουρκία δεν έχει παραλάβει S-400, κάτι που ήδη έχει ξεπεραστεί από τις εξελίξεις, καθώς αυτό έχει ήδη συμβεί. Ωστόσο, και τα δύο κείμενα ζητούν από την αμερικανική κυβέρνηση να ενημερώσει με εκθέσεις το Κογκρέσο για τα όσα έχουν διαδραματιστεί. Εκείνο που απομένει να διευθετηθεί από την επιτροπή που θα ετοιμάσει το ενοποιημένο κείμενο είναι αν θα συμπεριληφθεί η πρόνοια που έχει εγκρίνει η Γερουσία, για κυρώσεις προς την Τουρκία, κάτι που δεν συμπεριλαμβάνεται στο κείμενο της Βουλής. Ήδη, ο Λευκός Οίκος έχει στείλει τις παρατηρήσεις του στο Κογκρέσο, για θέματα που τον ενοχλούν στα κείμενα του Προϋπολογισμού Εθνικής Άμυνας, χωρίς να έχει γίνει γνωστό το περιεχόμενό τους.

Οι αναλυτές Τζιμ Ζανότι και Κλέιτον Τόμας, της Ερευνητικής Υπηρεσίας του Κογκρέσου (CRS), στην

Το Πεντάγωνο έχει ανακοινώσει από τον Ιούλιο την απομάκρυνση της Τουρκίας από το πρόγραμμα συμπαράγωγής των F-35, ενώ 32 από τα αεροσκάφη που θα αγοράζε η Τουρκία παραχωρούνται στην Πολωνία.

Ο υφυπ. Εξωτερικών Κλαρκ Κούπερ δήλωσε την Πέμπτη ότι οι Τούρκοι δεν έχουν ακόμη αποφύγει τον κίνδυνο για επιβολή κυρώσεων.

πρόσφατη έκθεσή τους τον Αύγουστο, για τις αμερικανοτουρκικές σχέσεις, αναφέρουν - επικαλούμενοι δημοσιεύματα – πως «είναι πιθανόν ο πρόεδρος Τραμπ να καθυστερήσει τις κυρώσεις, ενόσω διαπραγματεύεται μία συμφωνία που θα επιτρέψει στην Τουρκία να παραμείνει στο πρόγραμμα F-35 αν, πρώτον, συμφωνήσει να μην χρησιμοποιήσει τους S-400 και δεύτερον, αποκτήσει το αντιαεροπορικό αμυντικό σύστημα Patriot". Πάντως ο Πεντάγωνο έχει ανακοινώσει από τον Ιούλιο την απομάκρυνση της Τουρκίας από το πρόγραμμα συμπα-

γωγής των F-35, ενώ 32 από τα αεροσκάφη που θα αγοράζε η Τουρκία παραχωρούνται στην Πολωνία.

Σύμφωνα με τους δύο αναλυτές, στα τέλη Ιουλίου ο πρόεδρος Τραμπ είχε ζητήσει από ρεπουμπλικάνους γερουσιαστές να επιδείξουν ευελιξία στο ζήτημα των κυρώσεων, ενώ ο ρεπουμπλικάνος γερουσιαστής Λίντσεϊ Γκράχαμ είχε εισηγηθεί στο Τούρκο υπουργό Εξωτερικών, Μεβλούτ Τσαβούσογλου, στα τέλη Ιουλίου, για να αποφύγει η Τουρκία τις κυρώσεις, να μην ενεργοποιήσει το σύστημα των S-400. Σημειώνουν επίσης και τις αρνητικές επιπτώσεις που έχει η επιβολή αμερικανικών κυρώσεων στην τουρκική οικονομία. Πάντως υπό τη δαμόκλειο σπάθη των κυρώσεων, οι Ζανότι και Τόμας βλέπουν τις αμερικανοτουρκικές σχέσεις μέσα από το πρίσμα των πολιτικών και οικονομικών προκλήσεων που αντιμετωπίζει η Τουρκία. «Παρατηρητές αναρωτούνται πως ο Ερντογάν θα κυβερνήσει ένα πολωμένο εκλογικό σώμα

και θα αντιμετωπίσει τους ξένους παράγοντες οι οποίοι μπορούν να επηρεάσουν την οικονομική βιωσιμότητα της Τουρκίας, την περιφερειακή σταθερότητα και τις πολιτικές εξελίξεις», γράφουν.

Οι κυρώσεις στο τραπέζι

Πάντως τόσο ο υπουργός Οικονομικών Μνούτσιν, όσο κι ο υφυπουργός Εξωτερικών αρμόδιος για Πολιτικές και Στρατιωτικές Υποθέσεις, Κλαρκ Κούπερ, με δηλώσεις τους την εβδομάδα που πέρασε, σημείωσαν ότι η επιβολή κυρώσεων στην Τουρκία παραμένει στο τραπέζι για την αμερικανική κυβέρνηση.

Ο Κλαρκ Κούπερ δήλωσε την Πέμπτη ότι οι Τούρκοι δεν έχουν ακόμη αποφύγει τον κίνδυνο για την επιβολή κυρώσεων, διευκρινίζοντας πάντως ότι δεν υπάρχει κάποιο καθορισμένο χρονοδιάγραμμα για την ανακοίνωσή τους. Πάντως ομολόγησε κάποιους από τους σοβαρούς προβληματισμούς που υπάρ-

χουν, πως αν υπάρξει ατιμωρησία προς την Άγκυρα, πιθανόν κάποιοι άλλοι θα επιχειρούσαν να αγοράσουν ρωσικό πολεμικό υλικό. «Η Τουρκία είναι μια ενδιαφέρουσα περίπτωση, γιατί έχουμε ένα αριθμό εταίρων μας με τους οποίους αναβαθμίζουμε τις σχέσεις μας και οι οποίοι παρακολουθούν στενά πως συμπεριφερόμαστε στην Τουρκία». Παραδέχθηκε επίσης πως δεν υπάρχει ακόμη σαφής εκτίμηση στην Ουάσινγκτον για το πώς βλέπουν οι Τούρκοι επίσημοι την πορεία των αμερικανοτουρκικών. «Ανάλογα με το ποιος μιλάει εκ μέρους της τουρκικής κυβέρνησης, υπάρχουν και εκείνοι που έχουν έντονα συνειδητοποιήσει, είναι ευαίσθητοι και εκτιμούν ότι αυτό δεν έχει τελειώσει και επιθυμούν να επιστρέψουν τα πράγματα εκεί που βρίσκονταν (πριν). Οι αποφάσεις που προέρχονται από την Άγκυρα δεν αντανακλούν απαραίτητα στα στρατιωτικά ιδρύματα ή το υπουργείο Εξωτερικών», πρόσθεσε.

Παρατεταμένες λειτουργικές αρρυθμίες της Βουλής

Με μείον δύο βουλευτές το νομοθετικό σώμα, δημιουργώντας συνταγματικά και λειτουργικά προβλήματα

Του **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ**

Έντονο προβληματισμό σε κοιματικό και κοινοβουλευτικό επίπεδο προκαλεί η λειτουργία της Βουλής των Αντιπροσώπων, από ενάρξεις της θητείας της με μειωμένο κατά δύο αριθμό βουλευτών. Ένα πρόβλημα που έχει να κάνει περισσότερο με την κενή, 56η έδρα της Αλληλεγγύης. Το περίπλοκο ζήτημα που κρατά μειωμένο τον αριθμό του νομοθετικού σώματος στους 55 βουλευτές, είχε ως αφετηρία την έδρα της Αλληλεγγύης στη Λεμεσό η οποία παραμένει κενή, επειδή η Ελένης Θεοκάρους δεν έδωσε τη νενομισμένη διαβεβαίωση στη Βουλή, προφανώς για να αποφύγει περαιτέρω προβλήματα με την έδρα της στην Ευρωβουλή. Έκτοτε η 56η έδρα έχει δημιουργήσει μια κατάσταση που χαρακτηρίζεται προβληματική και όχι συνθησιμένη, για τα κοινοβουλευτικά πράγματα του τόπου. Το τελευταίο διάστημα το όλο θέμα φαίνεται να συγκαταλέγεται στις προτεραιότητες του προέδρου της Βουλής Δημήτρη Συλλούρη, ο οποίος κινείται για αποκατάσταση της εικόνας που

παρουσιάζει η Βουλή με την κενή 56η έδρα. Το όλο θέμα τέθηκε από τον ίδιο στην προηγούμενη σύσκεψη αρχηγών των κομμάτων. Ως μια λύση για υπερπήδηση των προβλημάτων που έχουν δημιουργηθεί, προτάθηκε η τροποποίηση του Συντάγματος προκειμένου να αντιμετωπιστούν και τυχόν νέα εμπόδια από το Ανώτατο Δικαστήριο. Πάντως, όποια τροπή και να πάρει το όλο θέμα, το επόμενο διάστημα αναμένονται αλλαγές στη σύνθεση της Βουλής ένεκα του επικείμενου ανασχηματισμού, της αποχώρησης της Στέλλας Κυριακίδου, αλλά και όπως ακούγεται, παραίτησης του Σόλωνα Κασίνη για λόγους υγείας.

Θέμα τάξης

Από πλευράς Βουλής η απουσία 56ου μέλους της Βουλής πιστεύεται ότι δημιουργεί ουσιαστικά, τυπικά, και λειτουργικά προβλήματα του Κοινοβουλίου. Τόσο ο πρόεδρος του Σώματος όσο και βουλευτές, με τους οποίους μιλήσαμε θέτουν θέμα τάξης, συνταγματικής και κοινοβουλευτικής από την εκκρεμότητα που παρατηρείται για μεγάλο χρονικό

Το επόμενο διάστημα σε επίπεδο Βουλής των Αντιπροσώπων θα συντελεστούν αλλαγές στο κομμάτι σύνθεσης ένεκα του επικείμενου κυβερνητικού ανασχηματισμού, αλλά και της φυγής της Στέλλας Κυριακίδου.

διάστημα. Αυτό το οποίο τονίζεται είναι πως η Βουλή δεν μπορεί να διανύσει τη θητεία της, με μια έδρα να βρίσκεται στο κενό από ενάρξεις των εργασιών της νέας Βουλής. Κάτι

ανάλογο δεν έχει συμβεί στα κοινοβουλευτικά χρονικά όπως ενθymούνται παλαιοί βουλευτές με τους οποίους μιλήσαμε. Μοναδική εξαίρεση ίσως να αποτελεί ένα σχεδόν παρόμοιο θέμα που είχε δημιουργηθεί με τον αείμνηστο δημοσιογράφο Χριστάκη Κατσαμπά, όταν είχε εκλεγεί βουλευτής. Ωστόσο, όπως μας υποδείχθηκε, το όλο θέμα επιλύθηκε πριν η θητεία της τότε Βουλής ολοκληρωθεί. Πέρα από το θέμα τάξης ένα εξίσου σοβαρό ζήτημα που έχει εντοπισθεί και που πιέζει για λύση, αφορά το κοινοβουλευτικό έργο. Για πολλά νομοσχέδια το αποτέλεσμα της ψηφοφορίας ήταν οριακό, με το προεδρείο της Βουλής να θεωρεί πως εγείρεται σοβαρό θέμα. Επί του προκειμένου αυτό που δεν γίνεται αποδεκτό είναι πως το θέμα της 56ης έδρας έχει απωλέσει τον χαρακτήρα του προσωρινού, επηρεάζοντας την εύρυθμη λειτουργία του Κοινοβουλίου.

Προτάσεις νόμου

Μετά από τρία χρόνια εκκρεμότητας με την 56η έδρα, η Βουλή τρέχει τώρα να δώσει μια λύση. Στην

Ολομέλεια της Παρασκευής κατατέθηκαν τέσσερις προτάσεις νόμου οι οποίες πιστεύεται πως δίνουν λύσεις στα ζητήματα που έχουν ανακύψει. Από τις τέσσερις προτάσεις νόμου, οι δυο αφορούν τροποποίηση του Συντάγματος και την κάλυψη του κενού «που διαπιστώνεται σε πλήρωση αποποιηθείσας ή μη καταληφθείσας έδρας ώστε αυτή να διενεργείται με τον τρόπο που ορίζει ο νόμος». Με τις άλλες δυο προτάσεις τροποποιείται ο σχετικός νόμος ώστε να ρυθμιστεί «πως πλήρωση βουλευτικής έδρας σε περίπτωση μη κατάληψης ή αποποίησης αυτής, η έδρα να καταλήγει στον συνδυασμό του κόμματος, στον οποίο αυτή Βουλής να θεωρεί πως εγείρεται σοβαρό θέμα. Επί του προκειμένου αυτό που δεν γίνεται αποδεκτό είναι πως το θέμα της 56ης έδρας έχει απωλέσει τον χαρακτήρα του προσωρινού, επηρεάζοντας την εύρυθμη λειτουργία του Κοινοβουλίου.

Παραίτηση Κασίνη

Η περίπτωση Σόλωνα Κασίνη δεν σχετίζεται με το θέμα της 56ης έδρας, πλην όμως η μακρόχρονη απουσία του από τα κοινοβουλευτικά

έδρανα, για λόγους υγείας, εκ των πραγμάτων δημιουργεί πιεστικές καταστάσεις στο έργο του Κοινοβουλίου παρά το γεγονός ότι δεν έχει τεθεί θέμα από τη Βουλή. Ο βουλευτής Λευκωσίας του Δημοκρατικού Συναγερμού δεν είναι σε θέση να ακολουθεί το καθημερινό κοινοβουλευτικό πρόγραμμα, σχεδόν από ενάρξεις της θητείας της παρούσας Βουλής. Τα τρία χρόνια που μεσολάβησαν ουδέποτε ο Δημοκρατικός Συναγερμός ή βουλευτής του κόμματος έθεσε θέμα για την απουσία Κασίνη, σεβόμενοι απόλυτα τις δυσκολίες που αντιμετωπίζει ο βουλευτής. Στον Συναγερμό άρχισε στο πλαίσιο του ενδεχόμενου ανασχηματισμού, να συζητείται η παραίτησή του εξαιτίας και των προβλημάτων υγείας που αντιμετωπίζει. Ωστόσο και εδώ ένα ζήτημα που φάνηκε η απουσία του βουλευτή ήταν σε κρίσιμα θέματα όπου οι κοιματικοί συσχετισμοί ήταν οριακοί. Μια χαρακτηριστική περίπτωση ήταν του Συνεργατισμού όπου ο κ. Κασίνης παρά τα προβλήματα υγείας μεταφέρθηκε στην Ολομέλεια προκειμένου να ψηφίσει.

Ο Σικός σου καφές!

The return of a legend

L200 D/C

ECLIPSE CROSS

SPACE STAR

ASX

OUTLANDER
Υβριδικό (PHEV)

ΟΙ ΕΚΘΕΣΙΑΚΟΙ ΜΑΣ
ΧΩΡΟΙ ΘΑ ΕΙΝΑΙ
ΑΝΟΙΚΤΟΙ

21&22
Σεπτεμβρίου
10:00 - 18:00

ΣΑΣ ΠΕΡΙΜΕΝΟΥΜΕ

MITSUBISHI MOTORS

Ο θρύλος επιστρέφει!

Η Mitsubishi Motors αφοσιωμένη στην ιαπωνική αξιοπιστία, δημιουργεί αυτοκίνητα με νέα σχεδιαστική ταυτότητα, με καινοτόμο τεχνολογία... με περισσότερη ασφάλεια. Ανακαλύψτε τις νέες προκλήσεις των αυτοκινήτων Mitsubishi και ζήστε την ολοκληρωμένη υποστήριξη του Ομίλου Πηλακούτα.

Με το κύρος και την εγγύηση του Ομίλου Πηλακούτα.

**MITSUBISHI
MOTORS**

Drive your Ambition

Λευκωσία, Λεμεσός, Λάρνακα, Πάφος | ☎ 77773344

www.mitsubishi-motors.com.cy

Ο ΜΕΒΛΟΥΤ ΤΣΑΒΟΥΣΟΓΛΟΥ ΣΤΗΝ «Κ»

Πρώτα πενταμερή για να ξεκαθαρίσουμε τι λύση θέλουμε και μετά οι όροι αναφοράς

Για το Βαρώσι σημασία έχει το δικαίωμα χρήσης. Το σχέδιο για την πόλη θα γνωστοποιηθεί, αφού γίνουν οι απαραίτητες διεργασίες

Συνέντευξη στον **ΝΙΚΟ ΣΤΕΛΓΙΑ**

Η συνάντηση με τον υπουργό Εξωτερικών της Τουρκίας Μεβλούτ Τσαβούσογλου πραγματοποιήθηκε στην Αμμόκωστο, στις 9 Σεπτεμβρίου 2019, ημέρα κατά την οποία ο Τούρκος επίσημος μπήκε στα περίκλειστα Βαρώσια μαζί με τον Τ/κ «ΥΠΙΕΣ», Κουντρέτ Όζερασί. Ήταν η πρώτη φορά που Τούρκος επίσημος μπαίνει στην πόλη μετά την κατάληψή της από τον τουρκικό στρατό στις 14 Αυγούστου 1974. Η συνάντηση και η συνέντευξη έγινε στο ξενοδοχείο Palm Beach. Μίλησαμε εκτενώς τόσο για το Κυπριακό όσο και τα ελληνoturκικά.

—Λίγο πριν φτάσατε στην Κύπρο συζητούσαν εδώ οι όροι αναφοράς. Ποια είναι η άποψή σας επί του ζητήματος και κυρίως για το μέλλον της ομοσπονδιακής λύσης;

—Στο παρελθόν είχαμε εντατικές διαπραγματεύσεις. Όλες αφορούσαν την ομοσπονδία. Δυστυχώς καμία από αυτές δεν μας οδήγησε σε επιτυχία. Στον Κραν Μοντάνα σημειώθηκε η τελευταία αποτυχία. Μετά από αυτήν την αποτυχία υπάρχει ανάγκη για εξέταση εναλλακτικών επιλογών.

—Ποιες είναι αυτές οι εναλλακτικές επιλογές;

—Στην πραγματικότητα η κοινή γνώμη τις γνωρίζει. Οι πιο αξιοσημείωτες προτάσεις γι' αυτό το ζήτημα ήρθαν από τον Ελληνοκύπριο ηγέτη στις διμερείς συνομιλίες. Κάποτε ανέφερε τη λύση δύο κρατών και κάποτε την αποκεντρωμένη ομοσπονδία. Σε αυτό το ζήτημα δεν έχουμε καταλάβει αυτό που στην πραγματικότητα ήθελε να εκφράσει. Αναφέρθηκε επίσης στη συνομοσπονδία. Πρόσφατα, συνοδευόμενος από τον υπουργό Εξωτερικών, στη Νέα Υόρκη, αναφέρθηκε στη συνομοσπονδία. Από ό,τι κατανοήσαμε, συμμετείχε στην εν λόγω σύσκεψη, έχοντας κάνει μια καλή προετοιμασία. Στη συνέχεια δε, αναφέρθηκε στη χαλαρή ομοσπονδία. Σε κάθε περίπτωση ήρθαν στο προσκήνιο διάφορες προτάσεις. Από την αρχή αυτές της συζήτησης εμείς δηλώσαμε το εξής: Ναι, όντως πρέπει να μελετηθούν οι διάφορες επιλογές. Ωστόσο, δεν πρόκειται να επιβάλλουμε μία από αυτές τις διαφορετικές προτάσεις. Και την ίδια στιγμή δεν απορρίπτουμε καμία από αυτές τις επιλογές.

—Για να το ξεκαθαρίσουμε, τι ακριβώς προτείνει η τουρκική πλευρά;

—Πρώτον, να καθορίσουμε τι θα διαπραγματευτούμε. Δεύτερον, να δημιουργήσουμε το πλαίσιο, δηλαδή το έγγραφο των όρων αναφοράς της διαπραγμάτευσης. Τέλος, να πάμε προς μια διαπραγμάτευση που θα είναι επικεντρωμένη στο αποτέλεσμα.

—Ποια είναι η θέση σας επί των όρων αναφοράς;

—Πρώτα να ξεκαθαρίσουμε αυτό που θα διαπραγματευτούμε στην άτυπη πενταμερή διάσκεψη και στη συνέχεια να συμπληρώσουμε το περιεχόμενο των όρων αναφοράς.

—Δηλαδή ξεκαθάρισμα του μοντέλου λύσης;

—Ναι. Ομοσπονδία; Συνομοσπονδία;

—Λύση δυο κρατών;

—Αν είναι έτοιμες οι πλευρές, τότε ναι, θα μπορούσε να συμβεί και αυτό. Εμείς, δεν αποκλείουμε κανένα μοντέλο. Επίσης, δεν διαλέγουμε ένα από αυτά τα μοντέλα για να το επιβάλλουμε στην άλλη πλευρά. Αυτό άλλωστε δεν θα ήταν

“

Αξιοσημείωτες οι εναλλακτικές προτάσεις Αναστασιάδη σε διμερείς συναντήσεις; αποκεντρωμένη ομοσπονδία, συνομοσπονδία ή δύο κράτη.

ορθό. Δεν θεωρούμε ορθή την επιβολή της ομοσπονδίας, όπως δεν συμφωνούμε με την επιβολή εξαρχής της ιδέας των δύο κρατών ή της συνομοσπονδίας. Όλοι μπορούν να έχουν διαφορετική άποψη. Μπορούν να ισχυρισθούν ότι ένα από τα μοντέλα είναι πιο ρεαλιστικό ή εφαρμόσιμο. Ωστόσο, θέλω να καταλήξω στο εξής: Αυτή τη φορά η διαδικασία θα πρέπει να είναι επικεντρωμένη στο αποτέλεσμα και για να είναι το έγγραφο των όρων αναφοράς θα πρέπει να είναι ξεκάθαρο. Δεν πρέπει να περιέχει ασαφή σημεία.

—Δηλαδή;

—Ποιο είναι εδώ το πιο σημαντικό σημείο, αυτό που μέχρι σήμερα μας έχει οδηγήσει στην αποτυχία, κάτι που διαπίστωσα και στο Κραν Μοντάνα; Στην αρχή της διαδικασίας, στο ζήτημα της ασφάλειας και των εγγυήσεων, την πρώτη ημέρα της διάσκεψης, κάναμε βήματα, καταθέσαμε προτάσεις. Και αυτό, παρά το γεγονός ότι η ασφάλεια και οι εγγυήσεις ήταν το τελευταίο ζήτημα που θα συζητούσαμε. Ωστόσο, δεν σημειώθηκε πρόοδος στα θέματα που σχετίζονται με την πολιτική ισότητα. Ο Αναστασιάδης οπισθοχώρησε από τις συγκαλίσεις που είχαν επιτευχθεί στο νησί και στην Ελβετία. Δηλαδή, δεν πιστεύει στην πολιτική ισότητα. Πρόκειται για μια αντιληψη, η οποία δεν επιθυμεί να μοιραστεί τίποτα με τον τ/κ λαό. Γι' αυτόν τον λόγο

Κατά τον κ. Τσαβούσογλου θα πρέπει στην παρούσα συγκυρία «να καθορίσουμε τι θα διαπραγματευτούμε, να δημιουργήσουμε το πλαίσιο, δηλαδή το έγγραφο των όρων αναφοράς της διαπραγμάτευσης και να πάμε σε διαπραγμάτευση επικεντρωμένη στο αποτέλεσμα».

Στο Βαρώσι σημασία έχει το δικαίωμα χρήσης

—Πριν από τη συνέντευξή μας επισκεφθήκατε το Βαρώσι. Ποια η θέση σας για το ζήτημα;

—Το Βαρώσι παραμένει κλειστό για μεγάλο χρονικό διάστημα διχώς καμία χρήση. Όντως, η περιοχή θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί. Πολλοί άνθρωποι, πολλές εταιρίες που έχουν επηρεαστεί αρνητικά από το κλείσιμο της πόλης. Για να επιλυθεί το ζήτημα η κυβέρνηση της ΤΑΒΚ κατέθεσε μια πρόταση επί της οποίας θα πρέπει να γίνει πολλή δουλειά. Πρόκειται για ένα όμορφο μέρος, το οποίο επισκεφθήκα σήμερα για πρώτη φορά. Η μη χρήση της περιοχής δεν εξυπηρετεί κανέναν. Εμείς υποστηρίζουμε, στη βάση αρχών, αυτό το βήμα της κυβέρνησης της ΤΑΒΚ για το Βαρώσι. Αφού γίνουν οι απαραίτητες διεργασίες, θα ανακοινωθεί το σχέδιο και στην κοινή γνώμη.

—Το άνοιγμα της κλειστής πόλης υπό τ/κ διοίκηση δεν θα δημιουργήσει

προβλήματα για την τουρκική πλευρά στον ΟΗΕ και στο διεθνές σκηνικό;

—Για εμάς δεν τίθεται κάποιο πρόβλημα. Σε αυτό το ζήτημα το σημαντικό είναι η επανάκτηση των δικαιωμάτων των ατόμων.

—Εννοείτε το δικαίωμα της χρήσης;

—Ακριβώς. Το σημαντικό είναι η παροχή του δικαιώματος της χρήσης. Άλλωστε πολλοί Ε/κ το ζητούν αυτό, προσφεύγουν στην επιτροπή ακίνητης περιουσίας, και αυτό παρά τις ενστάσεις της ε/κ ηγεσίας. Όλοι επιθυμούν να εκμεταλλευτούν το ακίνητό τους. Πρόκειται για ένα φυσιολογικό αίτημα, το οποίο εμείς το σεβόμαστε. Δυστυχώς, για χρόνια, εξαιτίας της διαιώνισης του προβλήματος, υπήρξαν άνθρωποι που επηρεάστηκαν από αυτήν την κατάσταση. Ανέκαθεν εμείς υποστηρίξαμε τη λύση και η ε/κ πλευρά την απόρριψε. Εμείς δεν ευθυνόμαστε για τη διαιώνιση του προβλήματος.

επιμένουμε και λέμε ότι αυτή τη φορά θα πρέπει να ξεκαθαρίσουμε εξαρχής αυτό το οποίο θα συζητήσουμε.

—Θεωρείτε ότι η ε/κ πλευρά απορρίπτει στο σύνολό της την πολιτική ισότητα;

—Πρώτα είπε ναι στην εκ περιτροπής προεδρία. Στη συνέχεια την απέρριψε. Σήμερα, ο Αναστασιάδης λέει ότι δεν αποδέχεται την πολιτική ισότητα. Τις τελευταίες δηλώσεις του τις προσεγγίζουμε με αυτόν τον τρόπο. Αν σήμερα πάμε ξανά σε μια διαδικασία με αυτήν τη νοοτροπία θα χάσουμε άλλα πενήντα χρόνια και δεν θα έχουμε κανένα αποτέλεσμα. Δηλαδή, δεν είναι ορθό να ξεκινή-

“

Δεν θεωρούμε ορθή την επιβολή της ομοσπονδίας, όπως δεν συμφωνούμε με την επιβολή εξαρχής της ιδέας των δύο κρατών ή της συνομοσπονδίας.

σουμε διαπραγμάτευση απλώς για να ισχυριστούμε ότι ξεκινήσαμε να διαπραγματευόμαστε. Ες καταλήξουμε πλέον σε ένα αποτέλεσμα. Πρέπει να καταλήξουμε σε μια λύση που θα ικανοποιήσει και τις δύο πλευρές. Η σπατάλη χρόνου δεν εξυπηρετεί τα συμφέροντα κανενός.

—Από όσα επισημαίνετε να αντιληφθούμε ότι οδεύουμε προς πενταμερή διάσκεψη;

—Προς μια άτυπη διάσκεψη για να ξεκαθαρίσουμε αυτό που θα διαπραγματευτούμε. Σε αυτή τη σύσκεψη όλες οι πλευρές πρέπει να ξεκαθαρίσουν τη στάση τους γι' αυτό το οποίο θα τεθεί υπό διαπραγμάτευση.

—Οι εγγυήσεις και η ασφάλεια θα είναι στο προσκήνιο;

—Οχι. Θα συζητήσουμε απλώς τι θα διαπραγματευτούμε στη συνέχεια.

—Το ζήτημα των εγγυήσεων, που για Ε/κ και Ελλάδα, είναι υψίστης σημασίας πότε θα συζητηθεί;

—Είναι ζήτημα ευαίσθητο για όλους και για τον τ/κ λαό. Η ε/κ πλευρά μας δηλώνει ότι επιθυμεί το τέλος των εγγυήσεων. Ωστόσο, η τ/κ πλευρά επιθυμεί τη διατήρησή τους. Ως Τουρκία δεν μπορούμε να τηρήσουμε παθητική στάση απέναντι σε αυτό το αίτημα. Άλλωστε η άποψη του τουρκικού λαού για το όλο ζήτημα είναι γνωστή. Εφόσον το γνωρίζουμε αυτό, το να θεωρούμε ότι η ασφάλεια και οι εγ-

γυήσεις είναι το μοναδικό πρόβλημα ή το να δηλώνουμε μηδέν ασφάλεια-μηδέν εγγυήσεις, δεν είναι μια ρεαλιστική άποψη. Πρόκειται για ένα ζήτημα που δεν αφορά αποκλειστικά την ε/κ πλευρά ή την Ελλάδα.

—Ποιους άλλους αφορά το ζήτημα ασφάλεια;

—Αν ρίξουμε μια ματιά στην περιοχή μας βλέπουμε ότι εδώ υπάρχουν πολύ σημαντικά προβλήματα, τα οποία θα μπορούσαν να επηρεάσουν την Κύπρο. Σήμερα η Ανατολική Μεσόγειος έχει μετατραπεί σε μια περιοχή, στην οποία όλοι έχουν στραμμένο το βλέμμα και διατηρούν παρουσία. Στην περιοχή έχουμε το ζήτημα του Ισραήλ, το Μεσανατολικό, τον Λίβανο, την κρίση στη Συρία και τους υδρογονάνθρακες. Στο ζήτημα των υδρογονανθράκων αν δεν υπήρχαν οι τουρκικές εγγυήσεις, η ε/κ πλευρά δεν θα παραχωρούσε ποτέ στην τ/κ πλευρά το δικαίωμα που της αναλογεί. Αυτή είναι η άποψή μας. Δυστυχώς, παρά τις συνεχείς προειδοποιήσεις μας, δεν έγιναν βήματα προς την κατεύθυνση του καταμερισμού. Σήμερα μας έρχονται ασαφείς προτάσεις που δεν είναι σοβαρές. Σε κάθε περίπτωση, αν δεν υπήρχαν οι εγγυήσεις της Τουρκίας τα δικαιώματα του τ/κ λαού θα είχαν καταπατηθεί. Για αυτό τον λόγο, κατά την άποψή μου, υπάρχει σήμερα περισσότερη ανάγκη για τις εγγυήσεις παρά ποτέ. Επίσης, να υπενθυμίσω ότι στο Κραν Μοντάνα παρουσιάσαμε την αναγκαιότητα ευελιξία σε αυτό το ζήτημα, ωστόσο, η άλλη πλευρά οπισθοχώρησε. Τι μας δείχνει αυτό; Το πρόβλημα δεν αφορά την ασφάλεια και τις εγγυήσεις. Ή, αν θα το δούμε από την οπτική γωνία της ε/κ πλευράς, το μοναδικό πρόβλημα δεν είναι η ασφάλεια και οι εγγυήσεις. Η ε/κ πλευρά απέρριψε την εκ περιτροπής προεδρία χωρίς κανέναν λόγο. Και αυτό, παρά το γεγονός ότι όλοι γνωρίζουμε ότι η τελική συμφωνία δεν θα είναι εφικτή χωρίς να συμφωνήσουμε σε όλα. Τη στιγμή που τηρούσαμε ευέλικτη στάση στις εγγυήσεις, η άλλη πλευρά παραιτείτο από την εκ περιτροπής προεδρία, την ενεργή συμμετοχή, και τη θετική ψήφο. Αυτή η παραιτηση της ε/κ πλευράς δεν σχετίζεται με την ασφάλεια και τις εγγυήσεις.

—Θεωρείτε δηλαδή ότι υπάρχει πρόβλημα αντίληψης;

—Ακριβώς, το πρόβλημά μας είναι η αντίληψη.

Αναγκαία η επίλυση του προβλήματος της ΑΟΖ

—Με αφορμή την αναφορά σας στο ζήτημα του φυσικού αερίου θα ήθελα την επίσημη άποψη-απάντηση της Τουρκίας για τη νέα πρόταση Νίκου Αναστασιάδη για το φυσικό αέριο.

—Δεν υπάρχει καμία πιτυχή, η οποία θα μπορούσε να γίνει αποδεκτή. Το εκφράζω ξεκάθαρα. Πρώτον, θέτει εξαρχής κάποιους όρους. Και στη συνέχεια λέει «θα μπορούσα ίσως να σας δώσω μερίδιο». Δεύτερον, σε αυτό το ζήτημα ο συνομιλητής της ε/κ πλευράς είναι η ΤΑΒΚ, δηλαδή η τ/κ πλευρά. Με ποιον θα μοιραστεί το φυσικό αέριο η ε/κ πλευρά; Με τον τ/κ λαό. Από την άλλη, η σχετική πρόταση της ΤΑΒΚ είναι λογική, θετική, δημιουργική και δημιουργεί πλαίσιο για καταμερισμό. Προτείνει τη δημιουργία μιας επιτροπής. Και το όλο ζήτημα θα διευθετηθεί μέσω αυτής της επι-

τροπής. Για ποιον λόγο ο Αναστασιάδης απορρίπτει αυτήν την πρόταση; Για τους εξής λόγους: Πρώτον, ο Αναστασιάδης επιδιώκει την αναγνώριση από την Τουρκία. Πρόκειται για έναν ανέφικτο στόχο. Δεύτερον, απευθύνεται στην Τουρκία και παραγνώνει την τ/κ πλευρά. Τρίτον, ζητάει τον τερματισμό των εργασιών της Τουρκίας, δηλώνοντας ότι στο μέλλον ενδεχομένως θα δώσει μερίδιο. Πρόκειται για μια τακτική καθυστέρησης. Δεν πρόκειται να πείσουμε σε αυτή την παγίδα. Δεν είναι σοβαρή πρόταση και δεν είναι δυνατόν να γίνει αποδεκτή.

—Εφόσον δεν υπάρχει συμφωνία, η ένταση στη θάλασσα θα έχει συνέχειες;

—Θα συνεχίσουμε τις εργασίες μας στη θάλασσα. Σε καμία περίπτωση δεν θα επιτρέψουμε να αμφισβητηθούν οι εργασίες στη δική

μας υφαλοκρηπίδα. Την ίδια στιγμή, θα συνεχίσουμε τις εργασίες μας στα οικόπεδα στα οποία μας έχει εξουσιοδοτήσει η ΤΑΒΚ, μέχρι να βρεθεί μια κοινή λύση στο όλο ζήτημα. Δεν μπορούμε να φτάσουμε πουθενά με μονομερείς ενέργειες. Με αυτό τον τρόπο θα καταπατηθούν τα δικαιώματα των τ/κ. Εμείς είμαστε υπέρ της εύρεσης μιας κοινά αποδεκτής λύσης και της δικαίως κατανόμης.

—Η πρόταση της τουρκικής πλευράς, στην οποία αναφερθήκατε προηγουμένως, παραμένει στο τραπέζι;

—Είναι ακόμη στο τραπέζι. Και την υποστηρίζουν ξένοι παράγοντες. Έχουμε θετικό αντίκτυπο από τη διεθνή κοινότητα και τις ξένες κυβερνήσεις, και αυτό παρά το γεγονός ότι κάποιοι, λόγω συμπαράστασης της Ε.Ε., δεν το εκφράζουν ξεκάθαρα.

Οι σχέσεις με τον Μουσταφά Ακιντζί

—Κυκλοφορούν εσχάτως πληροφορίες που σας θέλουν να διαφωνείτε με τον Μουσταφά Ακιντζί για βασικά θέματα στο Κυπριακό

—Τι είδους πληροφορίες είναι αυτές;

—Ότι η δική σας γραμμή και αυτή του κ. Ακιντζί είναι διαφορετικές. Ο ΥΠΙΕΣ Νίκος Χριστοδουλίδης προέβη σε σχετικές δηλώσεις.

—Εμείς διατηρούμε στενή συνεργασία με τον Ακιντζί, την κυβέρνηση της ΤΑΒΚ, και όλα τα κόμματα. Φυσικά σε κάποια ζητήματα οι προσεγγίσεις ενδέχεται να είναι διαφορετικές. Τι κάνουμε σε αυτήν την περίπτωση; Ερχόμαστε στο νησί, καθόμαστε και συζητάμε τις εξελίξεις όλοι μαζί, και με τον κ. Ακιντζί, και με τους ηγέτες όλων των πολιτικών κομμάτων. Και κάποτε μας επισκέπτονται εκείνοι. Σε κάθε περίπτωση συζητούμε και καταλή-

γουμε σε έναν κοινό οδικό χάρτη. Σε καμία περίπτωση οι δικές μας διαφωνίες δεν είναι ξεκάθαρες όπως αυτές στην ε/κ πλευρά. Στη δική μας πλευρά υπάρχει αρμονία και συνεργασία. Και επίσης, από την άποψη της πίεσης που ασκεί η κοινή γνώμη, η κυβέρνηση της ΤΑΒΚ και η τουρκική κυβέρνηση είναι πιο άνετες σε σχέση με την κυβέρνηση στην ε/κ πλευρά και στην Ελλάδα. Για αυτό άλλωστε μπορούμε και παρουσιάζουμε περισσότερη ευελιξία στις διαπραγματεύσεις. Σε κάθε περίπτωση, η ε/κ πλευρά, πριν να ασκήσει κριτική σε εμάς, ας ρίξει μια ματιά στην εικόνα που εκπέμπει η ίδια και τα κόμματα που τηρούν αρνητική στάση απέναντι στη λύση. Από την άλλη, δεν τίθεται ζήτημα διευκολύνσης ή παρεμπόδισης του έργου του κ. Ακιντζί. Εμείς ως Τουρκία είμαστε εγγυήτρια δύναμη και λαμβάνουμε υπόψη μας τα αιτήματα

του τ/κ λαού. Το σημαντικό δεν είναι η άποψη των πολιτικών ή κάποιου ατόμου, αλλά η κοινή συνισταμένη της τουρκικής πλευράς. Μέχρι σήμερα καταφέραμε να συναντιώμαστε σε αυτήν την κοινή συνισταμένη. Και άλλωστε στη Γενεύη, στο Κραν Μοντάνα, όλοι διαπίστωσαν ότι διατηρούμε μια συνεργασία με την ΤΑΒΚ, την οποία όλοι ζηλεύουν. Αυτή η συνεργασία θα συνεχιστεί. Ανέκαθεν η τουρκική παρουσία συντόνιζε τις διαφορετικές προσεγγίσεις σε έναν κοινό οδικό χάρτη. Το θετικό αποτέλεσμα αυτής της προσπάθειας το είδαμε στη Γενεύη και στο Κραν Μοντάνα, στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης. Γι' αυτό το λόγο, ο υπουργός Εξωτερικών, ποιο ήταν το όνομά του; **—Νίκος Χριστοδουλίδης.**

—Ο Νίκος να μην υπερβεί τα όρια. Αν και του έχω συμπάθεια, είναι καλό παιδί.

Κυριάκος: Νίκο μου καλώς ήλθες σπίτι σου

Η επιστροφή του «ασώτου»

Οι πρώτες επαφές του Νίκου Αναστασιάδη με τον Κυριάκο Μητσοτάκη δείχνουν πως μετά από μεγάλο χρονικό διάστημα επιστρέφουν οι αδελφικές σχέσεις, μεταξύ του εκ Συναγερμού προερχόμενου, πρόεδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας, με την ηγεσία της Νέας Δημοκρατίας. Το θερμό καλωσόρισμα του Νίκου Αναστασιάδη στο Μέγαρο Μαξίμου, με τον Κυριάκο Μητσοτάκη να τον υποδέχεται λέγοντάς του «Καλώς ήλθες σπίτι σου», σπάει την κακή παράδοση στις σχέσεις του Νίκου Αναστασιάδη με προηγούμενους δεξιούς πρωθυπουργούς. Διατηρούμε μια επιφύλαξη, αλλά τα πρώτα σημάδια είναι θετικά, τουλάχιστον σε επίπεδο εικόνας. Πίσω από τις κλειστές πόρτες λέγεται πως του Κυριάκου Μητσοτάκη δεν του πολιάρεσε η ιδέα της πενταμερούς τόσο όταν ήλθε στη Λευκωσία όσο και κατά την επίσκεψη του Νίκου Αναστασιάδη στην Αθήνα. Επιπλέον το όνομα Μητσοτάκη δεν έχει και την καλύτερη φήμη στην Κύπρο, ένεκα κάποιων πολιτικών θέσεων της οικογένειας του Έλληνα πρωθυπουργού στο Κυπριακό.

• • • •

«Μακριά και αγαπημένοι»

Μπορεί να έχει ξεχαστεί, αλλά από την εποχή των δημοψηφισμάτων, οι σχέσεις του Νίκου Αναστασιάδη με τους Έλληνες πρωθυπουργούς, εκ Νέας Δημοκρατίας δεν ήταν ποτέ ιδιαίτερα θερμές. Τουναντίον στην περίπτωση του Αντώνη Σαμαρά, όπως λεγόταν στο παρασκήνιο οι κοινές εμφανίσεις τους, παρέμπησαν περισσότερο σε ανδρόγυνο που ενώπιον των παιδιών του παρουσιάζεται αγαπημένο, ενώ στην ουσία βρίσκεται σε διάσταση από πολιτικής «τραπέζης και κλίνης» πολλά χρόνια. Ο Μεσσήνιος πολιτικός δεν έκρυψε τη διαφωνία του για τη στάση του Νίκου Αναστασιάδη στο Σχέδιο Ανάν, ο δε εκ Λεμεσού πρόεδρος της Δημοκρατίας δεν ξέχασε τα κολλητικίλια του Αντώνη Σαμαρά με την οικογένεια Τάσσου Παπαδόπουλου και απορριπτικούς κύκλους της Λευκωσίας. Πάντως, η ιστορία των 20 τελευταίων ετών έχει δείξει πως ο Νίκος Αναστασιάδης είχε καλύτερη χημεία με Έλληνες πρωθυπουργούς, προερχόμενους από το κέντρο προς αριστερά, παρά με δεξιούς.

• • • •

Χαμπιαούρης και οι διακοπές

Ο υπουργός Παιδείας είναι ένα από τα δύο κυβερνητικά στελέχη που θα αναδομηθούν. Το άλλο είναι η Βασιλική Αναστασιάδου, υπουργός Μεταφορών. Ο κ. Χαμπιαούρης παρά τις δυσκολίες που του έτυχαν φαίνεται

Μόνο τα κλειδιά του Μαξίμου δεν παρέδωσε ο Κυριάκος Μητσοτάκης στον Νίκο Αναστασιάδη. Τέτοια υποδοχή στα σκαλιά του Μαξίμου είχε να ζήσει από την εποχή που πήγαινε στην Αθήνα ως πρόεδρος του Συναγερμού και όχι με πρωθυπουργούς από τη Νέα Δημοκρατία.

ότι η αγάπησε την καρέκλα του Παιδείας και δεν θέλει να την αποχωριστεί. Μάλιστα, λέγεται πως λίγο τα προβλήματα που του έλαχαν, λίγο να δείξει καλό πρόσωπο στον λόγο, ενδεχομένως και να είναι ο μοναδικός υπουργός που δεν πήγε διακοπές το φετινό καλοκαίρι. Ωστόσο, στο Προεδρικό βλέπουν τη μεγάλη εικόνα που δεν είναι υπέρ του υπουργού. Λέγεται τελευταία σε κυβερνητικούς κύκλους: Το Υπουργείο Παιδείας είναι μια χαμένη υπόθεση με το ΑΚΕΛ να αλωνίζει, παρέα με τις συντεχνίες. Το μεγάλο θέμα εκ των πραγμάτων δεν είναι η απομάκρυνση Χαμπιαούρη, αλλά το πρόσωπο που θα δεχθεί να τον διαδεχθεί.

• • • •

Ας είναι καλά οι εταιρείες

Διαφορετική είναι η εικόνα στο Υπουργείο Ενέργειας, το τελευταίο διάστημα. Τον Γιώργο Λακκοτρήνη φαίνεται πως ο ανασχηματισμός θα τον ξεπεράσει στον πόνο. Εκεί που είχε πέσει στα μάτια του προέδρου της Δημοκρατίας, λέει το πολιτικό παρασκήνιο, όλα δείχνουν πως παραμένει στην καρέκλα του, όχι γιατί αντέστρεψε το αρνητικό για τον ίδιο κλίμα, αλλά γιατί κρίνεται απαραίτητος την παρούσα περίοδο στα ενεργειακά της κυβέρνησης. Πηγή μας έλεγε πως ο Νίκος Αναστασιάδης δεν έχει χωνέψει την ιστορία με το χαλλούμι. Κάποιοι κακεντρεχείς, μάλιστα, λένε πως το καλύτερο θα ήταν να γινόταν ένα Υφυπουργείο Ενέργειας και να διόταν στο Λακκοτρήνη να ασχολείται μόνο

με το Φ.Α. Αυτό που φαίνεται να σώζει τον υπουργό είναι οι καλές προσωπικές σχέσεις του με τις εταιρείες. Ωστόσο, αυτό που λέγεται ευρέως είναι πως με τον Νίκο Αναστασιάδη, ποτέ δεν μπορείς να είσαι σίγουρος για τις τελικές του αποφάσεις.

• • • •

Ο Ιωάννου και ο ΠΙΣ

Από τότε που το ΓεΣΥ έγινε κομμάτι της καθημερινότητας, ίσως είναι η πρώτη φορά που φαίνεται να υπάρχει μια πιθανότητα, ΠΙΣ και ΟΑΥ να βρουν μια κοινή συνισταμένη. Αυτό προκύπτει από τα όσα είπε η ηγεσία του ΠΙΣ μετά τη συνάντηση στο Προεδρικό, αλλά και το τι διημιέφθη εντός. Μοναδι-

Ο ΗΡΩΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

Λαυρέντης Μαχαιρίτσας

Το φευγιό του άφησε μια ανοικτή πληγή στην εφηβεία μας, αλλά από την άλλη είναι σπουδαίο φεύγοντας να μπορείς να αφήνεις τέτοιο χνάρι και τόσο αγάπη πίσω σου.

κή παραφωνία οι δημόσιες δηλώσεις του υπουργού Υγείας Κωνσταντίνου Ιωάννου, ο οποίος έσπευσε να διορθώσει τον ΠΙΣ για κάτι που μπορεί να ειπώθηκε και εν τη ρύμη του λόγου και δεν πέρασε απαρατήρητο. Ο κ. υπουργός σε μια περίοδο που καταβάλλονται προσπάθειες, ο ιδιωτικός τομέας να τεθεί στη διάθεση του ΓεΣΥ δεν κρύβει τη μη φιλική του διάθεση στον ΠΙΣ. Μια στάση που δεν συμβαδίζει με αυτή του Νίκου Αναστασιάδη, εντός της συνάντησης λένε οι πληροφορίες. Πάντως, στη κυβέρνηση οι συναινετικές φωνές λένε πως στο τέλος οι δύο πλευρές θα τα βρουν.

• • • •

Αλλαγές στην Πινδάρου

Τις κινήσεις του Προεδρικού για το κυβερνητικό σχήμα παρακολουθεί επιστάμενα και η Πινδάρου. Πέρα από το έντονο ενδιαφέρον για ενδεχόμενη υπουργοποίηση συναγερμικών βουλευτών, το κόμμα ετοιμάζεται και για τον δικό του «ανασχηματισμό». Η «φυγή» της Στέλλας Κυριακίδου, η επιστροφή του Χάρη Γεωργιάδη στα κοιμητικά λημέρια, αλλά και πιθανή μετακίνηση βουλευτών στη κυβέρνηση εκ των πραγμάτων θα επιφέρει εσωτερικές ανακατατάξεις στην Πινδάρου. Το κενό της κ. Κυριακίδου δεν θα καλυφθεί με συμπληρωματικές εκλογές. Για τον/την διάδοχο της Επιτρόπου θα αποφασίσει το Ανώτατο Συμβούλιο του κόμματος. Το ίδιο θα γίνει, εάν επαληθευτούν οι πληροφορίες πως ο Νίκος Νουρής προορίζεται για το Υπουργείο Εσωτερικών.

Γράφει **Ο ΙΑΝΟΣ**

Ευρωπαϊκός τρόπος ζωής

Του **ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΚΑΣΙΜΑΤΗ**

Ενα θέμα υπάρχει πράγματι με τους τίτλους των τομέων ευθύνης που έχουν ανατεθεί στους αντιπροέδρους της νέας Ευρωπαϊκής Επιτροπής, υπό την Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν. Παραθέτω τους πιο χυμώδεις: «Προστατεύοντας τον ευρωπαϊκό τρόπο ζωής», «Μια Ευρώπη έτοιμη για την ψηφιακή εποχή» και «Μια οικονομία για τον άνθρωπο».

Είναι σοβαρά πράγματα αυτά; Είναι αυτοί κατάλληλοι τίτλοι για τους τομείς ευθύνης της Επιτροπής, δηλαδή για τα οιονεί υπερυπουργεία της; Ποιος τους εμπνεύσθηκε, η Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν ή μήπως η Ρένα Δούρου, με λίγη βοήθεια από τη Ράνια Σβίγγου; Έχουν κάτι από την αφόρητη αφέλεια των τίτλων στα περιοδικά ποικίλης ύλης και, το χειρότερο, γελοιοποιούν το αντικείμενο που προσδιορίζουν. Ενώ δηλαδή προσπαθούν να προσδώσουν κάποια χάρη στο άχαρο, καταλήγουν να το κάνουν σαχλό.

Αν όλο αυτό δεν είναι η ηλίθια έμπνευση κάποιων ακριβοπληρωμένων ειδικών της επικοινωνίας, αλλά προσωπική επιλογή της Φον ντερ Λάιεν, τότε υποψιάζομαι ότι προσπαθεί με αυτό τον πρωτότυπο, πλην ατυχή, τρόπο να δείξει στο ευρύτερο ευρωπαϊκό κοινό, που μόλις τώρα τη γνωρίζει, ότι δεν έχει τίποτα να φοβάται από τους πρωσικούς απόηχους του ονόματός της, αλλά αντιθέτως η ηγεσία της κομίζει στις Βρυξέλλες μια φρεσκάδα, κάτι το «girly».

Είναι αλήθεια ότι όταν ακούς «Φον ντερ Λάιεν» και δεν ξέρεις περί τίνο ακριβώς πρόκειται, ο νους σου πηγαίνει στα πρωσικά κράνη με το

ΣΚΙΤΣΟ ΤΟΥ ΔΗΜΗΤΡΗ ΧΑΝΤΖΟΠΟΥΛΟΥ

παλούκι στην κορυφή (καμιά φορά και με ολόκληρο αετό αντί για παλούκι – μπρούντζινο, φυσικά, όχι αληθινό αετό). Τίποτε όμως δεν θα μπορούσε να απέχει περισσότερο από την πραγματικότητα. Πιο Βρυξελλιώτισα από την Ούρσουλα δεν γίνεται. Γεννήθηκε εκεί, το 1958, καθώς ο Γερμανός πατέρας της ήταν από τους πρώτους ανωτάτους υπαλλήλους της τότε Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας (ΕΟΚ). Το βαρύγδουπο επίθετο είναι του συζύγου της, που προέρχεται από ιστορική οικογένεια εμπόρων και βιομηχάνων μετάξης από τη Βόρεια

Ρηνανία-Βεστφαλία, δηλαδή από περιοχή της Γερμανίας ριζικά διαφορετική ως προς τη νοοτροπία από την Πρωσία – η οποία, ούτως ή άλλως, δεν υπάρχει πια. Η Φον ντερ Λάιεν θα μπορούσε θαυμάσια να είναι το ίδιο πειστική ως Βελγίδα, Γαλλίδα ή Ολλανδέζα, όπως είναι τώρα ως Γερμανίδα.

Ο θόρυβος, ωστόσο, εστιάστηκε ειδικά στον τομέα ευθύνης του εκ των αντιπροέδρων της Επιτροπής Μαργαρίτη Σχοινά: «Προστατεύοντας τον ευρωπαϊκό τρόπο ζωής», επειδή νοείται ως απειλητικός προς τις

λεγόμενες στην τεχνοκρατική γλώσσα «μεταναστευτικές ροές», που κατευθύνονται στην Ευρώπη. Το μόνο ενοχλητικό (πολύ ενοχλητικό) στον τίτλο είναι ο ρηματικός τύπος της ενεργητικής μετοχής. Ειδάλλως, δεν καταλαβαίνω γιατί φρίττουν διάφοροι και φθάνουν στο σημείο να τον χαρακτηρίζουν «προσβολή προς τις ευρωπαϊκές αξίες». Το κατανοώ να εξεγείρονται οι «ευαίσθητοι», που προωθούν τη διασπαστική πολιτική των ταυτοτήτων (identity politics), αλλά ο απερχόμενος πρόεδρος Γιούνκερ και άλλοι, υποτίθεται καλοπροαίρετοι,

γιατί ενοχλούνται;

Για τον ευρωπαϊκό τρόπο ζωής – την ασφάλεια, την ελευθερία, το κράτος δικαίου και τα ανθρώπινα δικαιώματα – δεν θέλουν να ζήσουν στην Ευρώπη όσοι μεταναστεύουν σε αυτήν; Προφανώς! Επομένως, γιατί να μην τον προστατεύσουμε; Είναι και για το δικό τους συμφέρον. Φοβάμαι ότι ίσως ακούγεται σαν αστείο από κάποιους, αλλά δεν το εννοώ έτσι. Δεν βλέπω, ειλικρινά, γιατί το θέμα της μετανάστευσης πρέπει να αντιμετωπίζεται σαν μια κατάσταση «win-lose», πάντα με

διαζευκτικούς όρους: ή τους πετάμε στη θάλασσα ή ανοίγουμε τις πόρτες διάπλατα και ό,τι θέλει ας γίνει. Η μετανάστευση είναι πια ένα παγκόσμιο πρόβλημα, εξαρτώμενο από πάρα πολλούς παράγοντες, ώστε να είναι αδύνατη η ανάσχεσή του βραχυπροθέσμως. Από τη διαχείρισή του, όμως, μπορούν να είναι κερδισμένες και οι δύο πλευρές: Ευρωπαίων και μεταναστών.

Αν ο σκοπός είναι η ευημερία των πολλών, τότε το θέμα είναι πρακτικό. Σκεφθείτε το απλό: αφήνεις να δημιουργηθεί, μέσα σε μερικά χρόνια, μια παραγκούπολη προσφύγων και μεταναστών στις παρυφές μιας ακμάζουσας πόλης; δεν εξυπακούεται ότι η συνύπαρξή θα είναι προβληματική τόσο για τους μεν όσο και για τους δε; Η μετανάστευση είναι πρόβλημα πρώτα για εκείνους που μεταναστεύουν αναγκαστικά: γίνεται όμως πρόβλημα και για τους άλλους, που ζουν στους προορισμούς των μεταναστών, όταν η μετανάστευση αφήνεται στην τύχη της.

Σε αυτό ουσιαστικά αποβλέπουν οι εξ αριστερών επικριτές της Φον ντερ Λάιεν. Η πολιτική των ορθάνοιχτων πυλών είναι καταστροφική, γιατί οδηγεί αργά ή γρήγορα τις δύο πλευρές (ντόπιους και μετανάστες) σε σύγκρουση. Επομένως, η επιλεκτικότητα είναι αναγκαία από πλευράς της Ενωσης. Δεν γίνεται να ανοίξεις την πόρτα στον οποιονδήποτε, εφόσον θέλεις να διατηρήσεις την ομαλότητα και τη φυσιολογική, όχι τη βίαιη, εξέλιξη του τρόπου ζωής στην Ευρωπαϊκή Ενωση.

ΦΑΛΗΡΕΥΣ
kassimatis@kathimerini.gr

ΑΡΘΡΟ / Του **ΜΙΧΑΛΗ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ**

Μαντίλα, τουρμπάνι και ΕΔΑΔ

Αυστηρώς, στην Κύπρο είναι σύννηθες φαινόμενο να μας προλαβαίνουν πάντα με ένταση οι καταστάσεις και μέσα σε κλίμα πόλωσης να καθίσταται σχεδόν αδύνατος ο νηφάλιος διάλογος και η παράθεση επιχειρημάτων για ζητήματα που είναι στην πρώτη γραμμή σε πλείστα δυτικά κράτη τις τελευταίες δεκαετίες. Σε μια πρώτη προσπάθεια παρέμβασης θα ήθελα να παραθέσω κάποια βοηθητικά δεδομένα σε σχέση με το ζήτημα του δικαιώματος στην θρησκευτική έκφραση και των θρησκευτικών συμβόλων σε σχολεία. Παραθέτω τρεις απολύτως σχετικές αποφάσεις του ΕΔΑΔ με τις δύο πρώτες να έχουν άμεση σχέση με το ζήτημα της μαντίλας και του τουρμπανιού στα κοσμικά σχολεία της Γαλλίας και της Ελβετίας, χώρες οι οποίες δικαιώθηκαν από το ΕΔΑΔ για τον εξαναγκασμό του σχολείου να επιβάλει την αφαίρεση της μαντίλας από μια δασκάλα δημοτικού και την αποβολή των μαθητών που δεν συμμορφώθηκαν στην επιβολή της αφαίρεσης των θρησκευτικών καλυμμάτων.

Στην απόφαση του ΕΔΑΔ Dahlab v. Ελβετία μια δασκάλα δημοτικής εκπαίδευσης, που είχε ασπαστεί το Ισλάμ, υπέβαλε παράπονο εναντίον της απόφασης να της απαγορευθεί να φοράει μαντίλα στο κεφάλι ενώ δίδασκε και η υπόθεση έφτασε εν τέλει στο ΕΔΑΔ. Υπέβαλε ότι η απαγόρευση να φοράει μαντίλα, ενώ δίδασκε παραβίαζε την ελευθερία της να εκφράζει τη θρησκευτική της πίστη.

Το ΕΔΑΔ απέρριψε την προσφυγή, αποφασίζοντας ότι το μέτρο επιδιώκει τους θεμιτούς σκοπούς της προστασίας των δικαιωμάτων και των ελευθεριών των άλλων. Αποφασίστηκε ότι ο ρόλος των εκπαιδευτικών του δημοτικού σχολείου ως εκπροσώπων τόσο των εκπαιδευτικών αρχών όσο και του κράτους που είναι κοσμικό και ως εκ τούτου θρησκευτικά ουδέτερο, απαιτούσε όπως αυτοί υποχρεούνται να ανεχθούν ανάλογους περιορισμούς στην ελευθερία του θρησκευτήματος.

Το ΕΔΑΔ επισήμανε ότι ενώ ήταν δύσκολο να εκτιμηθεί ο αντίκτυπος τέτοιων συμβόλων στην ελευθερία της συνείδησης και της θρησκείας των παιδιών ηλικίας μεταξύ τεσσάρων και οκτώ, δεν θα μπορούσε να αμφισβητηθεί ότι ενδέχεται να έχουν κάποιο είδος προσπληυσιακής επίδρασης σε μια εποχή όπου τα παιδιά επηρεάζονται εύκολα. Το ΕΔΑΔ στην απόφαση του Dogru και Kervancı v. Γαλλίας στις 4 Δεκεμβρίου 2008 ασκολύθηκε με προσφυγές που αφορούσαν δύο κοριτσάκια Γαλλίδες υπηκόους 11 και 12 χρονών και τον αποκλεισμό από το σχολείο λόγω άρνησής τους να αφαιρέσουν τις μαντίλες κατά τη διάρκεια της φυσικής αγωγής.

Το δικαστήριο έκρινε ότι δεν τήρησαν την υποχρέωση να παρακολουθήσουν υποχρεωτικά μαθήματα, ότι η συμπεριφορά τους δημιούργησε μια ατμόσφαιρα έντασης στο σχολείο και ότι, βάσει όλων των παραγόντων, η αποβολή τους από το σχολείο ήταν δικαιολογημένη. Το Δικαστήριο παρατήρησε ότι ο σκοπός του περιορισμού του δικαιώματος των προσφευγόντων να εκδηλώνουν τις θρησκευτικές πεποιθήσεις τους ήταν να τηρούν τις απαιτήσεις της κοσμικότητας σε κρατικές σχολές και σχολεία. Στην απόφαση του ΕΔΑΔ Aktas, Bayrak, Gamaleddyn, Ghazal , J. Singh και R. Singh v. Γαλλίας στις 30 Ιουνίου 2009 το ΕΔΑΔ ασκολύθηκε με προσφυγές που αφορούσαν την απομάκρυνση έξι μαθητών από το σχολείο λόγω του ότι φορούσαν εμφανή θρησκευτικά σύμβολα. Οι υποθέσεις αφορούσαν κορίτσια μουσουλμάνες και αγόρια Σικ. Την πρώτη ημέρα του σχολείου, τα κορίτσια, που είναι μουσουλμάνοι, έφθασαν φορώντας μαντίλα. Τα αγόρια φορούσαν ένα «keski», ένα τουρμπάνι που φορούν οι Σικ. Αρνήθηκαν να αφαιρέσουν τα καλύμματα κεφαλής και ως εκ τούτου τους απαγορεύθηκε η πρόσβαση την τάξη και, μετά από μια περίοδο διαλόγου με τις οικογένειες, αποβλήθηκαν από το σχολείο για μη συμμόρφωση με τον Κώδικα Εκπαίδευσης.

Το Δικαστήριο κήρυξε τις προσφυγές απαράδεκτες (προδίλως αβάσιμες), αποφασίζοντας συγκεκριμένα ότι η επέμβαση στην ελευθερία των μαθητών να εκδηλώνουν τις θρησκευτικές τους πεποιθήσεις βασιζόταν στη νομοθεσία, η οποία επιδίωκε τον νόμιμο στόχο της προστασίας των δικαιωμάτων και ελευθεριών των άλλων και της δημόσιας τάξης. Επιπρόσθετα υποδίδωνε τον ρόλο του κράτους ως ουδέτερου οργανωτή και προστάτη της εξάσκησης διαφόρων θρησκευτών πστεων και πιστεύω. Όσον αφορά την τιμωρία της επ' αόριστον αποβολής δεν θεωρήθηκε ως δυσανάλογη προς τους σκοπούς που επιδιώκονταν, αφού οι μαθητές είχαν το δικαίωμα να συνεχίσουν τις σπουδές τους μέσω μαθημάτων αλληλογραφίας.

Ο κ. Μιχάλης Παρασκευάς είναι δικηγόρος.

Ο Ούγγρος αλпинιστής Ferenc Lengyel της ομάδας Kalífa Alpin σε υψόμετρο 5.106 μέτρων στο Larke Pass του Νεπάλ προετοιμάζεται να κατακτήσει την κορυφή του βουνού Manaslu, (υψ. 8.163 μ.).

ΕΡΤ/ARTON MONIS HUNGARY OUT

ΔΙΕΛΚΥΣΤΙΝΔΑ / Της **ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ**

Η συμμορία των μετρίων

Ούτε έκτη αίσθηση, ούτε ψηλό δέικτη νοσηρότητας χρειαζόμασταν για να αντιληφθούμε από νωρίς πως οι ικανότητες του Κώστα Χαμπασούρη είναι περιορισμένες. Ξεδίπλωσε νωρίς την ανεπάρκειά του και μας έκανε να αντιληφθούμε πως ο άνθρωπος δεν έκανε για τη θέση, όταν –είτε συνειδητά είτε εν τη αφελεία του– έσπευσε να συναντηθεί με το ΕΛΑΜ, διακηρύττοντας κοινές αρχές και αξίες με το ακροδεξιό μόρφωμα.

Ακολούθησε βεβαίως το τραγικό συμβάν στο Αλεθρικό, όπου λίγο η κουτοπονηριά του και λίγο η ευθυνοφοβία του τον οδήγησαν στο να ενοχοποιεί τον δάσκαλο του θύματος με διαρροές στα ΜΜΕ και να μιλάει για προβληματικούς εκπαιδευτικούς. Τοποθέτηση που όχι μόνο δεν κατάφερε να στοιχειοθετήσει, αλλά και που στην ουσία έκαψε τον ίδιο, αν σκεφτεί κάποιος πως προτού αναλάβει υπουργός ήταν επιθεωρητής. Ένας υπουργός που κατάφερε να βγάλει στους δρόμους καλοκαιρικά κιλάδες εκπαιδευτικούς, οι οποίοι απαιτούσαν την παραίτησή του εξαιτίας των άστολων χειρισμών του στα της παιδείας. Αναμέναμε, όμως, να δει την έξοδο, όταν εξαιτίας αυτών των χειρισμών του έκλεισε μία και καλή το κεφάλαιο της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης. Αναμέναμε να παραιτηθεί, όταν ο πρόεδρος τον παραμέρισε για να χειριστεί ο ίδιος προσωπικά το όλο ζήτημα. Όμως αυτό θα ίσχυε αν είχε έστω ψήγμα αυτοσεβασμού και επειδή προφανώς ο άνθρωπος δεν έχει, θα έπρεπε ο ίδιος ο Πρόεδρος να τον στείλει σπίτι του.

Όμως όχι. Όπως λέγεται, ο πρόεδρος μετρά τους μήνες μέχρι ο υπουργός του να μπορεί να λάβει την υπουργική σύνταξη και στη συνέχεια να τακτοποιηθεί κάπου αλλού, όπως για παράδειγμα στην Επιτροπή Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας! Μέχρι τότε και αν ο Νίκος Αναστασιάδης δεν αλλάξει γνώμη βεβαίως και τον κρατήσει, ο ίδιος θα συνεχίσει να παριστάνει τον υπουργό. Και λέμε να παριστάνει τον υπουργό δεδομένου του θεάτρου που εκτυλίχθηκε με την Άλα, τον κ. Σέπο και τη μαντίλα. Τη μία μέρα για παράδειγμα χαρακτηρίζαμε τον κ. Σέπο, έναν από τους καλύτερους διευθυντές, στη συνέχεια διατάσαμε έρευνα, εντός του Σαββατοκύριακου λέγαμε χαμογελαστοί και εναγκαλιζόμενοι στα ΜΜΕ πως το «ατυχές συμβάν έχει ληξει» για να τον μεταθέσουμε τελικώς κυριακάτικα πανικόβλητοι από τις αντιδράσεις. Αστεία πράγματα.

Την ίδια στιγμή που εκτυλίσσόταν το πε-

ριστατικό με την Άλα, ο 15χρονος Στυλιανός, έβαζε τέλος στη ζωή του, βγάζοντας στην επιφάνεια την αναληψία του κράτους πρόνοιας. Και επειδή η κ. Αιμιλιανίδου θα μας κουνήσει με έπαρση την υλοποίηση του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος ως το χάπι της κυβερνήσεως στα προβλήματα των ευπαθών ομάδων, να της θυμίσουμε πως οι αρμόδιοι ήταν ενήμεροι για τις συνθήκες στις οποίες ζούσε ο Στυλιανός. Ενήμεροι ήταν για την Έλενα Φραντζή, τον αδελφοκτόνο, την παιδοκτόνο, για τη Μαρούλα Κυριάκου που αφέθηκε μόνη να πεθάνει στα χωράφια και για το τι συμβαίνει με τα κορίτσια που εξαφανίζονται κάθε λίγο από τη στέγη ανηλίκων. Ας μη συγκλονίζεται, λοιπόν, επί ερείπιών γιατί έξι χρόνια στο εν λόγω πόστο όφειλε να ιεραρχήσει τις προτεραιότητες του Υπουργείου της, αλλά και τις ανάγκες της κυριακής κοινωνίας.

Ο ανεπαρκής Χαμπασούρης, η Ζέτα, οι δύο υπουργοί που αναγκάστηκαν από την κοινωνία να παραιτηθούν και πάλι λέγοντας. Από τον άνευρο Καδή που δεν ύψωσε το ανάστημά του στα της παιδείας ούτε σήμερα, στην περιβαλλοντική καταστροφή που συντελείται. Από τον Γιώργο Λακκοτρύπη που αποδείχτηκε επικοινωνιακή φούσκα με την ενέργεια και το κεφάλαιο χαλλούμι.

Την άτολμη Βασιλική Αναστασιάδου, που τρέμει να αναλάβει την όποια πρωτοβουλία για αποσυμφόρηση του κυκλοφοριακού. Μέχρι και τις διαβεβαιώσεις για τη θωράκιση της ΑΟΖ μας και το παραμύθι ότι οι εξαγγελίες Όζερσκι στην Αιμόνχωστο είναι κινήσεις εντυπωσιασμού.

Ο κ. Χαμπασούρης, λοιπόν, δεν αποτελεί τη σκιά σε ένα πετυχημένο Υπουργικό Συμβούλιο. Είναι ένας πολύ κακός υπουργός, που ανήκει σε μία γενικώς αποτυχημένη υπουργική ομάδα. Πρόσωπα που μαθαίνουν πάνω μας. Σε ένα κράτος ευθύνος θα αναμέναμε κάποιον από αυτούς να πάρουν αυτοβούλως τον δρόμο για το σπίτι τους. Και επειδή αυτοί φαίνεται να μη θέλουν να καταλάβουν, αναμένουμε από τον κύριο υπαίτιο όλων αυτών, τον πρόεδρο που τους επέλεξε, μία ολική αλλαγή. Γιατί τα όσα ακούγονται περί αναμονής για την υπουργική σύνταξη ή να τακτοποιηθούν αλλού μόνο ντροπή θα έπρεπε να προκαλεί. Πρώτα στους ίδιους για την κατάντια τους και μετά σε μας, που πιστέψαμε στη μετεξέλιξη σε κανονικό κράτος.

economidom@kathimerini.com.cy

ΒΟΛΕΣ / Του **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΚΑΠΑΡΙΗ**

Το θαύμα της Χρυσολυσιώτισσας

Έγινε το θαύμα και η Παναγία της Λύσας, η εκκλησία της Χρυσολυσιώτισσας, πανηγύρισε και πάλι το Γενέθλιο της Θεοτόκου, έστω και με ένα διάλειμμα 45 χρόνων. Οι άγιοι της Λύσας, στη συνείδηση των Λυσιωτών και όχι μόνο, ο Παναΐς, ο Βασίλης, η Τρυφωνού, ο ηγούμενος του Αποστόλου Βαρνάβα Γαβριήλ, έκαναν το θαύμα τους, διά πρεσβειών της Παναγίας. Σίγουρα αγάλλονταν, μαζί με όλους τους Λυσιώτες, είτε αυτοί βρίσκονται επί γης, είτε στους ουρανούς. Την πανηγυρική Θεία Λειτουργία τέλεσαν πέντε Λυσιώτες παπάδες, ανάμεσά τους και ο Παπαγεώργιος, ο οποίος υπηρέτησε την Παναγία της Λύσας, από το 1959. Της μυσταγωγίας προέστη ο επίσκοπος Νεαπόλεως Πορφύριος. Ο περικαλλής ναός της Λύσας, μπορεί να μην θύμιζε την παλιά ευταξία και ευπρέπεια, μπορεί να μην ήταν στο εικονοστάσι η θαυματουργός εικόνα της Παναγίας και των άλλων αγίων, ωστόσο οι κιλάδες Λυσιώτες, οι οποίοι κατέκλυσαν τον ναό, κάλυψαν το κενό και φώτισαν με τα χαρούμενα τους πρόσωπα, τον ιερό και καθαγιασμένο χώρο. Μπορεί οι τουρκοκύπριοι να μετέτρεψαν τον Ναό σε τέμενος, αλλά και αυτοί τον θεό τους λάτρευαν, κατά την απάντησή του Παναή, σε εξοργισμένο Λυσιώτη, ο οποίος έτρεξε να πει τον πόνο του, στον Παναή της εκκλησίας. Ωστόσο ήλθε το πλήρωμα του χρόνου, οι τουρκοκύπριοι έκτισαν άλλο τέμενος και έτσι έγινε το θαύμα και ξαναλειτούργησε η Παναγία της Λύσας.

Οι μεγαλύτεροι στην ηλικία, οι οποίοι είχαν την «αγαθή τύχη» να βιώσουν πριν την κατοχή, μυστηριακές στιγμές, στην εκκλησία της Παναγίας, άκουσαν ξανά νοερά, κατά την πανηγυρική Θεία Λειτουργία, τον Παναή, με τη βράκα και το ράσο, να αναγινώσκει με μοναδική κατανύξη τον Εξάψαλμο. Θυμήθηκαν την σεπτή μορφή του, όταν θυμιاتیζε τα Τίμια Δώρα κατά την Μεγάλη Εισόδη. Είδαν νοερά τον Παναή να πηγαίνει νοερά για να σβήσει τα κεριά και να κυτπά την καμπάνα. Άκουσαν ξανά τα λόγια του, «καλά μου παιδί», όταν τους καλούσε να πιάσουν τα εξαπτέρυγα. Αναπόλησαν την οσιακή του μορφή και τον λαγαρό του λόγο, όταν συμβούλευε μικρούς μεγάλους και έδιδε θάρρος και δύναμη στους βασανισμένους.

Οι Λυσιώτες θυμήθηκαν ακόμη την ρήση, του τότε σπουδαίου θεολόγου στην Ελλάδα, του Παναγιώτη Τρεμπέλα, ο οποίος όταν επισκέφθηκε την Λύση, είπε, ότι για πρώτη φορά είδε καντηλανάφτη να δακρύζει γονατιστός, κατά «τα σα εκ των σων», την ώρα του καθαγιασμού των Τιμίων Δώρων. Οι Λυσιώτες είδαν νοερά και τον Βασίλη, να ψάλλει ταπεινά στο αναλόγιο και την Τρυφωνού μαζί με γυναίκες του χωριού, να παρακολουθούν σωπικά, πίσω από τις παραδοσιακές στολές, τις ακολουθίες στο πίσω μέρος της εκκλησίας. Θυμήθηκαν και τις ατέλειωτες κουβέντες στην αυλή της εκκλησίας, μετά το πέρας των ακολουθιών, όπου οι ψυχές λάμβαναν δύναμη για τα βάσανα του βίου.

Κάποιοι δάκρυσαν όταν είδαν νοερά τους άγιους παππούδες, μαζί με γυναίκες του χωριού, μερικές από τις οποίες έγιναν ακολουθώς μοναχές, να προσεύχονται στις καθημερινές νυκτερινές ακολουθίες. Ξαναζωντάνεψαν νοερά το ιλαρόν φως των καντηλών, η ευωδία του θυμιάματος και η μυστική λάμψη της θαυματουργής εικόνας της Παναγίας, τα οποία αποκάλυπταν και χάριζαν παραδείσιες εμπειρίες χαράς.

Ο Παναΐς έλεγε προφητικά στους Λυσιώτες, οι οποίοι ανταγωνίζονταν φιλάρεσκα για το ποιος θα κτίσει το πιο εντυπωσιακό σπίτι: «τι κρίμα που χτίζετε μεγάλα σπίτια, Τούρκοι θα τα κατοικήσουν». Τώρα ταπεινωμένοι οι Λυσιώτες, από την μακρά εξορία, διά πρεσβειών των αγίων της Λύσας, αναμένουν την μόνιμη επιστροφή στην πατρώα γη. Οι παλαιότεροι δεν ξεχνούν και τα προφητικά λόγια ενός άλλου αγίου ανθρώπου, στην συνείδηση των πιστών, του Μιχαήλ Χατζηφλουρέντζου από την Μηνιά, ο οποίος συχνά πυκνά επισκεπτόταν με το ποδήλατό του την Λύση και είχε αδελφικές και πνευματικές σχέσεις με τον Παναή, τον Βασίλη και την Τρυφωνού. Έλεγε: «Πολλά κράτη θα ενδιαφερθούν, αλλά οι Τούρκοι θα είναι ανένδοτοι. Όμως, θα έρθει η ώρα που θα ξαναρθείτε στα σπίτια σας. Την ώρα αυτή που θα έρθετε, θα πέσετε κατά γης, θα ταπεινωθείτε». Η πρώτη Θεία Λειτουργία μετά την προσφυγιά, χάρισε μεγάλη μυστική χαρά, σε πολλούς Λυσιώτες, οι οποίοι αναμένουν τώρα με μεγαλύτερο θάρρος τη μεγάλη επιστροφή.

kaparispan@yahoo.gr

ΑΚΑΡΙΑΙΑ / Της **ΕΛΕΝΗΣ ΞΕΝΟΥ**

Και μετά την έρευνα τι;

Ο θάνατος του Στυλιανού μας συγκλόνησε. Μας έκανε να απαιτήσουμε εδώ και τώρα να αποδοθούν ευθύνες. Διατάχθηκε ήδη μια ανεξάρτητη έρευνα. Η έρευνα, είπε η αρμόδια υπουργός, θα βάλει το μαχαίρι στο κόκκαλο. Και όλοι αναμένουμε να δούμε ποιος θα τιμωρηθεί και αν. Άες και αυτό είναι το βαθύτονο πρόβλημα. Η εκ των υστέρων απόδοση ευθυνών και η τιμωρία του κάθε υπεύθυνου/ανεύθυνου.

Δεν λέω, ναι, η τιμωρία προφανώς και θα πρέπει να υπάρχει αλλά ως μην ξεγελούμε ακόμα μια φορά τον εαυτό μας, αφήνοντάς τον να αναλωθεί σ' αυτά που κυκλοφορούν στις τηλεοράσεις διά στόματος πολιτικών και «εξοργισμένων» δημοσιογράφων. Ο Στυλιανός δεν είναι το πρώτο θύμα της ανεπάρκειας των κρατικών υπηρεσιών και

δεν νομίζω ότι χρειάζεται να υπενθυμίσω τα πρόσφατα παραδείγματα παιδιών που πέθαναν ή που αφέθηκαν έρμαιο στο έλεος της μοίρας τους εξαιτίας αυτής της τραγικής ανεπάρκειας (και πόσα άλλα υποφέρουν αυτή τη στιγμή που μιλάμε). Άρα αν πραγματικά θέλουμε να συγκλονιζόμαστε τότε είναι φαιδρό να περιορίζουμε τον συγκλονισμό ή θυμό μας στην απαίτηση παραιτήσεως της αρμόδιας υπηρεγού (που αμέσως οι αντιπολιτευόμενοι έθεσαν ως μέγα ζήτημα λες και οι ίδιοι ξέρουν τι πάει να πει πολιτική ευθύνη ή την έχουν εφαρμόσει ποτέ για να δικαιούνται να την επικαλούνται), ούτε στο ποιος θα βρεθεί στο εδώλιο του «κατηγορουμένου» (τι δεν έκανε καλά τη δουλειά του, αλλά ότι τι πραγματικά φταίει που είμαστε ένα κράτος χωρίς κοινωνική πολιτική. Και ναι, προφανώς κάποιος δεν έκανε καλά τη δουλειά τους, κάποιος

αδιαφόρησαν, κάποιος δεν είχαν καν την απαιτούμενη μόρφωση να αντιληφθούν τη σημαντικότητα των γεγονότων, κάποιος περιόρισαν το βεληνεκές της ευαισθησίας τους στα συνδικαλιστικά τους δικαιώματα κτλ. Και, ναι, όλοι αυτοί ύστερα πήγαν σπίτι τους και κοιμήθηκαν χωρίς την παραμικρή έγνοια ή τύψη ή επίγνωση του τι σημαίνει ευθύνη και καθήκον.

Διότι αν είχαν την ικανότητα να σκεφτούν διαφορετικά, τότε θα ήταν εδώ και χρόνια στους δρόμους να φωνάζουν, να απαιτούν, να καταγγέλλουν και να φέρνουν τα πάνω κάτω προκειμένου να αλλάξουν οι νομοθεσίες, οι υποδομές ή δεν ξέρω κι εγώ τι άλλο, ώστε να είναι πραγματικά χρήσιμες και ωφέλιμες οι υπηρεσίες τους στους συνανθρώπους μας και δη στα παιδιά που ζουν κάτω από αυτές τις συνθήκες. Το πρόβλημα λοιπόν δεν έγκειται μόνο

στο τι θα «αποκαλύψει» η έρευνα, αλλά στο τι πραγματικά φταίει που αυτό το κράτος δεν έθεσε ποτέ ως προτεραιότητα την κοινωνική πολιτική και γι' αυτό και δεν έβαλε ποτέ τα σωστά θεμέλια που να την υποστηρίζουν. Ακόμα κι αν υποθέσουμε ότι έκαναν τη δουλειά τους οι κρατικές υπηρεσίες και απομάκρυναν τον Στυλιανό από το περιβάλλον του, μετά τι; Θα τον έπαιρναν πού; Ποιες είναι οι υποδομές του κράτους που θα μπορούσαν να τον σπνρίξουν προσφέροντας του λύσεις και ένα υγιές μέλλον;

Δεν είναι λοιπόν μόνο θέμα έρευνας και τιμωρίας και καλά κάνουμε να το αντιληφθούμε για να μην αντιμετωπίσουμε κι αυτό τον θάνατο όπως όλους τους αντιστοιχικούς που προηγήθηκαν. Με τον συγκλονισμό και τον θυμό που διαρκεί το πολύ τρεις μέρες μέχρι να έρθει η επικαιρότητα

να μας «ποσκολίσει» με κάτι λιγότερο οδυνηρό. Είναι θέμα χρόνιες έλλειψης κοινωνικής πολιτικής και χρόνιας πολιτικής απροθυμίας να τεθεί αυτή ως επείγουσα προτεραιότητα. Αυτή είναι η θλιβερή πραγματικότητα. Η κοινωνική πολιτική δεν υπήρξε ποτέ στόχος και σκοπός των εκάστοτε κυβερνήσεων μας, διότι αν ήταν τότε δεν θα κατανοούσαμε ένα κράτος το οποίο το μόνο που μπορεί να προσφέρει είναι εκ των υστέρων έρευνες και εκ των υστέρων συγκλονισμούς πάνω από πτώματα παιδιών που δεν είχαν στον ήλιο μοίρα. Το πιο θλιβερό ωστόσο είναι πως ούτε κι εμείς οι ίδιοι μπήκαμε ποτέ στον κόπο να διεκδικήσουμε αυτή την κοινωνική πολιτική. Διότι προφανώς βολευτήκαμε στις πλαστές πραγματικότητες που μας πλάσαραν.

elenixenou11@gmail.com

Το κρίσιμο εξάμηνο

Του **ΑΛΕΞΗ ΠΑΠΑΧΕΛΑ**

Από τις εκλογές και μετά, επικρατεί ένα κλίμα αισιοδοξίας για την πορεία της χώρας, ειδικά σε επιχειρηματικούς κύκλους εντός και εκτός Ελλάδος. Όπως μαθαίνει κανείς στα πρώτα μαθήματα της οικονομικής επισημής, «το κλίμα στην οικονομία είναι το παν». Αυτή την ώρα έχουμε έναν συνδυασμό κλίματος εμπιστοσύνης και ευφορίας. Δηλαδή, ό,τι το καλύτερο.

Πόσο καιρό θα διαρκέσει; Η κυβέρνηση χρειάζεται μερικές

Οι φοβητσιάρηδες, πολιτικάντηδες υπουργοί να κάνουν στην άκρη και να σταματήσουν να ζυγίζουν το πολιτικό κόστος κάθε απόφασης με το δράμι.

γρήγορες νίκες (quick wins, που λένε και οι Αγγλοσάξονες) για να πείσει τους πλέον δύσπιστους ότι όντως κάτι αλλάζει. Ο πρωθυπουργός αποφάσισε προφανώς να αποφύγει ακραία σοκ, όπως π.χ. το κλείσιμο της ΛΑΡΚΟ ή την απόλυση υπεράριθμων συμβασιούχων. Και ορθώς. Δεν είναι απλά το πολιτικό κόστος που θα εισέπραττε, ούτε ακόμη και οι μνήμες της διακυβέρνησης του Κωνσταντίνου Μπτσοτάκη. Η αποφυγή ακραίων κινήσεων στερεί από την αξιωματική αντιπολίτευση το αφήγημα (ή μάλλον «παραμύθι») που επιζητεί για να βγει στους δρόμους και να επιστρέψει στον πολύ παλιό της εαυτό. Θα ήθελε

πολύ έναν ακραία νεοφιλελεύθερο Μπτσοτάκη ο κ. Τσίπρας, αλλά δεν τον βρίσκει...

Χρειάζονται όμως άμεσα θετικά σοκ. Οι μπουλντόζες στο Ελληνικό είναι ένα κλασικό παράδειγμα. Οχι βέβαια «επικοινωνιακές». Οι βέβαια «επικοινωνιακές» μπουλντόζες σαν τα προεκλογικά βαγόνια του μετρό στη Θεσσαλονίκη. Πολλές μπουλντόζες που θα κάνουν έργο και θα μείνουν εκεί και όταν φύγουν οι κάμερες.

Τα απαραίτητα αυτά σοκ σκοντάφτουν, όπως πάντα, στο δαιμόνιο ελληνικό κράτος που μπορεί να τορπιλίσει την ωραιότερη και καλύτερα προετοιμασμένη ιδέα μέσα σε λίγα λεπτά. Ένας αποσπασμένος σύμβουλος από το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους να λείπει σε άδεια από ένα υπουργείο αρκεί, για να πάνε πίσω μεγαλόπνοοι σχεδιασμοί. Εδώ χρειάζονται υπουργοί που αναλαμβάνουν πλήρως την ευθύνη υλοποίησης ενός έργου και «τεχνικοί της εξουσίας» που θα βεβαιωθούν ότι δεν θα σκαλώσει σε κρυφούς υφάλους. Α ναι, για να μην ξεκάσω, χρειάζεται και οι φοβητσιάρηδες, πολιτικάντηδες υπουργοί να κάνουν στην άκρη και να σταματήσουν να ζυγίζουν το πολιτικό κόστος κάθε απόφασης με το δράμι.

Το παιχνίδι θα κριθεί μέσα στο επόμενο εξάμηνο. Η Ελλάδα είναι φθνή και προσφέρει μεγάλες αποδόσεις σε μια περίοδο ισχνών αγελάδων για τους επενδυτές. Το πολιτικό ρίσκο είναι ανύπαρκτο γιατί δεν μεσολαβεί κανένα εμφανές ορόσημο τα επόμενα τέσσερα χρόνια που θα μπορούσε να οδηγήσει σε ανατροπή της κυβέρνησης. Με λίγο θάρρος, κοινό νου και ίσως και λίγη τύχη, οι μεγάλες προσδοκίες των τελευταίων εβδομάδων μπορεί και να επαληθευθούν.

Την ώρα που η αναζωπύρωση του εθνικισμού θέτει σε κίνδυνο την ομαλή συνεργασία μεταξύ χωρών και αμφισβητεί τη χρησιμότητα συλλογικών σχημάτων διακυβέρνησης, πρόσφατη καταδίκη του «εθνοφυλετισμού» από τον Οικουμενικό Πατριάρχη Βαρθολομαίο μάς υπενθυμίζει ότι αυτό το τόσο επίκαιρο θέμα απασχολεί την Ορθόδοξη Εκκλησία εδώ και πολύ καιρό. Μπορεί η καθολικότητα και η οικουμενικότητα της Εκκλησίας να αντέξει εθνικιστικές έριδες και σχίσματα; Για την Εκκλησία, το ερώτημα είναι ουσιαστικό, καθώς σήμερα το Οικουμενικό Πατριαρχείο αντιμετωπίζει ολομέτωπη επίθεση από τη Ρωσική Εκκλησία, κάτι που ανέδειξε η Πανορθόδοξη Σύνοδος της Κρήτης το 2016 και που κλιμακώθηκε με την ανεξαρτησία της Ουκρανικής Εκκλησίας εφέτος. Η σύσταση εθνικών κρατών απασχόλησε την Εκκλησία και στην περίπτωση της ανεξαρτησίας Ελλάδας και αργότερα στην περίπτωση της Βουλγαρίας, στη Σύνοδο της Κωνσταντινούπολης το 1872.

Εθνικισμός, Εκκλησία και Ευρώπη

Του **ΝΙΚΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΡΑ**

«Η Αγία του Χριστού Μεγάλη Εκκλησία δεν υπηρέτησε ποτέ τον εθνικισμό, αυτήν την αλλοτρίωσιν της συνειδήσεως της καθολικότητας της Εκκλησίας και την κατάργησιν της αρχής της συνοδικότητας εν αυτή», είπε ο κ. Βαρθολομαίος, στην έναρξη των εργασιών συνεδρίου με θέμα «Το πρόβλημα του εθνοφυλετισμού στην Ορθόδοξη Εκκλησία: Από το Βουλγαρικό Σχίσμα μέχρι σήμερα», που διεξήχθη την Πέμπτη και Παρασκευή στη Θεολογική Σχολή της Χάλκας. «Εis την ζωή της Εκκλησίας, ο εθνοφυλετισμός αποτελεί πραγματική “ανάτροπὴν των αξιών”. Αντί το έθνος να υπηρέτῃ την χριστιανικήν ἀλήθειαν, ἀξιολογεί και κρίνει την Εκκλησίαν με κριτήριον την χρησιμότητα και τας υπηρεσίας της προς το κράτος».

Στη διεθνή σκηνή, η ένταση μεταξύ του εθνικού και του συλλογικού συμφέροντος παρατηρείται τουλάχιστον από το 1648, όταν η Ειρήνη της Βεστφαλίας έθεσε τέρμα στον πανευρωπαϊκό Τριακονταετή Πόλεμο και όρισε ότι τα κράτη ήταν κυρίαρχα στο έδαφός τους, νομικά ισότιμα μεταξύ τους και χωρίς τη δυνατότητα επέμβασης στα εσωτερικά οποιου-

δήποτε κράτους. Οι επαναστάσεις και οι απελευθερωτικοί πόλεμοι των επόμενων δύο αιώνων οδήγησαν στη σύσταση ολοένα περισσότερων εθνικών κρατών και στη διάλυση αυτοκρατοριών. Η προτροπή του Αμερικανού προέδρου Γούντροου Ουίλσον για «την αυτοδιάθεση των λαών», μεταξύ άλλων στοιχείων μιας σχεδιαζόμενης φιλελεύθερης διεθνούς τάξης, ήταν το αποκορύφωμα αυτής της αντίληψης. Η άνοδος των εθνικών κρατών ταίριαζε με τις ανάγκες λαών που απελευθερώνονταν από διάφορες αυτοκρατορίες (όπως η Οθωμανική, η Αυστροουγγρική), δίνοντας τους ταυτότητα και υπερηφάνεια. Όμως, εμπεριείχε τον σπόρο συνεχούς πολέμου, καθώς τα σύνορα δεν συνέπιπταν πάντα με διάφορες εθνικές ομάδες, με ύπαρξη μειονοτήτων να αποτελεί αφορμή συνεχούς τριβής. Ο Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος ήταν η τραγική κατάληξη. Το διεθνές σύστημα πολιτικής και οικονομικής διακυβέρνησης που ιδρύθηκε έπειτα από αυτόν τον πόλεμο είχε στόχο την αποφυγή των λαθών που ακολούθησαν τον Πόλεμο του 1914-18, όταν οι ίδιες οι ΗΠΑ υπονόμισαν το σύστημα συνερ-

γασιών που πρότεινε ο πρόεδρος Ουίλσον.

Σήμερα τα συστήματα που εξασφάλισαν την ειρήνη και τη σταθερότητα αμφισβητούνται. Νέες δυνάμεις αναδύονται ενώ οι παλιές – κυρίως ΗΠΑ και Βρετανία– βρίσκονται σε πρωτοφανή σύγκρουση ως προς την ταυτότητά τους και τη θέση τους στον κόσμο. Κάθε τόσο ιστορικοί υπενθυμίζουν ότι στις πολυπολιτισμικές αυτοκρατορίες του παρελθόντος συνυπήρχαν πολλοί λαοί, υποτιμώντας τις συχνές σφαγές μειονοτήτων και τη γενικευμένη αδικία που υπέστησαν όσοι δεν ήταν της κυρίαρχης εθνότητας και της ανώτατης τάξης.

Σε αυτόν τον κόσμο, ίσως η Ορθόδοξη Εκκλησία και η Ευρωπαϊκή Ένωση –όσο διαφορετικές και αν είναι μεταξύ τους, όσο διαφορετική η ιστορία τους– πέτυχαν τον καλύτερο συνδυασμό μεταξύ διαφορετικών εθνών και τη συλλογική, ειρηνική τους συνύπαρξη. Ίσως να μην είναι τυχαίο ότι η συνοχή και των δύο απειλείται από χώρες που θεωρούν εαυτές ανώτερες των άλλων χωρίς να λογαριάζουν τις συνέπειες της αλαζονείας τους.

«Στάσις Βενιζέλου», αναμείνате

Του **ΚΩΣΤΑ ΙΩΡΑΑΝΙΔΗ**

ριλαμβανόμενης και της σημερινής– να ολοκληρώσουν ένα έργο περίπου δέκα χιλιομέτρων. Τα αρχαιολογικά ευρήματα στη συμβολή των οδών Εγνατίας και Βενιζέλου εισήγαγαν από το 2012 στην καθιερωμένη κομματική αντιπαράθεση και μία «πολιτισμική» παράμετρο. Το ερώτημα που εδίχασε την πόλη –καμιά χιλιάδα ατόμων, δηλαδή, που έχουν δημόσιο λόγο

Η ανατροπή της συμφωνίας που είχε επιτευχθεί για το μετρό Θεσσαλονίκης αναζωπυρώνει απλώς μία άγονη αντιπαράθεση.

και διαμορφώνουν το ύφος της Θεσσαλονίκης– ήταν εάν τα ευρήματα θα έπρεπε να αποσπασθούν και να επανατοποθετηθούν ή να αναδειχθούν in situ – εκεί όπου εντοπίστηκαν. Υπό κανονικές συνθήκες η διαίρεση θα προσελάμβανε τη συνήθη της μορφή –μεταξύ Αριστεράς με τους διανομένους της και «πραγματιστικής» Δεξιάς– και το όλο θέμα θα ετιθέτο υπό έλεγχο. Μόνον που από το 2010 είχε εκλεγεί δήμαρχος της Θεσσαλονίκης ο Γιάννης Μπουτάρης. Από παραδοσιακή δεξιά οικογένεια, επιχειρηματίας και ο ίδιος, αφού περιπλανήθηκε στους λαβυρίνθους της Αριστεράς, ο κ. Μπουτάρης εξελέγη δήμαρχος, υποστηρίζοντας ότι απλώς από την Κεντροαριστερά, αλλά από την ανώτερη και ανώτατη αστική τάξη της πόλεως, τους εκσυγχρονιστικούς υποφύρους της Ν.Δ. Όταν λοιπόν ανέκυψε το θέμα των αρχαιοτήτων στη Βενιζέλου και Εγνατίας, ο κ.

Μπουτάρης ετέθη επικεφαλής της εκστρατείας της ελίτ περί αναδείξεως των ευρημάτων in situ και κέρδισε τη μάχη. Οι ψηφοφόροι της Ν.Δ. χωρίσθηκαν –οχηματικά και αυθαίρετα– στους άνω και στους νοτίως κατοικούντες της οδού Αγίας Σοφίας. Εάν ο σημερινός πρόεδρος της Ν.Δ. και πρωθυπουργός ήταν ένας «κανονικός» δεξιός, θα ήταν φυσιολογική η αντίδραση στο «σύστημα Μπουτάρη», στον οποίο κρεώνουν την καταδίκη του προκατόχου του στον δήμο κ. Βασίλη Παπαγεωργόπουλου σε ισόβια, και εξαιτίας των πρώτων αντιρροσεών του στην τοποθέτηση αγάλματος του Κωνσταντίνου Καραμανλή στον παραλιακό πεζόδρομο. Αλλά ο κ. Κυριάκος Μπτσοτάκης είναι κεντρικός φιλελεύθερος και η εκλογή του κ. Μπουτάρη έναντι του αντιπάλου του το 2010 κ. Κώστα Γκιουλέκα με διαφορά μικρότερη των 300 ψήφων, οφείλεται στην ανοικτή στήριξη που του παρέσχε η κ. Ντόρα Μπακογιάννη και τοπικώς ο κ. Νίκος Ταχιάος, ο νέος πρόεδρος της εταιρείας «Αττικό Μέτρο». Από την άποψη αυτή η απόφαση του κ. Μπτσοτάκη να ανατρέψει τη συμφωνία που είχε επιτευχθεί αντί να ολοκληρώσει το έργο, πετυχαίνοντας εκεί όπου απέτυχαν οι άλλοι που εντοπίστηκαν. Υπό κανονικές συνθήκες η διαίρεση θα προσελάμβανε τη συνήθη της μορφή –μεταξύ Αριστεράς με τους διανομένους της και «πραγματιστικής» Δεξιάς– και το όλο θέμα θα ετιθέτο υπό έλεγχο. Μόνον που από το 2010 είχε εκλεγεί δήμαρχος της Θεσσαλονίκης ο Γιάννης Μπουτάρης. Από παραδοσιακή δεξιά οικογένεια, επιχειρηματίας και ο ίδιος, αφού περιπλανήθηκε στους λαβυρίνθους της Αριστεράς, ο κ. Μπουτάρης εξελέγη δήμαρχος, υποστηρίζοντας ότι απλώς από την Κεντροαριστερά, αλλά από την ανώτερη και ανώτατη αστική τάξη της πόλεως, τους εκσυγχρονιστικούς υποφύρους της Ν.Δ. Όταν λοιπόν ανέκυψε το θέμα των αρχαιοτήτων στη Βενιζέλου και Εγνατίας, ο κ.

Μπουτάρης ετέθη επικεφαλής της εκστρατείας της ελίτ περί αναδείξεως των ευρημάτων in situ και κέρδισε τη μάχη. Οι ψηφοφόροι της Ν.Δ. χωρίσθηκαν –οχηματικά και αυθαίρετα– στους άνω και στους νοτίως κατοικούντες της οδού Αγίας Σοφίας. Εάν ο σημερινός πρόεδρος της Ν.Δ. και πρωθυπουργός ήταν ένας «κανονικός» δεξιός, θα ήταν φυσιολογική η αντίδραση στο «σύστημα Μπουτάρη», στον οποίο κρεώνουν την καταδίκη του προκατόχου του στον δήμο κ. Βασίλη Παπαγεωργόπουλου σε ισόβια, και εξαιτίας των πρώτων αντιρροσεών του στην τοποθέτηση αγάλματος του Κωνσταντίνου Καραμανλή στον παραλιακό πεζόδρομο. Αλλά ο κ. Κυριάκος Μπτσοτάκης είναι κεντρικός φιλελεύθερος και η εκλογή του κ. Μπουτάρη έναντι του αντιπάλου του το 2010 κ. Κώστα Γκιουλέκα με διαφορά μικρότερη των 300 ψήφων, οφείλεται στην ανοικτή στήριξη που του παρέσχε η κ. Ντόρα Μπακογιάννη και τοπικώς ο κ. Νίκος Ταχιάος, ο νέος πρόεδρος της εταιρείας «Αττικό Μέτρο». Από την άποψη αυτή η απόφαση του κ. Μπτσοτάκη να ανατρέψει τη συμφωνία που είχε επιτευχθεί αντί να ολοκληρώσει το έργο, πετυχαίνοντας εκεί όπου απέτυχαν οι άλλοι που εντοπίστηκαν. Υπό κανονικές συνθήκες η διαίρεση θα προσελάμβανε τη συνήθη της μορφή –μεταξύ Αριστεράς με τους διανομένους της και «πραγματιστικής» Δεξιάς– και το όλο θέμα θα ετιθέτο υπό έλεγχο. Μόνον που από το 2010 είχε εκλεγεί δήμαρχος της Θεσσαλονίκης ο Γιάννης Μπουτάρης. Από παραδοσιακή δεξιά οικογένεια, επιχειρηματίας και ο ίδιος, αφού περιπλανήθηκε στους λαβυρίνθους της Αριστεράς, ο κ. Μπουτάρης εξελέγη δήμαρχος, υποστηρίζοντας ότι απλώς από την Κεντροαριστερά, αλλά από την ανώτερη και ανώτατη αστική τάξη της πόλεως, τους εκσυγχρονιστικούς υποφύρους της Ν.Δ. Όταν λοιπόν ανέκυψε το θέμα των αρχαιοτήτων στη Βενιζέλου και Εγνατίας, ο κ.

Μπουτάρης ετέθη επικεφαλής της εκστρατείας της ελίτ περί αναδείξεως των ευρημάτων in situ και κέρδισε τη μάχη. Οι ψηφοφόροι της Ν.Δ. χωρίσθηκαν –οχηματικά και αυθαίρετα– στους άνω και στους νοτίως κατοικούντες της οδού Αγίας Σοφίας. Εάν ο σημερινός πρόεδρος της Ν.Δ. και πρωθυπουργός ήταν ένας «κανονικός» δεξιός, θα ήταν φυσιολογική η αντίδραση στο «σύστημα Μπουτάρη», στον οποίο κρεώνουν την καταδίκη του προκατόχου του στον δήμο κ. Βασίλη Παπαγεωργόπουλου σε ισόβια, και εξαιτίας των πρώτων αντιρροσεών του στην τοποθέτηση αγάλματος του Κωνσταντίνου Καραμανλή στον παραλιακό πεζόδρομο. Αλλά ο κ. Κυριάκος Μπτσοτάκης είναι κεντρικός φιλελεύθερος και η εκλογή του κ. Μπουτάρη έναντι του αντιπάλου του το 2010 κ. Κώστα Γκιουλέκα με διαφορά μικρότερη των 300 ψήφων, οφείλεται στην ανοικτή στήριξη που του παρέσχε η κ. Ντόρα Μπακογιάννη και τοπικώς ο κ. Νίκος Ταχιάος, ο νέος πρόεδρος της εταιρείας «Αττικό Μέτρο». Από την άποψη αυτή η απόφαση του κ. Μπτσοτάκη να ανατρέψει τη συμφωνία που είχε επιτευχθεί αντί να ολοκληρώσει το έργο, πετυχαίνοντας εκεί όπου απέτυχαν οι άλλοι που εντοπίστηκαν. Υπό κανονικές συνθήκες η διαίρεση θα προσελάμβανε τη συνήθη της μορφή –μεταξύ Αριστεράς με τους διανομένους της και «πραγματιστικής» Δεξιάς– και το όλο θέμα θα ετιθέτο υπό έλεγχο. Μόνον που από το 2010 είχε εκλεγεί δήμαρχος της Θεσσαλονίκης ο Γιάννης Μπουτάρης. Από παραδοσιακή δεξιά οικογένεια, επιχειρηματίας και ο ίδιος, αφού περιπλανήθηκε στους λαβυρίνθους της Αριστεράς, ο κ. Μπουτάρης εξελέγη δήμαρχος, υποστηρίζοντας ότι απλώς από την Κεντροαριστερά, αλλά από την ανώτερη και ανώτατη αστική τάξη της πόλεως, τους εκσυγχρονιστικούς υποφύρους της Ν.Δ. Όταν λοιπόν ανέκυψε το θέμα των αρχαιοτήτων στη Βενιζέλου και Εγνατίας, ο κ.

Μπουτάρης ετέθη επικεφαλής της εκστρατείας της ελίτ περί αναδείξεως των ευρημάτων in situ και κέρδισε τη μάχη. Οι ψηφοφόροι της Ν.Δ. χωρίσθηκαν –οχηματικά και αυθαίρετα– στους άνω και στους νοτίως κατοικούντες της οδού Αγίας Σοφίας. Εάν ο σημερινός πρόεδρος της Ν.Δ. και πρωθυπουργός ήταν ένας «κανονικός» δεξιός, θα ήταν φυσιολογική η αντίδραση στο «σύστημα Μπουτάρη», στον οποίο κρεώνουν την καταδίκη του προκατόχου του στον δήμο κ. Βασίλη Παπαγεωργόπουλου σε ισόβια, και εξαιτίας των πρώτων αντιρροσεών του στην τοποθέτηση αγάλματος του Κωνσταντίνου Καραμανλή στον παραλιακό πεζόδρομο. Αλλά ο κ. Κυριάκος Μπτσοτάκης είναι κεντρικός φιλελεύθερος και η εκλογή του κ. Μπουτάρη έναντι του αντιπάλου του το 2010 κ. Κώστα Γκιουλέκα με διαφορά μικρότερη των 300 ψήφων, οφείλεται στην ανοικτή στήριξη που του παρέσχε η κ. Ντόρα Μπακογιάννη και τοπικώς ο κ. Νίκος Ταχιάος, ο νέος πρόεδρος της εταιρείας «Αττικό Μέτρο». Από την άποψη αυτή η απόφαση του κ. Μπτσοτάκη να ανατρέψει τη συμφωνία που είχε επιτευχθεί αντί να ολοκληρώσει το έργο, πετυχαίνοντας εκεί όπου απέτυχαν οι άλλοι που εντοπίστηκαν. Υπό κανονικές συνθήκες η διαίρεση θα προσελάμβανε τη συνήθη της μορφή –μεταξύ Αριστεράς με τους διανομένους της και «πραγματιστικής» Δεξιάς– και το όλο θέμα θα ετιθέτο υπό έλεγχο. Μόνον που από το 2010 είχε εκλεγεί δήμαρχος της Θεσσαλονίκης ο Γιάννης Μπουτάρης. Από παραδοσιακή δεξιά οικογένεια, επιχειρηματίας και ο ίδιος, αφού περιπλανήθηκε στους λαβυρίνθους της Αριστεράς, ο κ. Μπουτάρης εξελέγη δήμαρχος, υποστηρίζοντας ότι απλώς από την Κεντροαριστερά, αλλά από την ανώτερη και ανώτατη αστική τάξη της πόλεως, τους εκσυγχρονιστικούς υποφύρους της Ν.Δ. Όταν λοιπόν ανέκυψε το θέμα των αρχαιοτήτων στη Βενιζέλου και Εγνατίας, ο κ.

Υπάρχει η Τουρκία των εφημερίδων, των καθημερινών Ειδήσεων, της πολιτικής αρθρογραφίας. Μια χώρα επιδεικτικά ανυπότακτη στη στοιχειώδη λογική της «καλής γειτονίας» των διεθνών κανόνων συνύπαρξης κρατών. Χώρα που συνεχώς απειλεί, διεκδικεί γη και θάλασσα γειτόνων της. Απλσπη, εμφανίζει την αυθαίρεσία της σαν δικαίωμα που το αντίει από το πληθυσμικό και εδαφικό της μέγεθος. Σφραγίσε λαούς ιστορικούς, βαρύνεται με τη γενοκτονία Ελλήνων, Αρμενίων, Κούρδων, ξερίζωσε, από τα εδάφη που σφετερίστηκε, πανάρχαιους πολιτισμούς – είναι ίσως ο λαός με τα περισσότερα «εγλήματα κατά των ανθρωπότητας».

Υπάρχει και η εικόνα που δίνει σήμερα η Τουρκία στους επισκέπτες της, σε εκατομμύρια τουρίστες κάθε χρόνο. Εικόνα μιας χώρας που σφύζει από δημιουργικότητα, αναπλάθεται ολόκληρη με ρυθμούς πυρετώδεις τεχνολογικού και οργανωτικού εκσυγχρονισμού: Πολλαπλές γέφυρες για τη σύνθεση του ελάχιστου ευρωπαϊκού με το μεγάλο ασιατικό τμήμα της, υποθαλάσσια τούνελ, υπερσύγχρονο οδικό δίκτυο, συστοικίες παντού ουρανοξυστών, ένα ακραία φιλόδοξο καινούργιο αεροδρόμιο στην Ιστανμπούλ. Οπου η αρχιτεκτονική του τεράστιου κεντρικού οικοδομήματος παραπέμπει αφαιρετικά στη λεπτουργημένη κομψότητα της οθωμανικής αραβουργίας (–είναι σκέτη μελαγχολία και ντροπή η σύγκριση με το απρόσωπο «Ελευθέριος Βενιζέλος» στη φωτοχυσία της Αττικής: ένα ουδέτερο γερμανικό κατασκευάσμα που θα μπορούσε να έχει χτιστεί οπουδήποτε, από τη

Σκανδιναβία ως τα εμιράτα του Κόλπου, χωρίς ίχνος «ταυτότητας», δηλαδή σχέσης με τη γη και την Ιστορία της –όνειδος ανάλογο με το Μουσείο της Ακρόπολης του Ελβετού Tschumi). Η πλατεία του Ταξίμ, σμφαλός της Πόλης, ριζικά μεταποιημένη, κυριαρχείται από ένα μοντέρνας αρχιτεκτονικής τζαμί, πολυμερισμένο σε χώρους εκθέσεων και εκδηλώσεων. Η υπερμοντέρνα Τουρκία, κολλημένη συντηρητικότητας στο Ισλάμ, συντηριάζει την κατάσταση της πιο σύγχρονης τεχνικής και αισθητικής με την πιο στεγνωμένη και αφιλοσόφητη θρησκευτικότητα. Μόνο (ίσως) για να διασώσει ειδοποιό διαφορά συλλογική από τον εμπορευματοποιημένο πολύ της παγκοσμιοποίησης.

Ολοφάνερα οι Τούρκοι είναι λαός περήφανος γι' αυτό που είναι, έχουν τον αέρα της καύχησης για την ιδιαιτερότητά τους. Γι' αυτό και προσλαμβάνουν το αλλοδαπό καινούργιο σαν δικό τους εντόπιο, όχι σαν δάνειο. Οργανώνουν τον κοινό τους βίο με την τελευταία λέξη της τεχνολογίας που γεννήσε ο ατομοκεντρισμός του «Διαφωτισμού», αλλά συνοδεύουν την πρόσληψη με πεισματική εμμονή στα εξωτερικά τουλάχιστον σημείωνά της «εθνικής» (κοινωνικής) συνοχής: Μια θάλασσα από σημαίες με την ημισέληνο παντός και αναριθμητους μινωαρέδες με στεντόρειες προσευχές λαρυγγώδους μεγαφωνίας.

Είναι ο τρόπος τους για να δηλώσουν ότι προσλαμβάνουν τη Δύση και τα «φώτα» της, όμως όχι τον μηδενισμό της και συνοδά τον αμοραλισμό. Δεν εξάρτησαν ποτέ οι Τούρ-

κοι τον εκσυγχρονισμό τους από τη μεταφυσική, η θρησκευτικότητά τους είναι πάντοτε υπηρετική της εξουσιαστικής ισχύος. Τρέφει η θρησκευτικότητα και ο εθνικισμός τους τη συλλογική τους αυτοπεποίθηση, όπως έτρεφε κάποτε την αυτοπεποίθηση των υπόδουλων Ελλήνων ο πολιτισμός τους. Τότε που οι Έλληνες δεν είχαν δικό τους, νεωτερικό εθνικό κράτος, αντλούσαν ταυτότητα από τη συνέχεια της γλώσσας τους, την ιστορική τους συνεύδηση, τις τέχνες τους, τα πανηγύρια και τις γιορτές τους – τη μεταφυσική της ελευθερίας, όχι της αναγκαιότητας. Αντλούσαν από ηθσαυρίσματα μακράντων αρχοντάς. Ήταν υπόδουλοι και όμως άρχοντες.

Η εικόνα που δίνει σήμερα η Τουρκία στον επισκέπτη, είναι εικόνα λαού που πιστεύει στον εαυτό του. Επειδή θέλει να είναι αυτό που είναι, μπορεί και να προσλάβει στιδήποτε από οπουδήποτε, χωρίς τον μιμητισμό του μειονεκτικού και ανασφαλούς. Οι Ελλληνώνυμοι σήμερα θέλουμε να γίνουμε οπωσδήποτε κάτι άλλο από αυτό που είμαστε – να γίνουμε επιτέλους Ευρωπαίοι, για να γίνουμε άνθρωποι» διακήρυττε αδίστακτα ο «εθνάρχης» μας Καραμανλής, μηδενός αντιλήγοντας. Και ένας λαός που ποθεί διακαώς να γίνει κάτι άλλο από αυτό που είναι, δεν επιβιώνει ιστορικά, έχει τελειώσει.

«Να γίνουμε Ευρωπαίοι, αποδείχθηκε, σαράντα χρόνια τώρα, ότι σημαίνει για τους πολλούς: να είμαστε όλοι διορισμένοι στο Δημόσιο, αργόσχολοι υπάλληλοι και πρόωροι συνταξιούχοι, και η Ευρώπη να μας

τρέφει με δάνεια και με «πακέτα» στο δινηκές. Να το παίζουμε απάτριδες, «διεθνηστές», «αντικρατιστές», «αναρχικοί» ανυπότακτοι σε συμβάσεις και σύμβολα, αλλά η πατρίδα, που αρνούμαστε, θέλουμε να πειθαρχί στις αρχές του ευρωπαϊκού Διαφωτισμού και να σέβεται σαν «ατομικό μας δικαίωμα» στη σαδιστική παράνοια.

Ένας λαός που θέλει να είναι κάτι άλλο από αυτό που είναι, δεν μπορεί να επιβιώσει ιστορικά, έχει τελειώσει. Ο,τι δικό μας το μεταποιήσαμε σε φολκλορικό κιτσαριό για τους τουρίστες ή σε χλεύη για τον «σκοταδισμό» που κομίζει η κακόφημη πια λέξη «φιλοπατρία». Αν θέλαμε να ξέρουμε αυτό που είμαστε και το εκτιμούσαμε, δεν θα παραδίναμε την παιδεία των παιδιών μας στον εφιάλτη της αγραμματισσύνης και της συμπλεγματικής μονομανίας των «προοδευτικών» υπουργών Παιδείας –όποιο κόμμα κι αν κυβερνάει.

Θα διδασκόμασταν τα Αρχαία Ελληνικά ως πρώτη γλώσσα. Τα μαθηματικά ως γλώσσα, όχι ως χρηστικό «εργαλείο». Η μουσική θα ήταν ο τρίτος πυλώνας της σχολικής μας κατάρτισης. Το κρατικό διοικητικό μας σύστημα θα είχε αφετηρία και άξονα την αυτοδιαχειριζόμενη κοινότητα. (Οι ζωντανεύμα την κοινοτική (όχι συμβατική) λειτουργία του Δικαίου. Θα προσλαμβάναμε στιδήποτε από οπουδήποτε με κριτήριο την κοινωνία των σχέσεων, όχι την «αξιωματική» ορθότητα.

Τι ήταν οι Τούρκοι και τι έγιναν. Τι ήμασταν οι Έλληνες και πώς μας καταπίνει η ευτελεία.

ΕΠΙΦΥΛΛΙΔΑ / Του **ΧΡΗΣΤΟΥ ΓΙΑΝΝΑΡΑ**

Η αυτοκράτωρ Τουρκία

Δεν μπορείς παρά να ελπίζεις

Του **ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΘΕΟΔΩΡΟΥ**

Οι **δυνάμεις** της λύσης ανα- συντάσσονται. Η πάλε ποτέ άτυπη συμμαχία ΔΗΣΥ - ΑΚΕΛ αναβιώνει με εντελώς άλλη μορφή και σε διαφορετική βάση. Τις προάλλες μια νέα «συμμαχία» δυνάμεων της λύσης πήρε σάρκα και οστά. Η ομάδα πρωτοβουλίας «Απόφαση Ειρήνης», με συνέντευξη Τύπου, δήλωσε παρούσα. Το ελπιδοφόρο είναι ότι πλέον η «συμμαχία» αυτή δεν αποτελείται από κόμματα, αλλά από μεμονωμένα άτομα. Συμμετέχουν πρόσωπα και από άλλους πολιτικούς χώρους, όπως ΔΗ- ΚΟ και ΕΔΕΚ, ανέντακτοι ενεργοί πολίτες, ακαδημαϊκοί και γενικά Ελληνοκύπριοι που αγωνιούν για τη θλιβερή κατάσταση που έφτασε το εθνικό μας θέμα. Ειδικότερα την ομάδα απαρτίζουν γνώστες του Κυπριακού διαχρονικά στοχοπρο- σπλωμένοι στην ομοσπονδιακή λύση χωρίς μεταλλάξεις και παλιν-δρομήσεις. Άνθρωποι που μπήκαν στην πολιτική καθαροί και έφυγαν με το μέτωπο καθαρότερο. Ακόμα πολιτικοί που σε κρίσιμες στιγμές όχι μόνο δεν υπαναχώρησαν από θέσεις και αξίες, αλλά θυσίασαν υπουργικούς θώκους γιατί πίστεψαν στην επανένωση. Από την αρχή διευκρινίστηκε ότι δεν πρόκειται για πλάτφορμα, για κόμμα ή για κίνηση. Απλώς πρόκειται για μια ομάδα που θέλει να ενημερώσει την κοινωνία των πολιτών για το ότι η μόνη ενδεδειγμένη λύση είναι η διζωνική, δικονομική ομοσπονδία. Θέλει να απαντήσει σε ανησυχίες και προβληματισμούς και στην ου- σία να βοηθήσει στην καλλιέργεια της κουλτούρας της λύσης.

Ήδη η «Απόφαση Ειρήνης» είχε την πρώτη της επιτυχία. Λίγες ώρες μετά την ανακοίνωση της σύστασής της το απορριπτικό μέτωπο θορυβήθηκε. Δέχθηκε πυρά με επίθετα και χλευασμούς. Τους αποκάλεσαν «Φίλοι των Τούρκων», «πλάτφορμιστές», «αναριστές», «γνωστοί ναι- νέκοι» και «μια άλλη Γιουνάιτεντ νάου». Σίγουρα θα ακολουθήσουν και τα άλλα, όπως «ανανικά απο- μεινάρια», «γλωσσάριοι», «οι των φοβικών συνδρόμων», «οι της γο- νυκλίσιας», «οι της όποιας λύσης», επίθετα που οι γνωστές «πατριω- τικές» δυνάμεις διαθέτουν στη φα- ρέτρα τους και τα χρησιμοποιούν για να διασύρουν την όποια πρω- τοβουλία αναλαμβάνεται ενάντια στην κατοχή και το στάτους κβο.

Οι τοποθετήσεις των μελών της ομάδας ήταν όντως συγκινητικές. Συγκινητικές γιατί βετεράνοι πολι- τικοί, και όχι ενεργοί πολιτικάν- τηδες, με τις περιορισμένες δυνά- μεις που τους απέμειναν, άφησαν κατά μέρος ιδεολογικές διαφορές και κομματικές καταβολές και δή- λωσαν παρόντες στον αγώνα για την σωτηρία αυτού του τόπου. Όρ- θωσαν περήφανα το ανάστημά τους απέναντι στους διαφόρους ηγετίσκους και δήλωσαν έτοιμοι να αγωνιστούν για την επανένωση.

Τα μηνύματα πολλαπλά και προς πολλούς αποδέκτες. Πάνω απ' όλα έστειλαν ένα σαφέστατο μήνυμα προς τους κομματικούς σχηματι- σμούς ότι πάνω από κομματικά συμφέροντα υπάρχει το υπέρτατο, αυτό της πατρίδας. Με την πράξη τους αυτή οι βετεράνοι πολιτικοί προσπέρασαν τους σημερινούς ηγέτες των υποτιθέμενων κομμά- των της λύσης οι οποίοι και πάλι τερματίζουν και πάλι δεύτεροι και καταιδρωμένοι. Βέβαια η πρωτο- βουλία αυτή δεν είναι πρωτόγνωρη. Παρόμοια προσπάθεια έγινε τον Νοέμβριο του 2018 με πρωτοβουλία του προέδρου του ΔΗΣΥ. Συγκε- κριμένα στις 3 Νοεμβρίου του 2018 διοργανώθηκε ημερίδα για το Κυ- πριακό με έμφαση στη λύση διζω- νικής, δικονομικής ομοσπονδίας με κύριο ομιλητή τον Αλέκο Μα- ρκίδη, ο οποίος δηλώνει και πάλι παρών, συμμετέχοντας στην ομάδα «Απόφαση Ειρήνης». Δυστυχώς, όμως, η ημερίδα του ΔΗΣΥ δεν είχε συνέχεια. Οι κομματικές σκοπιμό- τητες, η έλλειψη πολιτικού θάρρους και ίσως οι διάφορες «ανώτατες» παρεμβάσεις σταμάτησαν αυτήν την προσπάθεια, η οποία, αν συ- νέχιζε τότε, ίσως να βοηθούσε τον αγώνα για επανένωση.

Μετά και το πρόσφατο τραγικό ναυάγιο στην προσπάθεια συνο- μολόγησης των όρων αναφοράς σίγουρα οι εξελίξεις θα είναι ρα- γδαίες και καταστροφικές. Ίσως να αποδειχθεί ότι η «Απόφαση Ει- ρήνης» ήρθε αργά. Ανεξάρτητα όμως της χρονικής στιγμής η πα- ρουσία της μπορεί, έστω και την υστάτη, να έχει κάποια θετικά απο- τελέσματα. Με το κύρος που δια- θέτουν τα μέλη της ομάδας συν- θέτουν ένα σύνολο το οποίο δεν μπορεί να αγνοηθεί. Ένα σύνολο το οποίο μπορεί να στηρίξει απο- τελεσματικά κάθε πατριωτική προ- σπάθεια λύσης, αλλά και να απο- τελέσει ανάχωμα σε όποια προ- σπάθεια διχοτομικής προσέγγισης.

Δεν υπάρχει καμία αμφιβολία ότι το εθνικό θέμα οδεύει προς ένα τραγικό τέλος. Ίσως η προφητική και αγωνιώδης προειδοποίηση του Γλαύκου Κληρίδη: «Βαδίζουμε προς την οριστική διχοτόμηση στο τέλος μιας μακροχρόνιας διαδρομής» να επαληθεύεται. Ίσως ακόμα να βιώ- νουμε το τέλος εποχής του Ανδρέα Μαυρογιάννη και το Τσουνάμι αρ- νητικών εξελίξεων του Αβέρωφ Νε- οφύτου. Τέλος, ίσως οι προοπτικές αναστροφής αυτής της κατάστασης να είναι περιορισμένες μέχρι ανύ- παρκτες. Όμως από την άλλη όταν βλέπεις έναν Ιωάννη Κασουλίδη και ένα Αλέκο Μαρκίδη να ενώνουν τις φωνές τους με έναν Ανδρέα Χρί- στου και με έναν Κίχη Καζαμία τότε, ανεξάρτητα της εθνικής κα- ταχνιάς, δεν μπορείς παρά να ελ- πίζεις.

Ο κ. Θεόδωρος Θεοδώρου είναι ειδι- κός προγραμμάτων πλ. υπολογιστών.

Ποδοσφαιρίστριες κατά τη διάρκεια αγώνα στο χωριό Marmelos, στην Αμαζονία. Οι κάτοικοι του χωριού παρακολουθούν αγώνες μεταξύ διαφορετικών κοι- νοτήτων της περιοχής των Ιθαγενών Tenharim.

Είκοσι χρόνια χωρίς τον Γιάννο...

Του **ΛΑΡΚΟΥ ΛΑΡΚΟΥ**

Είκοσι χρόνια από τον θάνατο του Γ. Κρανιδιώτη (14 Σεπτεμ- βρίου 1999) θέτω το ερώτημα: θα μπορούσε να επιτευχθεί η ένταξη της Κύπρου στην Ε.Ε., χωρίς τη δική του πρωταγωνιστική δράση; Η πο- λιτική ηγεσία στην Κύπρο ελάχιστα κατανοούσε τη σημασία της ένταξης στην ΕΟΚ. Ο ΔΗΣΥ ήθελε ένταξη, αλλά ούτε τους συσχετισμούς κα- τανοούσε, ούτε τις μεθόδους προ- ώθησης αντιλαμβανόταν. Το ΑΚΕΛ ήταν εναντίον της ένταξης. Η ΕΔΕΚ φώναζε «ΕΟΚ και ΝΑΤΟ το ίδιο συν- δικάτω», ενώ το ΔΗΚΟ ταλαντευόταν ανάμεσα στην εκλογική συνεργασία του με το ΑΚΕΛ και τις επιπτώσεις που προέκυπταν σε σχέση με ορι- σμένα αγροτικά προϊόντα από την Τελωνειακή Ένωση Κύπρου-ΕΟΚ. Ο Γ. Κρανιδιώτης και ο Θ. Παγκάλος δοκίμασαν να πείσουν την ηγεσία της ΕΔΕΚ να υιοθετήσει θετική στά- ση για την ένταξη και συμμετείχαν σε επί τούτου σύσκεψη στη Λευ- κωσία, στο οικημα της ΔΕΟΚ, το 1988. Το κοινό επιχείρημά τους ήταν: «Μην κάνετε και εσείς τα λάθη που έκανε το ΠΑΣΟΚ παλαι- ότερα». Μάταια. Η προσπάθεια δεν έπιασε τόπο, γιατί ο τότε πρόεδρος της ΕΔΕΚ προέταξε την προσωπική του επιδίωξη εις βάρος της συλλο- γικής, προσέβλεπε σε πιθανή, με- λοντική υποστήριξη του από το ΑΚΕΛ για την προεδρία της Δημο- κρατίας. Έτσι, ο Γ. Κρανιδιώτης συ- νέχισε τις προσπάθειες για την έν- ταξη της Κύπρου στην ΕΟΚ με έδρα την Αθήνα, με εργαλεία που του παρείχαν οι κυβερνήσεις του ΠΑ- ΣΟΚ, με πρωθυπουργός τον Α. Πα- πανδρέου και τον Κ. Σημίτη. Αυτό το σχέδιο δράσης κράτησε 13 χρόνια (1985-1999) και άνοιξε τον δρόμο για την πλήρη ένταξη.

Την 1η Ιανουαρίου 1995 θα έμ- παινε σε εφαρμογή η Τελωνειακή

Ένωση Τουρκίας-Ε.Ε. Το θέμα ήρθε στο Συμβούλιο τον Δεκέμβριο του 1994 και η απόφαση απαιτούσε ομο- φωνία. Η Αθήνα ζήτησε σε αντιτά- λαγμα χρονοδιάγραμμα για έναρξη ενταξιακών συνομιλιών για την Κύ- προ. Αυτό οδήγησε σε σχέδιο συμ- φωνίας ανάμεσα στον Γάλλο υπουρ- γό Εξωτερικών Αλέν Ζιπé και τον υφυπουργό Εξωτερικών της Ελλάδας Γ.Α. Μαγκάκη - «Να αρχίσουν εν- ταξιακές συνομιλίες μετά τη Δια- κυβερνητική του 1996». Ο τότε πρω- θυπουργός της Ελλάδας Α. Παπαν- δρέου ζήτησε την παραίτηση Μαγ- κάκη και κάλεσε τον Γ. Κρανιδιώτη να κάνει νέες διαπραγματεύσεις. Έτσι στις 6 Μαρτίου 1995 ολοκλη- ρώθηκε η συμφωνία με βάση το αναθεωρημένο κείμενο Ζιπé-Κρα- νιδιώτη με την προσθήκη της φρά- σης: «έξι μήνες μετά το τέλος της Διακυβερνητικής του 1996». Η συμφωνία αυτή δεν είχε υποστηρίξει την Λευκωσία. Ο υπουργός Εξωτε- ρικών Α. Μιχαηλίδης χαϊρέτισε και τα δύο κείμενα, ενώ ο τότε πρόεδρος της ΕΔΕΚ σε ομιλία του στο Τσιακ- κιλερό χαρακτήρισε τη συμφωνία «δωρών άδωρων».

Το 1996, ο Γιάννος ως υφυπουρ- γός Εξωτερικών της Ελλάδας, σε δημόσια εκδήλωση στη Λευκωσία έκανε αναφορά σε «παράγωνο δι- κάιο», προσδιορίζοντας με αυτό τον τρόπο τις αποφάσεις του Σ.Α. του ΟΗΕ ως τις κατευθυντήριες γραμμές για την επίλυση του Κυπριακού. Η αναφορά αυτή προκάλεσε θύελλα διαμαρτυριών. Ο Γιάννος με τη σο- βαρότητα και την ειλικρίνεια του ενοχλούσε τους πολίτευτές της δη- μαγωγίας.

Τέσσερεις χώρες (Γαλλία, Γερ- manία, Ιταλία, Ολλανδία) ζητούσαν με έναν πιο παρεμβατικό τρόπο «πρώτα λύση στο Κυπριακό, ύστερα ένταξη». Ο Γ. Κρανιδιώτης ανέλυσε

τα νέα δεδομένα και διαμόρφωσε στρατηγική –12 Ιουλίου 1999– ενό- ψει της Συνόδου Κορυφής στο Ελ- σίνκι στις 10 και 11 Δεκεμβρίου 1999: «Εάν τα μέλη της Ε.Ε. επιθυ- μούν να της προσφέρουν κανονική υποψηφιότητα, τότε η Ελλάδα μπο- ρεί να το αποδεχθεί αυτό κάτω από δύο προϋποθέσεις. Πρώτα, εγγυήσεις ότι η ένταξη της Κύπρου θα προ- κληήσει απρόσκοπτα, χωρίς η λύση στο Κυπριακό να είναι προϋπόθεση και δεύτερο δημόσια δήλωση αλ- ληλεγγύης από την Ε.Ε. στο Αιγαίο».

Οι δυνάμεις της ασυναρτησίας κατακεραυνώσαν τη στρατηγική Κρανιδιώτη. Στέλεχος της ΕΔΕΚ θέ- λωσε να αμαυρώσει την πολιτική αυτή, λέγοντας στο Τρίτο Πρόγραμ- μα του ΡΙΚ την απίστευτη αθλιότητα «αυτά δεν τα λέει το ΠΑΣΟΚ, τα λέει ο Κρανιδιώτης...». Ο Γιάννος είχε πάνω στο γραφείο του το απομα- γνητοφωνημένο κείμενο των δη- λώσεων αυτών. Το διάβασε σε μένα στο γραφείο του στις 27 Ιουλίου 1999. Οργίστηκε: «δεν φτάνει που ποτέ δεν ρωτούν να μάθουν για την πολιτική μας, δεν φτάνει που το μόνο που τους ενδιαφέρει είναι μια μετεγγραφή φοιτητή από το ένα πανεπιστήμιο στο άλλο, για όλα τους φταιει ο ενδοτικός Γιάννος...». Σηκώθηκε πάνω. Τα μάτια του άλ- λαξαν χρώμα, αυτό τον ενοχλούσε πάρα πολύ: να προσπαθεί, να δια- μορφώνει νέους συσχετισμούς και από την Κύπρο να ακούει μόνο κρι- τικές και επίθετα. Τον ρώτησα: «Αα καταφέρουμε την ένταξη με τόσους εναντίον;». Μού απαντά: «Θα πάω και θα ξαναπάω. Θα τους πείσω». Συνεχίζει με μεγαλύτερη ένταση: «Από μόνη της η ένταξη, so what, αφού η Κύπρος οικονομικά είναι σε καλύτερη θέση από άλλα μέλη. Όλη η υπόθεση είναι να λύσουμε το Κυ- πριακό!».

Αυτή τη στρατηγική τη μετέτρε- ψε σε πράξη ο Κ. Σημίτης στη Σύ- νοδο Κορυφής στο Ελσίνκι, τρεις μήνες μετά την απόλεια του Γιάννου. Η Λευκωσία ήταν έτοιμη για κάθε σενάριο: αν επιτύχανε τον στόχο ο Κ. Σημίτης, τότε όλα θα ήταν μια χαρά. Αν αποτύχανε, η Λευκωσία ήταν έτοιμη να του φορτώσει τις ευθύνες, γι' αυτό και ο Γ. Κληρίδης ετοίμασε ειδικό ερωτηματολόγιο που κατέθεσε (εν είδει σεναρίων) στα μέλη του Εθνικού Συμβουλίου τον Οκτώβριο. Είναι σημαντικό να υπογραμμιστεί το γεγονός πως το τότε Π.Γ. της ΕΔΕΚ στήριξε με σαφή πλειοψηφία το κείμενο του Ελσίνκι, (δύο ημέρες μετά, στις 13 Δεκεμβρίου 1999), σε πλήρη αντίθεση με τη βα- σική εισήγηση που κατέθεσε στο σώμα ο πρόεδρος της, ο οποίος θε- ωρούσε ότι το κείμενο «ευνοούσε την Τουρκία», και ότι «ήταν επικίν- δυνο, γιατί περιείχε ουρές».

Ο Γιάννος Κρανιδιώτης με τις γνώσεις, τη μεθοδικότητα και τη διορατικότητα έγραψε ιστορία. Σχη- μάτιζε πακέτα από ευρύτερα συμ- φέροντα, συμμαχίες με αξιοποίηση του κοινοτικού τρόπου σκέψης. Η «διπλωματία των διασυνδέσεων» έθεσε τα θεμέλια για την ένταξη της νήσου στην Ε.Ε. Με την υπο- γραφή της Συνθήκης Προσχώρησης στη Στοά του Αττάλου στις 16 Απρι- λίου 2003 και έτσι στην τελική έν- ταξη την 1η Μαΐου 2004.

Είκοσι χρόνια χωρίς τον Γιάννο, ο καθένας μπορεί να δει πόσες δυ- νατότητες αποκτήσαμε και πώς τις αφήσαμε αναξιοποίητες, πόσους συμμάχους είχαμε και πώς τους αφήσαμε στο περιθώριο. Πώς η Ε.Ε. από «καταλύτης» της λύσης, έγινε «θεατής» της καταρρύλης στη δι- χοτόμηση.

www.larkoslarkou.org.cy

Ο Ντενκτάς στον Νότο

Του **ΚΩΣΤΑ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ**

Τη **χρονιά** που γενιόταν ο Γρη- γόρης Ιωάννου (1979) μου δό-θηκε η ευκαιρία, με αρκετούς άλλους, κυρίως ξένους νεαρούς φοι- τητές, να ακούσω στο γραφείο του τον Ραούφ Ντενκτάς να δίνει τις δικές του εξηγήσεις για τα όσα δια- δραματίστηκαν στην Κύπρο πέντε χρόνια πριν αλλά και στην περίοδο 1960-64. Ήταν οι γνωστές του από- ψεις για τη στρεψοδικία των Ε/κ, από τις συμφωνίες του 1960, για την εκδίωξη των Τ/κ από τις δομές της Κυπριακής Δημοκρατίας και στη συνέχεια έδωσε τη δική του εκδοχή για τα γεγονότα του '74, το πραξι- κόπημα που έφερε στην Κύπρο την εγγυητρια δύναμη Τουρκία για να αποτραπεί η γενοκτονία των Τ/κ και η Ένωση με την Ελλάδα. Η λογική του Ντενκτάς κατέληξε στο συμπέ- ρασμα ότι οι Ελληνοκύπριοι δεν ήθελαν ένα κοινό συνεταιρικό κρά-τος με τους Τουρκοκυπρίους, ότι ποτέ δεν εγκατέλειψαν τον στόχο της Ένωσης και ως εκ τούτου η μόνη επιλογή για την κοινότητά του ήταν

ο διαχωρισμός και η διχοτόμηση.

Από τότε πέρασαν 40 χρόνια. Από τον ποταμό Καρκώτη, δίπλα στον οποίο γεννήθηκαν και ο Ντεν- κτάς και ο υποφαινόμενος, πέρασαν εκατοντάδες εκατομμύρια κυβικά μέτρα νερό. Ο Ιωάννου είναι τώρα ακαδημαϊκός με πλούσια δράση στο επαναπροσχεγιστικό κίνημα, αλλά και με το βιβλίο του «Ο Ντενκτάς στον Νότο» να ταραξίζει τα νερά, αφού μιλάει για αλήθειες έξω από το κουτί και κυρίως για το όραμα του πρώην Τουρκοκύπριου ηγέτη που μετακόμισε στον Νότο. Αυτή, λοιπόν, είναι η κοσμογονική αλλαγή για την Κύπρο που τεκμηριώνει επι- στημονικά με το βιβλίο του ο συγ- γραφέας. Δεν μετακόμισε ο Ντενκτάς στον Νότο. Μετακόμισαν οι απόψεις του και μάλιστα όταν αυτές δεν είχαν πλέον την στήριξη της δικής του κοινότητας. Απ' εδώ και ο υπότιτλος του βιβλίου του Ιωάννου «Η κανο- νικοποίηση της διχοτόμησης στην ελληνοκυπριακή πλευρά».

Την κοσμοϊστορική αλλαγή ο

Πώς να γίνουν πιστευτές αλήθειες που βρίσκονται έξω από το κουτί, με αφορμή το ομώνυμο βι- βλίο του Γρηγόρη Ιωάννου.

Ιωάννου σχηματικά την ονομάζει «στάτους κβο με κάθε κόστος», και «η όποια διχοτόμηση όταν έρθει η ώρα». Η αναφορά γίνεται στη σελ. 231 και είναι στο κεφάλαιο για τις μετατοπίσεις στην ελληνοκυπριακή αστική τάξη. Μήπως όμως και άλλοι με την συμπεριφορά και τις αποφά- σεις τους κινήθηκαν προς την ίδια κατεύθυνση; Είναι βέβαιο ότι πολλοί Ελληνοκύπριοι και κυρίως η πολιτική ηγεσία θα θελήσει να διαψεύσει ότι κάτι τέτοιο έγινε τα τελευταία χρόνια στην Ελληνοκυπριακή κοινότητα. Τα όσα παραθέτει ο Ιωάννου προς τεκμηρίωση είναι αρκούντως πει- στικά. Το «κοινό» μυστικό λέει και στο προλογικό του σημείωμα ο Αλέ-

ξης Ηρακλείδης ας έλθει στο φως.

Το έφεραν στο φως με τις απο- φάσεις και τις ενέργειες τους οι ηγέ- τες και κατ' επέκταση όλα τα μεγάλα κόμματα. Στρώσιμο της λεωφόρου προς τη διχοτόμηση δεν ήταν το κάλεσμα του Τάσου Παπαδόπουλου για ηχηρό όχι στο δημοψήφισμα του 2004; και το ήπιο όχι του ΑΚΕΛ δεν είχε το ίδιο αποτέλεσμα; Η δια- κυβέρνηση Χριστόφια, ενώ είχε όλες τις προϋποθέσεις για να επανένώσει την Κύπρο με τον Μεχμέτ Αλί Ταλάτ φρόντισε να δικαιώσει τον Ντενκτάς που ανέκαθεν τόνιζε ότι όλοι οι Ελ- ληνοκύπριοι δεν θέλουν τους Τουρ- κοκυπρίους συνεταιρούς στο κοινό κράτος.

Τουρκοκύπριοι και Ελληνοκύπριοι οπαδοί της λύσης και της επανένω- σης ακούμπησαν και στην τελευταία ελπίδα: Τον Νίκο Αναστασιάδη. Ακό- μα μεγαλύτερη απογοήτευση. Ο «μέντορας» του που ήταν πραγμα- τικός statesman και πραγματικός υποστηρικτής του Ναι ήθελε 16 μή- νες για να λύσει το Κυπριακό. Ο Ανα-

στασιάδης πιθανόν τον 16ο χρόνο της θητείας του ή και νωρίτερα να δει τη γραμμή του πραγματικού του μέντορα να υλοποιείται. «Να αφεθεί η υπόθεση να εκφυλισθεί ώστε να καταλήξουμε σε χρονίζουσα ντε φά- κτο διχοτόμηση με τους Ελληνοκυ- πρίους να είναι αφέντες σ' αυτό που θα τους μένει» (Μιχάλης Δούντας 30/1/83).

Φυσικά το κρυφό μυστικό θα το φωτίζαμε πιο εύκολα και πιο έγκαιρα αν δίναμε βάση στην επισήμανση του Κόφι Ανάν το 2004 αμέσως μετά το δημοψήφισμα. Όταν ο τότε γε- νικός γραμματέας έλεγε ότι οι Ελ- ληνοκύπριοι δεν είναι το συγκεκρι- μένο Σχέδιο που απέρριψαν με το ότι τους αλλά την ομοσπονδιακή λύση, ήταν φανερό ότι δαχτυλόδει- τους τους Ντενκτάς που είχαν εγκα- τασταθεί στον Νότο. Ο Ανάν ήταν μάλλον ενήμερος της μυστικής έκ- θεσης του πρόεβη Δούντα του 1983 και πολύ περισσότερο είχε γνώση του πόση απήκηση είχε η γραμμή του στην ελληνοκυπριακή ηγεσία

και κοινότητα. Δεκατρία χρόνια αρ- γότερα το πνεύμα Δούντα αναβιώνει μέσω Κοτζιά στον οποίο η Ελληνο- κυπριακή ηγεσία αναθέτει να φυ- λάξει Θερμοπύλες. Πού; Στον Μον Πελεράν και στο Κραν Μοντάνα. Δύο άνθρωποι δικαίωθηκαν όσο κα- νεις άλλος στα ελβετικά θέρετρα. Δύο τεθνεώτες. Ο Ραούφ Ντενκτάς και ο Μιχάλης Δούντας.

Σήμερα στον Νότο φαίνεται να θέλουμε αυτό που απορρίπταμε στο παρελθόν. Δεν ξέρω αν στον Βορρά σήμερα θέλουν αυτό που ήθελαν και στο παρελθόν. Πάντως, ο σημε- ρινός γενικός γραμματέας του ΟΗΕ ευχθήθηκε στους κατοίκους και του Βορρά και του Νότου καλή τύχη.

Υ.Γ. Στις ενδιαφέρουσες ακαδημαϊ- κές επιστημονικές προσεγγίσεις του Ιωάννου έδωσα την προσωπική πολι- τική μου γνώμη στο πραγματικό εν- διαφέρον αντικείμενο του βιβλίου.

Ο κ. Κώστας Θεμιστοκλέους είναι πρώην υπουργός.

Η απάντησή μου αναφορικά με τις εγγυήσεις στον Μεβλούτ Τσαβούσογλου...

Του **ΝΙΑΖΙ ΚΙΖΙΑΓΙΟΥΡΕΚ**

Ο Τούρκος υπουργός Εξωτερικών Μεβλούτ Τσαβούσογλου σε πρόσφατες δηλώσεις του στα Κατεχόμενα κατηγόρησε όλους αυτούς που θέλουν τον τεραστιόμο της «συμφωνίας της εγγυήσεως» του 1960 ως προδότες. Το άρθρο αυτό είναι η δική μου απάντηση. Είναι γνωστό ότι η μεγάλη πλειοψηφία της τουρκοκυπριακής κοινότητας, είτε προέρχεται από την Αριστερά είτε από τη Δεξιά, είναι υπέρ της συνέχισης των τουρκικών εγγυήσεων. Για κάποιους εσάει και για κάποιους με χρονικό περιθώριο. Δεν υπάρχει νόημα στο να συζητάς το θέμα των εγγυήσεων με όσους δεν θέλουν καν να σκεφτούν ένα ομοσπονδιακό κράτος στην Κύπρο. Αξίζει όμως να συζητάς με αυτούς που είναι μεν υπέρ ενός ομοσπονδιακού κράτους, αλλά επιμένουν στην τήρηση των αναλογιών συνέχιση της Συνθήκης Εγγυήσεως για μια περίοδο.

Το κεντρικό τους επιχείρημα είναι το εξής: «Ακόμα και να τεθεί σε ισχύ μια συμφωνία και ένας Τουρκοκύπριος γίνει όντως πρόεδρος, πώς ξέρουμε ότι οι Ελληνοκύπριοι θα το αποδεχτούν αυτό; Θα το υιοθετήσουν; Ή, όπως έγινε και στις αρχές της δεκαετίας του 1960, θα επιχειρήσουν να ανατρέψουν και αυτή τη συμφωνία; Για όσο θα κτιζεται σιγά-σιγά η εμπιστοσύνη ανάμεσα στις δύο κοινότητες, ως βρίσκεται σε ισχύ και η Συνθήκη Εγγυήσεως.»

Αυτή η άποψη είναι, αν μη τι άλλο, άξια προσοχής, μιας και η ιστορική εμπειρία στην οποία βασίζεται, εκ πρώτης όψεως, τη δικαιολογεί. Η προσπάθεια της ελληνοκυπριακής ηγεσίας στις αρχές της δεκαετίας του 1960 να απαλλαγεί από τις Συμφωνίες Ζυρίχης-Λονδίνου αποτελεί μια ιστορική πραγματικότητα. Επομένως, εύλογα προκύπτουν ερωτήματα για το ποιος εγγυάται ότι δεν θα επαναληφθεί κάτι παρόμοιο στις μέρες μας. Εξετάζοντας περαιτέρω αυτό το εκ πρώτης όψεως λογικό ανές επιχείρημα, διαπιστώνει κανείς ότι αυτό βα-

Άραγε μπορεί η εμπιστοσύνη ανάμεσα στις δύο κοινότητες να οικοδομηθεί με βάση τον φόβο των Ελληνοκυπρίων προς την Τουρκία; Η απάντηση είναι όχι.

σιζεται περισσότερο στην εξής αντίληψη: οι Ελληνοκύπριοι δεν είναι ακόμα αρκούντως ώριμοι, δεν έχουν επιδεώσει την ιδέα του ομοσπονδιακού κράτους, ως εκ τούτου πρέπει να τεθούν υπό ένα καθεστώς κηδεμονίας. Η «κηδεμόνας Τουρκία», εν ευθέτω χρόνω, θα αξιολογήσει την ωρίμανση των Ελληνοκυπρίων και θα δώσει τέλος στο καθεστώς κηδεμονίας!

Αυτό ομολογουμένως φέρνει στο μυαλό μου το κεμαλικό Καθεστώς Κηδεμονίας. Οι κεμαλιστές για χρόνια έθεσαν τη «λαϊκή βούληση» υπό κηδεμονία, ισχυριζόμενοι ότι ο τουρκικός λαός δεν ήταν «ώριμος». Επέβαλαν απαγορεύσεις και περιορισμούς στην πολιτική βούληση, ιδιαίτερα των θρησκευόμενων, των αριστερών και των Κούρδων. Χάρη σε αυτή την αυταρχική προσέγγιση, στο πλαίσιο της οποίας οι ελίτ αναγορεύτηκαν αυθαίρετα ως «κηδεμόνες», καταπατήθηκαν η δημοκρατία και το κράτος δικαίου στην Τουρκία. Ιδιαίτερα, η Μουσουλμανική Παράταξη του Ερντογάν ήταν το πρώτο θύμα αυτής της πολιτικής. Είναι ειρωνεία της Ιστορίας αυτή η παράταξη να θέλει να κηδεμονεύσει την Κύπρο.

Η αυτο-αναγόρευση κάποιου σε «κηδεμόνα» και η εμμονή του σε αυτό τον ρόλο δεν συνάδει, πρώτιστως, με τη δημοκρατία, καθότι πρόκειται για μια ελιτιστική προσέγγιση που στηρίζεται στην ισχύ και αψηφά τη βούληση των πολιτών. Συνιστά ένα είδος «επιβολής μιας κατάστασης εκτάκτου ανάγκης»,

την οποία σύμφωνα με τον Carl Schmitt επιβάλλει μόνο ο κυρίαρχος.

Άραγε μπορεί η εμπιστοσύνη ανάμεσα στις δύο κοινότητες να οικοδομηθεί με βάση τον φόβο των Ελληνοκυπρίων προς την Τουρκία; Η απάντηση είναι όχι. Η αρετή της εμπιστοσύνης πηγάζει από την αλληλεπίδραση και τον σεβασμό στη διαφορετικότητα.

Συχνά τονίζεται από την τουρκική πλευρά ότι η ελληνοκυπριακή πλευρά προσπάθησε να απαλλαγεί από τις Συμφωνίες Ζυρίχης-Λονδίνου και κατ' επέκταση τη Συμφωνία Εγγυήσεως. Όμως, η πιο πάνω θέση είναι παραπλανητική και βασίζεται σε επιλεκτική μνήμη. Παραβλέπει το γεγονός ότι η Τουρκία καταπίεσε σε απόλυτο βαθμό τη Συνθήκη Εγγυήσεως, με αποτέλεσμα οι Ελληνοκύπριοι να βιώσουν μεγάλα δεινά.

Ό,τι και να λέει ο κ. Τσαβούσογλου, όσο και να προσπαθεί επιλεκτικά να αιτιολογήσει την τουρκική πολιτική, υπάρχει ο Ιούλιος, που αποδεικνύει σθεναρά, ότι η Συνθήκη Εγγυήσεως δεν μπορεί να παραμείνει σε ισχύ... Ο Ιούλιος μαρτυρά πώς η Τουρκία παραβίασε αυτή τη Συμφωνία και αντί να υπερασπίσει την ανεξαρτησία, την εδαφική ακεραιότητα και τη συνταγματική τάξη, όπως προβλέπει η Συμφωνία, δικοτόμησε την Κύπρο, γεωγραφικά και δημογραφικά.

Είναι σημαντικό, λοιπόν, τι ανακαλούμε στη μνήμη μας. Γιατί η επιλεκτική μνήμη καταδεικνύει τα όσα θέλουμε να ακούμε, να θυμόμαστε και να ξεχνάμε..., καθώς επίσης, και πού βρισκόμαστε στην ηθική, στο δίκαιο και πώς επεξεργαζόμαστε την ιστορική εμπειρία...

Ο κ. Τσαβούσογλου, λοιπόν, πρέπει να σκεφτεί διπλά πριν κατονομάσει ως προδότες τους ανθρώπους που δεν μιλούν με επιλεκτική μνήμη, κρατάνε ψηλά την ηθική, και αγωνίζονται για την επανένωση της πατρίδας μας.

Ο κ. Νιαζί Κιζιλγιουρεκ είναι ευρωβουλευτής.

Το κυπριακό αδιέξοδο

Του **ΠΕΤΡΟΥ ΖΑΡΟΥΝΑ**

Το αδιέξοδο στο Κυπριακό δεν έχει να κάνει με την αποτυχία της κυρίας Λουτ στο να οδηγήσει τους δύο ηγέτες σε συμφωνία επί των όρων αναφοράς. Έχει να κάνει πρωτίστως με την αδυναμία επίτευξης ενός πολιτικού συμβιβασμού από τον οποίο να κερδίζουν όλοι οι παίκτες. Η αδυναμία αυτή προέρχεται από τη διαχρονικά μαζιολιστική προσέγγιση της Τουρκίας, η οποία ενισχύεται από την αυξανόμενη γεωπολιτική σημασία που έχει η Τουρκία για τους παγκόσμιους, αλλά και τους περιφερειακούς παίκτες. Η σημασία αυτή είναι προϊόν τόσο της γεωγραφικής θέσης και του μεγέθους της Τουρκίας, αλλά και της οικονομικής και στρατιωτικής της μεγέθυνσης που έλαβε χώρα την περίοδο διακυβέρνησής της από το ΑΚΡ και τον Ερντογάν (2002-2019). Στην ίδια περίοδο είχαμε την οικονομική σμίκρυνση και τη στρατιωτική αποδυνάμωση της Ελλάδας.

Αυτή η στρατηγική σημασία της Τουρκίας είναι που συντηρεί το σημερινό στάτους κβο. Χάριν αυτής της σημασίας οδηγηθήκαμε στο ετεροβαρές σχέδιο Ανάν το 2004 και στο προβληματικό πλαίσιο Γκουτέρες το 2017. Και τώρα η σημασία αυτή της Τουρκίας είναι ο λόγος για την ανοχή που Ε.Ε., ΗΠΑ και άλλοι επιδεικνύουν έναντι των τουρκικών πειρατικών συμπεριφορών στην κυπριακή ΑΟΖ και την Αμμόχωστο. Η χαλαρή στάση της εγγυήτριας Ελλάδας έχει επίσης αποθρασύνει την Τουρκία. Όπως δήλωσε πρόσφατα με περισσή αλαζονεία ο Τούρκος ΥΠΕΞ κ. Τσαβούσογλου «θα ανοίξουμε την Αμμόχωστο και δεν υπάρχει κανείς που θα υπαγορεύσει στην Τουρκία το τι θα κάνει στην ανατολική Μεσόγειο».

Η αλαζονεία αυτή έχει τραφεί από τη μη επιβολή κυρώσεων από τις ΗΠΑ στην υπόθεση των S-400 και την αποδοχή των τουρκικών ανησυχιών σε ό,τι αφορά τη ζώνη ασφαλείας στη Συρία. Έχει επίσης ενδυναμωθεί από την απροθυμία της Ε.Ε. να επιβάλει αυστηρές κυρώσεις στην Τουρκία για τις παράνομες δραστηριότητές της στην κυπριακή ΑΟΖ. Διογκώθηκε και από τους ρωσικούς εναγκαλισμούς και τις πλάτες στις δύο τουρκικές επιχειρήσεις εντός του συριακού εδάφους. Παράλληλα, ενισχύεται και από την χλιαρή στήριξη που παρέχουν στην Κ.Δ. χώρες

όπως το Ισραήλ και η Αίγυπτος. Μετά από 45 χρόνια κακής διαπραγματεύσεως, η ε/κ πλευρά έφτασε στο σημείο που η λύση ΔΔΟ που αναζητούσε έχει πάρει τέτοιο περιεχόμενο (διαπραγματευτικό κεκτημένο) που την έχει καταστήσει προβληματική και εντελώς ασύμφορη. Από τους μηδέν επόικους (ομόφρονες προτάσεις Εθνικού Συμβουλίου του 1989) τώρα συμφωνήσαμε στις 120.000 συν 60.000 Τούρκους εργάτες με βίζα. Από την επιστροφή όλων των Ε/κ προσφύγων φτάσαμε στην προτεραιότητα του δικαιώματος του χρήστη έναντι εκείνου του νόμιμου ιδιοκτήτη, κάτι που θα οδηγήσει σε μηδέν Ε/κ περιουσίες στη βόρεια πολιτεία και μηδέν επιστροφές προσφύγων οι πλείστοι των οποίων έχουν αποβιώσει.

Παράλληλα, μέσα από την οικοδομική ανάπτυξη και την πληθυσμιακή διόγκωση, ο χαρακτήρας των κατεχομένων έχει αλλάξει ανε-

πιστρεπті. Σήμερα το τουρκικό και το μουσουλμανικό στοιχείο υπερτερούν συντριπτικά του ελληνικού και του ορθόδοξου. Αυτό δεν θα αλλάξει με την όποια επανένωση ούτε καν με όρους ενιαίου κράτους. Αυτή η λύση δεν έχει πλέον σχέση με εκείνη που περιγράφαμε το 1989 ως ΔΔΟ. Είναι πλέον δύσκολο να υπογραφεί και

ακόμα δυσκολότερο να ψηφιστεί από τους Ε/κ. Τη διαπίστωση αυτή κάνει και η Τουρκία και γι' αυτό έχει ενεργοποιήσει το σχέδιο Β. Τμήματα του σχεδίου αυτού είναι η διεκδίκηση μεγάλων μέρους της κυπριακής ΑΟΖ και ο διά των πλωτών γεωτρήσεων εκβιασμός για αποδοχή της συνδιαχείρισης του φυσικού αερίου, το άνοιγμα της Αμμοχώστου και η επίλυση μεγάλων τμημάτων του περιουσιακού, η αποχώρηση της UNFICYP και ο διαμοιρασμός της νεκρής ζώνης και η δημιουργία κυρίαρχης αεροναυτικής βάσης στην περιοχή Λευκονοίκου. Όλα αυτά μαζί θα οδηγήσουν σε μία νέα κατάσταση πραγμάτων. Οι δικές μας πράξεις ή παραλείψεις διευκολύνουν την υλοποίηση των τουρκικών σχεδιασμών.

Ο κ. Πέτρος Ζαρούνας είναι διεθνολόγος. Διετέλεσε γραμματέας του Γεωστρατηγικού Συμβουλίου της Κ.Δ. την περίοδο 2014-2018.

Απόκτησε και εσύ ψηφιακές δεξιότητες!

Δωρεάν προγράμματα κατάρτισης από το Κέντρο Παραγωγικότητας σε όλες τις πόλεις

- Εργαστήρια για την εκμάθηση των συστημάτων **Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης**, με έμφαση στη Διαδικτυακή Πύλη Αριάδνη, το TaxisNet, το Διαδικτυακό Σύστημα Πληρωμής Εισφορών στις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων και στη Διαδικασία Εγγραφής Δικαιούχων στο ΓεΣΥ και σε κατάλογο Προσωπικού Ιατρού.
- Προγράμματα κατάρτισης για την εκμάθηση **Ψηφιακών δεξιοτήτων**, με έμφαση στη χρήση του διαδικτύου και των βασικών εφαρμογών του.
- Προγράμματα κατάρτισης για εκμάθηση **ψηφιακών δεξιοτήτων για πρόσωπα τρίτης ηλικίας (60 ετών και άνω)**: α) σε περιβάλλον **Windows** β) σε περιβάλλον **Android / iOS (Smart Phones)**
- Προγράμματα κατάρτισης στην **Ασφάλεια στο Διαδίκτυο** (Βασικό Επίπεδο).
- Προγράμματα κατάρτισης για εργαζόμενους και ανέργους στην **Word** και **Advanced Word**, στην **Excel** και **Advanced Excel** και στην **Powerpoint**.

Απόκτησε και εσύ Ψηφιακές δεξιότητες!
Για την προσωπική σου ανάπτυξη και την επαγγελματική σου εξέλιξη!

ΕΝΗΜΕΡΩΣΟΥ ΣΤΟ
www.kepa.gov.cy/mathisi/eskills ή στα τηλέφωνα 22806114, 25873588, 24812350.

Πανεπιστήμιο Νεάπολις Πάφος

ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

- **Οικονομικά, Διοίκηση & Πληροφορική**
 - Διοίκηση Επιχειρήσεων
 - Τραπεζική, Λογιστική και Χρηματοοικονομικά
 - Εφαρμοσμένη Πληροφορική
- **Αρχιτεκτονική, Μηχανική & Γεωπεριβαλλοντικές Επιστήμες**
 - Αρχιτεκτονική
 - Εκτίμηση και Ανάπτυξη Ακινήτων
 - Πολιτική Μηχανική
- **Επιστήμες της Υγείας**
 - Ψυχολογία
- **Νομικές Επιστήμες**
 - Νομική (LLB)
- **Κοινωνικές Επιστήμες, Τέχνες και Ανθρωπιστικές Σπουδές**
 - Διεθνείς Σχέσεις και Ασφάλεια

ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

- Διοίκηση Επιχειρήσεων (MBA)
- Διοίκηση Τουριστικών Επιχειρήσεων
- Εκπαιδευτική Ψυχολογία
- Δημόσια Διοίκηση με κατευθύνσεις:
 - Γενική Διοίκηση
 - Εκπαιδευτική Διοίκηση
 - Διοίκηση Υπηρεσιών Υγείας
- Τραπεζικά, Επενδυτικά και Χρηματοοικονομικά
- Λογιστική & Χρηματοοικονομικά
- Πληροφοριακά Συστήματα και Ψηφιακή Καινοτομία

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

- **Οικονομικά, Διοίκηση & Πληροφορική**
 - Διοίκηση Επιχειρήσεων (MBA)
 - Διοίκηση Επιχειρήσεων με εξειδίκευση στη Ναυτιλία
 - Διοίκηση Τουριστικών Επιχειρήσεων
 - Δημόσια Διοίκηση με κατευθύνσεις:
 - Γενική Διοίκηση
 - Εκπαιδευτική Διοίκηση
 - Διοίκηση Υπηρεσιών Υγείας
 - Τραπεζικά, Επενδυτικά και Χρηματοοικονομικά
 - Λογιστική & Χρηματοοικονομικά
 - Πληροφοριακά Συστήματα και Ψηφιακή Καινοτομία
- **Αρχιτεκτονική, Μηχανική & Γεωπεριβαλλοντικές Επιστήμες**
 - Εκτίμηση Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και Διοίκηση Αειφορίας
 - Digital Video Production
 - Αρχιτεκτονική Τοπίου
 - Real Estate
- **Επιστήμες της Υγείας**
 - Συμβουλευτική Ψυχολογία
 - Εκπαιδευτική Ψυχολογία
- **Νομικές Επιστήμες**
 - Διεθνές & Ευρωπαϊκό Οικονομικό Δίκαιο
 - Οικονομικό Έγκλημα και Ποινική Δικαιοσύνη
- **Κοινωνικές Επιστήμες, Τέχνες και Ανθρωπιστικές Σπουδές**
 - Θεολογία
 - Ιστορία
 - Διεθνείς Σχέσεις, Στρατηγική και Ασφάλεια
 - Ευρωπαϊκή Πολιτική και Διακυβέρνηση

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΝΕΑΠΟΛΙΣ ΠΑΦΟΣ
Λεωφ. Δαναής 2, 8042 Πάφος, Κύπρος
Τ.: +357 26843331 / E: recruitment@nup.ac.cy

www.nup.ac.cy

Ο ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΑΒΒΙΔΗΣ ΣΤΗΝ «Κ»

Το σύστημα απονομής Δικαιοσύνης πάσχει σοβαρά

Ο υπ. Δικαιοσύνης ανοίγει τα χαρτιά του για τα σοβαρά προβλήματα των Δικαστηρίων, του εγκλήματος και της οδικής ασφάλειας

Συνέντευξη στον
ΑΠΟΣΤΟΛΟ ΤΟΜΑΡΑ

Με έντονες αναφορές στην εικόνα που παρουσιάζει το σύστημα απονομής Δικαιοσύνης στην Κύπρο, αλλά και την αποτελεσματική επιμέλωση της οδικής ασφάλειας, ο Γιώργος Σαββίδης μιλά στην «Κ» για τους τρεις πρώτους μήνες στο τιμόνι του Υπουργείου. Στην εφ' όλης της συνέλευση του, θέτει τις προτεραιότητες του έργου που έχει να επιτελέσει, καθορίζοντας ως μεγάλο στοίχημα τη μεταρρύθμιση της Δικαιοσύνης. Ο υπουργός μιλά για το οργανωμένο έγκλημα στην Κύπρο, αλλά και τις αλλαγές στην Αστυνομία. Ο κ. Σαββίδης δίνει στοιχεία για την κάρτα φιλάθλου και για την επιτήρηση των γηπέδων.

-Τρεις μήνες από τον διορισμό σας στο Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως μπορείτε να κάνετε μια πρώτη αποτίμηση του έργου που επιτελείτε;

-Ανέλαβα τη θέση αυτή με πολλή όρεξη για προσφορά. Όπως σίγουρα αντιλαμβάνεστε, χρειάστηκε κάποια περίοδος εντατικής μελέτης και συνεκών διαβουλεύσεων με τους λειτουργούς του Υπουργείου και των διαφόρων Τμημάτων που υπάγονται σε αυτό για να μπορέσω να ενημερωθώ στον βαθμό που ήθελα, ώστε να είμαι σε θέση να χειριστώ τα πολλά και διαφορετικά θέματα που εγείρονται επί καθημερινής βάσεως. Αυτή τη στιγμή υπάρχουν σε εξέλιξη σημαντικά κεφάλαια που αφορούν, και βεβαίως επηρεάζουν, την καθημερινότητα του Κύπριου πολίτη. Είναι, μεταξύ άλλων, η μεταρρύθμιση των Δικαστηρίων, η αντιμετώπιση του σοβαρού εγκλήματος και της νεανικής παραβατικότητας, τα μέτρα που λαμβάνονται για την οδική ασφάλεια, η εφαρμογή της στρατηγικής κατά της διαφθοράς. Βεβαίως έτυχαν χειρισμού και συντονισμού και διάφορα άλλα, όπως το θέμα που προέκυψε με την κάρτα φιλάθλου αλλά και η συντονιστική προσπάθεια που ανέλαβα το καλοκαίρι για βελτίωση της αστυνόμευσης στα στάδια, που είχε ως πρώτο άμεσο αποτέλεσμα την ουσιαστική αναβάθμιση του κλειστού κυκλώματος παρακολούθησης (CCTV) στο Μακάριο και στο «Γάσος Μάρκου» μέσα σε λίγες εβδομάδες ενώ παρέμεναν άλυτα για χρόνια. Τα πλείστα θέματα είναι πολύπλοκα και σύνθετα και απαιτούν συνεχή συνταγματική και νομοθετική ρύθμιση, καθώς και διαβούλευση. Ένα παράδειγμα είναι η μεταρρύθμιση των Δικαστηρίων για την οποία απαιτείται συνεχής συνεργασία και ομοφωνία με τη Δικαστική Εξουσία, τους δικηγόρους και τους λοιπούς εμπλεκόμενους που θα επηρεαστούν από αυτές τις αλλαγές. Είναι με ικανοποίηση που εισέπραξα τη θετική απόκριση τους ως προς την ανάγκη για μεταρρύθμιση καθώς και για τις επι-

“

Πιο ψηλά στις προτεραιότητές μου ή το «μεγάλο στοίχημα» αν θέλετε, είναι η μεταρρύθμιση των Δικαστηρίων. Αυτή είναι και η προτεραιότητα του Προέδρου της Δημοκρατίας. Όλοι συμφωνούν πως πρέπει να γίνουν αλλαγές για να βελτιωθεί ουσιαστικά η ταχύτητα απονομής της.

μέρους αλλαγές. Προτεραιότητά μου είναι η υπηρεσία προς τον πολίτη. Η αίσθηση που έχω αποκομίσει κατά τους τρεις μήνες που υπηρετώ ως Υπουργός, είναι ότι παράγεται σοβαρή και μελετημένη δουλειά στο Υπουργείο και στις Υπηρεσίες του. Είμαι ευτυχής γιατί βρήκα εξαιρετικούς συνεργάτες που είναι πρόθυμοι να δουλέψουν σκληρά όπως ζητώ.

-Το έγκλημα βρίσκεται σε ύφεση ή έξαρση;

-Οι στατιστικές των πρόσφατων χρόνων δεν δείχνουν σημαντική διαφοροποίηση παρά το ότι υπάρχει μικρή μείωση στα αδικήματα κατά της περιουσίας που είναι το μεγαλύτερο ποσοστό του εγκλήματος. Προσπαθεία μας είναι το έγκλημα να περιοριστεί. Δεν είναι δυνατόν να αφήνονται καταστάσεις, οι οποίες δημιουργούν μολυσματικές εστίες να διογκώνονται, και σαφώς δεν πρέπει να παραγνωρίζεται ούτε το έργο που παράγει η Αστυνομία ούτε και η ΥΚΑΝ, και υπενθυμίζω τις πρόσφατες επιτυχίες της Υπηρεσίας στην κατάσχεση μεγάλων ποσοτήτων ναρκωτικών.

-Και λόγω επαγγέλματος η Δικαιοσύνη στην Κύπρο είναι σε κρίση; Τι κάνετε γι' αυτό;

-Θα χρησιμοποιούσα τον όρο «κρίση» με πολλή προσοχή, γιατί πιστεύω ότι έχουμε καλούς και έντιμους Δικαστές, δεν είχαμε κρούσματα ή καταγγελίες διαφθοράς κατά Δικαστών και η Δικαστική εξουσία απολαμβάνει πλήρους ανεξαρτησίας, γεγονός για το οποίο μπορούμε να είμαστε υπερήφανοι. Στον αντίποδα, το σύστημα απονομής της Δικαιοσύνης στην Κύπρο πάσχει σοβαρά στην ταχύτητα διεκπεραίωσης των υποθέσεων και αυτό οδηγεί τον πολίτη να αισθάνεται πως δεν υπάρχει δικαιοσύνη. Άρα, χρειάζονται διορθωτικές κινήσεις, το σύστημα χρειάζεται εκσυγχρονισμό και αυτό είναι που προωθούμε σήμερα: Μια εκ θεμελιών μεταρρύθμιση του Δικαστικού συστήμα-

Ένα από τα καυτά θέματα που απασχολούν τον υπουργό Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξης είναι η οδική παραβατικότητα των ανηλίκων. Σε έντονο ύψος ο Γιώργος Σαββίδης στη συνέντευξή του στην «Κ» καλεί τους γονείς να σταματήσουν να επιτρέπουν στα ανήλικα τέκνα τους να κρατούν τιμόνι.

τος, που αποσκοπεί στην αλλαγή της δομής και της λειτουργίας των Δικαστηρίων, με στόχο την ενίσχυση της ευελιξίας και της αποτελεσματικότητας του συστήματος, και την ταχεία εκδίκαση των υποθέσεων. Μια μεταρρύθμιση που ξεκίνησε από την πρώτη θητεία του προέδρου Αναστασιάδη και συνεχίζεται μέχρι σήμερα.

-Συγκεκριμένα ποια είναι τα βήματα που θα γίνουν;

-Πέρα από τη σύσταση και λειτουργία του Διοικητικού Δικαστηρίου και του Διοικητικού Δικαστηρίου Διεθνούς Προστασίας, δημιουργούνται νέα Δικαστήρια, όπως είναι το Εμπορικό Δικαστήριο και το Ναυτοδικείο, προωθείται η επαναλειτουργία του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου και του Ανωτάτου Δικαστηρίου και η λειτουργία ξεχωριστού Εφετείου. Θεομοθετείται, μεταξύ άλλων, η εκπαίδευση των Δικαστών επί συνεχούς και τακτικής βάσεως υπό την αιγίδα του Ανωτάτου, ενισχύεται και προωθείται ο θεσμός της Διαμεσολάβησης, και προωθείται η αύξηση των ορίων δικαιοδοσίας των Επαρχιακών και των Ανώτερων Επαρχιακών Δικαστών. Πρόσθετα, έχει ήδη δρομολογηθεί η διαδικασία πρόσληψης 26 νέων Δικαστών για εκδίκαση και εκκαθάριση του όγκου των καθυστερημένων υποθέσεων στην πρωτόδικη δικαιοδοσία και επιπλέον 6 Δικαστών για εκδίκαση των υποθέσεων που αφορούν ποιντικές διευκολύνσεις και αξιόγραφο, ώστε

να μπορεί να προχωρήσει απρόσκοπτα η προσπάθεια κάλυψης των καθυστερημένων υποθέσεων με άμεσα, ορατά αποτελέσματα. Το Ανώτατο Δικαστήριο αναμένει ότι οι προσληφείς αυτές θα μπορούν να γίνουν δομής για τη διοίκηση των Δικαστηρίων με Υπηρεσίες που θα υπάγονται στο Ανώτατο Δικαστήριο, οι οποίες θα χειρίζονται θέματα διοικητικής φύσεως που δεν χρειάζεται να χειρίζονται οι ίδιοι οι Δικαστές.

-Με την έγκριση από τη Βουλή της σύστασης του νέου Εφετείου, θα διοριστούν 16 νέοι Εφέτες για την εκδίκαση των καθυστερημένων εφέσεων. Σε κατοπινό στάδιο, θα ακολουθήσει και η δημιουργία νέων δομών για τη διοίκηση των Δικαστηρίων με Υπηρεσίες που θα υπάγονται στο Ανώτατο Δικαστήριο, οι οποίες θα χειρίζονται θέματα διοικητικής φύσεως που δεν χρειάζεται να χειρίζονται οι ίδιοι οι Δικαστές. Η μεταρρύθμιση βεβαίως διαλαμβάνει και τις δικαστικές διαδικασίες. Ήδη η ευρεία αναθεώρηση και ετοιμασία νέων Θεσμών Πολιτικής Δικονομίας έχει προχωρήσει αρκετά. Πέραν τούτου, θα εισαχθεί η ηλεκτρονική διαχείριση των υποθέσεων στο Δικαστήριο, που είναι πιστευθεί καθοριστική προς βελτίωση και επιτάχυνση των δικαστικών διαδικασιών και της αποδοτικότητας του συστήματος, όπως και η ακουστική καταγραφή πρακτικών συνεδριάσεων Δικαστηρίου. Για πολλά από τα πιο πάνω εκκρεμούν στη Βουλή τα σχετικά, και πολύ σημαντικά νομοσχέδια και βεβαίως υπάρχουν και άλλα νομοσχέδια, τα οποία επεξεργάζεστε στο Υπουργείο. Η προωθούμενη μεταρρύθμιση είναι ολι-

στική και θεμελιώδης. Η Πολιτεία παρέχει όλη τη στήριξη που οι Δικαστές ζητούν. Πρόσθετα, υπάρχει σε πλήρη εξέλιξη ένα πολύ μεγάλο πρόγραμμα κτιριακής αναβάθμισης για στέγαση των υφιστάμενων και των υπό σύσταση Δικαστηρίων. Είμαστε σε κομβικό σημείο, πρέπει όλοι οι εμπλεκόμενοι, περιλαμβανομένων και των πολιτικών κομμάτων, να αντιμετωπίσουμε την πρόκληση της μεταρρύθμισης σαν ένα μεγάλο στοίχημα που πρέπει να κερδίσουμε προς όφελος της κοινωνίας, του Δικαστικού συστήματος αλλά και της Κύπρου ως επιχειρηματικού Κέντρου.

-Πιστεύετε πως η ένταση που είχε δημιουργηθεί τελευταία στο χώρο της Δικαιοσύνης έχει εκτονωθεί;

-Ως δικηγόρος τότε, αισθανόμουν πολύ άσχημα την περίοδο που δημιουργήθηκε η ένταση, γιατί βαλόνταν ο θεσμός που για 35 χρόνια υπηρετούσα. Κάποια από τα επιχειρήματα που προβλήθηκαν κατά τη διάρκεια της έντασης αυτής ήταν δυσνόητα στον πολίτη που δεν είχε γνώση νομικών ορολογιών, με αποτέλεσμα να παρερμηνεύονται και να αποδίδουν κακοπιστία και ανεντιμότητα, κάτι που δεν είχε τεθεί στη συζήτηση. Ελπίζω πως με την πάροδο του χρόνου αλλά και με τις αλλαγές που γίνονται, σύντομα όχι μόνο θα αποκατασταθεί η εικόνα αλλά και θα βελτιωθεί, ιδίως αν καταφέρουμε μέσα από τη μεταρρύθμιση να μειώσουμε ουσιαστικά τον

“

Μέχρι το περασμένο Σάββατο είχαμε 84.020 κατόχους κάρτας φιλάθλου. Με το τέλος της ποδοσφαιρικής περιόδου τον Μάιο, ο αριθμός ήταν 72.000. Η αύξηση αυτή δείχνει ότι ο κόσμος αντιλήφθηκε ότι η κάρτα ήρθε και θα μείνει.

χρόνο εκδίκασης των υποθέσεων. **-Είναι αποδεκτό μια αστική υπόθεση να χρειάζεται τρία και πλέον χρόνια για να ολοκληρωθεί, εάν ολοκληρωθεί;**

-Βεβαίως και όχι και δυστυχώς η περίοδος είναι πολύ μεγαλύτερη από τα τρία χρόνια που αναφέρετε. Γι' αυτό κι εμείς εργαζόμαστε ώστε η Δικαστική Εξουσία να αποκτήσει εκείνα τα εργαλεία, τα οποία θα της επιτρέψουν να επιτελέσει το έργο που καλείται να επιτελέσει με ταχύτητα.

-Σας είδαμε πρόσφατα στο γήπεδο, στον αγώνα της Εθνικής μας εναντίον του Καζακστάν, επιδεικνύοντας κατά την είσοδό σας στο γήπεδο την κάρτα φιλάθλου.

-Ναι, είμαι φιλάθλος, πηγαίνω γήπεδο και έχω εκδώσει κάρτα φιλάθλου από την αρχή της εφαρμογής του θεσμού, πολύ πριν υπογραφηθεί. Θεωρώ ότι η κάρτα φιλάθλου αποτελεί το σημαντικότερο εργαλείο που έχουμε αυτή τη στιγμή για μείωση της βίας στα γήπεδα. Υπήρξαν εξάλλου απτά αποτελέσματα, με μνηστικά περιστατικά βίας κατά την παρελθούσα χρονιά και ως εκ τούτου, δεν βλέπουμε κανένα λόγο για τον οποίον θα πρέπει να γίνει η οποιαδήποτε αλλαγή που να αφορά είτε σε κατάργηση είτε σε αναστολή ενός θεσμού που έχει επιτυχή εφαρμογή, επειδή κάποιες άλλες πρόνοιες της νομοθεσίας δεν εφαρμόζονται ακόμα. Μέχρι το περασμένο Σάββατο είχαμε 84.020 κατόχους κάρτας φιλάθλου. Με το τέλος της ποδοσφαιρικής περιόδου τον Μάιο, ο αριθμός ήταν 72.000. Η αύξηση αυτή δείχνει ότι ο κόσμος αντιλήφθηκε ότι η κάρτα ήρθε και θα μείνει και βεβαίως, πρέπει και τα σωματεία να βοηθήσουν προς αυτήν την κατεύθυνση, δηλώνοντας τη στήριξη τους στο θεσμό και καλώντας τον κόσμο τους να εκδώσει κάρτα φιλάθλου. Οι νομοταγείς πολίτες δεν έχουν να φοβηθούν τίποτα, ούτε το μέτρο είναι εκδικητικό προς τους νομοταγείς οργανωμένους φιλάθλους, τους οποίους καλώ να πιστοπρήψουν στα γήπεδα, δίπλα στις ομάδες τους.

Παιδιά 15 χρόνων κρατούν το τιμόνι με τις ευλογίες των γονέων τους

-Με βάση το έργο που έχετε να επιτελέσετε μπορείτε να δώσετε τις τρεις προτεραιότητες που έχετε θέσει;

-Υπάρχουν πολλά που πρέπει και μπορούν να γίνουν και η ιεράρχηση είναι δύσκολη. Στο Υπουργείο, του οποίου προϊστάμαι, υπάγονται θέματα ισότητας φύλων, ανθρωπίνων δικαιωμάτων και διαφθοράς που τα χειρίζεστε επί καθημερινής βάσεως. Πιο ψηλά στις προτεραιότητές μου ή το «μεγάλο στοίχημα» αν θέλετε, είναι η μεταρρύθμιση των Δικαστηρίων. Αυτή είναι και η προτεραιότητα του Προέδρου της Δημοκρατίας. Όλοι συμφωνούν πως πρέπει να γίνουν αλλαγές για να βελτιωθεί ουσιαστικά η ταχύτητα απονομής της, χωρίς βεβαίως οποι-

αδήποτε αρνητική επίπτωση στην ποιότητα της, που παρεμπιπτόντως πιστεύω ότι είναι πολύ ικανοποιητική. Στον τομέα της Δημοσίας Τάξης, προτεραιότητά μου είναι η ασφάλεια του πολίτη. Η Αστυνομία έχει την ευθύνη, με σεβασμό, να διασφαλίσει αυτό το δικαίωμα για όλους τους πολίτες ανεξαιρέτως, χωρίς ρατσιστικές στρεβλώσεις και με αυξημένη ευαισθησία απέναντι στις ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού. Η αναδιοργάνωση και ο εκσυγχρονισμός της Αστυνομίας βρίσκονται σε εξέλιξη με τη συνδρομή εμπειρογνομόνων, με απώτερη επιδίωξη τον σχεδιασμό ενός σύγχρονου μοντέλου αστυνόμευσης και επιχειρησιακής λειτουργίας έως τις αρχές του 2022, με αξιοποίηση της

“

Στον τομέα της Δημοσίας Τάξης, προτεραιότητά μου είναι η ασφάλεια του πολίτη. Η Αστυνομία έχει την ευθύνη, με σεβασμό, να διασφαλίσει αυτό το δικαίωμα για όλους τους πολίτες ανεξαιρέτως

μάθησης και της ανάπτυξης, και με επένδυση στο ανθρώπινο δυναμικό. Ο πυλώνας αυτός διαλαμβάνει βεβαίως την πρόληψη όσο και καταπολέμηση κάθε μορφής σοβαρού εγκλήματος, όπως είναι τα ναρκωτικά, η έμφυλη βία, η εμπορία προσώπων, η τρομοκρατία, το κυβερνοέγκλημα, τα αδικήματα που διαπράττονται εις βάρος των παιδιών. Ένα άλλο σημαντικό θέμα είναι η οδική ασφάλεια. Είναι πραγματικά λυπηρό να θρηνούμε άδικα τόσους ανθρώπους στην ασφάλτο.

-Πώς μπορεί να αντιμετωπιστεί αποτελεσματικά αυτό το θλιβερό φαινόμενο;

-Ο οποιοσδήποτε θάνατος προκαλείται από ανθρώπινη αμέλεια είναι θλιβερός. Και εστιάζω στην αν-

θρώπινη αμέλεια, διότι, δυστυχώς, έχουμε πρόβλημα νοοτροπίας ή κουλτούρας ως Κύπριοι οδηγοί, με τον τρόπο οδήγησής μας να είναι «επιθετικός». Δεν νοείται παιδιά 15 χρόνων ή και μικρότερα να κρατούν το τιμόνι με τις ευλογίες των γονέων τους. Και απευθύνω θερμή έκκληση στους γονείς και τους δασκάλους να δώσουν ιδιαίτερη έμφαση στο να συμβουλευθούν τα παιδιά τους αλλά και να τους το επιδεικνύουν μέσω της δικής τους οδικής συμπεριφοράς ότι δεν είναι μαγκιά να παίρνουμε το τιμόνι και να οδηγούμε αλόγιστα ή υπό την επήρεια αλκοόλ. Ούτε νοείται να συμπεριφερόμαστε στον δρόμο σαν να είμαστε άτρωτοι, δεκνύοντας μηδενικό σεβασμό προς τον κώδικα οδικής κυκλοφορίας.

Με εντάσεις η πρώτη εβδομάδα στα σχολεία

Τον συντονισμό κοινών δράσεων αποφασίζουν οι τρεις εκπαιδευτικές οργανώσεις στην κοινή συνάντηση της Δευτέρας

Του **ΜΙΧΑΛΗ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ**

Μια εβδομάδα έχει συμπληρωθεί από την έναρξη της νέας σχολικής χρονιάς, και τα πρώτα δείγματα γραφής κρίνονται από τους εμπλεκόμενους φορείς ως απογοητευτικά. Χαρακτηριστικά παραδείγματα η διαχείριση του ζητήματος της μαθητρίας με τη μαντήλα, οι δύο μεταθέσεις διευθυντών με διαδικασίες «εξπρές», του Λοΐζου Σέπου και της διευθυντρίας του Δημοτικού Σχολείου Αγίας Μαρίνας Χρυσοχούς, καθώς και ο αποκλεισμός του σχολείου από τον Σύνδεσμο Γονέων. Εποστέγασμα στο αρνητικό κλίμα, η πρόθεση της Οργάνωσης των δασκάλων (ΠΟΕΔ) να κατέλθουν σε μονόωρη στάση εργασίας στις 23 του μήνα, καταγράφοντας με αυτό το μέτρο την πρώτη χρονικά απεργιακή κίνηση του νέου σχολικού έτους.

Εδώ και καιρό κρινόταν ως αδήριτη ανάγκη για τους εκπαιδευτικούς η επικαιροποίηση τόσο των κανονισμών λειτουργίας των σχολείων, όσο και των εγκυκλίων που αποστέλλει το Υπουργείο προς τις σχολικές μονάδες. Η ίδια θέση εκφράστηκε από βουλευτές μέλη της Επιτροπής Παιδείας της Βουλής. Ωστόσο, παρά την ύπαρξη ειδικής επιτροπής, στην οποία συμμετέχουν όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς, δεν έχει γίνει κατορθωτό να καταλήξουν σε συγκεκριμένες δράσεις και μέτρα, γεγονός που καυτηριάστηκε έντονα στις δύο πρόσφατες συνεδρίες της Επιτροπής Παιδείας. Αυτό, μάλιστα, φαίνεται να αποτελεί και το άλλοθι του κ. Λοΐζου Σέπου, τώας διευθυντή του Λυκείου Αποστόλου Βαρνάβα, ο οποίος εκδίωξε από το σχολικό χώρο τη μαθήτρια που έφε-

Το ερώτημα που τίθεται εντόνως αφορά το γιατί μετατέθηκε ένας εκπαιδευτικός τη στιγμή που εκκρεμούν εναντίον του έρευνες.

ρε τη μουσουλμανική μαντήλα.

Πιο ειδικά, για το ζήτημα της έλλειψης επικαιροποιημένων κανονισμών η Οργάνωση των καθηγητών Μέσης Εκπαίδευσης (ΟΕΛΜΕΚ) διά στόματος του προέδρου της Κώστα Χ΄ Σάββα στην τελευταία συνεδρίαση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παιδείας επικαλέστηκε την εγκύκλιο του 2009 που ουσιαστικά είναι ακόμη σε ισχύ και βάσει αυτής λειτούργησε ο κ. Σέπος. Το σημείο τριβής στη συγκεκριμένη υπόθεση αποτελεί το γεγονός πως η απόφαση περί μετάθεσης ελήφθη λιγότερο από 48 ώρες από την εντολή διεξαγωγής διοικητικής έρευνας, και 24 ώρες αφότου ο ίδιος ο υπουργός δώλωνε στα Μέσα Ενημέρωσης πως «πρόκειται για έναν από τους καλύτερους μας διευθυντές». Οι εξηγήσεις που δόθηκαν είναι πως υπήρχαν πληροφορίες προς το υπουργείο περί σοβαρού ενδεχομένου έντονων αντιδράσεων σε περίπτωση που ο κ. Σέπος εμφανιζόταν το πρωί της Δευτέρας στο σχολείο.

Το ερώτημα που τέθηκε πολλάκις στο δημόσιο διάλογο, αφορά το γιατί μετατέθηκε ένας εκπαιδευτικός λειτουργός τη στιγμή που εκκρεμούν εναντίον του περισσότερες των μια ερευνών, και πρωτίστως γιατί δεν τηρήθηκαν όλες οι νενομιζόμενες

Τα πρόσφατα γεγονότα δυνάμιτσαν το κλίμα στην παιδεία, με αποτέλεσμα να προκύψει ήδη η πρώτη χρονικά πρόθεση για απεργιακά μέτρα, λιγότερο από μια εβδομάδα μετά την έναρξη της νέας σχολικής χρονιάς.

διαδικασίες που διέπουν τους κανονισμούς περί μεταθέσεων.

Γονείς και δικαστές

Σε αυτό το πλαίσιο κινούνται και οι τοποθετήσεις των εκπαιδευτικών της ΠΟΕΔ, αναφορικά με ένα περιστατικό που είχε παρόμοια κατάληξη με την περίπτωση του κ. Σέπου. Ο Σύνδεσμος Γονέων του δημοτικού σχολείου Αγίας Μαρίνας Χρυσοχούς προέβη σε ενέργειες που ουσιαστικά ισοδυναμούσαν με κατάληψη του σχολείου, απαγορεύοντας στους

μαθητές να προσέλθουν στο σχολείο για το πρώτο κουδούνι της χρονιάς. Οι γονείς των μαθητών απέκλεισαν συμβολικά την είσοδο του σχολείου για δύο ημέρες, γεγονός που οδήγησε στη μη διεξαγωγή μαθημάτων Δευτέρα και Τρίτη. Οι γονείς σπείωσαν σε συνέλευσή τους πως «η αποχή όλων των παιδιών από το σχολείο αποτελεί ένα πρώτο μέτρο και ένα πικρό μήνυμα προς τη διεύθυνση δημοτικής εκπαίδευσης προκειμένου να λάβει τις αποφάσεις που πρέπει».

Για την επίλυση του θέματος επιστρατεύτηκε εκ νέου ο υπουργός Παιδείας, ο οποίος μετέβη στο σχολείο και προέβη σε διαβεβαιώσεις προς τους γονείς, με αποτέλεσμα οι τελευταίοι να επιτρέψουν στα παιδιά τους να επιστρέψουν στο σχολείο την Τετάρτη. Για να γίνει όμως αυτό, η δασκάλα που εκτέλούσε χρέη διευθύντριας μετατέθηκε με διαδικασίες Σέπου σε άλλο σχολείο, ενώ στους γονείς ο Υπουργός μετέφερε την απόφαση της διευθύνουσας να ζητήσει η ίδια να

μετακινηθεί για λόγους αξιοπρέπειας. Το συγκεκριμένο γεγονός και η έκβαση της όλης υπόθεσης έφερε την έντονη αντίδραση της ΠΟΕΔ, η οποία κάνει ευθείς αναφορές σε παρεμβάσεις εξωγενών παραγόντων για μεταθέσεις εκπαιδευτικών.

Καζάνι που βράζει

Τα πρόσφατα γεγονότα δυνάμιτσαν το κλίμα στην παιδεία του τόπου, με αποτέλεσμα να προκύψει ήδη η πρώτη χρονικά πρόθεση για απεργιακά μέτρα λιγότερο από μια εβδομάδα μετά την έναρξη της νέας σχολικής χρονιάς. Σε συνεδρίαση της η ΠΟΕΔ την Πέμπτη (12/09) συζήτησε όλες τις εξελίξεις που αφορούν το δημόσιο σχολείο, με εκτενείς αναφορές στην «στοχοποίηση» των δασκάλων που οδηγούν σε παρεμβάσεις στα σχολεία και την μετακίνηση εκπαιδευτικών. Η ΠΟΕΔ αποφάσισε όπως συγκαληθεί Συνέλευση των μελών στις 19 Σεπτεμβρίου, και ενώπιον τους θα τεθεί η πρόταση για μονόωρη στάση εργασίας στις 23 του μήνα.

Τον ίδιο δρόμο φαίνεται να ακολουθεί και η οργάνωση των καθηγητών Μέσης Γενικής (ΟΕΛΜΕΚ), η οποία την προσεχή Δευτέρα στις 15:00 συγκάλεσε έκτακτο κεντρικό διοικητικό συμβούλιο στο οποίο θα συζητηθούν μέτρα όσον αφορά την Αξιολόγηση του μαθητή, ειδικά σε ό,τι αφορά την εφαρμογή της στην Α΄ Λυκείου με τα τετράμηνια. Πληροφορίες της «Κ» αναφέρουν πως δεν αποκλείεται η συζήτηση να επεκταθεί και σε άλλα θέματα. Πέραν αυτών, οι τρεις εκπαιδευτικές οργανώσεις θα πραγματοποιήσουν κοινή συνάντηση επίσης της Δευτέρα με στόχο τον συντονισμό και την κοινή δράση.

Η μεγάλη ιστορία της Παναγίας της Λύσης

Την περασμένη Κυριακή οι Λυσιώτες στην εκκλησία τους δάκρυσαν στους ύμνους της βυζαντινής χορωδίας Σουρουλλά

Του **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΗ**

Φανταστείτε αυτή τη σκηνή, που ακόμα και σήμερα, ύστερα από 65 χρόνια, σαν τη φέρνω στη μνήμη μου συγκλονίζομαι. Μέσα στο ιερό της εκκλησίας της Παναγίας της Λύσης βρίσκεται ο παππούς μου ο Παπάδημητρης Χατζηδημήτρης. Στο αριστερό ψαλτήρι στέκεται σκυφτός πάνω από το βιβλίο κρατώντας ένα αναμμένο κεριό ο Παναής του Λαμιού, σήμερα ο ΄Οσιος Παναής, υποψήφιος για αγιοποίηση. Στο δεξιό ψαλτήρι, σε μικρή απόσταση, βρίσκεται ο Γιωρκής του Ζαχαρκά, ο μετέπειτα αγιογράφος Πατήρ Γαβριήλ και ηγούμενος της κοιτίδας του Χριστιανισμού στην Κύπρο, της Μονής Αποστόλου Βαρνάβα. Πιο πίσω σκορπισμένες στους σκάμνους τους δυο τρεις γριούλες, στέκονται με δέος και ακούν τη λειτουργία του εσπερινού και μπροστά στην Ωραία Πύλη εγώ, κρατώντας την λαμπάδα των εξωτερύγων να περιμένω το νεύμα του παππού μου, για την επόμενη κίνηση.

Η όλη τελετή μοιάζει με μυσταγωγία. Και την έζησα πολλές φορές στον εσπερινό που τελούσε ο παππούς Παπάδημητρης στην Εκκλησία της Λύσης, που σήμερα βρίσκεται στο επίκεντρο των κινητοποιήσεων των Λυσιωτών. Πραγματικά έννοιωθα ότι βρισκόμουν πολύ κοντά στο Θεό...

Την περασμένη Πέμπτη το βράδυ έπεσε το σύνθημα από τον δήμαρχο Ανδρέα Καουρή: Την Κυριακή πάμε προσκύνημα στο χωριό μας και θα λειτουργήσουμε για πρώτη φορά την εκκλησία μας. Την άλλη μέρα συνέβη το απίστευτο. Αμέσως στήθηκαν συνεργεία υπό τον Κυριάκο Ανδρέου και την επομένη αυτός κινητοποιήσε τους Τουρκοκύπριους φίλους του στο χωριό κι άρχισε αμέσως το καθάρισμα της Εκκλησίας. Μέχρι την Κυριακή ήταν όλα έτοιμα. Ξεπλύθηκε η εκκλησία, καθορίστηκε η Αγία Τράπεζα, μεταφέρθηκαν κα-

Μόνη και περήφανη, χωρίς να λυγίσει μέχρι στιγμής, ορθώνεται η Εκκλησία της Παναγίας, θαύμα γοθικής αρχιτεκτονικής, κατ' απομίμηση της εκκλησίας του Αγίου Νικολάου στην παλαιά Αμμόχωστο, όπως την παρέδωσαν στους Λυσιώτες πριν από ένα και πλέον αιώνα οι προπάτορές μας.

ρέκλες και η εικόνα της Παναγίας -όχι η πραγματική γιατί αυτή έχει μια μεγάλη ιστορία. Την μετέφερε μυστικά ο πρώην δήμαρχος Ανδρέας Τοφιάς από τα κατεχόμενα πριν από μερικά χρόνια όπου την φύλαγαν άνθρωποι που γνώριζαν την αξία της και σήμερα ο Τοφιάς είναι καταζητούμενος από τις τουρκοκυπριακές αρχές, για την... παρανομία του να σώσει την εικόνα της Παναγίας.

Την Κυριακή οι εκατοντάδες των Λυσιωτών που πήγαν στο χωριό τους με πρωτοβουλία του Δήμου της κοινότητας έστεκαν μέσα στην κενή από εικόνες και σταθίδια εκκλησία της Παναγίας, έστρεφαν τα μάτια προς τα πάνω για να αντικρύσουν το κενό εικονοστάσι και τους κενούς τοίχους και τα δάκρυά έτρεχαν κυριολεκτικά από

τα μάτια τους.

Πότιζαν με αυτά το φρεσκοπλυμένο δάπεδο καθώς αναλογίζονταν τις παλιές καλές μέρες καθώς άκουαν τους ύμνους από τη βυζαντινή χορωδία του Γιάγκου Σουρουλλά να γεμίζει με τις μελωδίες της την πανηγυρική ατμόσφαιρα της εκκλησίας με τη θαυμάσια ακουστική της, αλλά και το δράμα που περνούν από το 1974, χωρίς να καμφθούν στο πέρασμα του χρόνου μέχρι την άγια μέρα που ο ήχος της καμπάνας θα αγκαλιάσει όλο το χωριό, όσο απέμεινε από το γκρέμισμα των περισσότερων πλινθοκτιστών σπιτιών, από την παρέλευση πέντε δεκαετιών.

Μόνη και περήφανη, χωρίς να λυγίσει μέχρι στιγμής, ορθώνεται η Εκκλησία της Παναγίας, θαύμα γοθικής αρχιτεκτονικής, κατ' απο-

μίμηση της εκκλησία του Αγίου Νικολάου στην παλαιά Αμμόχωστο, όπως την παρέδωσαν στους Λυσιώτες πριν από ένα και πλέον αιώνα οι προπάτορές μας.

Η ιστορία της εκκλησίας

Ένας από τους λίγους Λυσιώτες που συνεχίζει να μελετά και να καταγράφει τα της Λύσης, ο Δημήτρης Περισιάνης, δημοτικός σύμβουλος στη Λύση, μας βοηθά να ξαναφέρουμε στη μνήμη μας, αυτό το περίφημο κτίσμα αρχιτεκτονικής που παραδόθηκε στους Λυσιώτες το 1901. Η ανέγερσή της κράτησε δέκα σχεδόν χρόνια. Κτίστηκε, λοιπόν, την περίοδο 1892-1901. Αρχιτέκτονας και αρχιμάστορας ήταν ο Χριστόδουλος Γρούτας από το Δάλι. Αργότερα συνέχισε και τελείωσε το κτίσιμό της ο Ιάκωβος

Παύλου από την Κοντέα. Κτίστηκε στον τύπο της τρίκλιτης σταυροειδούς τρουλλαίας βασιλικής, με έντονο το νεογοθικό στοιχείο. Η κεντρική πόρτα της, από την οποία περνούσαν όλοι οι πιστοί εισερχόμενοι στην εκκλησία για να ανάψουν στην χάρη της ένα κεριό και να προσευχηθούν, είναι αντίγραφο της εισόδου του ναού του Αγίου Νικολάου Αμμοχώστου. Το εικονοστάσιο κατασκευάστηκε το 1909 από κάποιον Ευτυχί στη Λάρνακα. Την ίδια χρονιά άρχισε η κατασκευή του κωδωνοστασίου, που ολοκληρώθηκε το 1920. Παρά το μεγάλο της μέγεθος καθώς μπορούσε να «φιλοξενήσει» πάνω από χίλια άτομα, χρειάστηκε και γυναικωνίτης. Αυτός, λοιπόν, κατασκευάστηκε το 1948, από κάποιον μάστορα Ηλία από τον Καραβά και

Την προπερασμένη Πέμπτη το βράδυ έπεσε το σύνθημα από τον δήμαρχο Ανδρέα Καουρή: Την Κυριακή πάμε προσκύνημα στο χωριό μας και θα λειτουργήσουμε για πρώτη φορά την εκκλησία μας. Την άλλη μέρα συνέβη το απίστευτο.

τους Λυσιώτες, Ανδρέα Τοφιά, Συμεών Γιάγκου Συμεού και Καλλή του Γιάννη.

Το μέγα δίλημμα

Το 2015 το δημοτικό συμβούλιο Λύσης υπό τον δήμαρχο Συμεών Παστό βρέθηκε μπροστά στο δίλημμα είτε να αφήσει την εκκλησία της Λύσης να καταρρεύσει, είτε να τη σώσει, ξεδουλώντας ένα σεβαστό ποσό από τα ταμεία του. Η απόφαση ήταν ομόφωνη: Η εκκλησία μας, αυτό το περίφημο κτίσμα, πρέπει να σωθεί. Έτσι μια τριμελής επιτροπή που την αποτελούσαν ο δήμαρχος, ο Κυριάκος Ανδρέου μέλος του συμβουλίου και ο ιερέας πατήρ Σάββας επισκέφθηκαν την εκκλησία και συμφώνησαν: Πρέπει να σώσουμε αυτό το αριστούργημα της πολιτιστικής μας κληρονομιάς. Άρχισε η κινητοποίηση και σήμερα όπως πληροφορούμαι οι προσπάθειες του νέου δημάρχου Ανδρέα Καουρή, βρίσκονται σε πολύ καλό δρόμο, καθώς οι ζημιές που υπέστη, με την πάροδο του χρόνου, δεν είναι ανεπαρκώς, αλλά πρέπει να επιδιορθωθούν. Σ' αυτή την εκκλησία όταν προσεύχεσαι, νιώθεις τόσο κοντά στο Θεό...

Ευχαριστούμε τον εκ Λύσης ορμώμενο αγαπητό συνάδελφο Παναγιώτη Παπαδημήτρη για αυτή του τη συνεισφορά στην έκδοση της «Κ».

Το παρασκήνιο της νέας Κομισιόν

Οι ασκήσεις ισορροπίας, τα «μηνύματα» και οι... στραβοτιμονιές της προέδρου Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν

Της ανταποκριτριάς μας στις ΒΥΣΕΛΛΕΣ
ΕΛΕΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗ

Την περασμένη Τρίτη η Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν στεκόταν για περίπου δύο ώρες στο πόντιο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής μπροστά σε δεκάδες διαπιστευμένους δημοσιογράφους των Βρυξελλών εξηγώντας τη δομή της επόμενης Επιτροπής. Ήταν η παρθενική της εμφάνιση και με ενθουσιασμό η Γερμανίδα πολιτικός ενάλλασσόταν με μεγάλη ευκολία από αγγλικά, σε γαλλικά και γερμανικά, καθώς παρουσίαζε τους 27 νέους ισχυρούς της Ε.Ε.

Η νέα πρόεδρος της Επιτροπής για έναν μήνα δούλευε υπό απόλυτη μυστικότητα για να λύσει μια πολύ δύσκολη εξίσωση. Πώς θα κατάφερνε να έχει μια ισορροπημένη Επιτροπή με σχεδόν ισάριθμους άνδρες και γυναίκες, δίνοντας ισχυρά χαρτοφυλάκια σε δυτικούς αλλά και ανατολικούς, βόρειους και νότιους, καθώς και σε εκπροσώπους από τα τρία μεγαλύτερα κόμματα, το Ευρωπαϊκό Λαϊκό (ΕΛΚ), τους Σοσιαλιστές και τους Φιλελεύθερους. Και ενώ μπορεί να τα κατάφερε από άποψη ισορροπιών, η ίδια έκανε δύο βασικά στραβοπατήματα: μία μάλλον ατυχή επιλογή επιτρόπου σε συγκεκριμένο χαρτοφυλάκιο αλλά και μία λάθος ονομασία ενός συγκεκριμένου χαρτοφυλακίου, του Ελληνα επιτρόπου, που χαρακτηρίστηκε από ευρωβουλευτές ως προσβλητική.

Δυσνόητη δομή

Συγχρόνως, η δομή της νέας Επιτροπής είναι θολή και δυσνόητη ακόμα και για έμπειρους Ευρωπαίους αξιωματούχους, οι οποίοι δεν μπορούν να καταλάβουν τον ρόλο που θα παίξουν οι αντιπρόεδροι της Επιτροπής που έχουν επιμιστεί την επιβλεψη μιας σειράς χαρτοφυλακίων τα οποία δεν συνδέονται μεταξύ τους, ενώ οι αρμοδιότητες του καθενός δεν είναι ξεκάθαρες, δημιουργώντας πιθανά προβλήματα στις μελλοντικές συνεργασίες που θα χρειαστούν.

Η πρώην Γερμανίδα υπουργός Αμυνας αποφάσισε να τοποθετηθεί στην κορυφή της Επιτροπής τρεις εκτελεστικούς αντιπροέδρους από τα τρία μεγαλύτερα κόμματα, οι οποίοι θα αναφέρονται σε αυτών αποκλειστικά, αναλαμβάνοντας τους τρεις πιο σημαντικούς τομείς για την επόμενη πενταετία. Κλίμα, Ψηφιακή Πολιτική και Βιομηχανία είναι οι βασικές της προτεραιότητες, με τον Ολλανδό Φρανς Τίμερμανς (Σοσιαλιστής) να αναλαμβάνει το Κλίμα και τον δύσκολο ρόλο να θέσει την Ε.Ε. στις ράγες της πρώτης κλιμακικά ουδέτερης πνείρου, τη Δανή Μαργκρέτε Βεστάγκερ (Φιλελεύθερη) να αναβαθμίζει τα και από επιτρόπος υπεύθυνη για τον Ανταγωνισμό πλέον να είναι αντιπρόεδρος, που εκτός από το παλιό της χαρτοφυλάκιο αναλαμβάνει και την Ψηφιακή Ένωση και τις Νέες Τεχνολογίες. Ο Βάλντις Ντομπρόβσκις (ΕΛΚ) μπαίνει και αυτός στο τριό των ισχυρότερων του Berlaymont. Ο Λετονός αντιπρόεδρος της Επιτροπής Γιούνκερ, υπεύθυνος για το Ευρώ, γίνεται πλέον ο «τσάρος της οικονομίας», καθώς θα έχει υπό την ευθύνη του

Τους επιτρόπους της πρότεινε η Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν

Οι προτεινόμενοι επίτροποι προέρχονται από κάθε κράτος-μέλος, εκτός της Βρετανίας, η οποία δεν πρότεινε υποψήφιο

ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟΙ ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΙ

Φρανς Τίμερμανς
Ολλανδία
Ευρωπαϊκή Πράσινη Ανάπτυξη

Μαργκρέτε Βεστάγκερ
Δανία
Ψηφιακή Εποχή

Βάλντις Ντομπρόβσκις
Λετονία
Οικονομία και Χρηματοπιστωτικές Υπηρεσίες

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΙ

Γιόζεπ Μπορέλ
Ισπανία
Επικεφαλής Διπλωματίας

Βέρα Γιούροβα Τσεχία
Αξίες και Διαφάνεια

Μαργαρίτης Σχοινιάς
Ελλάδα
Προστασία Ευρωπαϊκού Τρόπου Ζωής

Μάρος Σέκουβιτς
Σλοβακία
Σχέσεις Μεταξύ Θεσμών

Ντομπρόβσκι Σούτσα
Κροατία
Δημοκρατία και Δημογραφικό

ΠΡΟΕΔΡΟΣ
Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν
Γερμανία

1η Νοεμβρίου:
Η νέα Κομισιόν αναλαμβάνει το έργο της. Εάν εγκριθούν οι προτάσεις, θα διαθεθεί 13 γυναίκες και 14 άνδρες.

ΠΗΓΕΣ: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, GRAPHIC NEWS

Ο τίτλος στο χαρτοφυλάκιο του Ελληνα αντιπρόεδρου και η επιλογή του Ούγγρου επιτρόπου αρμοδίου για τη Διεύρυνση προκάλεσαν αντιδράσεις.

Όχι μόνο τις Οικονομικές Υπηρεσίες, αλλά και τα Χρηματοπιστωτικά και τη Βιομηχανία. Από την επιλογή των προτεραιοτήτων της η Φον ντερ Λάιεν φαίνεται να έχει θέσει μια ατζέντα πιο κοντά στα θέματα που απασχολούν τους Ευρωπαίους σε καθημερινή βάση απ' ό,τι οι προκάτοχοί της. «Η Επιτροπή Γιούνκερ ήταν πιο πυροσβεστική, χρειάστηκε να λύσει μια σειρά από πολυκρίσεις που χτύπησαν την Ε.Ε. μέσα σε πέντε χρόνια», λέει ο Γιάννης Εμμανουηλίδης, επικεφαλής Ερευνών του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου των Βρυξελλών European Policy Centre. «Η Φον ντερ Λάιεν φαίνεται να θέτει ατζέντα που απασχολεί περισσότερο τον μέσο Ευρωπαίο, προσθέτει ο ίδιος. «Όταν όμως θα χρειαστεί να κάνει και η ίδια τον πυροσβέστη, τότε θα φανούν και οι ηγτικές της ικανότητες».

Πέρα από την αριθμητική ισορροπία που κρατήθηκε για πρώτη φορά ανάμεσα σε άνδρες και γυναίκες επιτρόπους, η Φον ντερ Λάιεν φαίνεται να προσπαθεί να έχει και

μια κομματική ισορροπία σε κάθε χαρτοφυλάκιο, με τους αντιπροέδρους και επιτρόπους να ανήκουν σε διαφορετικά κόμματα, έτσι ώστε να εξασφαλίζει το πράσινο φως από το Ευρωκοινοβούλιο για κάθε πρότασή της.

Ενδεικτική είναι η επιλογή του Ιταλού επιτρόπου –Πάολο Τζεντιλόνι (Σοσιαλιστής)–, που αναλαμβάνει το κρίσιμο οικονομικό χαρτοφυλάκιο, στο οποίο θα έχει να αντιμετωπίσει ως τον μεγαλύτερο πονοκέφαλο τον ιταλικό προϋπολογισμό και μια κυβέρνηση που δεν θέλει να συμμορφωθεί με τους ευρωπαϊκούς δημοσιονομικούς κανόνες. Ο πρώην Ιταλός πρωθυπουργός Τζεντιλόνι, πέρα από την πρώτη μάχη που καλείται να δώσει με τη Ρώμη, θα πρέπει να πάρει αποφάσεις που θα είναι σύμφωνες και με τον αντιπρόεδρο της Επιτροπής και προϊστάμενό του, Ντομπρόβσκις, ο οποίος ανήκει στο Ευρωπαϊκό Λαϊκό Κόμμα.

Όσον αφορά τη σημασία της τοποθέτησης ενός Ιταλού στο σημαντικό για την Ελλάδα οικονομικό χαρτοφυλάκιο, αυτή δεν φαίνεται να επηρεάζει ιδιαίτερα τη χώρα. «Από άλλα πράγματα θα εξαρτηθεί η πορεία της ελληνικής κυβέρνησης και όχι από την εθνικότητα του επιτρόπου», λέει ο κ. Εμμανουηλίδης. «Η Ελλάδα θα πρέπει να πείσει για την αποφασιστικότητά της στην υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων τα μέλη του Eurogroup και όχι την Επιτροπή. Αν νομίζει κανείς πως με έναν

Ιταλό στο συγκεκριμένο χαρτοφυλάκιο τα πράγματα θα είναι πιο εύκολα, απλοποιεί την κατάσταση», καταλήγει.

Οι αντιρρήσεις

Όμως, ενώ η Φον ντερ Λάιεν έδωσε σημασία στο να κρατήσει δύσκολες ισορροπίες, συγχρόνως έκανε δύο σοβαρά στραβοπατήματα. Πρώτον, με την ονομασία που δόθηκε στο χαρτοφυλάκιο του Ελληνα επιτρόπου Μαργαρίτη Σχοινιά για την «προστασία του ευρωπαϊκού τρόπου ζωής», που περιλαμβάνει τη μεταναστευση και την ασφάλεια, μεταξύ άλλων. Μερικοί ευρωβουλευτές δήλωσαν προσβεβλημένοι από τον συγκεκριμένο τίτλο, εξηγώντας ότι παραπέμπει σε μια «ρητορική δανεισμένη από την Ακρά Δεξιά». Και οι τρεις πιο ισχυρές πολιτικές ομάδες αντιπάλες του ΕΛΚ στο Ευρωκοινοβούλιο –στην οποία ανήκει ο κ. Σχοινιάς– ζητούν να εγκαταλειφθεί ο συγκεκριμένος τίτλος, κάτι που αναμένεται να κάνει.

Δεύτερον, η ανάθεση στον Ούγγρο επίτροπο του χαρτοφυλακίου της Διεύρυνσης θεωρήθηκε επίσης στραβοπάτημα. Όσοι επικρίνουν την επιλογή αυτή τονίζουν ότι η Φον ντερ Λάιεν υποβαθμίζει τη σημασία του συγκεκριμένου χαρτοφυλακίου, καθώς ο υποψήφιος επίτροπος Λάζλο Τροκσάνι υπήρξε υπουργός Δικαιοσύνης στην κυβέρνηση Ορμπαν και ο άνθρωπος που θεωρείται ότι υποβάθμισε το δικαστικό σύστημα της χώρας.

Η οικονομία είναι η περίπτωση της ΔΕΗ, η οποία, όπως και όλες οι ενεργοβόρες βιομηχανίες, είναι υποχρεωμένη να αγοράζει δικαιώματα εκπομπών από ένα πανευρωπαϊκό χρηματιστήριο ρύπων. Ωστόσο, η Ε.Ε. αποσύρει κάθε χρόνο άδειες από το εν λόγω χρηματιστήριο, ώστε η τιμή τους να ανεβαίνει και να αναγκάζονται οι ρυπαντές να στραφούν σε πιο φιλικές προς το περιβάλλον τεχνολογίες. Η ΔΕΗ, η οποία κυρίως παράγει ρεύμα από λιγνίτη, αλλά και από μαζούτ και ντίζελ στα νησιά, δεν έχει προσαρμοστεί στα νέα δεδομένα. Το τίμημα που πληρώνει είναι βαρύ, καθώς το κόστος των δικαιωμάτων για κάθε τόνο διοξειδίου του άνθρακα που εκλύει έχει αυξηθεί κατά 336% την τελευταία πενταετία.

ΕΠΙΤΡΟΠΟΙ

Στέλλα Κυριακίδη
Κύπρος
Υγεία

Κάντρι Σίμσον
Εσθονία
Ενέργεια

Πάολο Τζεντιλόνι
Ιταλία
Οικονομία

Γιοχάνες Χαν
Αυστρία
Προϋπολογισμός και Διοίκηση

Λάζλο Τροκσάνι
Ουγγαρία
Γεγονία και Διεύρυνση

Φιλ Χόγκαν
Ιρλανδία
Εμπόριο

Ιλβα Γιόχανσον
Σουηδία
Εσωτερικές Υποθέσεις

Νικόλας Σμιτ
Λουξεμβούργο
Απασχόληση

Ελένα Ντάλι
Μάλτα
Ισότητα

Γιάνους Βοϊτισέκοφσκι
Πολωνία
Γεωργία

Ελίσα Φερέρα
Πορτογαλία
Συνοχή και Μεταρρυθμίσεις

Ροβάνα Πλαμπ
Ρουμανία
Μεταφορές

Ντιντιέ Ρέντερς
Βέλγιο
Δικαιοσύνη

Γιάνες Λεβάντσκι
Σλοβενία
Διαχείριση Κρίσεων

Γιούτα Ουρπλάινεν
Φινλανδία
Διεθνείς Συνεργασίες

Μαρίγια Γκάμπριελ
Βουλγαρία
Καινοτομία και Νεολαία

Σιλβί Γκουλάρ
Γαλλία
Εσωτερική Αγορά

Βιργκινίγιους Σινκεβίγιους
Λιθουανία
Περιβάλλον και Ωκεανοί

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Η δύσκολη αποστολή του Μαργαρίτη Σχοινιά

«Τον ξέρετε ως πρώην μέλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, τον γνωρίζετε και ως μέλος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής» ένας πραγματικός Ευρωπαίος που θα προσπαθήσει να προχωρήσει τα τελευταία χρόνια», λέει ο κ. Εμμανουηλίδης. Ο Μαργαρίτης Σχοινιάς, σύμφωνο με τον πολιτικό αναλυτή, ξέρει όσο λίγοι τους ευρωπαϊκούς μηχανισμούς αλλά και το ιστορικό του θέματος, τι είχε γίνει και τα προβλήματα που είχαν δημιουργηθεί και ίσως να είναι από τους λίγους που θα μπορούσε να

Ο 57χρονος κ. Σχοινιάς θα αναλάβει τον συντονισμό των χαρτοφυλακίων για μετανάστευση και ασφάλεια, αλλά και εργασία και εκπαίδευση. Καθώς υπό την ευθύνη του πέφτει η μετανάστευση και η προστασία των συνόρων, ο τίτλος του χαρτοφυλακίου που του δόθηκε, «προστασία του ευρωπαϊκού τρόπου ζωής», χτύπησε ευαίσθητες χορδές με έντονες αντιδράσεις να εκφράζονται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο αφού ενισχύει την ακροδεξιά ρητορική. Μετά τις αντιδράσεις που προκάλεσε, η ονομασία αναμένεται να αλλάξει ακόμη και πριν από τις ακροάσεις στο Ευρωκοινοβούλιο και να ληξει γρήγορα η δύσκολη αρχή του νέου επιτρόπου. Ο ίδιος ο Ζαν-Κλοντ Γιούνκερ υπερασπίστηκε τον πρώην συνεργάτη του, τονίζοντας σε συνέντευξή του στο Euronews ότι «ο τίτλος του χαρτοφυλακίου που του δόθηκε δεν συμβαδίζει με τις αξίες του κ. Σχοινιά».

Περίπλοκο ζήτημα

Το γεγονός ότι η Φον ντερ Λάιεν επέλεξε τον κ. Σχοινιά να αναλάβει την αντιπροεδρία του συγκεκριμένου δύσκολου χαρτοφυλακίου δεν είναι τυχαία. Πέραν του ότι ο Έλληνας υποψήφιος είναι ο μόνος επίτροπος από τον Νότο που κυρίως πλτττεται από την παράνομη μετανάστευση –ο ίδιος εκπροσωπεί και το Ευρωπαϊκό Λαϊκό Κόμμα, όπου τα θέματα της μετανάστευσης και της ασφάλειας ήταν από τα βασικά στην ατζέντα του–, η ανάθεση αυτού του νευραλγικού χαρτοφυλακίου αποδεικνύει την επιτισσύνη της νέας προέδρου της

Επιτροπής στο πρόσωπο του κ. Σχοινιά. «Ξέρουμε ότι το θέμα της μετανάστευσης ίσως είναι το πιο περίπλοκο – οποιαδήποτε πραγματική μεταρρύθμιση δεν υπόρσε να προχωρήσει τα τελευταία χρόνια», λέει ο κ. Εμμανουηλίδης.

Ο Μαργαρίτης Σχοινιάς, σύμφωνο με τον πολιτικό αναλυτή, ξέρει όσο λίγοι τους ευρωπαϊκούς μηχανισμούς αλλά και το ιστορικό του θέματος, τι είχε γίνει και τα προβλήματα που είχαν δημιουργηθεί και ίσως να είναι από τους λίγους που θα μπορούσε να

Η Φον ντερ Λάιεν θεωρεί ότι είναι ο πιο κατάλληλος για να δώσει νέα ώθηση στην αναθεώρηση του Δουβλίνου, που είχε βαλτώσει.

Το προχωρήσει. Η Φον ντερ Λάιεν θεωρεί ότι ο κ. Σχοινιάς είναι ο πιο κατάλληλος για να δώσει νέα ώθηση στην αναθεώρηση του Δουβλίνου, που είχε βαλτώσει κατά τη διάρκεια της τελευταίας Επιτροπής, λέει ο κ. Εμμανουηλίδης. Συγχρόνως, η επιτροπος που θα είναι υπεύθυνη για θέματα μετανάστευσης, Ιλβα Γιόχανσον, και θα συνεργαστεί στενά με τον κ. Σχοινιά, κατάγεται από τη Σουηδία, μια χώρα με ιδιαίτερη γνώση στα θέματα μετανάστευσης και ενισχυθεί, ενώ το γεγονός ότι ανήκει στην πολιτική οικογένεια των Σοσιαλιστών σημαίνει ότι θα μπορέσουν πιο εύκολα να περάσουν τις επόμενες νομοθεσίες από το Ευρωκοινοβούλιο καθώς θα έχουν οικουμενική αποδοχή και των δύο μεγαλύτερων κομμάτων.

Για την Ελλάδα, η τοποθέτηση του κ. Σχοινιά στη συγκεκριμένη θέση είναι πολύ σημαντική, καθώς πέραν της τιμητικής θέσης του αντιπρόεδρου, ο Έλληνας επίτροπος θα έχει τη διαχείριση των μεταναστευτικών κονδυλίων που δίνονται στη χώρα και άμεση εμπλοκή στις μεταναστευτικές πολιτικές.

Η στροφή της Ε.Ε. από το ευρώ στο περιβάλλον

Τα επόμενα πέντε χρόνια το ενδιαφέρον της Ε.Ε. αναμένεται να απομακρυνθεί από το ευρώ και να κινηθεί προς το περιβάλλον. «Το νέο Eurogroup θα είναι το συμβούλιο περιβάλλοντος», έλεγε Ευρωπαίος αξιωματούχος, με το πιο σημαντικό χαρτοφυλάκιο της νέας Επιτροπής να μην είναι το οικονομικό, αλλά αυτό που θα έχει στα χέρια του ο εκτελεστικός αντιπρόεδρος Τίμερμανς. Ο Ολλανδός πολιτικός θα συντονίζει τις εργασίες που αφορούν την «πράσινη συμφωνία», για την οποία δεσμεύθηκε η Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν τον Ιούλιο, με στόχο την υλοποίηση της υπόσχεσης για τον μηδενισμό των ρύπων μέχρι το 2050.

Και για να διαπιστώσει κανείς τη σημασία του συγκεκριμένου

χαρτοφυλακίου, δεν χρειάζεται να κοιτάξει πολύ μακριά. Η υπερθέρμανση του πλανήτη έχει ήδη δυσμενείς επιπτώσεις στην οικονομία, και όχι μόνο με τη μορφή των ζημιών που προκαλούν τα ολόένα και συχνότερα ακραία καιρικά φαινόμενα. Για παράδειγμα, η πτώση της στάθμης του Ρήνου οδήγησε πέρυσι σε προσωρινή συρρίκνωση της γερμανικής οικονομίας, λόγω της αδυναμίας εκτέλεσης εμπορευματικών και βιομηχανικών μεταφορών από τα κανάλια του. Δεύτερον, τα χρήματα που απαιτήθηκαν για την κρίση χρέους ωχριούν μπροστά στο κόστος που έχουν αναγκαίες επενδύσεις προκειμένου να αποτραπούν τα καταστροφικά αποτελέσματα της υπερθέρμανσης της Γης και να προσαρμοστούν οι

οικονομίες στις αλλαγές που έρχονται στη μορφολογία του πλανήτη. Σύμφωνα με μελέτη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, μόνο για την αναβάθμιση των δικτύων ηλεκτροδότησης απαιτούνται περίπου 290 δισ. ευρώ τον χρόνο σε επιπλέον επενδύσεις.

Ήδη η νέα πρόεδρος της Κομισιόν δεσμεύθηκε να προωθήσει τη μετατροπή της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων σε «πράσινη τράπεζα», με στόχο να «ξεκλειδώσει» 1 τρισ. ευρώ σε επενδύσεις στον τομέα της πράσινης ανάπτυξης την επόμενη δεκαετία.

Το παράδειγμα της ΔΕΗ

Ενδεικτική των απτών επιπτώσεων της ευρωπαϊκής περιβαλλοντικής νομοθεσίας στην πραγμα-

Στρατηγική συναίνεσης με το βλέμμα στο Κέντρο

Οι επόμενες κινήσεις του πρωθυπουργού

Της **ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΙΑΣ ΠΕΛΩΝΗ**

Ευρύτερες συναινέσεις είναι διατεθειμένος να αναζητήσει ο πρωθυπουργός ενόψει των μεγάλων θεσμικών ζητημάτων που ανοίγουν, με πρώτο στην ατζέντα τη διαδικασία της συνταγματικής αναθεώρησης, καθώς, σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», εξετάζει εν μέσω της διαδικασίας, να συναντήσει τους πολιτικούς αρχηγούς. Επιδιώκοντας συγκλίσεις στα τρία μεγάλα ζητήματα –αναθεώρηση, ψήφος αποδήμων, νέος εκλογικός νόμος– ο Κυριάκος Μητσοτάκης, όπως έλεγε κυβερνητικούς παράγων, «θα κάνει αυτό που θέλει η κοινωνία, αναλαμβάνοντας ενωτικές πρωτοβουλίες». Η αποστοροφή παραπέμπει στο προφίλ της μετριοπάθειας που εκπέμπουν ο πρωθυπουργός και η νέα κυβέρνηση και κοιτάζει προς το κέντρο του πολιτικού φάσματος.

Σε ό,τι αφορά τη συνταγματική αναθεώρηση, ήδη ο πρωθυπουργός «έκαψε» από τη ΔΕΘ το σενάριο αλλαγής του άρθρου 54 που θα επέτρεπε την άμεση εφαρμογή του νέου εκλογικού συστήματος από τις επόμενες εκλογές, διαμνύοντας ότι δεν προτίθεται να συνδέσει ζητήματα εκλογικού νόμου με την αναθεώρηση του Συντάγματος.

Είναι η πρώτη φορά που τοποθετήθηκε δημοσίως για το θέμα και η ξεκάθαρη θέση που διατύπωσε δεν είναι ανεξάρτητη από την εκτίμηση ότι το άθροισμα των 180 (158 + 22) με τη συνδρομή του ΚΙΝΑΛ δεν θεωρείται δεδομένο, τόσο λόγω του ρόλου του Γιώργου

Παπανδρέου όσο και διαφορετικών προσεγγίσεων άλλων βουλευτών, όπως ο Χάρης Καστανίδης. Ο τελευταίος σχολίασε προ ημερών ότι η μείωση του αριθμού των βουλευτών που απαιτούνται για την εφαρμογή ενός νέου εκλογικού νόμου κατά την πρώτη εκλογική αναμέτρηση από 200 σε 180, «θα αποτελούσε σοβαρό λάθος που μας γυρίζει σε εποχές κακών προεκλογικών παιγνίων».

Παρ' όλα αυτά, ο κ. Μητσοτάκης έριξε το γάντι στο ΚΙΝΑΛ, διαμνύοντας ότι αν ο νέος εκλογικός νόμος δεν εξασφαλίσει 200 βουλευτές, τότε η επόμενη κάλπη θα είναι διπλή. Πιστεύει ο πρωθυ-

Στα τρία μεγάλα ζητήματα –της αναθεώρησης του Συντάγματος, της ψήφου των αποδήμων και του νέου εκλογικού νόμου– θα αναζητήσει συγκλίσεις.

πουργός ότι θα βρει 200 ψήφους για άμεση εφαρμογή του εκλογικού νόμου; Μάλλον όχι, αλλά απευθύνει μηνύματα προς πάσα κατεύθυνση ότι η επόμενη κάλπη θα είναι απλώς αναλογική, όπτε σημαίνει ότι θα προχωρήσει σε δεύτερες εκλογές, με τον νέο εκλογικό νόμο, που θα του εξασφαλίσει και πάλι πλειοψηφία.

Για την ώρα, η στρατηγική του

Ο Κυριάκος Μητσοτάκης (στιγμιότυπο από την ομιλία του στο Βελιδίειο) αξιοποιεί τον αυξημένο δείκτη αισιοδοξίας αλλά και την ευρεία αποδοχή του ίδιου και της κυβέρνησης, ακόμη και μεταξύ ψηφοφόρων του ΚΙΝΑΛ, για να διευρύνει την απήχηση της Νέας Δημοκρατίας σε νέα ακροατήρια.

Μαξίμου είναι να μην απαντά στο ΚΙΝΑΛ, πολλώ δε μάλλον αφού επιδιώκει, όπως λένε κυβερνητικές πηγές, να μη ρίχνει καν νερό στον μύλο της αντιπαράθεσης με τον ΣΥΡΙΖΑ. Η στάση αυτή παραπέμπει στην εκλογική αριθμητική. Ο κ. Μητσοτάκης, λένε οι ίδιες πηγές, δεν ενδιαφέρεται για το ΚΙΝΑΛ, αλλά για τους ψηφοφόρους του, οι οποίοι μπορούν να εδραιώσουν την πολιτική κυριαρχία του στο Κέντρο και ήδη δείχνουν να επικροτούν το πρώτο διμνο της νέας κυβέρνησης στις δημοσκοπήσεις.

Η υπόθεση της συνταγματικής αναθεώρησης είναι ούτως ή άλλως συγκεκριμένη και μάλλον περιορισμένων προσδοκιών, όπως την περιέγραφε αρμόδιος κυβερνητικός παράγων. Κι αυτό διότι εξί είναι τα άρθρα που έρχονται στη νέα σύνοδο της Βουλής έχοντας λάβει αυξημένη πλειοψηφία άνω των 180 βουλευτών και άρα, μπορούν να αναθεωρηθούν με απλή πλειοψηφία 151 βουλευτών. Άρθρο αιχμής το πολυσυζητημένο άρθρο 32 για την αποσύνδεση της διάλυσης της

Βουλής από την αποτυχία εκλογής του Προέδρου της Δημοκρατίας. Ο κ. Μητσοτάκης φέρεται αποφασισμένος να κάνει χρήση της πρόβλεψης της πρότασης της Ν.Δ. για εκλογή και με 151 ψήφους, η οποία του λύνει τα χέρια για την εκλογή του επόμενου ΠτΔ το 2020. Αυτό παρότι στόχευσή του είναι να αναζητήσει συναίνεση για τους 180, προκειμένου να μη χρειαστεί να κάνει χρήση της πρόβλεψης

Πάντως, παρότι, σύμφωνα με πληροφορίες, ήδη υπάρχει διαυλος του εισηγητή του ΣΥΡΙΖΑ Γιώργου Κατρούγκαλου με τον Γιώργο Γεραπετρίτη, στο επιτελείο του κ. Μητσοτάκη δεν περιμένουν συναίνεση επ' αυτού, ενώ εκτιμάται ότι ο κ. Τσίπρας θα επιμείνει στην άμεση εκλογή Προέδρου από τον λαό. Την ίδια ώρα, κυβερνητικός παράγων εκτιμούσε ότι θόρυβο αναμένεται να προκαλέσει και το άρθρο που αφορά την ανάδειξη των μελών των Ανεξάρτητων Αρχών.

Πάντως, η στάση του κ. Μητσοτάκη απέναντι στα θεσμικά ζητήματα και όχι μόνο, δεν πηγά-

ζει μόνο από τη μετριοπαθή πολιτική ιδιοσυγκρασία του ίδιου. Επιβάλλεται και από τη στρατηγική του στόχευση για μετατόπιση προς το Κέντρο, που εκδηλώθηκε ήδη με επιλογές προσώπων που στελεχώνουν την κυβέρνηση και τον ευρύτερο κρατικό μηχανισμό, αλλά και με εκείνες που δεν έχουν κομματικό πρόσημο.

«Δεν ξεχνάμε, προχωράμε»

Προς τη μετριοπάθεια και τη φυγή προς τα εμπρός έδειξε ο ίδιος δηλώνοντας από τη ΔΕΘ ότι δεν προτίθεται να μετατρέψει τη Βουλή σε «βιομηχανία Εξεταστικών», ενώ κεντρικό ρόλο στην ομιλία του στο Βελιδίειο είχε η αποστοροφή «δεν ξεχνάμε, αλλά προχωράμε». Ο πρωθυπουργός γνωρίζει, όπως παραδέχονταν κυβερνητικές πηγές, ότι η πολιτική κυριαρχία περνά από το κέντρο του πολιτικού φάσματος και αξιοποιεί το θετικό μομέντουμ της 7ης Ιουλίου, τον αυξημένο δείκτη αισιοδοξίας, αλλά και την ευρεία αποδοχή του ίδιου και της κυβέρνησης, ακόμη και

μεταξύ ψηφοφόρων του ΚΙΝΑΛ, για να διευρύνει την απήχηση της Ν.Δ. σε νέες ομάδες ψηφοφόρων.

Ταυτόχρονα, γνωρίζοντας ότι το παράθυρο ευκαιρίας και η περίοδος χάριτος προς την κυβέρνηση δεν θα είναι ανοικτά για πάντα, δημιουργεί τις προϋποθέσεις μακροημέρευσης της κυριαρχίας τόσο στο πολιτικό όσο και στο κοινωνικό επίπεδο.

Σε κοινωνικό επίπεδο αυτό διέφανε τόσο από τις δεσμεύσεις προς τη μεσαία τάξη αλλά και τους εργαζομένους από το βήμα της ΔΕΘ, ενώ σε πολιτικό έχει επιλέξει συνειδητά –όπως έκανε και στην καμπάνια των ευρωεκλογών– να μην απαντά στον Αλέξη Τσίπρα (πόσο μάλλον στη Φώφη Γεννηματά). Ο κ. Μητσοτάκης φαίνεται αποφασισμένος να σερφάρε πάνω στο θετικό κύμα της 7ης Ιουλίου και, πάντως, όπως σχολίαζαν από το Μαξίμου, όσο ο ΣΥΡΙΖΑ «θα πολεμά τη σκιά του αντί για τον πραγματικό Μητσοτάκη», τόσο ο πρωθυπουργός θα καταλαμβάνει το Κέντρο.

Ο Μητσοτάκης, ο Βενιζέλος και η Κεντροδεξιά

Πώς ο Ελευθέριος Βενιζέλος μέσα σε 100 χρόνια από αντίπαλον δέος της Δεξιάς έγινε πρότυπο της Νέας Δημοκρατίας

Του **ΠΑΥΛΟΥ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ**

Πριν από 100 χρόνια ο Ελευθέριος Βενιζέλος, ως ένας από τους νικητές του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου, συμμετείχε στη Σύνοδο Ειρήνης του Παρισιού στις 28 Ιουνίου 1919, προετοιμάζοντας το έδαφος για την παραχώρηση της Θράκης στην Ελλάδα και τον αποκλεισμό της Βουλγαρίας από το Αιγαίο. Δεν γνωρίζουμε αν ο Βενιζέλος μπορούσε τότε να φανταστεί ότι ένας απόγονός του, ο μοναχογιός του μικρανιψιού του Κωνσταντίνου Μητσοτάκη, ο Κυριάκος Μητσοτάκης, θα εκλεγόταν πρωθυπουργός το καλοκαίρι του 2019 και θα φρόντιζε να τον μνημονεύει στις πρώτες σημαντικές ομιλίες του.

Ο πρωθυπουργός ανέδειξε την πολιτική καταγωγή του ήδη κατά τη δευτερολογία του στις προγραμματικές δηλώσεις της κυβέρνησης, στις 22 Ιουλίου 2019: «Η Ιστορία διδάσκει ότι όταν οι Έλληνες συσπειρώθηκαν γύρω από έναν τέτοιο μεγάλο στόχο, μεγαλουργήσαμε. Είναι ο φιλελεύθερος εκσυγχρονισμός που πρώτος υπηρέτησε ο Ελευθέριος Βενιζέλος!». Βεβαίως, ο Βενιζέλος δεν ήταν ενωτική, αλλά βαθύτατα δικαστική φυσιογνωμία. Ωστόσο, οι ψυχραιμοί ιστορικοί υπογραμμίζουν ότι η συγκρουσιακή του πολιτική ξεχάστηκε, αφενός γιατί βασιλικοί και βενιζελικοί, εχθροί για 30 χρόνια, ενώθηκαν και συνεργάστηκαν για να αποτραπεί η επικράτηση των κομμουνιστών στον εμφύλιο και αφετέρου γιατί η επέκταση των συνόρων της Ελλάδας που πιστώνεται στον Βενιζέλο είναι μια επιτυχία ιστορικού μεγέθους μπροστά στην οποία μίσση και πάθος φθίνουν στη μνήμη.

Ο κ. Μητσοτάκης στην πρόσφατη ομιλία του στη ΔΕΘ, στις 7 Σεπτεμβρίου, επανήλθε με δύο αποσπάσματα από ομιλίες του Βενιζέλου, το πρώτο από τα Χανιά το 1903: «Γνωρίζομεν ότι ο αγών μας ούτως, είναι εκτάκτως δυσχερής. Αλλά όσο δυσχερής είναι ο αγών, τόσο υψηλά είναι τα έπαθλα του αγώνος τούτου. Και άλλον τόσον ακατάβλητος οφείλει να είναι –και θα είναι– η εις αυτόν εμμονή μας». Και το δεύτερο από τη Θεσσαλονίκη το 1928: «Με δύο μόνο λέξεις δύναμαι να

«Σε αυτή τη γραμμή θα κινηθούμε με οδηγό τα λόγια-παρακαταθήκες του Βενιζέλου», είπε ο κ. Μητσοτάκης

σας είπω, την στιγμήν αυτήν, ότι αναλαμβάνομεν να αναπτύξωμεν όλους τους κλάδους της εθνικής παραγωγής. Και να καταστήσωμεν πλέον ανεκτὴν την τὸσον δυσκολον σήμερον ζωὴν του λαοῦ. Θα σπρώξωμεν την Ελλάδα εις τον δρόμον της προόδου. Και θα την καταστήσωμεν αγνώριστον». Και συμπλήρωσε ο κ. Μητσοτάκης: «Με τρόπο λιτό και σαφή, θέτει το σχέδιο της χώρας: αγώνας για πρόοδο και μία Ελλάδα ανώριστη σε σχέση με το κακό παρελθόν της. Για μια καλύτερη ζωή του λαού. Γι' αυτό δηλαδή που σήμερα αποτυπώνεται στο σύνθημα "Ανάπτυξη για όλους". Σε αυτή τη γραμμή θα κινηθούμε με οδηγό τα λόγια-παρακαταθήκες του Βενιζέλου. Ο αγώνας είναι και πάλι "δυσχερής", η εμμο-

Ο Κωνσταντίνος Μητσοτάκης σε παιδική ηλικία μπροστά από τον Ελευθέριο Βενιζέλο στο σπίτι που υπογράφηκε η «Συμφωνία της Χαλέπας», στα Χανιά. Εκεί έκλεισε την τελευταία προεκλογική εκστρατεία της Ντόρας Μπακογιάννη.

νή μας όμως σε αυτόν παραμένει “ακατάβλητη”».

Οι οικογένειες Μητσοτάκη και Βενιζέλου συνδέθηκαν τον 19ο αιώνα όταν ο Κωστής Μητσοτάκης (1845-1898), νομικός, πολιτικός και εκδότης, παντρεύτηκε το 1879 την Κατίγκω, αδελφή του Ελευθέριου Βενιζέλου. Απέκτησαν επτά παιδιά. Ο Κωστής και η Κατίγκω ήταν ο παππούς και η γιαγιά του Κωνσταντίνου Μητσοτάκη από την πλευρά του πατέρα του, Κυριάκου. Ο Κωστής Μητσοτάκης συνυπέγραψε τη «Συμφωνία της Χαλέπας» για την ανεξαρτητοποίηση της Κρήτης από την Οθωμανική Αυτοκρατορία και ίδρυσε το «Κόμμα των Ευπόλυτων», που αργότερα παρέλαβε ο Βενιζέλος και το μετονόμασε σε «Κόμμα Φιλελευθέρων» που σφράγισε την πο-

λιτική ιστορία για πολλές δεκαετίες, αλλά και μεταπολεμικά με τη συμμετοχή των βενιζελικών στην Ενωση Κέντρου.

Ο Κωνσταντίνος Μητσοτάκης γεννήθηκε το 1918 στο ίδιο σπίτι στο οποίο υπογράφηκε η «Συμφωνία της Χαλέπας» και μπροστά στο σπίτι αυτό, στα Χανιά, έκλεισε με ομιλία της την προεκλογική εκστρατεία της Ντόρας Μπακογιάννη στις 5 Ιουλίου 2019. Παρ' όλα αυτά, οι ενδοοικογενειακές συζητήσεις των Μητσοτάκηδων για τον Βενιζέλο δεν είναι πάντοτε διθυραμβικές. Η οικογένεια γνωρίζει ιστορίες που δεν έχουν δημοσιοποιηθεί για τον τραχύ και συχνά απότομο χαρακτήρα του, αλλά ο σεβασμός στο έργο του είναι δεδομένος.

Αντίστοιχος σεβασμός προς

τον Βενιζέλο χαρακτηρίζει και τον Κώστα Καραμανλή. Στις 2 Ιουλίου 1986, ο 30άρης τότε Καραμανλής παρουσίαζε στο ξενοδοχείο King George την ελληνική μετάφραση της διατριβής του που είχε καταθέσει τον Ιούλιο του 1982 στο πανεπιστήμιο Φλέτσερ της Βοστώνης με τίτλο: «Ο Ελευθέριος Βενιζέλος και οι εξωτερικές μας σχέσεις, 1928-1932, (Ελληνική Ευρωεκδοτική, 1986). Αναφέρουμε ενδεικτικά μια φράση από τη σελίδα 96: «[Ο Βενιζέλος] οραματιζόταν την πιθανότητα επίτευξης στο μέλλον μιας ελληνοτουρκικής συνομοσπονδίας. Γι' αυτόν τον λόγο έμοιαζε να αποδέχεται ως και την αμφιλεγόμενη θεωρία του Κεμάλ για την κοινή καταγωγή των δύο λαών. Και οι δύο ονειρεύονταν την ανάσταση του

Βυζαντίου με την Κωνσταντινούπολη σαν πρωτεύουσα, δημιουργήμενου όχι από την κατίσχυση του ενός έθνους επάνω στο άλλο, αλλά από τη βαθμιαία ειρηνική τους συγχώνευση». Ασφαλώς, είναι συζητήσιμο το κατά πόσον ο πανούργος Βενιζέλος πίστευε οντως σε αυτό το «όραμα» ή αν απλώς αποκοιμίζε τον Κεμάλ.

Ο Κωνσταντίνος Καραμανλής

Στην εκδήλωση του King George παρευρέθησαν, μεταξύ άλλων, ο τότε πρόεδρος της Ν.Δ., Κωνσταντίνος Μητσοτάκης, ο επίτιμος πρόεδρος της Ν.Δ. Ευάγγελος Αβέρωφ και ο πρώην Πρόεδρος της Δημοκρατίας, Κωνσταντίνος Τσάτσος. Δεν παρέστη ο Κωνσταντίνος Καραμανλής, διότι είχε φροντίσει να βρίσκεται εκτός Αθηνών. Ο Καραμανλής μάλλον θα προτιμούσε ο ανιψιός του να εμβιβάζεται στη δική του εξωτερική πολιτική, και όχι σε αυτή του Βενιζέλου, ωστόσο ούτε εκείνος ήταν αντιβενιζελικός. Ο ιδρυτής της Ν.Δ. επέκτεινε τα όρια της ασφάλειας και τα σύνορα των δυνατοτήτων της Ελλάδας, με την ένταξη της στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Αυτό δείχνει ότι συμμεριζόταν το βενιζελικό δίδαγμα της εξωστρέφειας. Επιπλέον, ήταν ο αρχιτέκτονας της διευρύνσης της Δεξιάς προς το «Βενιζελικό» Κέντρο ήδη από την εποχή της ΕΡΕ, μια στρατηγική που ακολούθησαν στη συνέχεια όλοι οι αρχηγοί της Ν.Δ. Επομένως, ο κ. Μητσοτάκης όταν αναφέρεται στον Βενιζέλο δεν κινείται μόνο από οικογενειακή ευαισθησία, αλλά ακολουθεί μια παράδοση πολλών δεκαετιών, η οποία σφράγισε την εξέλιξη της σύγχρονης Κεντροδεξιάς.

Εκπτωτοι βεζιρηδες εναντίον σουλτάνου

Νταβούτογλου και Μπαμπατζάν προετοιμάζουν τη δημιουργία νέων κοιμμάτων, που απειλούν την παντοδυναμία του Ερντογάν

Του **ΠΕΤΡΟΥ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ**

Τον **Απρίλιο** του 2016 διοχετεύθηκαν σε τουρκικά μέσα κοινωνικής δικτύωσης 27 ντοκουμέντα-φωτιά. Ο τότε πρωθυπουργός και επικεφαλής του κυβερνώντος Κόμματος Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης (ΑΚΡ) Αχμέτ Νταβούτογλου εμφανιζόταν να διαφωνεί σε καίρια θέματα με τον πρόεδρο Ταγίπ Ερντογάν και να υπονομεύει την πολιτική του. Δεν πέρασε πολύς καιρός και ο Νταβούτογλου εκπαραθυρώθηκε, δίνοντας τη θέση του στον Μπιναλί Γιλντιρίμ. Ο νέος πρωθυπουργός ήταν έμπιστος του Ερντογάν σε τέτοιο βαθμό, που δέχθηκε την κατάργηση του αξιώματός του όταν ο πρόεδρος καθιέρωσε προσωποκεντρικό πολιτειακό σύστημα. Όπως δέχθηκε και να κατέβει υποψήφιος δήμαρχος στην Κωνσταντινούπολη, στις δημοτικές εκλογές-καρμανιόλα για το ΑΚΡ, τον περασμένο Μάρτιο.

Τα ντοκουμέντα που έκαψαν τον Νταβούτογλου ονομάστηκαν The Pelican Files, παραπέμποντας στην επιτυχημένη ταινία «The Pelican Brief», ένα πολιτικό θρίλερ του Άλαν Πάκουλα με τον Ντένζελ Ουόσιγκτον και την Τζούλια Ρόμπερτς. Οι Pelicanists, όπως ονομάστηκαν όσοι κρύβονταν πίσω από τη διαρροή, είχαν συγκροτηθεί αρχικά ως ομάδα κρούσης του ΑΚΡ στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, ένα πεδίο όπου μέχρι τότε το ισλαμικό κόμμα υστερούσε έναντι της κοσμικής αντιπολίτευσης. Στην πορεία, όμως, εξελίχθηκαν σε «κόμμα μέσα στο κόμμα», μια συμπαγή ομάδα δημοσιογράφων, πανεπιστημιακών και συμβούλων, απολύτως πιστών στον Ερντογάν, με επιρροή στα μέσα ενημέρωσης και στο κράτος.

Η ώρα της εκδίκησης ήρθε για τον Νταβούτογλου την τελευταία νύχτα του περασμένου Μαρτίου. Πληρώνοντας βαρύ τίμημα για την οικονομική ύφεση, το ΑΚΡ υπέστη βαριά ήττα στις δημοτικές εκλογές, χάνοντας τις μεγαλύτερες πόλεις, συμπεριλαμβανομένης της Κωνσταντινούπολης, όπου ο άχρωμος Γιλντιρίμ έχασε οριακά από τον χαρισματικό Εκρέμ Ιράμογλου. Η ομάδα των Pelicanists στοχοποιήθηκε για τον ρόλο που φέρεται να έπαιξε στη μοιραία απόφαση του Ερντογάν να αμφισβητήσει το αποτέλεσμα

Οι σύμμαχοι που έγιναν εχθροί

ΑΧΜΕΤ ΝΤΑΒΟΥΤΟΓΛΟΥ

Αρχιτέκτονας της «νεο-οθωμανικής» εξωτερικής πολιτικής του Ταγίπ Ερντογάν αρχικά και πρωθυπουργός της Τουρκίας στη συνέχεια, ο Αχμέτ Νταβούτογλου ήρθε σε ρήξη μαζί του το 2016.

ΑΜΠΝΤΟΥΛΑΧ ΓΚΙΟΥΛΑ

Ιδρυτικό στέλεχος του ισλαμικού Κόμματος Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης (ΑΚΡ) και πρόεδρος της χώρας επί πρωθυπουργίας Ερντογάν. Θεωρείται πολιτικός μέντορας του Μπαμπατζάν και μπορεί να στηρίζει το κόμμα του.

Υποστήριξη από ισχυρούς οικονομικούς παράγοντες έχει εξασφαλίσει ο Μπαμπατζάν, ενώ ο Νταβούτογλου απειλεί με αποκαλύψεις για ευαίσθητα θέματα εθνικής ασφαλείας, που θα «κάψουν» πολλούς.

και να προκαλέσει επαναληπτικές εκλογές, όπου η οριακή νίκη του Ιράμογλου μετατράπηκε σε σαρωτικό θρίαμβο.

Σαν έτοιμος από καιρό, ο Νταβούτογλου άρχισε τις προετοιμασίες για τη συγκρότηση καινούργιου πολιτικού κόμματος, που θα διεκδικήσει τους απογοητευμένους από το ΑΚΡ ψηφοφόρους του μετριο-

παθούς Ισλάμ. Οι επικρίσεις του κατά του Ερντογάν πύκνωσαν και έγιναν τοξικότερες. Το αποκορύφωμα ήρθε πριν από λίγες ημέρες, όταν δήλωσε: «Αν διερευνηθούν οι υποθέσεις που συνδέονται με την τρομοκρατία, τότε πολλοί άνθρωποι (δηλαδή, ο Ερντογάν και στενοί συνεργάτες του) δεν θα μπορούν να κυκλοφορούν και να αντικρίζουν τον κόσμο».

Ήταν μια πολιτική βόμβα μεγάλων. Πρωθυπουργός της Τουρκίας από το 2014 έως το 2016, ο Νταβούτογλου υπονοούσε ότι μια σειρά βομβιστικών επιθέσεων που αποδόθηκαν στους Κούρδους οργανώθηκε με ανάμειξη του βαθθός κράτους. Στόχος ήταν να τερπυλίστει η ειρηνευτική διαδικασία στο Κουρδικό και να στραφεί το ΑΚΡ σε κυβερνητική συνεργασία με το υπερεθνικιστικό ΜΗΡ. Όπως ήταν επόμενο, ο Ερντογάν κίνησε τη διαδικασία διαγραφής του Νταβού-

τογλου, αλλά εκείνος τον πρόλαβε. Την Παρασκευή, παραιτήθηκε από το ΑΚΡ και προανήγγειλε τη δημιουργία νέου κόμματος, αν και παραμένει αναπάντητο το ερώτημα γιατί δεν μίλησε νωρίτερα και γιατί, όταν μίλησε, δεν είπε περισσότερα.

«Υπονομεύει την ανάπτυξη»

Παράλληλα με τον πρώην πρωθυπουργό, μια άλλη πολιτική προσωπικότητα του ΑΚΡ ετοιμάζεται να δημιουργήσει νέο κεντροδεξιό κόμμα. Πρόκειται για τον Αλί Μπαμπατζάν, ο οποίος χρημάτισε υπουργός Εξωτερικών, Οικονομικών και επί έξι χρόνια αντιπρόεδρος της κυβέρνησης. Την περασμένη εβδομάδα, ο Μπαμπατζάν επιβεβαίωσε τις φήμες για δημιουργία νέου κόμματος με συνέντευξή του, όπου κατηγορήσε τον Ερντογάν ότι με τις απολυταρχικές παρεμβάσεις του στη Δικαιοσύνη και στον Τύπο απομακρύνει επενδυτές και υπονομεύει την οι-

κονομική ανάπτυξη. Στο εγχείρημα του Μπαμπατζάν λέγεται ότι θα συμμετάσχει, με τον ένα ή τον άλλο τρόπο, ο πολιτικός του μέντορας Αμπντούλαχ Γκιουλ, ιδρυτικό στέλεχος του ΑΚΡ και τέως πρόεδρος της Δημοκρατίας. Οι σχέσεις του Γκιουλ με τον Ερντογάν ήταν τόσο κακές, που το κεραλικό κόμμα CHP σκεφτόταν σοβαρά να υποστηρίξει τον Γκιουλ ως κοινό υποψήφιο της αντιπολίτευσης στις προεδρικές εκλογές του Ιανουαρίου του 2018. Ο ίδιος φαίνεται ότι έκλινε στο να δεχθεί την πρόταση, αλλά μεταπείστηκε όταν ένα ελκικότερο που μετέφερε τον αρχηγό των ενόπλων δυνάμεων και έναν απεσταλμένο του Ερντογάν προσγειώθηκαν στην αυλή του σπιτιού του. Το τι του είχαν παραμένει άγνωστο, εκ του αποτελέσματος όμως αποδείχθηκαν πειστικοί: ο Γκιουλ δεν έθεσε υποψηφιότητα.

Πολλοί εκτιμούν πως ο Μπαμπα-

ΑΛΙ ΜΠΑΜΠΑΤΖΑΝ

Τσάρος της οικονομίας στα χρόνια των παχειών αγελάδων, πρώην υπουργός Εξωτερικών και διαπραγματευτής για την ένταξη στην Ε.Ε., διαθέτει δίκτυο ισχυρών υποστηρικτών, εντός και εκτός Τουρκίας.

ΦΕΤΟΥΛΑΧ ΓΚΙΟΥΛΕΝ

Ο αυτοεξόριστος στις ΗΠΑ ιμάμης στήριξε, με το δίκτυό του, τον Ερντογάν στον λυσσαλέο αγώνα του με τους κεμαλικούς και το βαθύ κράτος, αλλά ήρθε σε μετωπική ρήξη μαζί του το 2013.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Τι δεν θα αλλάξει με την εκπαραθύρωση Μπόλτον

Οποιοι και αν είναι οι σύμβουλοι του Τραμπ, δεν έχουν πολλά περιθώρια να βάλουν τάξη στη καώδη εξωτερική πολιτική του

Ανάμεσα σε όλα τα ερωτήματα που γεννήθηκαν με την εκπαραθύρωση του προέδρου Εθνικής Ασφαλείας Τζον Μπόλτον από τον Λευκό Οίκο (πήδησε μόνος του; τον έπρωξαν στο κενό?), εκείνο με το μικρότερο ενδιαφέρον είναι το ποιος θα τον διαδεχθεί στο σπνθαίο, περιμένοντας να έρθει και η δική του σειρά.

Η επιλογή του τέταρτου συμβούλου Εθνικής Ασφαλείας μέσα σε λιγότερο από τρία χρόνια είναι μάλλον απίθανο να έχει κάποιο πρακτικό αντίκρυσμα. Ανεξάρτητα από το ποιοι συμβουλευθούν κατά καιρούς τον Ντόναλντ Τραμπ σε θέματα εξωτερικής πολιτικής –στρατηγικοί και μεγιστάνες των επιχειρήσεων, έμπειροι επαγγελματίες και ερασιτέχνες–, όλοι τους έχουν αποδειχθεί ανίσχυροι μπροστά σε αυτή τη ζέση για το χάος που θα συνέτριβε ακόμη και προσωπικότητες με την ισχυρή βούληση και τις οργανωτικές ικανότητες ενός Τζορτζ Μάρσαλ.

Ακόμη και στις περιπτώσεις όπου ο πρόεδρος επεδίωξε σεβαστούς σκοπούς –να πείσει τον δικτάτορα της Βόρειας Κορέας να εγκαταλείψει τα πυρηνικά όπλα, να διαπραγματευθεί με τους Ταλιμπάν ώστε να γυρίσουν οι Αμερικανοί στρατιώτες στην πατρίδα–, η ανυπομονησία του, το ανετάβλητο της συμπεριφοράς του και η επιμονή του να πηδάει από κρίση σε κρίση συχνά γίνονταν μπουμπρανγκ, ανεξάρτητα από το ποιος τον συμβούλευε τι.

Ο ίδιος ο διορισμός του Μπόλ-

τον τον Μάρτιο του 2018 ήταν τυπική εκδήλωση του κατά Τραμπ χάους. Ο πρόεδρος ήθελε να τελειώσει τις συγκρούσεις στο Αφγανιστάν και στην Κορεατική Χερσόνησο, ενώ ήταν επιφυλακτικός στα ζητήματα του Ιράν και της Βενεζουέλας.

Παρ' όλα αυτά, επέλεξε ένα θιασώτη της υπερ-επιθετικής γραμ-

Ο υπουργός Εξωτερικών Μάικ Πομπέο, ο κυριότερος αντίπαλος του Μπόλτον στην κυβέρνηση, επέδειξε το ταλέντο να γίνεται ευχάριστος στον Τραμπ.

μής, που απεχθάνεται τη διπλωματία, υποτιμά τους συμμάχους των Ηνωμένων Πολιτειών και πιστεύει ότι ο καλύτερος τρόπος για να αντιμετωπιστούν οι πυρηνικές απειλές είναι οι ΗΠΑ να βομβαρδίσουν το Ιράν και τη Βόρεια Κορέα.

Η συμφωνία με το Ιράν

Ο Μπόλτον υποστήριξε τα χειρότερα ένστικτα του Τραμπ όταν εγκατέλειπε τη συμφωνία με το Ιράν. Στη συνέχεια, όμως, ο πρόεδρος έκανε πίσω, ακυρώνοντας το σχέδιο για βομβαρδισμούς εναντίον του Ιράν και εμφανίστηκε διατεθειμένος να συναντηθεί με τον πρό-

Ο Τζον Μπόλτον είναι θιασώτης της υπερ-επιθετικής γραμμής, απεχθάνεται τη διπλωματία, υποτιμά τους συμμάχους των Ηνωμένων Πολιτειών και πιστεύει ότι ο καλύτερος τρόπος για να αντιμετωπιστούν οι πυρηνικές απειλές είναι οι ΗΠΑ να βομβαρδίσουν το Ιράν και τη Βόρεια Κορέα.

εδρό του, Χασάν Ροχανί, κάτι που αποτέλεσε ανάθεμα για τον Μπόλτον. Ο σύμβουλος Εθνικής Ασφαλείας απέφυγε να παραστεί στη συνάντηση του Ντόναλντ Τραμπ με τον Κιμ Γιονγκ Ουν και έκανε ό,τι μπορούσε για να μη δείξουν οι Ηνωμένες Πολιτείες οποιαδήποτε

ευελιξία έναντι της Βόρειας Κορέας. Ο Μπόλτον είπε στον Τραμπ ότι, υποστηρίζοντας μια λαϊκή εξέγερση κατά του προέδρου της Βενεζουέλας Νικολάς Μαδούρο, θα οδηγούσε τη χώρα στην ελευθερία. Αλλά ο Μαδούρο παραμένει στην εξουσία και ο Αμερικανός

πρόεδρος δεν φαίνεται διατεθειμένος να κάνει περισσότερα πράγματα.

Σε αντίθεση με τον Τζον Μπόλτον, ο οποίος, με τον αψύ χαρακτήρα του, δεν κατάφερε να αποκαταστήσει στενή σχέση με τον πρόεδρο, ο υπουργός Εξωτερικών Μάικ Πομπέο, ο οποίος αντιπροσώπευε τον κυριότερο αντίπαλο του συμβούλου Εθνικής Ασφαλείας μέσα στην κυβέρνηση, επέδειξε ταλέντο στο να γίνεται ευχάριστος στον Ντόναλντ Τραμπ. Μπόλτον και Πομπέο σπανίως μιλούσαν μεταξύ τους έξω από τις συνεδριάσεις κυβερνητικών οργάνων, γεγονός που καταδεικνύει την τοξική ατμόσφαιρα μεταξύ των δύο κορυφαίων συμβούλων του προέδρου σε θέματα εξωτερικής πολιτικής.

Παρ' όλα αυτά, η απομάκρυνση του Μπόλτον φαίνεται απίθανο να κάνει περισσότερο λειτουργικό το αμερικανικό επιτελείο εθνικής ασφαλείας, καθώς πολλές καίριες θέσεις του παραμένουν κενές και οι σύμμαχοι των ΗΠΑ δεν γνωρίζουν με ποιον πρέπει να μιλήσουν. Μπορεί ο Λευκός Οίκος να βρίσκειται σε τρικυμία, μπορεί οι συμμαχίες της χώρας να κλυδωνίζονται και οι αντίπαλοι των Ηνωμένων Πολιτειών να αναζητούν πλεονέκτημα, αλλά όλα αυτά δεν ισοδυναμούν παρά με ένα ακόμη δράμα, μεγαλύτερο σασπένς και περισσότερο τηλεοπτική κάλυψη – παντός και πάντα με τον Ντόναλντ Τραμπ στον πρωταγωνιστικό ρόλο.

THE NEW YORK TIMES

Οι Ταλιμπάν

Η σταγόνα που ξεχείλισε το ποτήρι στις σχέσεις Τραμπ - Μπόλτον ήταν η απόπειρα ειρήνευσης με τους Ταλιμπάν. Υστερα από πολύμηνες διαπραγματεύσεις Αμερικανών απεσταλμένων με εκπροσώπους της ισλαμικής οργάνωσης στο Κατάρ, ο Αμερικανός πρόεδρος σκόπευε να καλέσει ηγέτες των Ταλιμπάν στο Καμπ Ντέιβιντ, αλλά την τελευταία στιγμή ακύρωσε το σχέδιό του για λόγους που παραμένουν αδιευκρίνιστοι. Ο Μπόλτον όχι μόνον προσπαθούσε να αποτρέψει τον πρόεδρο από τη συμφωνία και αντιπαραστήρισε κατηγορηματικά σε μια συνάντηση στη θερμική προεδρική κατοικία του Καμπ Ντέιβιντ, όπου ο Τζορτζ Μπους είχε συσχεφθεί με τους επιτελείς του για τον πόλεμο στο Αφγανιστάν, αλλά και διέρρηξε στον Τύπο ότι ο αντιπρόεδρος Μάικ Πενς συμφωνούσε μαζί του. Το γεγονός αυτό εξόργισε πολλούς στον Λευκό Οίκο και έπεισε τον Αμερικανό πρόεδρο να τον απολύσει.

Ακόμη πιο δύσκολες μέρες περιμένουν τον Τζόνσον

Η σκληρή γραμμή του Βρετανού πρωθυπουργού δεν φαίνεται να αποδίδει

Της **ΞΕΝΙΑΣ ΚΟΥΝΑΛΑΚΗ**

Η βρετανική Βουλή των Κοινοτήτων έκλεισε για παρατεταμένο διάστημα πέντε εβδομάδων, εν μέσω αποδοκμασιών της αντιπολίτευσης και με τον πρόεδρο του σώματος, Τζον Μπέρκου, να ανακοινώνει την παραιτήσή του στο τέλος Οκτωβρίου. Η αναμέτρηση του πρωθυπουργού Μπόρις Τζόνσον με τους βουλευτές, όμως, μαινεται.

Ο Μπέρκου, απόλυτος αστέρας των πρόσφατων θεαλλωδών συνεδριάσεων της Βουλής, αποχαιρέτησε τα μέλη της, στον απόηχο διακομματικών εγκωμίων για τον τρόπο που χειρίστηκε την κρίση του Brexit. «Το μακρύτερns διάρκειας one man show» αποκάλυψε τη θητεία του ο «Γκάρντιαν», ενώ είναι σαφές ότι ο ενδεχόμενος διάδοχός του (επικρατέστεροι θεωρούνται οι Εργατικοί Λίντσεϊ Χόιλ και Χάριετ Χάρμαν) θα δυσκολευθεί να αγγίξει τη δημοφιλία και το κύρος του. Για μερίδα των Τόρις, πάντως, τους σκληροπυρηνικούς υποστηρικτές του Brexit, ο Μπέρκου υπήρξε «κόκκινο πανί»: ήταν ο βασικός υπεύθυνος για τις αλληπάλληλες κοινοβουλευτικές ήττες των δύο τελευταίων πρωθυπουρ-

Αυτήν την Τρίτη το Ανώτατο Δικαστήριο θα κληθεί να αποφασίσει κατά πόσον η απόφασή του να κλείσει το Κοινοβούλιο για πέντε εβδομάδες ήταν σύννομη.

γών, με αποτέλεσμα πολλοί να ζητούν να σπάσει η παράδοση και να υπάρξει Συντηρητικός υποψήφιος πρόεδρος του σώματος.

Την περασμένη εβδομάδα επέδειξε ιδιαίτερη ευελιξία στην αγνώωση των κοινοβουλευτικών κανόνων δίνοντας στο σώμα την ευκαιρία να αμφισβητήσει την κυβερνητική πολιτική. Αυτό έδωσε τη δυνατότητα στους βουλευτές να θεσπίσουν νόμο που μπλοκάρει την έξοδο της χώρας από την Ε.Ε. χωρίς συμφωνία. Εγγονός Εβραίων μεταναστών από τη Ρουμανία, ο Μπέρκου πήγε σχολείο στο βόρειο Λονδίνο και υπήρξε καλός παικτής του τένις. Σπούδασε στο Πανεπιστήμιο του Εσεξ και ως νεαρός ακτιβίστης των Τόρις υπήρξε μέλος της υπερσυντηρητικής λέσχης Monday Club, κάτι που ο ίδιος χαρακτηρίζει νεανική τρέλα. Η μετακίνησή του σε πιο κεντρικές θέσεις πυροδότησε φήμες ότι θα αποσκιρτήσει στο στρατόπεδο των Εργατικών.

Ο Μπόρις Τζόνσον επισκέπτεται την αγορά του Ντονκάστερ, στη διάρκεια της περιοδείας του στη βόρεια Αγγλία. Η παραιτήση του προέδρου του Κοινοβουλίου, Τζον Μπέρκου, είναι ένα επιπλέον πλήγμα για τον Βρετανό πρωθυπουργό.

Ο «Ρασπούτιν» του Μπόρις

Τον επιτελικό ρόλο του Βρετανού «Ρασπούτιν», Ντομνίκ Κάμινγκς, υπογραμμίζουν σε άρθρα τους όλοι οι πολιτικοί αναλυτές της χώρας, επισημαίνοντας πως πλέον η τύχη του Μπόρις Τζόνσον, ο ενδεχόμενος θρίαμβός του ή η καταστροφή του, δεν εξαρτάται από τον ίδιο. Ένας τσαρλατάνος άγεται και φέρεται από έναν ψυχοπαθή είναι η περιγραφή ανώτατου πολιτικού στελέχους των Τόρις για το δίδυμο, σύμφωνα με την Τζέιι Ράσελ στους «Τάιμς» της Νέας Υόρκης. Ο ίδιος ο πρώην πρωθυπουργός Τζον Μέιτζορ ζήτησε την άμεση αποπομπή του συμβούλου του Τζόνσον, «προτού δηλητηριάσει ανεπιστρεπτή ολόκληρη την κυβέρνηση». Με έκδηλη αποστροφή, οι Συντηρητικοί βουλευτές παρακολουθούν «το σχέδιο του Κάμινγκς να μετατρέπει το κόμμα τους σε ένα σκληροπυρηνικό όχημα των πλέον ακροδεξιών οπαδών του Brexit. Στο πλαίσιο αυτό, κεντρικοί και υποστηρικτές της παραμονής στην Ε.Ε. είναι ευπρόσδεκτοι μόνον όταν το βουλώνουν και κάνουν ό,τι τους λένε».

Την ίδια στιγμή, ο Βρετανός πρωθυπουργός επιμένει ότι δεν είπε ψέματα στη βασίλισσα, για να δικαιολογήσει την αναστολή της λειτουργίας του Κοινοβουλίου για πέντε εβδομάδες, διάστημα ασυνήθιστα μεγάλο. Απαντώντας στους ισχυρισμούς της αντιπολίτευσης ότι το έκανε για να περιορίσει τη περιθώρια του σώματος να τορπιλίζει τα σχέδιά του, είπε κατηγορηματικά: «Απολύτως όχι». Αυτήν την Τρίτη, το Ανώτατο Δικαστήριο θα κληθεί να αποφασίσει κατά πόσον η απόφαση του Τζόνσον είναι σύννομη ή παράνομη, καθώς δύο δικαστήρια έως σήμερα, το αγγλικό και το σκωτσέζικο, έχουν εκδώσει αντιφατικές ετυμολογίες.

Πάντως, ο Μπότζο, όπως είναι το παρατσούκλι του στην πατρίδα του, δεν έχει πείσει τους ψηφοφόρους ότι περισσότερη διαπραγματεύεται με τις Βρυξέλλες για να εξασφαλίσει ευμενέστερη συμφωνία παρά επιδίδεται σε δολοπλοκίες

για να οδηγήσει τη χώρα του στα βράχια. Δεν είναι τυχαίο ότι στις τελευταίες δημοσκοπήσεις φέρεται να συγκεντρώνει μικρότερη πλειοψηφία από αυτήν της Τερέζα Μέι στις προηγούμενες εκλογές (αν η Βρετανία προσέφυγε σήμερα στις κάλπες), ενώ σε περίπτωση νέου δημοψηφίσματος οι οπαδοί της παραμονής στην Ε.Ε. μοιάζει πλέον να είναι περισσότεροι από εκείνους του Brexit (37% έναντι 34%).

Ο απώτερος στόχος

Εξ αρχής ήταν σαφές ότι στόχος του πρωθυπουργού και ειδικά του σατανικού συμβούλου του, Ντομνίκ Κάμινγκς, ήταν να εξωθήσει τη χώρα σε πρόωρες εκλογές, να γεμίσει τα έδρανα της Βουλής με οπαδούς του Brexit που δεν φοβούνται ακόμη και μια ασύντακτη έξοδο από την Ε.Ε. και να οδηγήσει ουσιαστικά το κόμμα του σε μια λαιτ εκδοχή του Κόμματος του Brexit του Νάιτζελ Φάρτζι. Οι υπολογισμοί του όμως

τορπιλίστηκαν τόσο από τους 21 αντάρτες των Τόρις όσο και από την απροθυμία των Εργατικών του Τζέρεμι Κόρμπιν να στηρίξουν τις φιλοδοξίες του, παρόλο που μέχρι πρότινος επέμεναν στη διεκδίκηση εκλογών. Η νομοθεσία που αναγκάζει την κυβέρνηση να αποφύγει πρώτα ενδεχόμενο άτακτο Brexit και να ζητήσει παράταση από την Ε.Ε. σε περίπτωση εκπνοής της ημερομηνίας της 31ης Οκτωβρίου, προτού προκηρύξει εκλογές, υπεγράφη ήδη από τη βασίλισσα και δύσκολα μπορεί να ανατραπεί παρά τις φημολογούμενες προσπάθειες της κυβέρνησης προς την αντίθετη κατεύθυνση.

Είναι σαφές, πάντως, ότι η σκληρή γραμμή του πρωθυπουργού δεν αποδίδει καρπούς. Την περασμένη Τετάρτη ο Μπότζο έτεινε κλάδο ελαί- στους 21, τους οποίους αρχικά είχε αποπέμψει λόγω της ανταρσίας τους. Στην ομάδα συγκαταλέγονται πρωτοκλασάτα στελέχη των Τόρις, όπως οι πρώην υπουργοί Φίλιπ Χάμοντ και Κεν Κλαρκ, καθώς και ο εγγονός του Ουίνστον Τσόρτσιλ, σερ Νικόλας Σόαμς. Τα εσωκομματικά συντροφικά μαχαίρώματα ήρθαν ακόμη και μέσα από την οικογένεια του πρωθυπουργού στο πρόσωπο του αδελφού του, Τζο Τζόνσον. Επι- καλούμενος την εσωτερική σύγκρουση ανάμεσα στην πίστη στην οικογένειά του και στο εθνικό συμφέρον, ο Τζόνσον ο νεότερος παραιτήθηκε από την κυβέρνηση και τη Βουλή. Ο πρωθυπουργός και μεγαλύτερος αδελφός του είχε νωρίτερα δεσμευθεί ότι προτιμάει να τον βρουν νεκρό σε καντάκι παρά να συναίνεσει στο νομοσχέδιο για αποφυγή του Brexit χωρίς συμφωνία και νέα παράταση από την Ε.Ε.

Κρίσιμες εκλογές για τον Ισραηλινό πρωθυπουργό

Μάχη με τον Γαλανόλευκο Συνασπισμό

Της **ΕΥΡΥΔΙΚΗΣ ΜΠΕΡΣΗ**

Μια μάχη «ανάμεσα σε αυτούς που υποστηρίζουν τη διαιώνιση της κατοχής και σε αυτούς που επίσης υποστηρίζουν τη διαιώνιση της κατοχής και είναι και διεφθαρμένοι». Η απλουστευμένη περιγραφή της προεκλογικής μάχης στο Ισραήλ από τον σύμβουλο Εξωτερικής Πολιτικής του Αμερικανού υποψηφίου για το χρίσμα των Δημοκρατικών, Μπέρνι Σάντερς, συνοψίζει τη στάση μεγάλης μερίδας του ισραηλινού πολιτικού φάσματος απέναντι στο ζήτημα των σχέσεων με τους Παλαιστίνιους.

Περιγράφει επίσης το άμεσο πολιτικό πρόβλημα του υπερι- στικού πρωθυπουργού Μπέντζαμιν Νετανιάχου, ο οποίος κατηγορείται σε τρεις διαφορετικές υποθέσεις ότι έλαβε χρήματα από έναν πολυεκατομμυριούχο και έναν εκδότη προσφέροντάς τους πολιτικές εξυπηρετήσεις.

Ο Νετανιάχου ήλπιζε πως τα προβλήματα αυτά θα λύνονταν με τον νόμο περί αμνηστίας, που θα προωθούσε ως πρωθυπουργός, μετά τη νίκη του στις βουλευτικές εκλογές του Απριλίου, αλλά ατύχησε. Συγκέντρωσε 35 έδρες, όσες και ο Γαλανόλευκος Συνασπισμός των Μπένι Γκαντς και Γιαίρ Λαπίντ, ενώ μαζί με τα ακροδεξιά και θρησκευτικά συμ- μαχικά κόμματα έφθασε τις 60 – μία λιγότερη από το ελάχιστο απαραίτητο για τον σχηματισμό κυβέρνησης. Ρόλο ρυθμιστή, και στις εκλογές του Απριλίου αλλά και στη μεθαιριανή αναμέτρηση, αναλαμβάνει ο πρώην υπουργός Αμυνας Αβιγκνόν Λίμπερμαν, ο οποίος αρνήθηκε να προσχωρήσει στον συνασπισμό του Νετανιάχου, καταφερόμενος εναντίον της υπερβολικής επιρροής που ασκούν τα θρησκευτικά κόμματα σε πολλές πτυχές της ζωής στη χώρα.

Η προεκλογική αντιπαράθε-

Ο Μπέντζαμιν Νετανιάχου ανακοίνωσε ότι αμέσως μετά τις εκλογές θα προσαρτήσει την Κοιλάδα του Ιορδάνη και τη βόρεια όχθη της Νεκράς Θάλασσας.

ση έχει επικεντρωθεί σε τέτοιου είδους κοινωνικά ζητήματα, ενώ ως προς τις σχέσεις με τους Παλαιστίνιους οι διαφορές είναι πολύ μικρότερες. Ο Γαλανόλευκος Συνασπισμός, στον οποίο μετέω- ρουν τρεις πρώην αρχηγοί των ενόπλων δυνάμεων, υποστηρίζει ότι το μελλοντικό παλαιστινιακό κράτος δεν πρέπει να έχει σύνο- ρα με την Ιορδανία και το ίδιο υποστηρίζει και ο Νετανιάχου.

Ανυπόμονος

Η διαφορά είναι ότι ο Νετανιάχου δεν θέλει καν να περιμένει μια υποτιθέμενη λύση: Την Τρίτη ανακοίνωσε ότι αμέσως μετά τις εκλογές θα προσαρτήσει την Κοιλάδα του Ιορδάνη και τη βόρεια όχθη της Νεκράς Θάλασσας. Πρόκειται για το 30%, περίπου, της έκτασης της Δυτικής Οχθης, ενώ άλλο τόσο καταλαμβάνεται από εβραϊκούς εποικισμούς, τους οποίους ο Νετανιάχου είχε υποσχεθεί να προστατίσει ήδη από την προηγούμενη προεκλογική εκστρατεία. Φυσικά, πρόκειται για παραβίαση του διεθνούς δικαίου, των σχετικών ψηφισμάτων του ΟΗΕ και της απόφασης του Διεθνούς Δικαστηρίου της Χάγης του 2004, αλλά το κρίσιμο για τον Ισραηλινό πρωθυπουργό είναι να συμφωνήσει η Ουάσιγκτον.

Μπαράζ απεργιών αναμένεται στη Γαλλία

Μποτιλιαρίσματα συνολικού μή- κους 235 χλμ. (διπλάσια από τα συνηθισμένα) προέξενσε στους γαλλικούς δρόμους η απεργία των σιδηροδρομικών υπαλλήλων, οι οποίοι διαμαρτύρονται για το νέο συνταξιοδοτικό πακέτο μέ- τρων του προέδρου Εμανουέλ Μακρόν. Δέκα γραμμές του πα- ρισινού μετρό παρέμειναν κλει- στές την Παρασκευή, τέσσερις υπολειπορούσαν, ενώ μόνο δύο λειτουργούσαν κανονικά: αυτές στις οποίες τα τρένα κινούνται χωρίς οδηγούς. Τα γαλλικά μέσα ενημέρωσης εκτιμούν ότι τόσο εκτεταμένη απεργία στις γαλλικές συκοινωνίες έχει να γίνει από το 2007, οπότε οι σιδηροδρομ- κοί αντιδρούσαν και πάλι για το συνταξιοδοτικό που είχε επιχει- ρήσει να φέρει προς ψήφιση ο τότε πρόεδρος Νικολά Σαρκοζί.

Τα σχέδια του Εμανουέλ Μακρόν για «ενιαία σύνταξη» ενο- ποιούν τα συνταξιοδοτικά τα- μεία, προκαλώντας τεράστιες αντιδράσεις επαγγελματικών κατηγοριών, όπως είναι οι δι- κηγόροι και οι γιατροί, που ετοι- μάζονται να λάβουν τη σκυτάλη των απεργιακών κινητοποιήσε- ων. Κλάδοι όπως οι ναυτικοί, οι συμβολαιογράφοι, ακόμη και οι εργαζόμενοι στην όπερα του Πα- ρισιού θα δουν τις συντάξεις αποδοχές τους να μειώνονται σημαντικά. Επίσης, ο Εμανουέλ Μακρόν επιδιώκει να καταργή- σει την πρόωρη συνταξιοδότη- ση, δικαίωμα που κατακτήθη- κε από τους οδηγούς του μετρό πριν από δεκαετίες, ως αντιστάθ- μισμα για την πολύωρη παρα-

μονή στα έγκατα της γης. Με τα νέα μέτρα, για κάθε χρόνο συνταξιοδότησης πριν από τα 64 έτη θα αφαιρείται 5% των συντάξιμων αποδοχών. Η απε- ργία των συκοινωνιών οδήγησε τους Παριζιάνους να επιλέξουν την τηλεεργασία, την ποδηλα- σία, το ηλεκτρικό πατινί ή το περπάτημα – ειδήλλμα θα πρέ-

Αρχή με τους σιδηροδρομικούς, οι οποίοι διαμαρτύρονται για το νέο συνταξιοδοτικό πακέτο μέτρων.

πει να βάλουν βαθιά το χέρι στην τσέπη, καθώς η τιμή των ταξί μέσω διαδικτυακών εφαρμογών τριπλασιάστηκε. «Θα φτιάξουμε ένα πραγματικά ενιαίο σύστημα, όπου κάθε ευρώ θα παρέχει τα ίδια δικαιώματα για όλους, είτε αυτοί είναι εργάτες, είτε κατα- στηματάρχες, είτε ερευνητές, εί- τε γεωργοί, είτε γιατροί, είτε επι- χειρηματίες», δήλωσε ο Γάλλος πρωθυπουργός Εντουάρ Φιλίπ. Η συνταξιοδοτική μεταρρύθ- μιση κατατέθηκε στους κοινο- νικούς εταίρους για τρίμηνη περίοδο διαβούλευσης, ενώ το σχετικό νομοσχέδιο αναμένε- ται να φθάσει (αν φθάσει) στην Εθνοσυνέλευση στις αρχές του 2020. «Το ταμείο σύστημα δεν είναι βιώσιμο, όλοι το ξέρουν αυ- τό», δήλωσε ο υφυπουργός μετα- φορών Ζαν-Μπατίστ Τζεμπαρί.

REUTERS, BBC

Ο Μάας έθεσε το μεταναστευτικό στην Τουρκία

Σε συστάσεις προς την Τουρκία, προ- κειμένου να τηρήσει το περιεχό- μενο της συμφωνίας με την Ε.Ε. για το προσφυγικό, προχώρησε ο Γερμανός υπουργός Εξωτερικών Χάικο Μάας, μετά τις αντίστοιχες παρααινέσεις προς την ελληνική πλευρά. Η εφημερίδα «Μπερλί- νερ Μόργκενποστ», επικαλούμε- νη πηγές του γερμανικού υπουρ- γείου Εσωτερικών, ανέφερε ότι υπάρχουν φόβοι στο Βερολίνο ότι η Τουρκία «αφήνει τη συμφωνία να καταρρεύσει».

Ο Μάας δήλωσε σε συνέντευξη Τύπου στο Βερολίνο ότι επκοινώ- νησε τηλεφωνικά με τον Τούρκο ομόλογό του Μεβλούτ Τσαβού- σογλου, για να συζητήσουν την εφαρμογή της κοινής δήλωσης Ε.Ε. - Τουρκίας για το προσφυγικό. Ο Γερμανός υπουργός Εξωτερικών εμφανίστηκε αισιόδοξος, εκτιμών- τας ότι «βήμα προς βήμα, η κα- τάσταση θα εξομαλυνθεί». Ο Μάας τόνισε στον Τσαβούσογλου ότι η Ε.Ε. εκπληρώνει τις δεσμεύσεις που απορρέουν από τη συμφωνία και περιμένει από την Τουρκία να

Ο Γερμανός υπουργός Εξωτερικών εμφανίστηκε αισιόδοξος, εκτιμώντας ότι «βήμα προς βήμα, η κατάσταση θα εξομαλυνθεί».

κάνει το ίδιο. Η Ε.Ε. έχει εκταμειύσει περί τα 2,4 δισ. ευρώ προς την Τουρ- κία, από τα 6 δισ. που προέβλεπε η κοινή δήλωση έως το 2019. Επίσης, σύμφωνα με τα στοιχεία του γερμα- νικού υπουργείου Εσωτερικών, από την εφαρμογή της συμφωνίας, τον Μάρτιο του 2016, η Ε.Ε. (κυρίως η Γερμανία) έχει υποδεχθεί αεροπο- ρικώς απευθείας από την Τουρκία 24.348 Σύρους πρόσφυγες – πολύ περισσότερους από όσους προέ- βλεπε η συμφωνία, με βάση την οποία η Ε.Ε. θα δέχονταν έναν πρό- σφυγα αεροπορικώς για κάθε έναν που επιστρέφεται από την Ελλάδα στην Τουρκία. Με βάση τα στοιχεία, έχουν επιστραφεί στην Τουρκία από

Ο υπουργός Εξωτερικών της Γερμα- νίας Χάικο Μάας επικοινωνήσει τηλε- φωνικά με τον Τούρκο ομόλογό του Μεβλούτ Τσαβούσογλου.

την Ελλάδα 1.904 πρόσφυγες. Στον τομέα αυτόν, η γερμανική κυβέρ- νηση προέτρεψε την ελληνική να κάνει περισσότερα. «Υπάρχει επει- γόντως ανάγκη προόδου στο θέμα των επιστροφών από την Ελλάδα στην Τουρκία, για να βελτιώσουμε τη διεινή κατάσταση στην οποία βρί- σκονται τα hotspots των νησιών», δήλωσε ο Γερμανός υφυπουργός Εσωτερικών Στέφαν Μάιερ.

Το πρόβλημα του Τούρκου προ- έδρου Γιαγίπ Ερντογάν δεν είναι μόνον οικονομικό (δεν έχει ακό- μη καταβληθεί στην Τουρκία ολό- κληρο το ποσό που προβλέπεται από τη συμφωνία), αλλά και πολι- τικό. Η επιδείνωση της οικονομι- κής κατάστασης της χώρας έχει μειώσει τα περιθώρια ανοχής του τουρκικού πληθυσμού προς τους Σύρους και τους Ιρακινούς πρό- σφυγες, ενώ παράλληλα έχει δημι- ουργήσει την άμεση ανάγκη στον Ερντογάν να βρει αποδιοπομπαί- ο τράγο, ώστε να αποσείσει από πά- νω του τις ευθύνες για τα οικονο- μικά προβλήματα.

REUTERS, A.P.

Η «μάχη» του ηλεκτρονικού τσιγάρου

Εταιρείες στις ΗΠΑ, προκειμένου να προσελκύσουν νέους στη χρήση του, λανσάρισαν ακόμη και γεύση «μαλλί της γριάς»

Την πώληση των περισσότερων αρωματικών ηλεκτρονικών τσιγάρων θα απαγορεύσει η αμερικανική κυβέρνηση, την ώρα που εκατοντάδες πολίτες εμφάνισαν μυστηριώδη πνευμονική νόσο, από την οποία επτά Αμερικανοί έχουν πεθάνει, σύμφωνα με άρθρο των Times της Νέας Υόρκης.

Ο πρόεδρος Τραμπ αναγνώρισε τον υγειονομικό κίνδυνο, υπογραμμίζοντας ότι δεν είναι δυνατόν να επηρεάζονται παιδιά. Η χρήση ηλεκτρονικών τσιγάρων και ειδικότερα των προϊόντων νικοτίνης της δημοφιλούς μάρκας Juul, έχει εκτιναχθεί μεταξύ των νέων στις ΗΠΑ, εν μέρει χάρη στην επιθετική διαφημιστική εκστρατεία με στόχο τη νεολαία. Στο επίκεντρο της εκστρατείας αυτής βρίσκεται ο αμφίβολος αξίας ισχυρισμός ότι το ηλεκτρονικό τσιγάρο δεν είναι βλαβερό. Από την πλευρά του, ο υπουργός Υγείας, Αλεξ Άζάρ, ανακοίνωσε ότι η Υπηρεσία Τροφίμων και Φαρμάκων (FDA) θα εκπονήσει συγκεκριμένο σχέδιο με στόχο την αφαίρεση αρωματικών ηλεκτρονικών τσιγάρων από την αγορά, επισημαίνοντας ότι η απαγόρευση δεν θα αφορά τα προϊόντα με γεύση καπνού. Η απαγόρευση θα αφορά έτσι δημοφιλή αρώματα, όπως η μέντα, τις οποίες οι κατασκευαστές δεν θεωρούσαν «γεύσεις».

Η χρήση ηλεκτρονικού τσιγάρου στις νεαρές ηλικίες καταγράφει ρεκόρ στις ΗΠΑ. Ποσοστό 20% των μαθητών λυκείου έκανε χρήση ηλεκτρονικού τσιγάρου μέσα στο 2018 – αύξηση 78% σε σχέση με το 2017. Η χρήση ηλεκτρονικού τσιγάρου εμφανίσε στο μεταξύ αύξηση της τάξεως του 50% στους μαθητές γυμνασίου την ίδια χρονική περίοδο. Περισσότερα από 3,5 εκατ. παιδιά στην Αμερική χρησιμοποιούν ηλεκτρονικό τσιγάρο, με 97% των χρηστών αυτών ηλικίας 12 με 17 ετών να επιλέγουν αρωματικά προϊόντα, όπως αναφέρουν σε άρθρο-έκκλησή τους στους Times ο πρώην δήμαρχος της Νέας Υόρκης, Μάικλ Μπλούμπεργκ και ο Ματ Μάιερς, επικεφαλής εκστρατείας κατά του καπνίσματος των νέων.

Οι αρθρογράφοι μιλούν για επείγουσα υγειονομική κρίση και αποκαλύπτουν τον ρόλο των εταιρειών καπνού σε αυτή. Οι εταιρείες κα-

«Περισσότερα από 3,5 εκατ. παιδιά στην Αμερική χρησιμοποιούν ηλεκτρονικό τσιγάρο, με 97% των χρηστών αυτών ηλικίας 12 - 17 ετών να επιλέγουν αρωματικά προϊόντα», αναφέρουν σε άρθρο στους NY Times ο πρώην δήμαρχος της Νέας Υόρκης Μάικλ Μπλούμπεργκ και ο Ματ Μάιερς, επικεφαλής εκστρατείας κατά του καπνίσματος των νέων.

Η αμερικανική κυβέρνηση θα απαγορεύσει πολλά από τα αρωματικά ηλεκτρονικά προϊόντα νικοτίνης που κυκλοφορούν.

πνού παραμένουν κεντρικοί –αν και κρυφοί– παίκτες της αγοράς ηλεκτρονικών τσιγάρων. Η εταιρεία Atria, μητρική της Marlboro για παράδειγμα, δαπάνησε 13 δις. δολάρια για να αποκτήσει μερίδιο της Juul. Την ίδια στιγμή, οι εταιρείες αυτές αξιοποιούν επιθετικές τακτικές προώθησης των προϊόντων, μέσω των δημοφιλών ηλεκτρονικών τσιγάρων, όπως εξωτικά αρώματα, ασθήρικτους ισχυρισμούς περί «υγιεινής συνήθειας» για το

ηλεκτρονικό κάπνισμα και με τη στρατολόγηση διασημοτήτων για τη διαφήμιση των προϊόντων.

Παρότι γνωρίζουμε ελάχιστα για τα αίτια εμφάνισης της σπάνιας πνευμονοπάθειας και τη σχέση του ηλεκτρονικού τσιγάρου με αυτή, η επιστημονική κοινότητα έχει καταλήξει στο συμπέρασμα ότι ένα ανταλλακτικό ηλεκτρονικού τσιγάρου Juul έχει την ίδια ποσότητα νικοτίνης με ένα πακέτο τσιγάρα και ότι η νικοτίνη επηρεάζει αρνητικά την ανάπτυξη του εγκεφάλου.

Ακόμη πιο ανησυχητικές είναι οι μελέτες, που δείχνουν ότι τα παιδιά που χρησιμοποιούν ηλεκτρονικό τσιγάρο έχουν μεγαλύτερες πιθανότητες να καπνίσουν, παρά τους ισχυρισμούς των εταιρειών ότι το ηλεκτρονικό τσιγάρο αποτελεί καλό τρόπο διακοπής του καπνίσματος. Οι εταιρείες ηλεκτρονικών τσιγάρων, όμως, έχουν εξαπολύσει πραγματικό κυνήγι πελατών μετα-

ξύ της νεολαίας, προωθώντας γλυκιές γεύσεις για χρήση στις συσκευές ατμού, όπως «μαλλί της γριάς».

Η Juul δεν διστάζει να στείλει εκπροσώπους της σε σχολεία. Η αρμόδια επιτροπή του Κογκρέσου άκουσε έτσι κατάθεση, σύμφωνα με την οποία εκπρόσωπος της Juul μετέβη σε λυκείο για παρουσίαση ενώπιον της μαθητικής κοινότητας, επιμένοντας ότι οι συσκευές ατμού είναι «πολύ ασφαλέστερες για την υγεία από το τσιγάρο» και ότι τα προϊόντα της είναι «εντελώς ασφαλή».

Ανσυχία

Η εταιρεία, που έχει κατακτήσει ποσοστό 70% της αμερικανικής αγοράς ηλεκτρονικών τσιγάρων, επιμένει ότι δεν έχει βάλει στο στόχαστρό της τους εφήβους. Τα ιδιαίτερα υψηλά ποσοστά νικοτίνης στα προϊόντα Juul, όμως, προκαλούν ανησυχία για τις επιπτώσεις

στους αναπτυσσόμενους εγκεφάλους των νέων.

Η έρευνα της Υπηρεσίας Τροφίμων και Φαρμάκων έδειξε ότι η εκστρατεία «Κάντε την Αλλαγή» της Juul, με στόχο να πείσει πελάτες να εγκαταλείψουν το τσιγάρο προς χάριν της ηλεκτρονικής του εκδοχής, στηρίχθηκε σε αναληθείς ισχυρισμούς που θέλουν το ηλεκτρονικό τσιγάρο να είναι υγιεινότερο από το συμβατικό. Η άριστα σχεδιασμένη ηλεκτρονική συσκευή της Juul πέτυχε να προσελκύσει μεγάλο αριθμό νέων, οι οποίοι δεν εκτιμούν μόνο το «ντιζάν» αλλά και το ότι η συσκευή κρύβεται εύκολα από τα μάτια των γονέων, χάρη στο μικρό της μέγεθος.

Στελέχη της εταιρείας και υπερασπιστές της συνήθειας του ηλεκτρονικού τσιγάρου επισημαίνουν ότι οι συσκευές αυτές πρέπει να θεωρηθούν «βοηθήματα διακοπής του καπνίσματος» και ότι η μανία των αμερικανικών ρυθμιστικών αρ-

χών εναντίον τους είναι άδικη. Μιλώντας στους Times, ο ειδικός της αντικαπνιστικής νομοθεσίας στο Πανεπιστήμιο της Οττάβας και υποστηρικτής της χρήσης ηλεκτρονικού τσιγάρου, Ντέιβιντ Σουέννορ, υπογραμμίζει ότι το ηλεκτρονικό τσιγάρο είναι σαφώς λιγότερο επικίνδυνο από ό,τι το συμβατικό, για να συνεχίσει λέγοντας ότι οι σοβαρές πνευμονοπάθειες που έχουν καταγραφεί πρόσφατα στις ΗΠΑ δεν έχει αποδειχθεί ότι σχετίζονται με τη χρήση ηλεκτρονικών τσιγάρων. «Οι νομοθέτες καλά θα έκαναν να στρέψουν την προσοχή τους στο συμβατικό τσιγάρο, που σκοτώνει 1.300 ανθρώπους την ημέρα στις ΗΠΑ», λέει ο Σουέννορ.

Προειδοποιήσεις

Ο αυξημένος αριθμός πνευμονοπαθειών, όμως, που έχουν καταγραφεί σε 36 από τις 50 πολιτείες των ΗΠΑ, οδήγησε τις υγειονομικές αρχές πολλών πολιτειών να εκδώσουν προειδοποιήσεις κατά της χρήσης ηλεκτρονικών τσιγάρων. Μία εβδομάδα μετά την ανακοίνωση του πρώτου θανάτου, που ίσως να σχετίζεται με τη χρήση ηλεκτρονικού τσιγάρου, το Κέντρο Λοιμώξεων και Ελέγχου Νοσημάτων (CDC) εξέδωσε προληπτική ανακοίνωση κατά της χρήσης συσκευών ατμού: «Τα προϊόντα ηλεκτρονικού τσιγάρου δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται από νέους, εφήβους, εγκύους, αλλά και ενήλικες. Αν χρησιμοποιείτε τέτοια προϊόντα, ελέγξτε για συμπτώματα όπως βήχας, λαχάνιασμα, σπθάγχη και αναζητήστε ιατρική βοήθεια αν ανησυχείτε για την υγεία σας».

Η πρόσφατη ιστορία δείχνει ότι η πρόσδος είναι εφικτή, όπως επισημαίνει ο πρώην δήμαρχος Μπλούμπεργκ στο άρθρο του. Πριν λίγα μόλις χρόνια, εστιατόρια και γραφεία ήταν πνιγμένα στον καπνό του τσιγάρου. Την τελευταία δεκαετία, όμως, δεκάδες χώρες του κόσμου ψήφισαν αυστηρή νομοθεσία με στόχο την προστασία των πολιτών από τον καπνό. Οι ΗΠΑ βοήθησαν όσο καμία άλλη χώρα στον περιορισμό του καπνίσματος, το ίδιο οφείλουν να κάνουν και με το ηλεκτρονικό τσιγάρο, υπογραμμίζει ο πρώην δήμαρχος της Νέας Υόρκης.

REUTERS

Ενα «μαύρο» σενάριο: Μέρος του Αμαζονίου θα γίνει σαβάνα

Οι προειδοποιήσεις μερίδας επιστημόνων

Του **MAX FISHER**
THE NEW YORK TIMES

Η κλιματική αλλαγή, οι πυρκαγιές και άλλες ανθρώπινες παρεμβάσεις απειλούν να αλλάξουν τον υδρολογικό κύκλο του Αμαζονίου, εξέλιξη που αν συμβεί θα σημάνει τη δραματική συρρίκνωση του τροπικού δάσους.

Κανείς δεν γνωρίζει με βεβαιότητα πότε θα μπορούσε να υλοποιηθεί το φοβερό αυτό σενάριο, αν και ορισμένοι μελετητές θεωρούν ότι δεν απέχουμε πολύ από αυτό. Αν το τροπικό δάσος ξεπεράσει ένα σημείο καμπίς, μπορεί ένα μεγάλο μέρος του να αυτοκαταστραφεί και να μετατραπεί σε ζώνη αραϊής βλάστησης (σαβάνα). Εφόσον πυροδοτηθεί ένας τέτοιος κύκλος, το σημερινό τροπικό δάσος μπορεί να μείνει το μισό σε έκταση. Σε αυτή την περίπτωση, το διοξειδίο του άνθρακα που σήμερα συγκρατείται από την πυκνή βλάστηση θα απελευθερωθεί στην ατμόσφαιρα και αυτό θα αλλάξει το περιβαλλοντικό αποτύπωμα του Αμαζονίου. Με άλλα λόγια, αν καεί έστω και μικρό μέρος των δένδρων που σήμερα απαρτίζουν το τροπικό δάσος, ο Αμαζόνιος θα πάψει να είναι ο «πνεύμονας του πλανήτη» και θα εκπέμψει περισσότερο διοξειδίο του άνθρακα από αυτό που απορροφά.

Ασφαλείς προβλέψεις δεν υπάρχουν, αλλά ο περιβαλλοντολόγος Τόμας Λόβτζοϊ εκτιμά ότι το μάξιμουμ των απώλειών που μπορεί να «αντέξει» το δάσος δεν ξεπερνά το 20% με 25% της έκτασής του. Στο ίδιο συμπέρασμα κατέληξε, εργαζόμενος ανεξάρτητα και ο Βραζιλιάνος επιστήμονας Κάρλος Νόμπρε. Πού βρισκόμαστε σήμερα; Σύμφωνα με την εκτίμηση της κυβέρνησης της Βραζιλίας, έχει ήδη αποψιλωθεί το 19,3% της επιφάνειας του Αμαζονίου.

Οι πυρκαγιές

Οι ιστορικοί του μέλλοντος θα αναζητούν τις προειδοποιήσεις για την οικολογική καταστροφή στις μελέτες όπως αυτή της ειδικού στις πυρκαγιές, Τζένιφερ Μπαλτς. Η Μπαλτς μελέτησε τις πυρκαγιές στον Αμαζόνιο πολύ πριν αυτές ενταθούν με την έλευση του Ζαΐρ Μπολσονάρο στην προεδρία της Βραζιλίας. Επί δέκα χρόνια οι μελετητές άναβαν σε μικρές περιοχές του Αμαζονίου φωτιές σαν αυτές που βάζουν οι αγρότες και το συμπέρασμά τους ήταν ανησυχητικά. Ακόμη και αν μια πυρκαγιά δεν ήταν πολύ καταστροφική, σε περίπτωση που το δάσος είχε καεί αρκετές φορές στο παρελθόν έχανε τις αντιστάσεις του και τα δένδρα

Αν το δάσος του Αμαζονίου ξεπεράσει ένα σημείο καμπίς από τις επιθέσεις που δέχεται (πυρκαγιές, διάνοιξη δρόμων), μπορεί ένα μεγάλο μέρος του να αυτοκαταστραφεί και να μετατραπεί σε ζώνη αραϊής βλάστησης (σαβάνα).

Οι ανθρώπινες παρεμβάσεις απειλούν να διαταράξουν ανεπιστρεπτί τον υδρολογικό κύκλο του τροπικού δάσους.

ξεραίνονταν μαζί με την παραμικρή ξηρασία. «Αντί να χάνεται το 5%-10% της βλάστησης έπειτα από μία πυρκαγιά, ξαφνικά χανόταν το 60%» είπε η Μπαλτς, κάνοντας λόγο για «ξαφνικό θάνατο».

Αυτό, όμως, που ανησυχούσε περισσότερο τους επιστήμονες ήταν ότι το τοπικό φαινόμενο εντάσσεται σε μια ευρύτερη διεργασία που αφορά το σύνολο του τροπικού δά-

σους. Ο Αμαζόνιος δέχεται επίθεση σε τέσσερα μέτωπα: κατακερματίζεται από τη διάνοιξη δρόμων, καταστρέφεται από τις πυρκαγιές, απειλείται από την αντικατάσταση του χαμηλού στρώματος υγρής βλάστησης από ξερόχορτα και πιέζεται από την κλιματική αλλαγή.

Αυτό που καθιστά τις τέσσερις αυτές δυνάμεις τόσο επικίνδυνες δεν είναι ότι σκοτώνουν τα δένδρα, αλλά ότι μειώνουν τις βροχοπτώσεις. Σε ένα υγιές τροπικό δάσος, η βλάστηση απορροφά νερό από την ατμόσφαιρα και από το έδαφος και εν συνεχεία το επιστρέφει στην ατμόσφαιρα ως υγρασία που γίνεται βροχή. Αν όμως η βλάστηση σε ένα κομμάτι του δάσους αραιώσει και αν αυτό κατακερματιστεί, αποδίδει λιγότερη υγρασία. Αυτό μειώνει τις βροχοπτώσεις και έτσι, φυσικά,

το έδαφος γίνεται πιο ξηρό. Έτσι, η επόμενη πυρκαγιά φθάνει σε υψηλότερες θερμοκρασίες και καίει πιο βαθιά, προξενώντας μεγαλύτερη ζημιά. Από ένα σημείο και έπειτα, το δάσος δεν παράγει αρκετή βροχή για να εξασφαλίσει την επιβίωσή του.

«Υπάρχουν ήδη ενδείξεις ότι αυτός ο κύκλος μπορεί να αναπαραχθεί σε τεράστια κλίμακα», δήλωσε ο περιβαλλοντολόγος Ντάνιελ Νέπσταντ. Αν ο ταρινός ρυθμός αποψίλωσης συνεχιστεί, οι βροχοπτώσεις γύρω από το υδροηλεκτρικό εργοστάσιο Μπέλο Μόντε θα μειωθούν τόσο δραστικά που το φράγμα θα αποδίδει μόλις το 60% της προβλεπόμενης ισχύος του.

«Αν μιλήσετε στους αυτόχθονες του Αμαζονίου, όλοι θα σας πουν ότι οι βροχές έχουν αλλάξει», προσέθεσε ο δρ Νέπσταντ.

Τα σημάδια

Στα τέλη της δεκαετίας του '90, επιστήμονες στο πανεπιστήμιο Εξέτερ έβαλαν σε έναν υπολογιστή τα δεδομένα της καταστροφής του Αμαζονίου για να προβλέψουν πότε και αν θα μπορούσε το δάσος να επιδεινώσει την κλιματική αλλαγή, αντί να λειτουργεί ως φρένο. Κατέληξαν σε μία ημερομηνία: 2050. Τα ευρήματα αμφισβητήθηκαν. Καθώς όμως τα σημάδια πληθαίνουν, περισσότεροι επιστήμονες βλέπουν σήμερα απειλή όχι μόνο για τους κατοίκους του Αμαζονίου και την οικονομία της Βραζιλίας, αλλά και συνολικά για τον πλανήτη που παλεύει με την κλιματική αλλαγή. Και δεν είναι μόνο ο Αμαζόνιος. Αντίστοιχα σημάδια έχει εντοπίσει ο δρ Νέπσταντ στα τροπικά δάση της Ινδονησίας και του Κονγκό. Ο δρ Λόβτζοϊ συγκρίνει τη σημερινή συγκυρία με τη μετατροπή μέρους των μεγάλων αμερικανικών πεδιάδων σε ξερότοπο, τη δεκαετία του 1930, εξαιτίας της κακής διαχείρισης των υδάτινων πόρων και της επίμονης ξηρασίας. «Τότε, κανείς δεν προέβλεπε ότι μπορούσε να συμβεί κάτι τέτοιο», λέει ο Λόβτζοϊ. «Η διαφορά με το σήμερα είναι ότι το βλέπουμε να έρχεται και ξέρουμε αρκετά ώστε να μην το κάνουμε».

EPH / VICTOR MORAYMA / GREENEALCE BRAZIL

#AKAMASCLEANUP

AKAMAS CLEAN UP 2019

ΚΥΡΙΑΚΗ 22 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

Η εφημερίδα «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ» διοργανώνει τον ετήσιο, μαζικό, εθελοντικό καθαρισμό των παραλιών του Ακάμα για 5η χρονιά και σας θέλει μαζί της!

Δηλώσεις συμμετοχής και πληροφορίες: SprMedia τηλ. 22472472

Αναχώρηση λεωφορείων από τη Λευκωσία 08:30

Εκκίνηση καθαρισμού από το Latsi Watersports Centre 11:00

ΜΠΛΟΥ ΛΑΓΚΟΥΝ | ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ | ΑΚΤΗ ΑΡΝΑΟΥΤΗ | ΦΟΝΤΑΝΑ ΑΜΟΡΟΖΑ

Ο θρύλος του υπερφυσικού Ναδάλ

Στα 33 του ο Ισπανός μονομάχος του τένις συνεχίζει να κερδίζει τίτλους και να νικάει τον... πόνο

Τα ξημερώματα της περασμένης Δευτέρας (9/9), ο Ραφαέλ Ναδάλ, μετά από ένα εκπληκτικό παιχνίδι που κράτησε 4 ώρες και 50 λεπτά, επιβλήθηκε του Ντανιλ Μεντβέντεβ με 3-2 σετ και κατέκτησε το US Open, φτάνοντας τα 19 Grand Slam στην καριέρα του!

Ο 33χρονος Ισπανός τενίστας, σε συνέντευξη που παραχώρησε την επόμενη μέρα στην εφημερίδα της πατρίδας του, AS, ξεκαθάρισε ότι παίζει για να είναι χαρούμενος - όχι για τους τίτλους - και θα συνεχίσει για όσο διάστημα το νιώθει αυτό.

«Οι τελευταίες μάχες ήταν έντονες και σκληρές. Συνεχίζω να παίζω γιατί μου δίνει έμπνευση. Παίζω για να είμαι χαρούμενος. Θα ήθελα να είμαι αυτός που έχει κατακτήσει τα περισσότερα, αλλά δεν σκέφτομαι αυτό, ούτε προπονούμαι γι' αυτό. Δεν μπορώ να σκέφτομαι μόνο τα Grand Slam. Το τένις είναι κάτι περισσότερο από αυτό.

Ο ανταγωνισμός προσελκύει θεατές και δημιουργεί ενδιαφέρον, είναι καλό για το άθλημα. Αλλά, επαναλαμβάνω: Δεν μπορείς όλη τη μέρα να κοιτάς εάν ο άλλος έχει περισσότερα από σένα, γιατί θ' απογοητευτείς. Θα συνεχίσω όσο νιώθω χαρούμενος γι' αυτό που κάνω», υποστήριξε ο Ράφα Ναδάλ ο οποίος με παλικαρίσιο τρόπο πρόσθεσε ακόμα ένα παράσημο στην τεράστια καριέρα του κατακτώντας το US Open.

Ο νέος θρίαμβος του θρυλικού «Ράφα» ήταν μια απάντηση σε όσους εδώ και καιρό τον θεωρούν «εξοφλημένο», όμως είναι αλήθεια δεν ξέρουμε για πόσο ακόμα θα τον απολαμβάνουμε να παίζει στα κορτ.

Το κορμί του είναι ταλαιπωρημένο. Ο ίδιος στο παρελθόν έχει δηλώσει κι-συμοριστικά πως δεν υπάρχει σημείο που δεν έχει χτυπήσει, όμως παραμένει εδώ και μαζί με τους άλλους δύο σπουδαίους τενίστες, Φέντερερ και Τζόκοβιτς, συνεχίζουν να παραδίδουν μαθήματα τένις.

Ξεκίνησε από το ποδόσφαιρο

Όλα ξεκίνησαν στις 3 Ιουνίου 1986, όταν ο Ραφαέλ Ναδάλ Παρέρα, όπως είναι το πλήρες όνομά του, είδε για πρώτη φορά το φως στην πόλη Μανακόρ της Μαγιόρκα. Μεγάλωσε σε μία αθλητική οικογένεια με τον θείο του Μιγκέλ Άνχελ Ναδάλ να παίζει ποδόσφαιρο στο κορυφαίο επίπεδο αγωνιζόμενος στην Μπαρτσελόνα και την Εθνική Ισπανίας. Αυτός ήταν και ο λόγος που ο Ναδάλ από μικρός ασχολήθηκε με το ποδόσφαιρο, λάτρευε τον Ρονάλντο και μάλιστα είχε βγει φωτογραφία με τον Βραζιλιάνο στο δωμάτιό του. Εκείνος όμως που υπερίσχυσε και τον έφερε στον δρόμο του τένις

Με τον 19ο τίτλο grand slam της καριέρας του στα χέρια ο Ράφα. Η κορυφή απέχει πια μόλις έναν τίτλο.

Στο παρελθόν είχε δηλώσει πως δεν υπάρχει σημείο που δεν έχει χτυπήσει, όμως παραμένει εδώ και συνεχίζουν να παραδίδει μαθήματα τένις.

ήταν ένας άλλος θεός του, ο λόγος για τον Τόνι Ναδάλ. Εκείνος ανέλαβε τον «Ράφα» από μικρή ηλικία και τον έφτασε σε αυτό που είναι σήμερα.

Αυτός ήταν και πίσω από την επιλογή του Ναδάλ να παίζει με το αριστερό χέρι. Βλέπετε, μπορεί ο Ισπανός να έχει μείνει στην ιστορία ως ένας από τους καλύτερους (για πολλούς ο καλύτερος) αριστερόχειρες στον κόσμο, όμως αυτό έγινε από επιλογή για να αποκτήσει πλεονέκτημα στα κορτ και όχι επειδή γεννήθηκε έτσι.

Σε ηλικία μόλις 12 ετών κατέκτησε τον τίτλο στην ηλικιακή του κατηγορία στο ευρωπαϊκό πρωτάθλημα και δύο χρόνια αργότερα αναγκάστηκε να αφήσει την Μαγιόρκα για να συνεχίσει την καριέρα του στην Βαρκελώνη. Από τότε άρχισε και η ραγδαία άνοδος του σε όλα τα επίπεδα. Από τα 15 άρχισε να αγωνίζεται σε τουρνουά της παγκόσμιας ομοσπονδίας και σιγά σιγά ξεκίνησε και η συλλογή τίτλων. Πρώτα ήρθαν σε Challenger, μετά το Davis Cup και ακο-

λούθησαν αυτοί σε τουρνουά της ATP.

Το Αυστραλιανό Όπεν ήταν το πρώτο που αγωνίστηκε, φτάνοντας το 2004 μέχρι τον τρίτο γύρο και ένα χρόνο αργότερα μέχρι τον τέταρτο. Η καρμική του σχέση με το Ρολάν Γκαρός ήρθε να επιβεβαιωθεί το καλοκαίρι του 2005. Τότε που ο Ραφαέλ Ναδάλ έγραψε ιστορία στο Παρίσι. Στην πρώτη του συμμετοχή στο Γαλλικό Όπεν ο «Ράφα» κατάρφερε να φτάσει στην κατάκτησή του και να γίνει ο πρώτος που καταφέρνει κάτι τέτοιο μετά το 1982 και τον Mats Βιλάντερ. Ακολούθησαν εκεί οι τίτλοι του 2006, του 2007 και του 2008 πριν ο Ράφα Ναδάλ καταφέρει να κατακτήσει κάποιο άλλο Grand Slam. Αυτό έμελλε να έρθει στο Γουίμπλεντον και μάλιστα απέναντι στο Ρότζερ Φέντερερ μετά από έναν σπουδαίο τελικό.

Στην κορυφή το 2010

Η χρονιά σταθμός στην τεράστια καριέρα του είναι για πολλούς το 2010. Τότε κατάρφερε να ολοκληρώσει το Career Slam, κατέκτησε τρία Grand Slam σε μία χρονιά και ταυτόχρονα ανέβηκε στο Νο1 της παγκόσμιας κατάταξης.

Η αρχή εκείνης της σεζόν δεν ήταν βέβαια η καλύτερη δυνατή. Ο Ναδάλ, αφού το γονατό του τον πρόδωσε στη μάχη του απέναντι στον Μάρεϊ στο Αυστραλιανό Όπεν και αυτό είχε ως αποτέλεσμα να μείνει περίπου ένα μήνα εκτός αγωνιστικής δράσης.

Τελικά, ο «Ράφα» επέστρεψε και ήταν

καλύτερος από ποτέ. Παίζοντας κατά διαστήματα τρομερό τένις κατάφερε να φτάσει στην κατάκτηση των άλλων τριών Grand Slam της χρονιάς. Η αρχή έγινε στο αγαπημένο του Ρολάν Γκαρός, ακολούθησε το Γουίμπλεντον και στο τέλος το US Open. Η κατάκτηση μάλιστα του Αμερικανικού Όπεν ήταν εκείνη που του επέτρεψε να ολοκληρώσει το Career Slam αφού πλέον είχε κατακτήσει όλα τα Grand Slam τουλάχιστον μία φορά. Η εντυπωσιακή του παρουσία την επέτρεψε να ανέβει στο Νο1 της παγκόσμιας κατάταξης.

Οι τραυματισμοί

Από τότε μέχρι σήμερα πέρασαν εννιά χρόνια στα οποία ο Ναδάλ έχει ζήσει τα πάντα. Δεν θα ήταν υπερβολή να γράψουμε πως για κάθε ένα από τα δέκα Grand Slam που κατέκτησε σε αυτό το διάστημα πέρασε πολλούς περισσότερους μήνες πόνου. Παίζοντας πάντα στα άκρα έφερνε τον οργανισμό του στα όρια του και αυτό όσο περνούν τα χρόνια του δημιουργεί επιπλέον προβλήματα. Το πάθος του για το τένις, το γεγονός ότι κυνηγά κάθε μπαλάκι σε κάθε άκρη του γηπέδου τον έχει αναγκάσει να περάσει πολλές ώρες σε αποθεραπείες. Βέβαια, ποτέ δεν έπαψε να παλεύει και αυτό του επέτρεψε να φτάσει στα 19 Grand Slam και στην καθολική αναγνώριση ότι ανήκει ανάμεσα στους κορυφαίους όλων των εποχών, μαζί με τον Φέντερερ και τον Τζόκοβιτς.

Του **ΧΡΙΣΤΟΥ ΖΑΒΟΥ**

Είναι περίεργο, παράδοξο, σουρεαλιστικό, μάλλον κυπριακό, οι ίδιοι οι διοργανωτές να μην πολύ- ενδιαφέρονται για το αντικείμενο το οποίο διαχειρίζονται. Και δεν μιλάμε για καμιά βιοτεχνία ρυζόγαλου, ούτε για εισαγωγείς οδοντόβουρτσας σκύλων, αλλά για το κυπριακό πρωτάθλημα. Μια ολόκληρη βιομηχανία, ένα προϊόν το οποίο απασχολεί άμεσα χιλιάδες κόσμο, την οποία όμως

κάθε λίγο και λιγάκι αποδεικνύουν ότι δεν πολύ σέβονται. Η ίδια η ΚΟΠ, ως διοργανώτρια, έχει πολλές φορές αποδειξει την ανικανότητά της ως προς το πως να βελτιώσει το προϊόν που διαχειρίζεται. Η σκανδαλώδης εύνοια που έχουν οι Ευρωπαίοι από τους κανονισμούς της Ομοσπονδίας, φθείρουν σε μεγάλο βαθμό το ενδιαφέρον στο πρωτάθλημα και ταυτόχρονα τίθεται υπό αμφισβήτηση το fair play ή αν θες η ισοτιμία ανάμεσα στις 12 ομάδες. Την ίδια ώρα οι αναβολές επί των αναβολών, προκαλούν μια γενική δυοφορία η οποία τις πλείστες φορές μεταμορφώνεται ως πλήρης αδιαφορία εκ μέρους των οπαδών- πελατών.

Βεβαίως και σίγουρα υπάρχουν τρόποι, οι ομάδες που εκπροσωπούν το κυπριακό πρωτάθλημα να βοηθούνται αφού τυχόν επιτυχίες τους ευνοούν συνολικά τόσο το πρωτάθλημα όσο και τις ομάδες ξεχωριστά. Επί τούτου καμία ένσταση. Από εκεί και πέρα, όμως, είναι πλέον πασιφανές ότι ο τρόπος που χειρίζονται το όλο θέμα, λειτουργεί «επιθετικά» στο πρωτάθλημα και κυρίως στο όποιο ενδιαφέρον έχουν οι οπαδοί.

Δεν είναι μόνο ότι η πρώτη αγωνιστική του πρωταθλήματος που θα έπρεπε να ήταν γιορτή και περνεί σχεδόν αδιάφορα, δεν είναι ότι ο βαθμολογικός πίνακας παίρνει την τελική του μορφή στα τέλη Ιανουαρίου, ούτε και ότι μια αγωνιστική σπάζεται σε τέσσερα κομμάτια ελέω τηλεοπτικών μεταδόσεων, ο υφιστάμενος σχεδιασμός μηδενίζει και το στοίχειο της έκπληξης καθώς οι μικρές ομάδες δεν έχουν την ευκαιρία να βρουν τον μεγάλο αντίπαλό τους κουρασμένο, μήπως και τον πλήρουν. Εάν σε όλα αυτά, προσθέσεις και τις διαχρονικές παθογένειες του ποδοσφαίρου μας, διατηπίες, κακοί αγωνιστικοί χώροι και πλέον τα άδεια γήπεδα, όλα συνιστούν ότι πλέον το πρωτάθλημά μας είναι της πλάκας.

Κατόπιν εορτής, όπως πάντα...

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΛΟΓΙΑΗ**

Θορυβήθηκαν, λένε οι πληροφορίες, στην ΚΟΠ, από τις αντιδράσεις, πολύ πιθανόν και από το βαθμό δυσκολίας να βρουν διαθέσιμες ημερομηνίες για ορισμό αγώνων και προωθούν προς τα σωματεία θέμα αναθεώρησης της πρόνοιας της προκήρυξης περί αναβολής αγώνων. Πάλι καλά θα μπορούσε να πει κάποιος και κάλλιο αργά παρά ποτέ. Γιατί πολλές αναβολές αγώνων είχαμε και τα προηγούμενα χρόνια, γιατί το φαινόμενο να διεξάγονται αγώνες του πρώτου γύρου μετά τους αντίστοιχους του δεύτερου γύρου δεν θα είναι μόνο φετινό, γιατί και φέτος θα ψάχνουμε να βρούμε ποιοι παίκτες έχουν δικαίωμα να αγωνιστούν σε παιγνίδια της προεμιέρας τα οποία διεξάγονται μήνες μετά!

Γιατί μας εκπλήσσει όμως το σκηνικό και κυρίως το γιατί τρέχουμε τώρα να διορθώσουμε την κατάσταση; Πολλές σημαντικές αποφάσεις έχουν παρθεί τα τελευταία χρόνια, χωρίς την απαραίτητη προεργασία και μελέτη. Όπως και πολλές αποφάσεις σε σημαντικά θέματα, έχουν παρθεί εκ των υστέρων και αφού βιώσαμε τις συνέπειες της... ανοργάνωσής μας. Για να προστεθεί, να αφαιρεθεί ή να διαφοροποιηθεί μια πρόνοια της προκήρυξης, απαιτείται η έγκριση της γενικής συνέλευσης των σωματείων της ΚΟΠ. Κάποια από τα σωματεία που αντιδρούν τα τελευταία χρόνια στις αναβολές ή και σε άλλα σημαντικά θέματα, αλλιώς αξιολόγησαν και διαφορετικά συμπεριφέρθηκαν σε συνελεύσεις και ψηφοφορίες για σημαντικές αποφάσεις. Κυρίως, γιατί προεργασία πριν τη λήψη σημαντικών αποφάσεων σπάνια γίνεται, γιατί πολλές φορές (αν όχι πάντα) το κριτήριο για την έγκριση ή και απόρριψη κάποιων προτάσεων και εισηγήσεων έχει να κάνει μόνο με σωματειακά συμφέροντα, γιατί τις πλείστες φορές, σωστός προγραμματισμός δεν υπάρχει, παρά μόνο διάθεση για πρόσκαιρες λύσεις, τύπου περνάμε τώρα και για το αύριο βλέπουμε.

Ακόμη και στο μέγα ζήτημα της bias στα γήπεδα, ακόμη και στο τεράστιο θέμα του μέτρου της κάρτας φιλάθλου, αν πριν καταλάβει η πολιτεία στη σχετική νομοθεσία και στο συγκεκριμένο μέτρο, τα σωματεία είχαν διάθεση να ασχοληθούν να βοηθήσουν και να παραμερίσουν πρόσκαιρα συμφέροντά τους, ίσως να μην φθάναμε καν στη συζήτηση ενός τέτοιου μέτρου...

Θέμα νοοτροπίας, κουλτούρας ή ποιότητας και ικανοτήτων ατόμων σε καιρία πόστα. Μάλλον συνδυασμός των πιο πάνω...

ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑ

Αξιο απορίας

Αξιο απορίας σε σχέση με την πρώτη θητεία Παντελή στην προεδρία της Ανόρθωσης. Απόφαση δικαστηρίου, το 2012 για οφειλή 340.000 ευρώ, απόφαση δικαστηρίου για ετήσιες δόσεις από μέρους του κυρίου Παντελή ύψους 38.000 ευρώ, διακανονισμό στον οποίο ο πρώην πρόεδρος δεν ανταποκρίθηκε. Και όμως, τέσσερα περίπου χρόνια μετά, κάποιοι ξανάνοιξαν την πόρτα στον κύριο Παντελή, του ξανάδωσαν τα... κλειδιά της διοίκησης και πανηγύριζαν μάλιστα, τότε, για την επιστροφή του.

* * * * *

Εθνική ανδρών

Εκτός συγκλονιστικού απρόοπτου πάει και αυτός ο σχεδιασμός για την εθνική μας. Μένει ανεκπλήρωτος ένας ακόμη στόχος για διάκριση σε μία ακόμη προκριματική διοργάνωση. Στα θετικά η προώθηση κάποιων νεαρών, καλές και αναμενόμενες οι δυο νίκες κόντρα στο Σαν Μαρίνο, απ' εκεί και πέρα όμως μία από τα ίδια και εντυπώσεις μόνο. Και η δήλωση του Μπεν Σιμόν πως κάποτε θα έρθουν και τα μεγάλα αποτελέσματα, δεν θα πρέπει να μας αρκεί, γιατί όσο μας αρκεί τόσο θα αργεί το βήμα παραπάνω.

* * * * *

Τάμαρι

Κάθε δημοσίευμα ή η όποια δημοσίευση σχετίζεται με τον Ιορδανό σταρ, πουλά σαν τρελή καθότι το ενδιαφέρον των Αποελιστών και όχι μόνο προς το πρόσωγ;ο του, διατηρείται σε υψηλά επίπεδα. Σκέψου κιόλας όταν πλησιάσει η ώρα για τη μεταγραφή του, εκεί να δεις χρυσές δουλείες που θα κάνουν τα μνία.

* * * * *

Προς το παρόν κυνηγάει

Αποχώρησε ο Σοφρώνης από τον πάγκο του Απόλλωνα και πλέον έχει υπό-λικο χρόνο ν' ασχοληθεί με το αγαπημένο του χόμπι που δεν είναι άλλο από το κυνήγι. Οι πληροφορίες όμως που τον φέρουν ως αντικαταστάτη του Μπεν Σιμόν στον πάγκο της εθνικής μας ομάδας, δεν νομίζω να τον εννοχλούν. Και ας αφήσει το όπλο του στην άκρη.

* * * * *

Λάου, λάου...

Το υπονόησε στις δηλώσεις του και αυτό προκύπτει και από όσα λέγονται από Κολόσσι μεριά πως ο Βουκομάνοβιτς δεν έπιασε δουλειά με σκοπό να αλλάξει όσα βρήκε στον Απόλλωνα. Έχει τη

δική του φιλοσοφία και τρόπο προσέγγισης σε κάποια πράγματα, όμως στο γενικότερο πλαίσιο ξεκινά στη βάση που βρήκε από τον προκάτοχό του. Περιμένουμε να συνεχίσουμε να βλέπουμε έναν επιθετικό Απόλλωνα. Εκεί που περιμένουμε να τον δούμε δεν είναι τόσο στην προετοιμασία των αγώνων, όσο στη διαχείρισή του. Εκεί υστερούσε άλλωστε η ομάδα.

* * * * *

Είναι όποιος φωνάξει;

Στην Ανόρθωση προσπάθησαν με όλους τους τρόπους να εξηγήσουν για το άδικο του προγράμματος που τους προέκυπτε μετά την αναβολή του ντέρμπι με τον ΑΠΟΕΛ, αφού χωρίς να ευθύνονται έμπλεξαν στις διατάξεις της προκήρυξης για τους «ευρωπαϊούς». Όταν ανακοινώθηκε το πρόγραμμα, φάνηκε να επιλέγεται από την ΚΟΠ μια μεσοβέζικη λύση, καθώς μήκκε σφήνα στο κενό της ο αγώνας με τον Απόλλωνα και λίγο το πράγμα ισορροπεί. Υπάρχει κανείς που να πιστεύει πως αν δεν έβγαιναν να τα πουν οι «κυανόλευκοι» της Αρμιοχύστου, θα τους έκαναν την οποιαδήποτε διευθέτηση; Είναι δυστυχώς κι αυτή μια από τις παθογένειες του ποδοσφαίρου μας. Ό,τι μένει μακριά από τη δημοσιότητα και δεν προκαλεί θόρυβο πολύ δύσκολα επιλύε-

ται. Έγινε ο ντόρος για τις ανάγκες του «Μακαρείου» λόγω Ομόνοιας, να σου κι ο Υπουργός Δικαιοσύνης να μας ανακοινώνει πως μήκhan σύγχρονες κάμερες που να μπορούν να βοηθήσουν και σε κάτι. Πιστεύετε σοβαρά πως θα έμπαιναν αν δεν υπήρχε η πρόθεση του «τριφυλλιού» να πάει να παίζει εκεί; Ούτε που θα μαθαίναμε πως χρειάζονται αναβάθμιση.

* * * * *

Ο κυπριακός νους

Μόνο ως καραγκιόζικι μπορεί να χαρακτηριστεί το άθρο της προκήρυξης του πρωταθλήματος που επιτρέπει μονομερώς σε μία ομάδα που αγωνίζεται σε ομίλους, ν' αναβάλει τα παιγνίδια εάν οι περιστάσεις το επιτρέπουν κατά τη διάρκεια του πρωταθλήματος. Ο φιλάθλος κόσμος έχει ξεσηκωθεί κατά δικαίων και αδικών. Αίτιοι για την παροιμιώδη αρλούμπα είναι οι παράγοντες των σωματείων που την ψήφισαν. Τέλος πάντων. Όπως πάνε τα πράγματα θα γίνει απάλεψη της διάταξης. Αν οι Γερμανοί, οι Άγγλοι , οι Ιταλοί και οι Ισπανοί που έχουν τόσους εκπρόσωπους στην Ευρώπη σκεφτόντουσαν με τον κυπριακόν νουν - το «ν» στο τέλος είναι απαραίτητο - δεν θα κατάφερναν ποτέ να τελειώσουν ένα πρωτάθλημα!

Μεταβολές εβδομάδας

Χ.Α.Κ.
-2,4%

Χ.Α.
-1,42%

1,58%

0,87%

3,63%

2,34%

1,01%

ΔΙΕΘΝΗ
Η Apple δεν
ενθουσίασε
τους ασιάτες
καταναλωτές
Σελ. 10

Πετρέλαιο

-2,46%

€/ \$

0,39%

ΔΙΑΒΑΣΤΕ

ΠΟΙΟΙ ΘΑ ΠΛΗΓΟΥΝ

Ανησυχία επιχειρηματιών από το «no-deal» Brexit

Ανησυχία επικρατεί στον επιχειρηματικό κόσμο αναφορικά με το μέλλον των εμπορικών σχέσεων με το Ηνωμένο Βασίλειο και κυρίως από το ενδεχόμενο ενός «no-deal» Brexit. Το Ηνωμένο Βασίλειο αποτελεί τον πλέον σημαντικό εμπορικό εταίρο της Κύπρου στον τομέα των υπηρεσιών. **Σελ. 6**

ΕΛΛΑΔΑ

Μέτρα για να «ανθίσει» πάλι η αγορά ακινήτων

Μεγάλες προσδοκίες «τρέφουν» οι φορείς της αγοράς ακινήτων στην Ελλάδα από την πρόθεση της κυβέρνησης να προωθήσει μέτρα φορολογικής ελάφρυνσης και τόνωσης των επενδύσεων. Η μείωση του ΕΝΦΙΑ έδρασε θετικά στην ψυχολογία των νοικοκυριών και ήδη προωθούνται πέντε νέα μέτρα. **Σελ. 12**

Απόδοση δεκαετών ομολόγων		
	Απόδοση	Εβδομαδιαία αλλαγή
Κύπρος	0,42%	0,03%
Γερμανία	-0,52%	0,08%
Γαλλία	-0,24%	0,06%
Ιταλία	0,86%	0,08%
Ισπανία	0,22%	0,01%
Ιρλανδία	0,02%	0,04%
Ελλάδα	1,52%	-0,03%
Ην. Βασίλειο	0,67%	0,08%

Βαθμολογία από οίκους αξιολόγησης		
Οίκος Αξιολόγησης	Μακρο-πρόθεσμο Χρέος	Βραχυ-πρόθεσμο Χρέος
DBRS	BBB (low)	R-2 (middle)
Fitch	BBB-	F3
Moody's	Ba2	NP
S&P	BBB-	A-3

Δάνεια 4,2 δισ. για 550 επενδύσεις

Από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων από το 1981 μέχρι σήμερα – Έρχονται άλλα 330 εκατ.

Δάνεια ύψους 4,2 δισ. ευρώ έχει δώσει από το 1981 μέχρι σήμερα η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ). Ποσό πολύ σημαντικό για την Κύπρο. Έως όμως το 2020, αναμένεται να φέρει στην Κύπρο άλλα 350 εκατ. ευρώ.

Βάσει των στοιχείων, αναμένεται η χρηματοδότηση από την ΕΤΕπ ύψους περίπου 100 εκατ. ευρώ για δημιουργία των υποδομών για την έλευσή του φυσικού αερίου στην Κύπρο, γνωστό και ως έργο της ΔΕΦΑ (Cyprus

Gas2EU). Επίσης, μέχρι να ολοκληρωθεί το 2020, θα έρθουν χρηματοδοτήσεις 200 – 230 εκατ. ευρώ για την Κύπρο, που θα απορροφηθούν από τον δημόσιο και ιδιωτικό τομέα. Οι χρηματοδοτήσεις επικεντρώνονται σε

τομείς όπως ενέργεια 18%, ύδρευση και αποχέτευση 16%, δάνεια για Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις (ΜΜΕ) και Εταιρείες Μεσασίας Κεφαλαιοποίησης 29%, υγεία και εκπαίδευση 14%, σύνθετες υποδομές 12%, μεταφορές 6%,

αστικές υποδομές 3%, υπηρεσίες 2%. Οι επενδύσεις στην Κύπρο μέσω της ΕΤΕπ αριθμούν τις 550. Χαρακτηριστικά, 500 επενδύσεις έχουν γίνει στον ιδιωτικό τομέα, ενώ γύρω στις 50 έχουν δοθεί για το δημόσιο. **Σελ. 5**

Δυναμικά στην ηλεκτροκίνηση οι αυτοκινητοβιομηχανίες

Χρειάστηκε μόνον μία δεκαετία να πεισθούν οι παραδοσιακές αυτοκινητοβιομηχανίες ότι το ηλεκτρικό όχημα είναι κάτι πολύ παραπάνω από ένα καινούργιο προϊόν, στο οποίο δίνουν ελάχιστη προσοχή απλώς και μόνον δίκην πειραματισμού. Σήμερα, υπό το βάρος της κλιματικής αλλαγής και των συνεπειών της, του απόηχου του μείζονος σκανδάλου ντίζελογκέϊτ, αλλά και των σαφώς αυστηρότερων ορίων για τις εκπομπές ρύπων στην Ε.Ε. και αλλού, η ηλεκτροκίνηση έρχεται δυναμικά στο προσκήνιο. **Σελ. 11**

Κυκλοφορική ανάσα το 2023 στη Λευκωσία με περιμετρικό

Θα στοιχίσει 62 εκατ. ευρώ

Λύση στο κυκλοφοριακό χάος σε διάφορες περιοχές της Λευκωσίας αναμένεται να δώσει ο περιμετρικός δρόμος. Η α' φάση του έργου αναμένεται να ολοκληρωθεί το 2023. Το έργο έχει προϋπολογισμό 62 εκατ. ευρώ. Εκτιμάται ότι με την ολοκλήρωσή του θα μειώσει αισθητά τον ημερήσιο όγκο οχημάτων σε διάφορες οδικές αρτηρίες. **Σελ. 4**

Αύξηση θέσεων για Αθήνα και μείωση ναύλων

Από το καλοκαίρι του 2020

Εντατικές προσπάθειες καταβάλλονται για αύξηση των αεροπορικών θέσεων κυρίως για Αθήνα, γεγονός που αναμένεται να φέρει και κάποια ισορροπία στις τιμές των εισιτηρίων. Αυτό θα γίνει το 2020 καθώς ορισμένες εταιρείες προτίθενται να αυξήσουν τις πτήσεις. Την ίδια ώρα το υπ. Μεταφορών βρίσκεται σε διαβουλεύσεις για προσέλκυση και άλλων αεροπορικών εταιρειών. **Σελ. 6**

ΑΝΑΛΥΣΗ / Του FLORIAN HENSE*

Η ΕΚΤ θα πράξει ό,τι χρειαστεί για να πετύχει τον στόχο του πληθωρισμού

Η ΕΚΤ χαλαρώνει τη νομισματική της πολιτική ελαφρώς λιγότερο απ' ό,τι περίμεναν πολλοί αναλυτές. Ωστόσο, η ΕΚΤ τόνισε με ακόμη μεγαλύτερη έμφαση απ' όσο αναμενόταν ότι θα διατηρήσει την επιθετική της στάση για όσο χρειαστεί ώστε να μετακινήσει τον πληθωρισμό πιο κοντά στον de facto στόχο του 1,8%-1,9%. Παρά ορισμένες εκπλήξεις στις λεπτομέρειες, η χθεσινή δέσμη μέτρων είναι σύμφωνη με τις προσδοκίες.

Εξαιρώντας ένα σημαντικό τμήμα των καταθέσεων των τραπεζών από τα αρνητικά επιτόκια δανεισμού και καθιστώντας τα μακροπρόθεσμα δάνεια προς τις τράπεζες ακόμη πιο γενναιοδωρά, η ΕΚΤ περιορίζει το κόστος των αρνητικών επιτοκίων δανεισμού στον ισολογισμό των τραπεζών

και συνεπώς ενισχύει την ικανότητά τους να μεταδώσουν στην πραγματική οικονομία τα μέτρα ενίσχυσης της οικονομίας.

Στη συνέντευξη Τύπου ο Μάριο Ντράγκι είπε ότι τρεις βασικοί παράγοντες καθόρισαν την απόφαση της ΕΚΤ: Πρώτον, η πιο παρατεταμένη περίοδος επιβράδυνσης της οικονομίας της Ευρωζώνης.

Δεύτερον, η επιμονή απειλών που είναι πιθανό να οδηγήσουν σε χαμηλότερη ανάπτυξη και πληθωρισμό από αυτόν που προβλέπει η ΕΚΤ. Τρίτον, η αρνητική αναθεώρηση της πρόβλεψης για τον πληθωρισμό. Επιπλέον, ο Ντράγκι τόνισε ότι το βασικό σενάριο στο οποίο βασίζονται οι προβλέψεις της ΕΚΤ είναι σχετικά ευνοϊκό, καθώς δεν περιλαμβάνει την κλιμάκωση του εμπορικού

Το βασικό σενάριο της ΕΚΤ είναι σχετικά ευνοϊκό, καθώς δεν περιλαμβάνει την κλιμάκωση του εμπορικού πολέμου.

πολέμου που έχει σημειωθεί από τον Αύγουστο και την πρόσφατη κλιμάκωση της απειλής για άτακτο Brexit.

Θα κάνει το πακέτο Ντράγκι τη διαφορά; Πιθανότατα όχι. Η επίπτωση της νέας χαλάρωσης σε επιχειρήσεις και σε νοικοκυριά πιθανώς θα είναι πολύ μικρή. Παρ' όλα αυτά, η περαιτέρω χαλάρωση της νομισματικής πολι-

τικής ενδέχεται να αποτρέψει την εκδήλωση ορισμένων απειλών.

Πρώτον, η ΕΚΤ μπορεί να προβάλει αναταραχή στις αγορές που δυνητικά θα μπορούσε να ενισχύσει την επιβράδυνση της οικονομίας που προκαλούν ο εμπορικός πόλεμος, το Brexit και η επιβράδυνση της κινεζικής οικονομίας.

Δεύτερον, μειώνοντας ακόμη περισσότερο το κόστος δανεισμού διευκολύνει τις κυβερνήσεις να χρηματοδοτήσουν μια μέτρια αύξηση δαπανών και τις παρακινεί, πρωτίστως τη γερμανική, που έχουν το δημοσιονομικό περιθώριο να το εκμεταλλευθούν. Συγκριτικά με τις προηγούμενες αγορές ομολόγων της τάξεως των 60 δισ. τον μήνα ή και 80 δισ. τον μήνα, το νέο πρόγραμμα αγο-

ράς ομολόγων της ΕΚΤ –με ανοιχτή ημερομηνία λήξης– φαντάζει μετρίου μεγέθους. Ο Ντράγκι κατέστησε σαφές πως η ΕΚΤ με τον ίδιο στο τιμόνι θα πράξει ό,τι χρειαστεί ώστε να αυξήσει τον πληθωρισμό προς τον στόχο της ΕΚΤ.

Αν και η δημοσιονομική πολιτική είναι πιο αποτελεσματική από τη νομισματική, το να περιμένει κανείς ένα μεγάλο δημοσιονομικό πακέτο θα ήταν σαν να περιμένει τον Γκοντό. Η περαιτέρω χαλάρωση της ΕΚΤ θα μπορούσε να έχει αξιοσημείωτες παρενέργειες. Ωστόσο, η απραξία ενόψει σημαντικής επιβράδυνσης της οικονομίας επίσης ενέχει ρίσκο.

* Ο κ. Florian Hense είναι οικονομολόγος της Berenberg Bank.

ΑΠΟΨΗ Του ΜΑΝΟΥ ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ*

Το παγάκι στο ποτήρι και η κλιματική αλλαγή

Του ΘΟΔΩΡΗ ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

Πριν από λίγο καιρό, μέσα στο κατακαλόκαιρο, όταν μαθαίναμε στις ειδήσεις για τον πρωτοφανή ρυθμό με τον οποίο οι πάγοι της Γροιλανδίας λιώνουν, ένας αναγνώστης μου έστειλε άρθρο κυρίου ο οποίος, για να μη σας τα πολυλογώ, αμφισβητούσε το αν και κατά πόσον το λιώσιμο των πάγων αποτελεί πρόβλημα. Το επιχείρημα του κυρίου ήταν (και σας προτείνω να κάθεστε καθώς τα διαβάζετε αυτά) ότι το νερό έχει τον ίδιο όγκο είτε ως στερεό είτε ως υγρό, οπότε όπως το παγάκι που λιώνει στο ποτήρι δεν αυξάνει τη στάθμη

Κουίζ: Πόσα παγάκια (για ούισκι, βότκα, αναψυκτικό κ.λπ.) «βγαίνουν» από αυτό το δύσμορφο, είναι αλήθεια, παγόβουνο;

του νερού, έτσι και οι πάγοι της Αρκτικής κι αν λιώσουν, δεν θα ανεβάσουν καθόλου τη στάθμη της θάλασσας. Αυτό ήταν το επιχείρημα. Και στη συνέχεια ο κύριος επιβεβαίωνε τους αναγνώστες του πως όλη η ιστορία περί «κλιματικής αλλαγής» είναι μια συνωμοσία του λόμπι των εταιρειών ανανεώσιμων πηγών ενέργειας για να βγάλουν λεφτά. Α, και της Κίνας, που «έχει πολλές σπάνιες γαίες» από τις οποίες «φτιάχνονται οι ανεμογεννήτριες». «Τι έχετε να πείτε γι' αυτά», ρώτούσε ο υπερδεδεμένος αναγνώστης. Λοιπόν:

Ο διάλογος για την κλιματική αλλαγή γίνεται όπως γίνεται και οποιοσδήποτε άλλος δύσκολος διάλογος. Τα σοβαρά και τα τεκμηριωμένα στοιχεία και επιχειρήματα είναι περίπλοκα, έτσι οι φωνές που ακούγονται δυσανάλογα πολύ είναι συνήθως οι φωνές των φανατικών, που έχουν πάντα ένα λανθασμένο αλλά απλόικό και κατανοητό μήνυμα. Δυστυχώς, οι πρόθυμοι παραλήπτες τέτοιων μηνυμάτων είναι πάρα πολλοί. Στη χώρα μας, περίπου 94% των παιδιών τελειώνουν το γυμνάσιο και άρα έχουν ακούσει μερικά βασικά πράγματα για τη φυσική και

τη γεωγραφία, και σχεδόν όλα έχουν κάνει έστω και μία βουτιά στη θάλασσα, οπότε θα περίμενε κανείς όλοι μας να έχουμε κάπου αποθηκευμένη τη γνώση για να καταλαβαίνουμε αυτόματα γιατί το επιχείρημα με το παγάκι είναι αστείο με τουλάχιστον δύο τρόπους. Ο αναγνώστης που ήξερε να ανοίξει τον υπολογιστή του ή το κινητό του και να μου γράφει ένα ηλεκτρονικό μήνυμα, ας πούμε, θα έπρεπε να θυμάται ότι το νερό των πάγων και το νερό της θάλασσας δεν έχουν την ίδια πυκνότητα, αλλά, κυρίως, θα έπρεπε να έχει μια εικόνα στο μυαλό του για τα βασικά χαρακτηριστικά του κόσμου μας, όπως για παράδειγμα το ότι οι περισσότεροι πάγοι στον αρκτικό κύκλο, το 99,5% των πάγων στον κόσμο, δεν επιπλέουν στο νερό, αλλά βρίσκονται πάνω στην ξηρά.

Οι αρνητές της κλιματικής αλλαγής χρησιμοποιούν τέτοια κρουαλέα επιχειρήματα, χρησιμοποιούν σκοτεινούς φανταστικούς «κακούς», χρησιμοποιούν και μυστηριώδεις όρους ποντάροντας στο ότι ο παραλήπτης του μηνύματος δεν θα ξέρει περί τίνος πρόκειται (γούαου, σπάνιες γαίες, ώστε γι' αυτό γίνονται όλα, για τις ανεμογεννήτριες λέει ο άλλος, διαβάζοντας το άρθρο σε ένα κινητό τίγκα στις σπάνιες γαίες). Και, βέβαια, χρησιμοποιούν και πραγματικά στοιχεία με στρεβλό τρόπο, σαν τη διαρκή επίκληση του γνωστού γεγονότος ότι η υπερθέρμανση του πλανήτη δεν είναι πρωτοφανές φαινόμενο, ότι έχει συμβεί πολλές φορές στο παρελθόν και ότι μάλιστα σε κάποιες από τις προηγούμενες η μέση θερμοκρασία του πλανήτη ήταν πολύ υψηλότερη από ό,τι είναι σήμερα. Το ότι εκείνες τις εποχές δεν υπήρχε ανθρώπινο είδος και ότι σε εκείνες τις συνθήκες θα ήταν αδύνατο για έναν ανθρώπινο πολιτισμό παρόμοιο με αυτόν που έχουμε γνωρίσει σε οποιοδήποτε σημείο των τελευταίων 10.000 χρόνων να υπάρξει, δεν το αναφέρουν.

Είναι βεβαίως προφανές ότι τελικός στόχος των επαγγελματιών αρνητών της κλιματικής αλλαγής δεν είναι τόσο τα επιχειρήματα αυτά καθαυτά ή η υπεράσπιση μιας αλήθειας, αλλά ο θόρυβος. Η δημιουργία της εντύπωσης ότι «υπάρχει και άλλη άποψη», ότι «δεν είναι ακριβώς έτσι τα πράγματα». Γνωστά, παλιά κόλπα αυτά, η βιομηχανία του καπνού τα χρησιμοποιούσε υποδειγματικά από τη δεκαετία του '50. Σ'την εποχή μας, θα περίμενε κάποιος οι κοινωνίες και οι πολίτες ξεχωριστά να έχουν αναπτύξει μια άμυνα απέναντι σε τέτοιες πρακτικές. Ή, έστω, όποιος ξέρει να στέλνει ένα email να έχει μάθει και τι είναι οι παγετώνες.

Χώρα χωρίς πλαστικό θέλουν να καταστεί η Κύπρος

Σε εξέλιξη βρίσκεται η εκστρατεία που στόχο έχει να μετατραπεί η Κύπρος σε χώρα χωρίς πλαστικό. Η εκστρατεία υποστηρίζεται από την τουριστική βιομηχανία και τις τοπικές αρχές και στοχεύει στην μείωση του πλαστικού μιας χρήσης στις παραλιακές περιοχές ξεκινώντας από την Αγία Νάπα, τον Πρωταρά και την ευρύτερη περιοχή της Αμμοχώστου.

«Διατηρείτε την αμμουδιά και τη θάλασσα μας χωρίς πλαστικό» (Keep Our Sand and Sea Plastic Free), η πρωτοβουλία αυτή προβάλλει την σχέση μεταξύ των πλαστικών μιας χρήσης (κυρίως από τα ξενοδοχεία, τα εστιατόρια, τα μπαρ και τις καφετέριες) με τις παραλίες και την ρύπανση της Μεσογείου.

Η εκστρατεία σχεδιάστηκε και υλοποιείται από το TUI Care Foundation, το Travel Foundation και τον Κυπριακό Σύνδεσμο Αειφόρου Τουρισμού (CSTI). Υποστηρίζεται από τους δημάρχους της Αγίας Νάπας, του Παραλιμνιού, της Δερύνειας και της Σωτήρας όπως επίσης το Σύνδεσμο Ταξιδιωτικών Πρακτόρων Κύπρου (ACTA), τον Παγκύπριο Σύν-

δεσμο Ξενοδόχων (ΠΑΣΥΞΕ) και το Πανεπιστήμιο Λευκωσίας.

Σχεδόν το 80% των σκουπιδιών που συλλέγονται από τις παραλίες της Κύπρου είναι πλαστικά απορρίμματα και σύμφωνα με το Παγκόσμιο Ταμείο Άγριας Ζωής (WWF) υπολογίζεται ότι σε περιόδους τουριστικής αιχμής στην Μεσόγειο αυξάνονται κατά 40% τα θαλάσσια απορρίμματα. Τα απορρίμματα αυτά δεν είναι βιοδιασπώμενα και παραμένουν στο περιβάλλον για εκατοντάδες χρόνια. Εάν δεν αλλάξει κάτι, εκτιμάται ότι μέχρι το 2050 θα υπάρχουν περισσότερα πλαστικά παρά ψάρια στους ωκεανούς.

Η τουριστική βιομηχανία προβληματίζεται όλο και περισσότερο με τη ρύπανση από το πλαστικό, αναγνωρίζοντας ότι είναι μια από τους σημαντικότερους παραγωγούς πλαστικών αποβλήτων μιας χρήσης. Η εκστρατεία αυτή θα στηρίξει τα ξενοδοχεία, μπαρς και εστιατόρια μέσω εκπαίδευσης και καθοδήγησης να εξεγύρουν εναλλακτικές λύσεις στη χρήση πλαστικών προϊόντων όπως καλαμάκια, κυπελάκια, μαχαι-

Σχεδόν το 80% των σκουπιδιών που συλλέγονται από τις παραλίες της Κύπρου είναι πλαστικά απορρίμματα.

ροπήρουνα, μπουκάλια, σακούλες και δοχεία μεταφοράς φαγητού. Η εκστρατεία αυτή στοχεύει επίσης στην ενημέρωση και ευαισθητοποίηση για το θέμα των πλαστικών μιας χρήσης των τουριστών, των κατοίκων των περιοχών αυτών και των μαθητών – μέσω δραστηριοτήτων όπως καθαρισμούς παραλιών, διαγωνισμούς, σχολικές δραστηριότητες και εκδηλώσεις για το κοινό.

Σε δηλώσεις ο δήμαρχος Παραλιμνίου Θεόδωρος Πυρίλλης, ανέφερε: «Είμαι περήφανος που οι Δήμοι της περιοχής Αμμοχώστου είναι πρωτοπόροι σε αυτήν την προσπάθεια. Έχουμε από τις πιο ωραίες παραλίες του νησιού και το θαλάσσιο περιβάλλον είναι κομμάτι της ταυτότητας μας. Μαζί μπορούμε να κάνουμε την αλλαγή. Αναγνωρίζονται πλέον οι δυσμενείς επιπτώσεις στη θάλασσα

ζωή από τα πλαστικά μιας χρήσης. Ας είμαστε πρωτοπόροι στην προσπάθειά μας να απαλλαγεί η περιοχή μας από την ρύπανση των πλαστικών μιας χρήσης». Εξάλλου, ο Φίλιππος Δρουσιώτης, Πρόεδρος του CSTI, σε δηλώσεις ανέφερε:

«Ήδη έχουμε μεγάλη υποστήριξη από ξενοδοχεία, μπαρς, εστιατόρια και τοπικές επιχειρήσεις που θέλουν να είναι πρωτεργάτες της προσπάθειας αυτής και να κάνουν το βήμα της αλλαγής στην Κύπρο. Ανταποκρινόμενοι στις προσδοκίες των πελατών τους-τόσο ντόπιων όσο και ξένων- οι οποίοι άρχισαν να αμφισβητούν την αναγκαιότητα της χρήσης πλαστικών οι επιχειρήσεις καλούνται να δώσουν λύσεις. Η εκστρατεία αυτή θα προσφέρει εκπαιδευτικά σεμινάρια και συμβουλές στις επιχειρήσεις και συμβουλές στους κατοίκους της περιοχής και τους επισκέπτες για το πώς μπορούν να συμβάλουν σε αυτήν την προσπάθεια, όπως με εκστρατείες καθαριότητας παραλιών και δραστηριότητες ενημέρωσης.

Ο Frank Oostdam, Μέλος του Δι-

οικητικού Συμβουλίου της TUI Care Foundation, δήλωσε: «Το έργο είναι μια συλλογική προσπάθεια που φέρνει κοντά τις επιχειρήσεις, την κυβέρνηση, τους ΜΚΟ και τους πολίτες στον αγώνα για τη μείωση της χρήσης των πλαστικών μιας χρήσης. Είναι μια ευκαιρία για την τουριστική βιομηχανία να ηγηθεί της προσπάθειας της μείωσης, της επαναχρησιμοποίησης και της ανακύκλωσης των πλαστικών, ενθαρρύνοντας την μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος του καθενός από εμάς και προστατεύοντας τις όμορφες ακτογραμμές.»

Αυτή την στιγμή η πρωτοβουλία συγκεντρώνει το ενδιαφέρον και την υποστήριξη των ενδιαφερόμενων μερών για να διαμορφωθεί μια εκστρατεία που θα ξεκινήσει τον Νοέμβριο του 2019. Η αποστολή είναι ξεκάθαρη: «Διατήρησε την αμμουδιά και τη θάλασσά μας χωρίς πλαστικό»-(Keep Our Sand and Sea Plastic Free).

Για περισσότερες πληροφορίες πώς να υποστηρίξετε της εκστρατεία επισκεφτείτε την ιστοσελίδα: Sandseaplasticfree.org/signup.

ΔΗΚΤΗΣ

diktis@kathimerini.com.cy

Άντε να δούμε πότε θα αρχίσουν να στέλνονται όλα τα χαρτιά που βρίσκονται στις Επιτροπές μέσω email στους ενδιαφερόμενους. Μπαίνει 2020 σε λίγο.

Χρεώνει και η Τρ. Κύπρου

Περίμεναν τις αποφάσεις Ντράγκι για να ανακοινώσουν τις χρεώσεις πάνω στις μεγάλες καταθέσεις η Τράπεζα Κύπρου. Επικοινωνιακά, πολύ καλύτερη κατάσταση από αυτή της Ελληνικής που ανακοίνωσε ότι θα αρχίσει να χρεώνει τους μεγάλους καταθέτες. Δήλωση από Τράπεζα Κύπρου. «Δεν υπάρχει άμεσος σχεδιασμός ή κάποια απόφαση. Ωστόσο, η γενικότερη εικόνα όπως αυτή διαμορφώνεται διεθνώς, καταδεικνύει πως είμαστε σε μια εποχή μακροπρόθεσμα χαμηλών επιτοκίων και πως, τόσο οι τράπεζες όσο και οι πελάτες τους, θα πρέπει να προσαρμόσουν τα πλάνα τους για το μέλλον. Αυτή είναι η εικόνα, όχι της κυπριακής, αλλά της παγκόσμιας οικονομίας», δήλωσε εκπρόσωπος της Τράπεζας Κύπρου.

● ● ● ●

Λαμβάνουμε ΦΠΑ

Την καλύτερη επίδοση από όλα τα κράτη – μέλη κατέγραψε η Κύπρος αναφορικά με την είσπραξη του ΦΠΑ, βάσει έρευνας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Λειτουργεί με μεθοδολογία «ράμπος». Για παράδειγμα, τους καλοκαιρινούς μήνες επικεντρώνονται οι εργαζόμενοι του Τμήματος στις παραλιακές επιχειρήσεις. Και μπράβο. Για να μην λέμε μόνο τα αρνητικά.

● ● ● ●

Το εταιρικό τέλος

Την κατάργηση του ετήσιου τέλους ύψους 350 ευρώ που επιβάλλεται στις εταιρείες θα ξαναδεί η Βουλή αυτή την εβδομάδα. Το θέμα συζητείται εδώ και ένα χρόνο. Πάντως περίπου οι μισές εταιρείες επιλέγουν να μην το πληρώνουν. Το

ποσό που έχει εισπραχθεί από το 2011 μέχρι σήμερα ξεπερνά τα 290 εκατομμύρια ευρώ, και σε ετήσια βάση τα 45 εκατομμύρια. Ερώτημα παραμένει από που θα καλυφθεί αυτό το ποσό.

● ● ● ●

Η ΛΕΞΗ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Οίκος Αξιολόγησης

Ο Οίκος Αξιολόγησης αποτελεί εξειδικευμένο οργανισμό ο οποίος αξιολογεί, μετράει άλλων, την πιστοληπτική ικανότητα διαφόρων υφιστάμενων ή υποψήφιων δανειζομένων. Με τον όρο πιστοληπτική ικανότητα αναφερόμαστε στην ικανότητα, αξιοπιστία και φερεγγυότητα των διαφόρων υφιστάμενων ή υποψήφιων δανειζομένων (ατόμων, ιδιωτικών επιχειρήσεων, κρατικών επιχειρήσεων, χωρών και χωρών) βασίζεται στην αξιολόγηση εξειδικευμένων οργανισμών (Οίκος Αξιολόγησης) και παρουσιάζεται με τη μορφή συγκεκριμένης κλίμακας βαθμολόγησης.

Μάριος Χαραλαμπίδης
Καθηγητής Διοίκησης και Οικονομικών
Cyprus Institute of Marketing / The Cyprus Business School

digitalagenda

SUMMIT

POWERED BY

“
ONE OF
THE BIGGEST
TECH GATHERINGS
IN EAST MED
”

TICKETS

digitalagency.com

DANIEL BORTNICK
Founder of
ASOS Ventures

DEBORAH PENNY-ROUTLEDGE
Former Head of
Social Media at IBM,
Digital Trend expert

JOHN HOOLEY
World's leading
Consumer & Shopper
Behaviouralist

ANDREW ECCLES
Award winning
journalist, author
and digital futurist

DAVID CLARK
FBCS, Chief
Technology Officer
The Trust Bridge

SULEYHA SIDDIQUI
Communications
Director, The
Coca-Cola Company

GEORGE NOUNIDIS
National Centre
"Demokritos"
(Tesla Greece)

DANIEL DOMENECH
WikiLeaks
spokesperson
in Germany

HARRIS THEODORIDES
Minister of Finance
of the Republic
of Cyprus

VASSILIOS LAAKODRIS
Minister of Energy,
Commerce,
Industry and Tourism

ANTHONY CLEARY
Chief Executive
Officer of the
(UNIC) and EDEX

CONSTANTINOS CHRISTODIDES
Professor of Physics
and 4th Rector of
University of Cyprus

CLEOPATRA KYRIAKIDES
Founder of the
Mediterranean
Growth Initiative

MARGARITIS STIHMAN
Chief Spokesperson
of the European
Commission

NIKOLAOS ANAGNOSTIS
Interactive Robots and
Media Lab (IRML)

MUNICIPAL NICOSIA THEATRE, OCTOBER 15&16, 2019

SUPPORTERS

Deloitte

PARTNERS

A PROJECT ENDORSED BY

Στις 18 Οκτωβρίου αναμένεται να λήξει η προθεσμία υποβολής προσφορών για την α' φάση του περιμετρικού αυτοκινητόδρομου Λευκωσίας ΑΑ1. Ο δρόμος θα διασχίζει περιμετρικά την Λευκωσία, από την βιομηχανική περιοχή Λακατάμειας προς την βιομηχανική περιοχή Ιδαίου.

Η διακίνηση στις κεντρικές οδικές αρτηρίες της πρωτεύουσας είναι πονοκέφαλος για τους οδηγούς. Εκτιμάται ότι σε ημερήσια βάση οι διελεύσεις οχημάτων κυμαίνονται από 40- 48 χιλιάδες αυτοκίνητα για τους 21 δρόμους οι οποίοι αντιμετωπίζουν το μεγαλύτερο κυκλοφοριακό πρόβλημα.

Εμφραγμα μέχρι το 2023 στη Λευκωσία

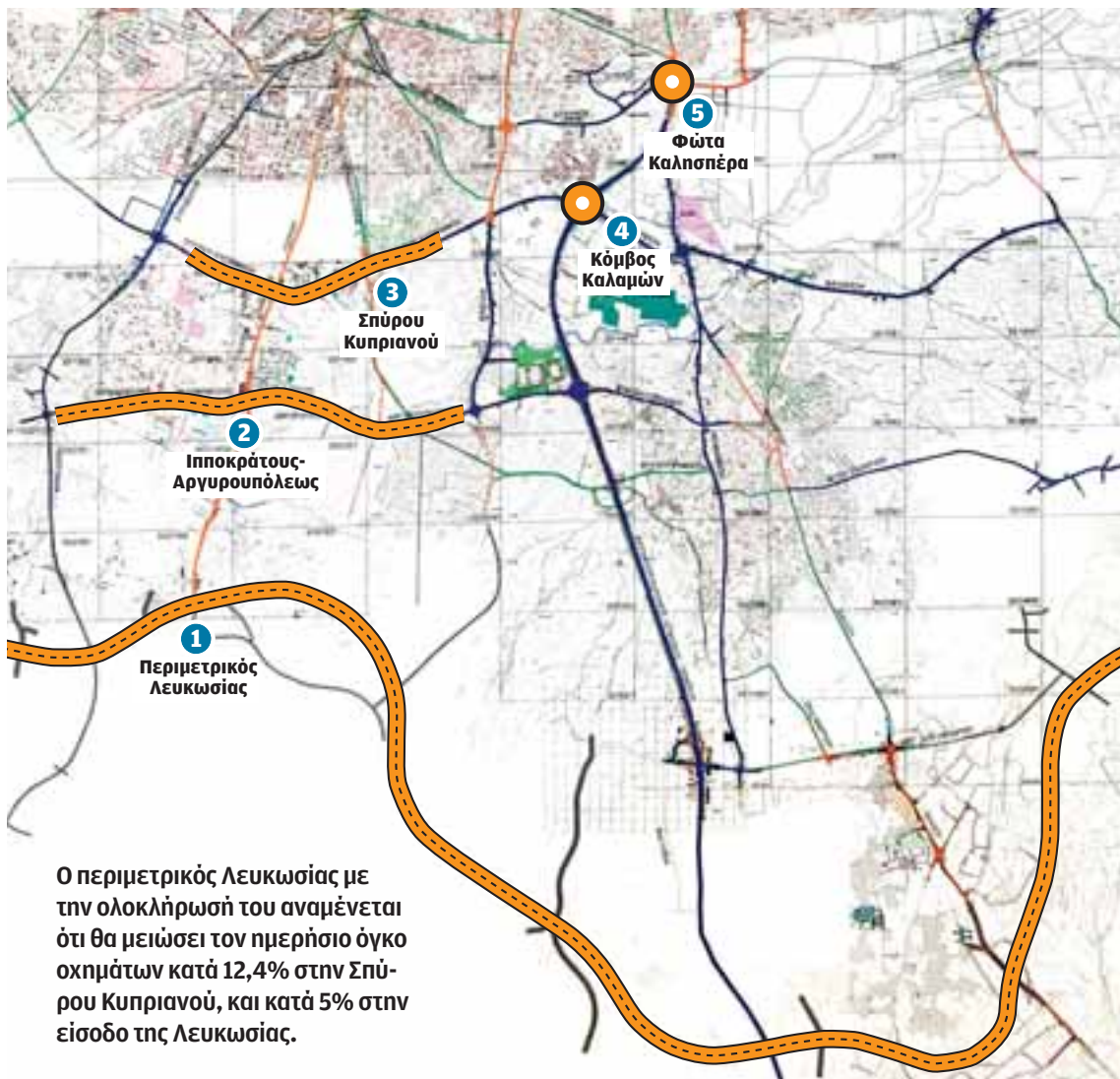
Τον Οκτώβριο εξελίξεις για την α' φάση του περιμετρικού, σειρά παίρνει η λεωφόρος Αργυρουπόλεως - Ιπποκράτους

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ**

Φέτος οι δρόμοι της Λευκωσίας δεν άδειασαν τον Αύγουστο. Το γεγονός ότι ακόμα και μέσα στις καλοκαιρινές διακοπές ήταν έντονη η παρουσία οχημάτων στην πρωτεύουσα, ήταν ενδεικτικό για το τι θα ακολουθούσε μετά το τέλος των καλοκαιρινών αδειών και την επιστροφή στις εργασίες τους. Το κυκλοφοριακό έμφραγμα είναι καθημερινή υπόθεση, και δεν αφορά απλώς τις ώρες αιχμής. Από την μια, το γεγονός ότι σχεδόν παράλληλα συντελούνται αναπτυξιακά έργα στο κέντρο της Λευκωσίας, όπως στην Καλλιπόλεως και στην Στασικράτους, και η απουσία δρόμων που θα μπορούσαν να αποσυμφορήσουν την κατάσταση, και από την άλλη η μη χρήση των δημόσιων μεταφορών, βραχυκυκλώνουν την διακίνηση οχημάτων στους δρόμους. Βάσει τελευταίας ενημέρωσης, οι οδηγοί θα πρέπει να οπλιστούν με υπομονή ούτε λίγο ούτε πολύ μέχρι το 2023, χρονιά κατά την οποία, σύμφωνα τουλάχιστον με τις εξαγγελίες, θα έχουν ολοκληρωθεί τόσο η πρώτη φάση του περιμετρικού Λευκωσίας, όσο και η λεωφόρος Αργυρουπόλεως-Ιπποκράτους.

Ο περιμετρικός Λευκωσίας

Πονεμένη ιστορία ο περιμετρικός Λευκωσίας, έργο το οποίο εκκρεμεί από το 2006. Πηγές αναφέρουν στην «Κ» ότι η ανάπτυξη του έργου πάγωσε λόγω της οικονομικής κρίσης ενώ μόλις το 2015 δόθηκαν οι οδηγίες για να προχωρήσουν οι διαδικασίες. Πάντως, η κατασκευή του δρόμου εκτιμάται ότι είναι και το κλειδί για την αποσυμφόρση της τροχαίας κίνησης στους δρόμους της πρωτεύουσας, αφού μέσω αυτού θα διοχετεύεται η κυκλοφορία από την βιομηχανική περιοχή Ιδαίου μέχρι την βιομηχανική περιοχή Λακατάμειας. Ο δρόμος θα περνά από το Παλαιχώρι και στη συνέχεια θα ενώνεται με τον αυτοκινητόδρομο Τρόδους στο ύψος του Αστρομερίτη. Βάσει σχεδιασμών αναμένεται ότι θα επεκταθεί μέχρι το Γέρι. Μετά από 13 χρόνια, η διαδικασία προσφορών προχώρησε μόλις φέτος και αυτή αφορά την πρώτη φάση του έργου. Οι εργασίες ξεκινούν από την Βιομηχανική Περιοχή Ιδαίου, μέχρι τη διασταύρωση του δρόμου με τη

Ο περιμετρικός Λευκωσίας με την ολοκλήρωσή του αναμένεται ότι θα μειώσει τον ημερήσιο όγκο οχημάτων κατά 12,4% στην Σπύρου Κυπριανού, και κατά 5% στην είσοδο της Λευκωσίας.

Λεωφ. Στροβόλου προς Τσέρι, παρά τη Βιοτεχνική Ζώνη Λακατάμειας. Το τμήμα του δρόμου εμπίπτει στις περιοχές των κοινοτήτων Ιδαίου, Πέρα Χωριού Νήσου, Τσερίου, Λακατάμειας και Στροβόλου και αφορά σε νέα χάραξη αυτοκινητόδρομου τεσσάρων λωρίδων κυκλοφορίας με διαχωριστική νησίδα, κατασκευή τριών ανισόπεδων κόμβων και ενός τερματικού κυκλικού κόμβου, αποκατάσταση των δρόμων του τοπικού δικτύου που επηρεάζονται και κατασκευή νέων υπόγειων και υπέργειων διαβάσεων. Οι εργασίες περιλαμβάνουν κατασκευή συστήματος αποχέτευσης ομβρίων, υπογειοποίηση όλων των εγκαταστάσεων Υπηρεσιών Κοινής Ωφέλειας και παρόχων τηλεπικοινωνιών, εγκατάσταση μοντέρνου οδικού φωτισμού στους κόμβους και σε τμήματα του τοπικού οδικού δικτύου,

φύτευση-τοπιόκτηση, οδική σήμανση και άλλες συναφείς εργασίες. Η εκτιμώμενη αξία του συγκεκριμένου τμήματος ανέρχεται στα 62 εκατ. ευρώ. Σημειώνεται ότι συνολικά ο περιμετρικός δρόμος έχει κόστος 350 εκατομμύρια ευρώ και θα ολοκληρωθεί σε πέντε φάσεις.

Σύμφωνα με τελευταία ενημέρωση, η διαδικασία προσφορών έχει προκηρυχθεί στις 16 Ιουλίου, ενώ η προθεσμία υποβολής προσφορών είναι η 18η Οκτωβρίου. Πρόκειται για έργο ύψους 62 εκατομμυρίων ευρώ, έκτασης 7,5 χιλιομέτρων το οποίο συγχρηματοδοτείται κατά 85% από την ΕΕ. Οι υπολογισμοί του τμήματος Δημοσίων Έργων αλλά και της υπουργού Μεταφορών Βασιλικής Αναστασάδου, κάνουν λόγο για υλοποίησή του μέχρι το 2023. Ο περιμετρικός αναμένεται ότι θα μειώσει τον ημε-

ρήσιο όγκο οχημάτων κατά 12,4% στην Σπύρου Κυπριανού, και κατά 5% στην είσοδο της Λευκωσίας.

Αργυρουπόλεως-Ιπποκράτους

Μετά την α' φάση του περιμετρικού Λευκωσίας, σειρά παίρνει η λεωφόρος Αργυρουπόλεως-Ιπποκράτους η κατασκευή της οποίας αναμένεται ότι θα αποσυμφορήσει την τροχαία κίνηση μεταξύ Στροβόλου και Λακατάμειας. Συγκεκριμένα θα αποφορτίσει την κυκλοφορία στην προβληματική λεωφόρο Σπύρου Κυπριανού, από τα φώτα του Ορφανίδη μέχρι τον κυκλικό κόμβο παρά την υπεραγορά ΜΕΤΡΟ. Συγκεκριμένα θα συνδέει τον κυκλικό κόμβο του ΓΣΠ με τον παρακαμπτήριο Λακατάμειας μέχρι τον δρόμο Παλαιχωρίου. Η τροχαία κίνηση προς τον Στρόβολο θα διοχετεύεται από το σημείο του Θεό-

Αυξήθηκαν οι οδηγοί

Βάσει στοιχείων του τμήματος Δημοσίων Έργων, το μεγαλύτερο πρόβλημα αντιμετωπίζουν 20 δρόμοι της πρωτεύουσας, μεταξύ αυτών η Γρίβα Διγενή, η λεωφόρος Σπύρου Κυπριανού και η Δημοσθένη Σεβέρη. Εκτιμάται δε ότι σε ημερήσια βάση οι διελεύσεις οχημάτων κυμαίνονται από 40- 48 χιλιάδες αυτοκίνητα. Σύμφωνα με στοιχεία του δήμου Λευκωσίας κάθε μέρα εισέρχονται στην πρωτεύουσα 34.000 οχήματα, περίπου 3.300 περισσότερα σε σχέση με το 2015. Μάλιστα στη Λεωφόρο Λεμεσού η ημερήσια κίνηση οχημάτων αυξήθηκε από 47.000 το 2015 σε 50.500 το 2018, στη λεωφόρο Στροβόλου από 38.000 σε 41.000 και στη λεωφόρο Αρκαγγέλου από 28.500 σε 31.400.

κτιστού. Το έργο έχει περιληφθεί στον προϋπολογισμό του Τμήματος Πολεοδομίας για το 2020, ενώ και σε αυτή την περίπτωση χρονοδιάγραμμα υλοποίησης είναι το 2023. Όσον αφορά την πρώην Λεωφόρο Τρόδους νυν Σπύρου Κυπριανού, υπάρχουν μελέτες για αλλαγές, μεταξύ αυτών και παρεμβάσεις στον κυκλικό κόμβο Τσερίου, αλλά και αύξηση των λωρίδων κυκλοφορίας ωστόσο δεν προχωρούν μέχρι στιγμής, και πάλι λόγω της περιόδου της οικονομικής κρίσης.

Χωρίς συντονισμό

Πηγές αναφέρουν στην «Κ» ότι η κυκλοφοριακή απόφραξη είναι παρεπόμενο του κενού των μέσων μαζικής μεταφοράς και της απουσίας κουλτούρας που δεν αναπτύχθηκε ποτέ λόγω των μικρών αποστάσεων αλλά και της οικονομικής ευχέρειας των οδηγών να έχουν τα δικά τους οχήματα.

Ένα ερώτημα που προκύπτει είναι κατά πόσο υπάρχει συντονισμός στα έργα αφού αρκετά είναι σε παράλληλη εξέλιξη και διογκώνουν το κυκλοφοριακό χάος στους δρόμους. Αρκετά από τα έργα αφορούν τον δήμο Λευκωσίας τα οποία

για αρκετά χρόνια, λόγω της οικονομικής κρίσης έμειναν στο περίμενε. Εφόσον πλέον υπάρχουν τα κονδύλια, τα έργα προχωρούν, ωστόσο, η σχεδόν ταυτόχρονη υλοποίησή τους μπλοκάρει την κίνηση στους δρόμους. Χαρακτηριστικό παράδειγμα η Καλλιπόλεως η οποία προκάλεσε κυκλοφοριακό έμφραγμα σε συγκεκριμένα σημεία. Σημειώνεται ότι το τμήμα Δημοσίων Έργων είχε εκφράσει τους ενδοιασμούς του σε σχέση με την μονοδρομηση τόσο της Καλλιπόλεως όσο και της Μακαρίου. Πάντως ο δήμος Λευκωσίας επιμένει στις θέσεις του για την δημιουργία υποδομών μονοδρομησης κύριων αξόνων ενώ προτείνει σειρά άλλων μέτρων τα οποία εκτιμάται ότι θα αποφορτίσουν το μπουτιλιέρασμα στην πρωτεύουσα. Μεταξύ αυτών και η δημιουργία λεωφορειολωρίδων, η αύξηση της συχνότητας και των δρομολογίων των λεωφορείων, η οποία θα πρέπει να αποτελέσει προτεραιότητα κατά τη διαπραγμάτευση των νέων συμβάσεων για τις δημόσιες συγκοινωνίες, η δωρεάν χρήση των δημόσιων μεταφορών για διάστημα ενός ή δύο χρόνων, αλλά και η λειτουργία δικτύου τραμ.

Η λεωφόρος Τσερίου

Ένα άλλο ζήτημα που προκύπτει είναι το κατά πόσο θα μπορούν να προχωρήσουν οι σχεδιασμοί για την ανάπτυξη της λεωφόρου Τσερίου, από την στιγμή που η λεωφόρος Στροβόλου συγκεντρώνει τεράστιο όγκο κυκλοφοριακής κίνησης. Η μελέτη εκπονήθηκε από την εταιρεία Markides Associates αφορά και βασίζεται σε σύγχρονη προσέγγιση για οδικό σχεδιασμό. Πηγές ανέφεραν στην «Κ» ότι τόσο το τμήμα Δημοσίων Έργων όσο και το Τμήμα Πολεοδομίας είχαν εκφράσει έντονες διαφωνίες για το σχέδιο που ετοιμάζεται, προτάσσοντας το επιχείρημα ότι η Τσερίου θεωρείται δρόμος πρωταρχικής σημασίας, και από την άλλη ότι οι αλλαγές που προωθούνται θα εντείνουν το κυκλοφοριακό πρόβλημα στον Στρόβολο. Αυτή την περίοδο ο δήμαρχος Στροβόλου είναι σε διαδικασία διαβούλευσης με όλα τα αρμόδια τμήματα του κράτους, και το επόμενο διάστημα αναμένει την τοποθέτηση του Τμήματος Δημοσίων Έργων.

If you don't use technology to transform your business, will it make you obsolete?

ey.com #BetterQuestions

EY
Building a better working world

■ ■ ■
The better the question. The better the answer. The better the world works.

Δάνεια 4,2 δισ. έχει λάβει από την ΕΤΕπ η Κύπρος

Έχουν γίνει 500 επενδύσεις στον ιδιωτικό τομέα, ενώ γύρω στις 50 έχουν γίνει στο δημόσιο - Αναμένονται άλλα 350 εκατ.

Τον ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Την περασμένη Τρίτη υπογράφηκαν νέα δάνεια ύψους 170 εκατομμυρίων ευρώ, τα οποία θα δοθούν από τον Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, ανεβάζοντας πλέον το ποσό των δοθέντων κονδυλίων προς την Κύπρο από το 1981 μέχρι και σήμερα, στα 4,2 δισεκατομμύρια ευρώ. Και τα 4,2 δισ. ευρώ είναι πολλά για την Κύπρο. Αντιστοιχούν λίγο κάτω από το 20% του συνολικού ΑΕΠ της χώρας, για την ακρίβεια στο 19% εάν υπολογιστεί πως το ΑΕΠ της Κύπρου είναι στα 21 δισ. ευρώ. Έως όμως το 2020, αναμένεται να φέρει η ΕΤΕπ στην Κύπρο άλλα 350 εκατ. ευρώ. Βάσει των στοιχείων, αναμένεται η χρηματοδότηση από την ΕΤΕπ ύψους περίπου 100 εκατ. ευρώ για δημιουργία των υποδομών για την έλωση του φυσικού αερίου στην Κύπρο, γνωστό και ως έργο της ΔΕΦΑ (Cyprus Gas2EU). Επίσης, μέχρι να ολοκληρωθεί το 2020, θα έρθουν χρηματοδοτήσεις 200 – 230 εκατ. ευρώ για την Κύπρο, που θα απορροφηθούν από τον δημόσιο και ιδιωτικό τομέα.

Σύμφωνα με στοιχεία του Υπουργείου Οικονομικών της Κύπρου, οι χρηματοδοτήσεις επικεντρώνονται σε τομείς όπως ενέργεια 18%, ύδρευση και αποχέτευση 16%, δάνεια για Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις (ΜΜΕ) και Εταιρείες Μεσαίας Κεφαλοποίησης 29%, υγεία και εκπαίδευση 14%, σύνθετες υποδομές 12%, μεταφορές 6%, αστικές υποδομές 3%, υπηρεσίες 2%.

Οι επενδύσεις στην Κύπρο μέσω της ΕΤΕπ αριθμούν τις 550. Χαρακτηριστικά, 500 επενδύσεις έχουν γίνει στον ιδιωτικό τομέα, ενώ γύρω στις 50 έχουν δοθεί για το δημόσιο. Μέσω της ΕΤΕπ όμως έχουν δοθεί αρκετά εκατομμύρια στις κυπριακές τράπεζες, οι οποίες με τη σειρά τους έχουν προχωρήσει στη χρηματο-

Από το 2014 μέχρι και το 2019, η χρηματοδότηση από την ΕΤΕπ κορυφώθηκε και έφτασε τα 1,5 δισ. ευρώ.

δοτήση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, τομέας ο οποίος έχει και τις περισσότερες ανάγκες. Μέσα από αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου έχει εγκριθεί η χρηματοδότηση με πόρους συνολικού ύψους 18ισ. ευρώ σε μια προσπάθεια ενίσχυσης του ιδιωτικού τομέα. Τα επίσημα στοιχεία δείχνουν πως έχουν υπογραφτεί μέχρι σήμερα, 14 διαφορετικές συμφωνίες με 10 από τις 12 κυπριακές τράπεζες, συ-

νολικού ύψους 680 εκατ. ευρώ. Από τα 680 εκατ. ευρώ, έχουν ήδη δοθεί γύρω στα 400 εκατ. ευρώ ως δάνεια σε περισσότερες από 240 μικρομεσαίες επιχειρήσεις, δημιουργώντας 350 αναπτυξιακές επενδύσεις. Ακόμα, η ΚΔ έχει δημιουργήσει το Ταμείο Επιχειρηματικότητας Κύπρου (ΤΕΚ), σε συνεργασία με την ΕΤΕπ. Εκεί, κεφάλαιο 70 εκατ. ευρώ συγχρηματοδοτείται με ποσοστό τουλάχιστο 50% κάθε δανείου, από την Τράπεζα Κύπρου (συνολική χρηματοδότηση 60 εκατ. ευρώ) και από την Ancoria Bank (συνολική χρηματοδότηση 10 εκατ. ευρώ), αυξάνοντας το συνολικό ποσό που μπορεί να διατεθεί, στα 140 εκατ. ευρώ.

Υπάρχει όμως και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων που έχει δημιουργηθεί μετά από πρωτοβουλία ΚΔ και ΕΤΕπ. Τα στοι-

χεία του Υπουργείου δείχνουν πως έχουν υπογραφεί δύο συμφωνίες, η πρώτη με την RCB Bank ύψους 10 εκατ. ευρώ και η δεύτερη με την Τράπεζα Κύπρου ύψους 10 εκατ. ευρώ. Και οι δύο Συμφωνίες έχουν υπογραφεί βάσει του προγράμματος «InnovFin» στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζοντας 2020». Επιπρόσθετα, στο πλαίσιο χρηματοδότησης έργων από το ΕΤΣΕ, υπεγράφησαν εντός του 2017 συμφωνία μεταξύ της ΕΤΕπ και του ΚΟΔΑΠ για παραχώρηση δανείου ύψους 35 εκατ. ευρώ για την κατασκευή υποδομών του ΚΟΔΑΠ. Από το 2014 μέχρι και το 2019, η χρηματοδότηση από την ΕΤΕπ έφτασε τα 1,5 δισ. ευρώ. Το 2017, στον δημόσιο και ιδιωτικό τομέα της χώρας δόθηκαν δάνεια ύψους 330 εκατ. ευρώ, έχουν δοθεί 200

εκατ. για χρηματοδότηση των έργων από τα Ταμεία Πολιτικής Συνοχής, 162 εκατ. ευρώ για το Πανεπιστήμιο Κύπρου, αλλά και για κατασκευή αυτοκινητοδρόμων.

Τα πιο πρόσφατα

Η ΚΔ υπέγραψε –όπως προαναφέρθηκε– νέο δανεισμό 170 εκατ. ευρώ. Το πρώτο δάνειο ύψους 130 εκατ. ευρώ εμπίπτει στο Σχέδιο της ΕΤΕπ που εφαρμόζεται στην Κύπρο από το 2014, με βάση το οποίο η ΕΤΕπ παρέχει χαμηλότοκα και μακροπρόθεσμα δάνεια στον ιδιωτικό τομέα, μέσω των τραπεζών και με κρατική εγγύηση. Το δεύτερο δάνειο ύψους 40 εκατ. ευρώ αφορά την ενίσχυση του χρηματοδοτικού εργαλείου που προωθεί η Κυβέρνηση στον τομέα της ενεργειακής αποδοτικότητας και των ανανεώσιμων

πηγών ενέργειας και το οποίο απευθύνεται σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις, νοικοκυριά και αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης.

Μεγάλη συμβολή

Βάσει της εμπειρίας της στην ΕΤΕπ στο Λουξεμβούργο η οικονομολόγος Σάββα Ορφανίδου, ανέφερε στην «Κ» πως η ΕΤΕπ συνέβαλε με χρηματοδότηση στην Κύπρο σε χρόνια τα οποία δεν υπήρχε εύκολη πρόσβαση στη χρηματοδότηση, εν μέσω μνημονίου. Υπενθύμισε πως στα τελευταία 6 χρόνια έχει συμβάλει στην οικονομία της Κύπρου με 1,5 δισ. ευρώ και ότι έχουν προωθηθεί πάρα πολλές επενδύσεις οι οποίες δεν θα προωθούνταν εάν δεν υπήρχαν τα χαμηλότοκα δάνεια της ΕΤΕπ στην Κύπρο. «Ο ρόλος της εν λόγω Τράπεζας ήταν πρωταγωνιστικός στις χρηματοδοτήσεις και στη στήριξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στην Κύπρο, όπου ομολογουμένως είναι η ραχοκοκαλιά της οικονομίας», ανέφερε χαρακτηριστικά.

Τα της ΕΤΕπ

Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων είναι η τράπεζα της Ευρωπαϊκής Ένωσης με έδρα το Λουξεμβούργο. Ανήκει σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ τα οποία συνεισφέρουν από κοινού στο κεφάλαιό της, με ποσοστό ανάλογο της οικονομικής βεβαιότητας κάθε χώρας εντός της Ένωσης.

Η ΕΤΕπ χορηγεί μακροπρόθεσμες χρηματοδοτήσεις για υγιείς και βιώσιμες επενδύσεις, στηρίζοντας τους στόχους πολιτικής της ΕΕ στην Ευρώπη, αλλά και εκτός αυτής. Για να στηρίξει την ανάπτυξη και την απασχόληση, επικεντρώνεται σε τέσσερις τομείς προτεραιότητας: καινοτομία και δεξιότητες, μικρομεσαίες επιχειρήσεις, δράση για το κλίμα και στρατηγικές υποδομές σε όλη την ΕΕ.

Εξ Αποστάσεως Μεταπτυχιακό -Ένα σημαντικό βήμα για μια καριέρα

Φοίτηση προσαρμοσμένη σε επαγγελματικές και προσωπικές υποχρεώσεις

ΣΤΙΣ ΟΛΟΕΝΑ και αυξανόμενες απαιτήσεις της σύγχρονης εποχής, η εξ αποστάσεως εκπαίδευση αποτελεί πλέον μια σοβαρή εναλλακτική επιλογή για επαγγελματίες οι οποίοι αναζητούν να ενισχύσουν τις προοπτικές ανέλιξης τους. Οι νέες τεχνολογίες και εφαρμογές όπως οι ψηφιακές πλατφόρμες και οι διαδικτυακές εργασιοθήκες δίνουν πλέον μια ολοκληρωμένη διάσταση στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση και επιτρέπουν στον επαγγελματία να έχει τον έλεγχο της διαδικασίας μάθησης του κάνοντας αποδοτικότερη διαχείριση του χρόνου του. Στις ΗΠΑ, ένας στους τέσσερις φοιτητές λαμβάνει πλέον πλήρη ηλεκτρονική εκπαίδευση με τις εγγραφές στις αντίστοιχες σχολές να αυξάνονται με ρυθμό άνω του 10% ετησίως.

Η συγκεκριμένη μέθοδος παραμένει απλή και είναι απόλυτα προσαρμοσμένη στις ανάγκες του κάθε φοιτητή και επαγγελματία, αναφέρει

Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου

η Διευθύντρια της Μονάδας Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης Δρ. Παρασκευή Χατζηπαναγιώτου, τονίζοντας ότι το ενδιαφέρον για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση αυξάνεται στον Ευρωπαϊκό χώρο κάθε χρόνο επειδή η μεθοδολογία της αποτελεί εναλλακτική επιλογή για όλους όσους επιθυμούν να συνδυάσουν τις σπουδές με τις επαγγελματικές και τις προσωπικές τους υποχρεώσεις.

Η Μονάδα Εξ Αποστάσεως του Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου Κύπρου προσφέρει πλήρως αναγνωρισμένα εξ αποστάσεως προγράμματα σε πτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο σε ποικίλα επιστημονικά πεδία. Αυτό που χαρακτηρίζει τη Μονάδα είναι η στήριξη που βιώνουν όλοι οι εξ αποστάσεως φοιτητές μέσω από το τρίπτυχο Διδάσκων-Καθοδηγητής, Ψηφιακή Τεχνολογία και Εκπαιδευτικό Υλικό, συνιστώσες που αποτελούν τον πυρήνα της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.

Αναλυτικότερα, στην αρχή του κάθε τετράμηνου, οι φοιτητές αποκτούν πρόσβαση στην «εικονική τάξη», στην ειδική πλατφόρμα τηλεκπαίδευσης όπου υπάρχουν διαθέσιμα διάφορα εργαλεία συνεργασίας με τους διδάσκοντες και τους συμφοιτητές. Επιπρόσθετα εκτός από τις τηλεδιασκέψεις που οργανώνει ο διδάσκων του μαθήματος, οι φοιτητές θα έχουν από φέτος στη διάθεσή τους εξειδικευμένα επαγγελματικά

βίντεο, όπου θα παρουσιάζονται τα βασικά σημεία των μαθημάτων.

Οι φοιτητές τόσο σε πτυχιακό όσο και σε μεταπτυχιακό επίπεδο έχουν 24ωρη τεχνική υποστήριξη και ηλεκτρονική πρόσβαση στη Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου. Το εκπαιδευτικό υλικό είναι διαδραστικό, κατανοητό, καθοδηγητικό, προσαρμοσμένο στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, ενώ ο οδηγός μελέτης καθοδηγεί τους φοιτητές καθ' όλη τη διάρκεια του τετράμηνου. Σε αυτό το πλαίσιο, οι φοιτητές καλούνται να εκπονήσουν γραπτές εργασίες και να λάβουν μέρος σε δραστηριότητες μάθησης, όπως διαδικτυακές συζητήσεις, συμπλήρωση ερωτηματολογίων αυτοαξιολόγησης, κουίζ κτλ. Η βαθμολογία που θα λάβουν στις δραστηριότητες αυτές αντιστοιχεί στο 50% της τελικής βαθμολογίας. Το υπόλοιπο 50% προέρχεται από την τελική γραπτή εξέταση, που είναι και η μοναδική στιγμή σε όλη την διάρκεια των σπουδών όπου απαιτείται η φυσική παρουσία των φοιτητών. Η διδασκαλία είναι εξατομικευμένη και η μάθηση γίνεται το αποτέλεσμα της ενεργοποίησης του φοιτητή που είναι πλέον ο ίδιος υπεύθυνος για την πρόδοό του. Μερικά από τα σημαντικά πλεονεκτήματα της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης είναι η αυτονομία του φοιτητή, το γεγονός ότι μαθαίνει στον χώρο που εκείνος επιλέγει, στο

ρυθμό μελέτης που εκείνος μπορεί να ανταποκριθεί με βάση τις προσωπικές του ανάγκες, καθώς και η άμεση, on-line επίλυση αποριών ή διευκρινίσεων από τους καθηγητές του. Η ενεργή αλληλεπίδραση μεταξύ φοιτητών και ακαδημαϊκών στο Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο συμβάλλει και στο χαμηλό ποσοστό εγκατάλειψης σπουδών, κάτω από 5%, σε σχέση με το περίπου 20% που καταγράφεται κατά μέσο όρο στα προγράμματα εξ αποστάσεως εκπαίδευσης παγκόσμια.

Η Δρ. Χατζηπαναγιώτου τονίζει πως μπαίνοντας στον έβδομο χρόνο λειτουργίας της η Μονάδα

αναπτύσσεται με ιδιαίτερα γοργούς ρυθμούς και πέρα από τους Κύπριους φοιτητές απαρτίζεται από φοιτητές από πολλές χώρες του εξωτερικού όπως Ελλάδα, ΗΠΑ, Καναδά, ΗΑΕ, Ιταλία, Ισπανία, Πορτογαλία, Αγγλία, Γερμανία, Αυστρία, Βέλγιο, Γαλλία, Λουξεμβούργο, Ολλανδία, Δανία, Ελβετία, Ρωσία, Ουκρανία, Μάλτα, Σιγκαπούρη, Κορέα, Κίνα, Κένυα και Τανζανία. Για δική τους διευκόλυνση, οι εξετάσεις οργανώνονται κατά τη διάρκεια ενός Σαββατοκύριακου (τον Ιανουάριο και τον Μάιο) σε διάφορες πόλεις της Ελλάδας, στην Κύπρο και όπου αλλού ανά τον κόσμο υπάρ-

χουν φοιτητές του πανεπιστημίου.

Είναι σημαντικό να τονιστεί, αναφέρει η Δρ. Χατζηπαναγιώτου, ότι όλα τα εξ αποστάσεως προγράμματα του Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου Κύπρου είναι πλήρως αναγνωρισμένα από το Υπουργείο Παιδείας της Κύπρου και από τον αρμόδιο φορέα ΔΟΑΤΑΠ στην Ελλάδα.

Ποικιλία προγραμμάτων

Μεταπτυχιακά προγράμματα προσφέρονται στις Επιστήμες της Αγωγής (στα Ελληνικά και Αγγλικά) με τέσσερις κατευθύνσεις: Ειδική (Ενίαία) Εκπαίδευση, Εκπαιδευτική Διοίκηση και Ηγεσία, Πρώτη Αγωγή και Εκπαίδευση, Τεχνολογίες Μάθησης και Επικοινωνίας, στη Δημόσια Υγεία (Ελληνικά και Αγγλικά), στη Διοίκηση Επιχειρήσεων (ΜΒΑ, Ελληνικά και Αγγλικά), στη Δημόσια Διοίκηση (Ελληνικά), στη Μουσική Παιδαγωγική (Ελληνικά και Αγγλικά), στην Αγγλική Γλώσσα και Λογοτεχνία, στα Συστήματα Πληροφορικής (Αγγλικά), στον Επαγγελματικό Προσανατολισμό και Συμβουλευτική (Ελληνικά), στις Ελληνικές Σπουδές (Ελληνικά και Αγγλικά), στο Ποινικό Δίκαιο (Ελληνικά) και στην Ασφάλεια του Κυβερνοχώρου (Cybersecurity, Αγγλικά).

Αναποκρινόμενο στις ανάγκες της αγοράς εργασίας, το Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου προσφέρει από αυτήν την ακαδημαϊκή χρονιά Εξ Αποστάσεως Μεταπτυχιακό στην Ασφάλεια του Κυβερνοχώρου (Cybersecurity). Η ασφάλεια και η διαχείριση του κυβερνοχώρου είναι θεμελιώδες στοιχείο των διαδικασιών των επιχειρήσεων, των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και των οργανισμών του δημοσίου τομέα, οι οποίοι συλλέγουν, αποθηκεύουν και επεξεργάζονται δεδομένα. Το Μεταπτυχιακό στο Cybersecurity εστιάζει στην ασφάλεια στον κυβερνοχώρο και στις δεξιότητες που πρέπει να αποκτήσουν οι επικεφαλές, οι αναλυτές και άλλοι ειδικοί στον τομέα της ασφάλειας και της τεχνολογίας.

Η προσφορά των εξ αποστάσεως προγραμμάτων επιμολύζεται και αναβαθμίζεται κάθε χρόνο δίνοντας στους αποφοίτους τη δυνατότητα να αναπτύξουν τις γνώσεις τους και τις δεξιότητες σε τομείς που θα τους δώσουν προβάδισμα στην αγορά εργασίας.

Η ποιοτική εκπαίδευση και η καινοτομία υψηλής τεχνολογίας με τις οποίες έχει ταυτιστεί το Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου προσφέρουν ένα συγκριτικό πλεονέκτημα στους φοιτητές, παρέχοντας τους τα κατάλληλα εφόδια για ενίσχυση της καριέρας τους.

Περισσότερες θέσεις για Αθήνα από το 2020

Αυξάνουν τις πτήσεις υφιστάμενες εταιρείες, ενώ σε συζητήσεις με νέες είναι το υπουργείο Μεταφορών

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ**

Από τον Ιανουάριο μέχρι τον Ιούλιο ταξίδεψαν 284 χιλιάδες κάτοικοι Κύπρου στην Ελλάδα, με την γείτονα χώρα να αποτελεί την πρώτη επιλογή για ταξίδια. Ο αριθμός των ταξιδιωτών ήταν ωστόσο μειωμένος σε σχέση με το 2018. Εξετάζοντας την ταξιδιωτική κίνηση από την Κύπρο προς την Ελλάδα καταγράφεται μείωση 4% τον Ιανουάριο, 9% τον Φεβρουάριο, 10% τον Μάρτιο, 18% τον Απρίλιο και τον Ιούλιο κατά 8,7%. Μείωση η οποία αποδίδεται σε μεγάλο βαθμό στην απουσία αεροπορικών θέσεων ως συνέπεια του κλεισίματος της Cobalt. Παράγοντες από τον τομέα των αερομεταφορών κάνουν λόγο για μεγάλη ζήτηση στην αγορά στην οποία δεν ανταποκρίνεται επί του παρόντος τουλάχιστον η προσφορά. Πληροφορίες από τις αεροπορικές εταιρείες αναφέρουν ότι η κατάσταση δεν μπορεί να παραμείνει ως έχει και ήδη προσανατολίζονται στην αύξηση των θέσεων για το προσεχές καλοκαίρι κυρίως δε για την Αθήνα. Τις πληροφορίες επιβεβαιώνει η υπουργός Μεταφορών Βασιλική Αναστασιάδου, που κάνει λόγο και για υφιστάμενες εταιρείες οι οποίες αυξάνουν την συχνότητα των πτήσεων τους, όσο και για νέες εταιρείες, οι οποίες δεν δραστηριοποιούνται επί του παρόντος στα κυπριακά αεροδρόμια.

Μέχρι στιγμής, τουλάχιστον η υπουργός δεν είναι σε θέση να αναφέρει σε ποιο βαθμό θα αυξηθούν οι αεροπορικές θέσεις, και εξηγεί ότι αρκετές εταιρείες βρίσκονται ακόμα στο στάδιο του σχεδιασμού του πλάνου τους χωρίς ωστόσο να είναι σε θέση να δώσει επακριβώς το ποσοστό της αύξησης, αφού όπως εξηγεί, αρκετές εταιρείες είναι ακόμα στο στάδιο του σχεδιασμού για το πτητικό πλάνο του 2020.

Αυξάνει η Blue Air

Μιλώντας στην «Κ» ο αντιπρόσωπος της Blue Air στην Κύπρο

Η αύξηση των αεροπορικών θέσεων προς Αθήνα αναμένεται ότι θα φέρει περισσότερη ισορροπία στις τιμές των αεροπορικών εισιτηρίων, αν και δεν θα πρέπει να αναμένεται επιστροφή στις τιμές επί λειτουργίας της Cobalt επισημαίνουν ταξιδιωτικοί πράκτορες.

Αντώνης Ορθοδόξου, ανέφερε ότι τουλάχιστον άλλη μια πτήση θα προστεθεί στο πτητικό πρόγραμμα της εταιρείας από και προς Αθήνα κάθε εβδομάδα που πλέον θα ανέλθουν στις 14. Με την προσθήκη της επιπλέον πτήσης, αναμένεται ότι ο αριθμός των προσφερόμενων αεροπορικών θέσεων με αεροσκάφη της εταιρείας θα αυξηθούν από 4914 την εβδομάδα σε 5292. Οι αλλαγές αφορούν την καλοκαιρινή περίοδο του 2020, η έναρξη της οποίας τοποθετείται στις 29 Μαρτίου 2020 και διαρκεί μέχρι τις 31 Οκτωβρίου 2020.

Προσοχή στις τιμές

Το γεγονός ότι υπάρχει ανάγκη στην αγορά για αεροπορικές θέσεις για Αθήνα τόσο για την καλοκαιρινή περίοδο όσο και για όλη την διάρκεια της χρονιάς, είναι κάτι το οποίο υπογραμμίζουν και οι ταξιδιωτικοί πράκτορες. Ο πρόεδρος του συνδέσμου Βασιλίν Σταματάρης υπογραμμίζει ότι το δρομολόγιο θα πρέπει να είναι οικονομικά βιώσιμο, δείχνοντας προς το παράδειγμα της Cobalt, και τις χαμηλές τιμές των αεροπορικών εισιτηρίων. Η αύξηση των αεροπορικών θέσεων αναμένεται ότι θα φέρει περισσό-

Μία πτήση επιπλέον προσθέτει η Blue Air στο καλοκαιρινό πτητικό της πρόγραμμα για Αθήνα και ανεβάζει τις αεροπορικές θέσεις από και προς Αθήνα στις 5292.

τερη ισορροπία στις τιμές των αεροπορικών εισιτηρίων, αν και δεν θα πρέπει να αναμένεται επιστροφή στις τιμές επί λειτουργίας της Cobalt.

Αύξηση εταιρειών

Αυτή την στιγμή 70 αεροπορικές εταιρείες εκτελούν δρομολόγια από και προς την Κύπρο, σε 40 χώρες και 120 προορισμούς. Σύμφωνα με το Υπουργείο Μεταφορών, η προσπάθεια δεν είναι απλώς για την προσέλκυση νέων αερογραμμών αλλά παράλληλα και για τις υφιστάμενες, ώστε να προσθέσουν

νέους προορισμούς, και να αυξήσουν την δυναμικότητα τους στους υφιστάμενους προορισμούς, είτε μέσω αύξησης της συχνότητας των πτήσεων, είτε μέσω της χρήσης μεγαλύτερου αεροσκάφους.

Νέοι προορισμοί για το 2019 από το διεθνές αεροδρόμιο Λάρνακας είναι η Κρακοβία, το Ντεμπρέτσεν, τα Σκόπια, το Αβιβ της Ουκρανίας από την WizzAir, το Χάρκοβο της Ουκρανίας από την SkyUp, το Κουβέιτ από τις Kuwait Airways και η Γενεύη από την Swiss.

Οι νέες αερογραμμές οι οποίες δραστηριοποιούνται στο αεροδρόμιο Λάρνακας είναι οι Kuwait Airways, η Swiss, η SkyUp και η TUIfly Germany.

Από την Πάφο στους νέους προορισμούς περιλαμβάνονται το Κίεβο, η Μύκονος, η Βηρυτός, η Μάλτα και το Κατοβίτσε μέσω της εταιρείας Ryanair. Επιπλέον πολλές από τις υφιστάμενες αεροπορικές εταιρείες έχουν αυξήσει τις θέσεις από και προς την Κύπρο, όπως η Ryanair, η Wizzair, η Cyprus Airways, η Jet2, η EasyJet, η Israir, η Aegean, η Elal και η British Airways.

Σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία, από τον Ιανουάριο μέχρι τον Αύγουστο του 2019, ο συνολικός αριθμός των επιβατών έφτασε τα 7,6 εκατομμύρια, και κατέγραψε αύξηση της τάξης του 2,6% ή σε απόλυτους αριθμούς 196 χιλιάδες σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2018.

Οι αυξήσεις επιβατών προέρχονται κυρίως από το Ισραήλ κατά 22%, κατά 3% ήταν η αύξηση από το Ηνωμένο Βασίλειο, κατά 33% ήταν η αύξηση από την Αυστρία, 15% από την Ουκρανία, 32% από την Ουγγαρία, 38% από την Σλοβακία και μόλις 1% από την Ρωσία.

Το 2019 η αεροπορική κίνηση εκτιμάται ότι θα ξεπεράσει τα 11,2 εκατομμύρια επιβάτες σε σχέση με 10,939 εκ. το 2018.

Στις επάλξεις οι επιχειρηματίες λίγο πριν από το Brexit

Γίνονται τεράστιες διεργασίες για να αποφευχθεί το σενάριο του «no-deal» και ενδεχομένως θα υπάρξει θετικό αποτέλεσμα

Του **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ**

Οι εμπορικές σχέσεις της Κύπρου με το Ηνωμένο Βασίλειο είναι πολλές. Γι' αυτό εξάλλου και το Ηνωμένο Βασίλειο κατατάσσεται ως ο τρίτος κατά σειρά σε σημαντικότητα εμπορικός εταίρος της χώρας. Στην ιστοσελίδα της Υπάτης Αρμοστείας της Κυπριακής Δημοκρατίας στο Λονδίνο αναγράφεται πως τα κυριότερα προϊόντα που εξάγονται στο Ηνωμένο Βασίλειο είναι το χαλούμι (€19 εκατ.), οι πατάτες (€7,3 εκατ.), λοιπά νωπά ή κατεψυγμένα οπωροκηπευτικά (€5,5 εκατ.), εσπεριδοειδή, (€4,3 εκατ.), μπεντονίτης (€3,6 εκατ.), φαρμακευτικά προϊόντα (€2 εκατ.) και ράβδοι αλουμινίου (€1,7 εκατ.). Τονίζεται δε, πως οι συγκεκριμένες εξαγωγές αποτελούν το 9% των εξαγωγών της Κύπρου παγκοσμίως.

Οι εμπορικές σχέσεις όμως δύο κρατών είναι αμφίδρομες. Η ίδια πηγή από την οποία αντλούνται τα στοιχεία αναφέρει πως οι εξαγωγές του Ηνωμένου Βασιλείου στην Κύπρο περιλαμβάνουν πετρελαιοειδή (€138 εκατ.), μηχανοκίνητα οχήματα και ανταλλακτικά (€127 εκατ.), είδη ρουχισμού (€38 εκατ.), ηλεκτρικές μηχανές και συσκευές (€29 εκατ.), άλλες μηχανές και μηχανικές συσκευές (€26 εκατ.), μη αλκοολούχα ποτά και οινοπνευματώδη (€21 εκατ.), φαρμακευτικά προϊόντα (€17 εκατ.) και προϊόντα καπνού (€12 εκατ.).

Δικαιολογημένος είναι άρα ο «αναβρασμός» στον επιχειρηματικό κόσμο αναφορικά με το μέλλον των εμπορικών σχέσεων με το Ηνωμένο Βασίλειο, πόσω μάλλον σε ένα «no-deal» Brexit σενάριο. Διπλωματικές πηγές τόνισαν στην «Κ» εντός της εβδομάδας πως γί-

Το Ηνωμένο Βασίλειο αποτελεί τον πλέον σημαντικό εμπορικό εταίρο της Κύπρου στον τομέα των υπηρεσιών.

νονται τεράστιες διεργασίες για να αποφευχθεί το σενάριο του «no-deal» Brexit και ενδεχομένως θα αποφευχθεί. Διότι ένα «no-deal» Brexit ομολογουμένως δεν συμφέρει όχι μόνο στους Κύπριους ή τους Βρετανούς, αλλά και σε όλα τα κράτη με τα οποία υπάρχει συνεργασία. Όπως ανέφερε και το ΚΕΒΕ στον οδηγό του, η Βρετανική κυβέρνηση εξέδωσε στις 13 Μαρτίου 2019 προσωρινό δασμολόγιο για τους δασμούς που θα ισχύουν σε σχέση με την εισαγωγή προϊόντων από

Δικαιολογημένος «αναβρασμός» στον επιχειρηματικό κόσμο αναφορικά με το μέλλον των εμπορικών σχέσεων με το Ηνωμένο Βασίλειο, πόσω μάλλον σε ένα «no-deal».

την ΕΕ. Το δασμολόγιο αυτό θα ισχύει για 12μηνη περίοδο μετά το Brexit και μετά θα αναθεωρηθεί. Σύμφωνα με αυτό, δασμοί θα υπάρχουν μόνο για το 13% των προϊόντων που εισάγονται. Τα κύρια προϊόντα για τα οποία θα υπάρχουν δασμοί είναι κρέατα, κάποια γαλακτοκομικά προϊόντα, μηχανοκίνητα οχήματα, κεραμικά, λιπάσματα, μπανάνες, ακατέργαστη ζάχαρη από ζαχαροκάλαμο και κάποια είδη ψαριών. Και τα βασικά προϊόντα που εξάγει η Κύπρος

στο ΗΒ (χαλούμι και πατάτες/λαχανικά) δεν θα φέρουν οποιουσδήποτε δασμούς κατά τη δωδεκάμηνη αυτή περίοδο. Έτσι τόνισαν και οι διπλωματικές πηγές στην εφημερίδα, ότι η επιβολή «ταρίφας» θα είναι μηδενική. Το ΚΕΒΕ ανέφερε επίσης πως σε περίπτωση που θα επιβληθούν αργότερα δασμοί, το βασικό προϊόν που θα επηρεαστεί θα είναι το χαλούμι. Βέβαια, το ΚΕΒΕ προχώρησε ένα βήμα παραπάνω, λέγοντας πως ο επηρεασμός θα μετριασθεί αρκετά και ίσως ούτε καν να υπάρξει αν ανακτηθεί το εμπορικό σήμα στο ΗΒ.

Μία άλλη μεγάλη ανησυχία για τα του Brexit και με τις σχέσεις με την Κύπρο, είναι η εισαγωγή μεταχειρισμένων οχημάτων και πως θα συνεχίσει να υφίσταται αυτή η αγορά. Βάσει των εκτιμήσεων των διπλωματικών πηγών, η τιμή της ισοτιμίας των δύο νομισμάτων που χρησιμοποιούν τα δύο κράτη θα λειτουργήσει ως το «βαρούλκο» για την τελική τιμή με την οποία θα εισάγονται τα μεταχειρισμένα οχήματα στην Κύπρο.

Οι υπηρεσίες

Το Ηνωμένο Βασίλειο αποτελεί, παράλληλα, τον πλέον σημαντικό εμπορικό εταίρο της Κύπρου στον τομέα των υπηρεσιών. Όπως αναφέρει το ΚΕΒΕ, θέση εξάλλου που εξέφρασαν εν πολλοίς και πηγές που είναι εις θέση να γνωρίζουν το θέμα που αναμένεται να προκύψει με τον χρηματοοικονομικό τομέα, έχουν αποφασιστεί από την ΕΕ δύο μέτρα έκτακτης ανάγκης. Το ένα αφορά την Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών η οποία θα συνεχίσει να αναγνωρίζει τις αντίστοιχες αρχές στο ΗΒ επιτρέ-

ποντας τους να παρέχουν υπηρεσίες στην ΕΕ μέχρι τις 30 Μαρτίου 2020. Το άλλο αφορά τα κεντρικά αποθετήρια κινητών αξιών του ΗΒ επιτρέποντας τους να συνεχίσουν να παρέχουν τις υπηρεσίες τους στην ΕΕ μέχρι τις 30 Μαρτίου 2021. Επίσης η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει υιοθετήσει δύο Κανονισμούς που επιτρέπουν σε φορείς της ΕΕ που διαθέτουν εκκρεμείς και μη εκκαθαρισμένες συμβάσεις παραγωγών να αντικαταστήσουν τους αντίστοιχους φορείς του ΗΒ με φορείς της ΕΕ εντός δώδεκα μηνών από το Brexit χωρίς να απολέσουν τη μεταχείριση που απολαμβάνουν τώρα.

Προετοιμασμένο το ΗΒ

Καλώς ή κακώς, το Ηνωμένο Βασίλειο είναι προετοιμασμένο και για ένα κακό σενάριο, δηλαδή ενός Brexit χωρίς συμφωνία. Εκείνο που διπλωματικές πηγές σημείωσαν, είναι πως για να υπάρξει ομαλή λειτουργία μεταξύ των εμπορικών σχέσεων των δύο κρατών, το Τμήμα Τελωνείων της Κύπρου θα πρέπει να αυξήσει το προσωπικό του. Η Βρετανία έχει προχωρήσει ήδη σε αύξηση του Τμήματος αυτού, το οποίο θα πρέπει να λειτουργήσει ευρύθμα.

Οι ισοτιμίες

Η ισοτιμία της βρετανικής λίρας με το ευρώ σε περίπτωση ενός άτακτου Brexit θα διαφοροποιηθεί. Οι ενδείξεις δείχνουν σε πρώτη φάση πως η στερλίνα θα υποτιμηθεί ακόμα περισσότερο, ιδιαίτερα στην περίπτωση ενός «no-deal» Brexit. Το ΚΕΒΕ μεταφράζει το γεγονός αυτό πως, «πρακτικά οι κυπριακές εξαγωγές στη Βρετανία θα ακριβύνουν».

Ψηλοί βαθμοί στα Ελληνικά «Πεντάστερα»

Θετικά σχόλια από διεθνείς πλατφόρμες

«Εξαιρετικό! Αν θα μπορούσε κάτι να βελτιωθεί, θα ήταν η καθημερινή καθαριότητα στα δωμάτια». «Το προσωπικό άψογο! Το δωμάτιο ζεστό και άψογα διακοσμημένο και εξοπλισμένο! Τέλειος περιβάλλοντας χώρος με ατέλειωτους κήπους!» «Καλό θα ήταν να υπήρχαν σίτες στις μπαλκονόπορτες». «Το πρωινό ήταν μέτριο, τα φρούτα και τα λαχανικά δεν έμοιαζαν φρέσκα». «Δεν νομίζω ότι είναι gay friendly το ξενοδοχείο, νιώσαμε ότι απλώς μας ανέχονται».

Ερευνα αναδεικνύει τα αδύνατα και τα δυνατά σημεία των ξενοδόχων.

Πολλά είναι τα συμπεράσματα που μπορεί να βγάλει κάποιος για το επίπεδο των «πεντάστερων» υπηρεσιών της χώρας, διαβάζοντας απλώς τα σχόλια των επισκεπτών τους στις διάφορες πλατφόρμες. Όμως, ποιο είναι πραγματικά το επίπεδο των ελληνικών ξενοδοχείων 5 αστέρων; Ποια είναι τα αδύνατα και ποια τα δυνατά τους σημεία;

«Παράθυρο» στον κόσμο της πολυτελούς φιλοξενίας άνοιξε η εκτενής έρευνα που πραγματοποίησε η εται-

ρεία Interweave τον περασμένο Ιούνιο στο σύνολο των ξενοδοχείων πέντε αστέρων της χώρας, αποτυπώνοντας την εικόνα τόσο ως προς την προσφερόμενη εμπειρία όσο και ως προς την επικοινωνία αυτής στο ψηφιακό περιβάλλον. Οι πεντάστερες ξενοδοχειακές μονάδες της χώρας φτάνουν τις 539, από τις οποίες το 70% βρίσκεται σε νησιά. Σε ποσοστό 40% είναι ανοικτές καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου, ενώ οι υπόλοιπες εποχιακά. Κατά μέσον όρο, τα ξενοδοχεία 5 αστέρων της Ελλάδας συγκεντρώνουν υψηλές βαθμολογίες στις δημοφιλείς πλατφόρμες (4,4/5 στο TripAdvisor, 8,76/10 στο Booking, 4,49/5 στην Google). Τα boutique ξενοδοχεία συγκεντρώνουν την υψηλότερη βαθμολογία και στις τρεις πλατφόρμες, ενώ τα ξενοδοχεία με τις υψηλότερες βαθμολογίες βρίσκονται σε Μύκονο και Σαντορίνη. Αναλύοντας πάντως ποιοτικά τα στοιχεία από τις συνολικά 791.000 κριτικές χρηστών, προκύπτουν και προβλήματα. Συγκεκριμένα, ενώ η καθαριότητα συγκεντρώνει την υψηλότερη βαθμολογία, η παράμετρος value for money καταγράφει το χαμηλότερο σκορ.

Ενδιαφέρον παρουσιάζουν και τα ευρήματα που σχετίζονται με τον τρόπο προβολής των επιχειρήσεων

ΤΟ ΤΟΠΙΟ ΣΤΑ SOCIAL MEDIA
ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ, ΑΝΑ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑ

90%
έχουν σελίδα στο Facebook

72%
έχουν προφίλ στο Instagram

! Σαντορίνη και Μύκονος
φιλοξενούν τα ξενοδοχεία με τα περισσότερα Facebook likes και τους περισσότερους Instagram followers.

4,7 χιλ.
αναρτήσεις στο Instagram location κάθε ξενοδοχείου

2,5 εκατ.
αναρτήσεις στο Instagram location όλων των ξενοδοχείων

90%
των ιστοσελίδων των ξενοδοχείων προσφέρουν δυνατότητα κράτησης online

46%
προσφέρουν δυνατότητα εγγραφής σε newsletter

ΠΗΓΗ: INTERWEAVE

Η πολυτελής φιλοξενία στην Ελλάδα
ΜΕΛΕΤΗ-ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΤΩΝ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ 5 ΑΣΤΕΡΩΝ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ

539
Ξενοδοχειακές μονάδες

60%
ανοικτά εποχικά

40%
ανοικτά όλο τον χρόνο

70%
σε νησιά

30%
στην ηπειρωτική Ελλάδα

Ιστοσελίδες με **https**

1,4x
περισσότερες οργανικές επισκέψεις

Η ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΤΟΥ ΕΠΙΣΚΕΠΤΗ
ΟΠΩΣ ΑΠΟΤΥΠΩΝΕΤΑΙ ΣΕ ΚΡΙΤΙΚΕΣ ΧΡΗΣΤΩΝ ΣΕ GOOGLE, TRIPADVISOR, BOOKING

4,49/5
μέση βαθμολογία

4,4/5
μέση βαθμολογία

8,76/10
μέση βαθμολογία

791 χιλ.
κριτικές χρηστών σε Google, TripAdvisor, Booking

! Σαντορίνη και Μύκονος
είναι τα νησιά όπου βρίσκονται τα ξενοδοχεία με την υψηλότερη βαθμολογία.

735
μηνιαίες οργ. επισκέψεις ανά ιστοσελίδα ξενοδοχείου

392 χιλ.
μηνιαίες επισκέψεις στις ιστοσελίδες των ξενοδοχείων συνολικά

ΣΕ TRIPADVISOR, BOOKING ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑ

ΥΨΗΛΟΤΕΡΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ

VALUE FOR MONEY

ΧΑΜΗΛΟΤΕΡΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

στο Facebook, ενώ 28% δεν έχουν προφίλ στο Instagram. Επιπλέον, μόνο το 46% των ιστοσελίδων των ξενοδοχείων προσφέρει δυνατότητα εγγραφής σε newsletter. Κάθε μήνα, κάθε ιστοσελίδα ξενοδοχείου δέχεται κατά μέσον όρο 735 οργανικές επισκέψεις, ενώ οι συνολικές μηνιαίες επισκέψεις στα πεντάστερα ξενοδοχεία της χώρας φτάνουν τις

392.000. «Ως εταιρεία, αποφασίσαμε να συμβάλουμε στην αναβάθμιση του ελληνικού τουρισμού συλλέγοντας και δημοσιοποιώντας δεδομένα που μπορούν να αποτελέσουν χρήσιμα εργαλεία στα χέρια των ανθρώπων που δραστηριοποιούνται σε αυτόν», λέει η CEO και Executive Strategy Director της Interweave Αιγλή Μπαλαμάτση. «Η

Ιστοσελίδες φιλικές σε πλοήγηση με **κινητό**

2x
περισσότερες οργανικές επισκέψεις

Ιστοσελίδες με δυνατότητα **online κράτησης**

3,3x
περισσότερες οργανικές επισκέψεις

Α. Γ.

Η άρση των capital controls σε συνδυασμό με τα μέτρα στήριξης της εγχώριας παραγωγής κινείται προς τη σωστή κατεύθυνση, λέει ο Πανελλήνιος Σύνδεσμος Εξαγωγέων.

Αυξήθηκαν 7,2% οι εξαγωγές τον Ιούλιο – Πονοκέφαλος η άνοδος των εισαγωγών

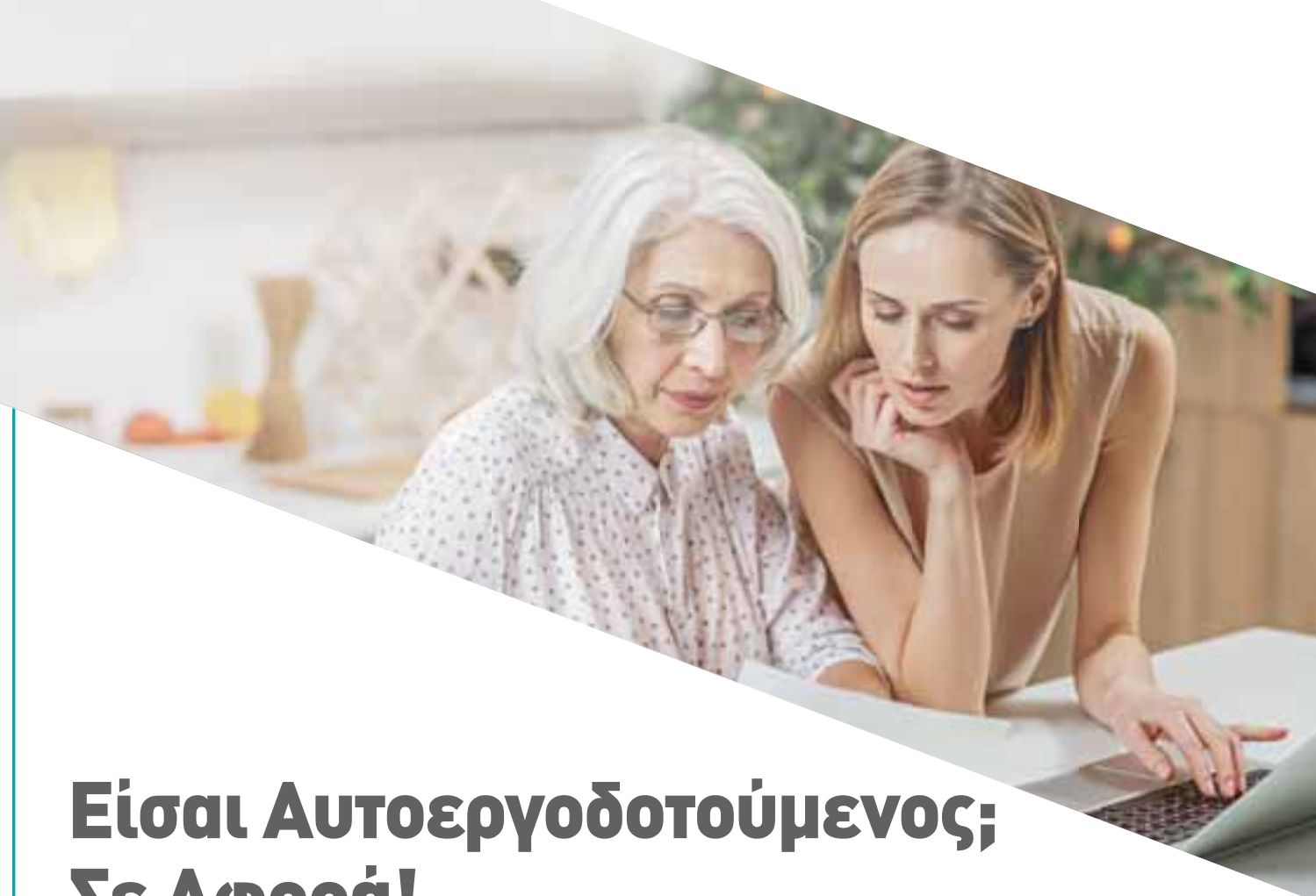
Σε υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης πέτυχαν οι ελληνικές εξαγωγές τον Ιούλιο του 2019, καταγράφοντας αύξηση 7,2%. Στον αντίποδα, προβληματισμό προκαλεί η άνοδος των εισαγωγών και η διεύρυνση του εμπορικού ελλείμματος κατά την ίδια περίοδο, σημειώνει ο Πανελλήνιος Σύνδεσμος Εξαγωγέων με αφορμή τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ. Η άρση των capital controls από την 1η Σεπτεμβρίου σε συνδυασμό με τα μέτρα στήριξης της εγχώριας παραγωγής που προανήγγειλε η κυβέρνηση κινούνται προς τη σωστή κατεύθυνση, καθώς δημιουργούν τις προϋποθέσεις για την ενίσχυση της εξωστρέφειας των ελληνικών επιχειρήσεων και την επέκταση των ελληνικών προϊόντων στις διεθνείς αγορές, τονίζει.Ειδικότερα, σύμφωνα με ανάλυση του Πανελληνίου Συνδέσμου Εξαγωγέων και του Κέντρου Εξαγωγικών Ερευνών και Μελετών (KEEM), επί των προσωρινών στοιχείων της ΕΛΣΤΑΤ, οι εξαγωγές, συμπεριλαμβανομένων των πετρελαιοειδών, τον Ιούλιο 2019 αυξήθηκαν κατά 213 εκατ. ευρώ ή κατά 7,2% και διαμορφώθηκαν στα 3,17 δισ. ευρώ, από 2,96 δισ. ευρώ τον αντίστοιχο μήνα του 2018. Ανοδικά κινήθηκαν οι εξαγωγές και χωρίς τα πετρελαιοειδή. Συγκεκριμένα, ενισχύθηκαν κατά 8,4% ή κατά 161,4 εκατ. ευρώ και διαμορφώθηκαν στα 2,09 δισ. ευρώ έναντι 1,93 δισ. ευρώ.

Η αύξηση των εξαγωγών κατά τον μήνα Ιούλιο έδωσε ώθηση στην αυξητική τάση που καταγράφεται για το 7μηνο Ιανουαρίου

- Ιουλίου του 2019, καθώς οι εξαγωγές ενισχύθηκαν κατά 580,8 εκατ. ευρώ ή κατά 3% και ανήλθαν σε 20,01 δισ. ευρώ από 19,43 δισ. ευρώ, ενώ χωρίς τα πετρελαιοειδή αυξήθηκαν στα 13,64 δισ. ευρώ από 13,05 δισ. ευρώ, δηλαδή κατά 584,7 εκατ. ευρώ ή κατά 4,5%.

Ανοδικά κινήθηκαν όμως και οι εισαγωγές τον Ιούλιο του 2019, καθώς ενισχύθηκαν κατά 322,1 εκατ. ευρώ ή κατά 6,9% και διαμορφώθηκαν σε 5 δισ. ευρώ έναντι 4,68 δισ. ευρώ κατά τον ίδιο μήνα του έτους 2018. Εξαιρουμένων των πετρελαιοειδών, οι εισαγωγές αγαθών διαμορφώθηκαν στα 3,67 δισ. ευρώ από 3,46 δισ. ευρώ, δηλαδή αυξήθηκαν κατά 208,9 εκατ. ευρώ ή κατά 6%. Οι εισαγωγές στο διάστημα Ιανουαρίου - Ιουλίου 2019 αυξήθηκαν κατά περίπου 1,61 δισ. ευρώ ή κατά 5,2%, με τη συνολική αξία τους να διαμορφώνεται στα 32,83 δισ. ευρώ έναντι 31,21 δισ. ευρώ κατά το ίδιο διάστημα του έτους 2018. Εξαιρουμένων των πετρελαιοειδών, οι εισαγωγές αυξήθηκαν στα 24,12 δισ. ευρώ, από 22,61 δισ. ευρώ, δηλαδή κατά 1,52 δισ. ευρώ ή κατά 6,7%.Ως αποτέλεσμα των παραπάνω κινήσεων, το εμπορικό έλλειμμα αυξήθηκε τον Ιούλιο του 2019 κατά περίπου 109,1 εκατ. ευρώ ή κατά -6,3%, στα -1,83 δισ. ευρώ, από -1,72 δισ. ευρώ τον αντίστοιχο μήνα του 2018. Στο πρώτο 7μηνο του 2019 το εμπορικό έλλειμμα αυξήθηκε κατά 1,03 δισ. ευρώ ή κατά 8,8%, στα -12,82 δισ. ευρώ, από -11,79 δισ. ευρώ το αντίστοιχο διάστημα του 2018.

**ΤΜΗΜΑ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ
TAX DEPARTMENT**

Είσαι Αυτοεργοδοτούμενος; Σε Αφορά!

Η 30^η ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2019 είναι η **τελευταία ημερομηνία:**

- Υποβολής** της Δήλωσης Εισοδήματος Αυτοεργοδοτούμενου (χωρίς εξελεγμένους λογαριασμούς) για το φορολογικό έτος 2018.
- Πληρωμής** του οφειλόμενου φόρου (χωρίς τόκους και επιβαρύνσεις) όπως προκύπτει από την αυτοφορολογία Αυτοεργοδοτούμενου 2018.

- Η υποβολή της Δήλωσης γίνεται **ΜΟΝΟ ηλεκτρονικά** μέσω της υπηρεσίας **TAXISnet** στο www.taxisnet.mof.gov.cy
- Η πληρωμή μέχρι 30/09/2019 γίνεται **ΜΟΝΟ ηλεκτρονικά** μέσω της ιστοσελίδας της **JCCSmart** στο www.jccsmart.com

Περισσότερες πληροφορίες στην ιστοσελίδα του Τμήματος Φορολογίας στο www.mof.gov.cy/tax

Πώς θα μειώσουν οι τράπεζες τα κόκκινα δάνεια κατά 30 δισ.

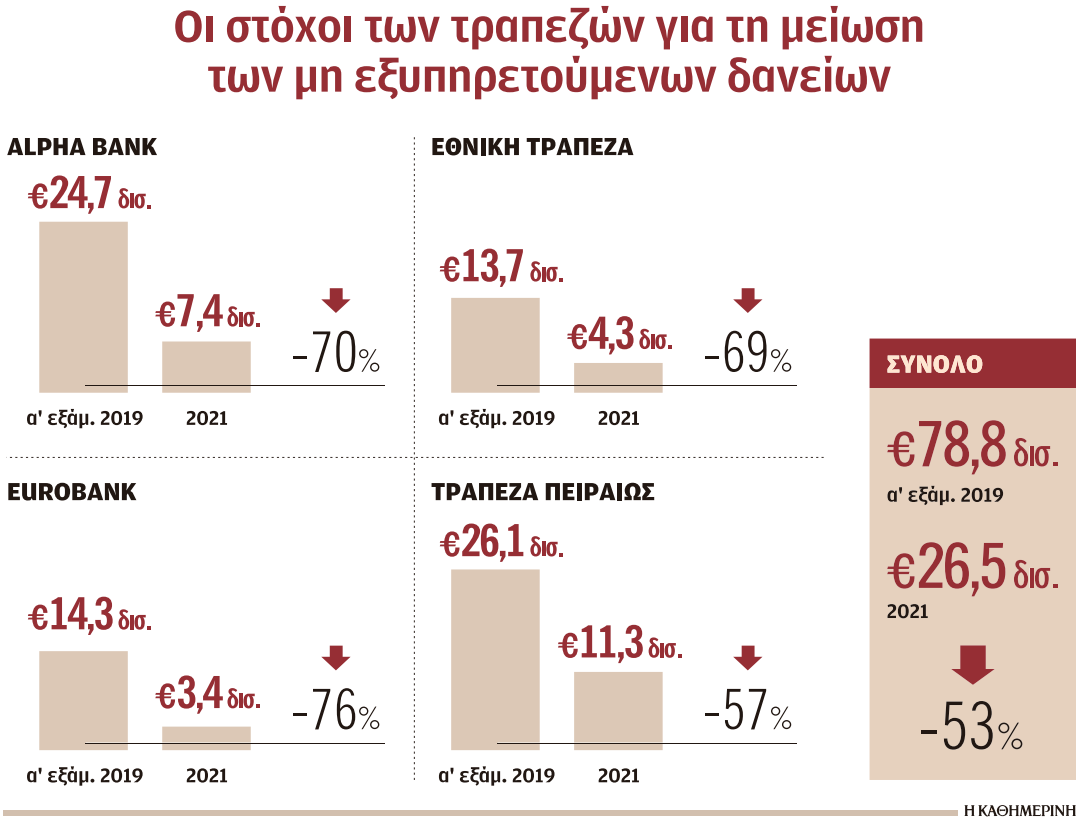
Πρόκειται να μεταφερθούν στο Σχήμα Προστασίας Ενεργητικού (APS)

Της **ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ**

Κόκκινα δάνεια έως 30 δισ. ευρώ εξετάζεται να μεταφερθούν στο Σχήμα Προστασίας Ενεργητικού (Asset Protection Scheme - APS), τη δημιουργία του οποίου προωθεί το υπουργείο Οικονομικών. Πρόκειται, σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», για διπλάσιο ποσό κόκκινων δανείων σε σχέση με αυτό που είχε προβλεφθεί αρχικώς, εξέλιξη που υποδηλώνει την αποφασιστικότητα της κυβέρνησης για τη ριζική αντιμετώπιση του προβλήματος των μη εξυπηρετούμενων δανείων των τραπεζών. Στόχος είναι η ταχύτερη εξυγίανση του τραπεζικού συστήματος από το άγος των κόκκινων δανείων, έτσι ώστε οι τράπεζες να μπορέσουν να επικεντρωθούν στη χρηματοδότηση των επιχειρήσεων και των νοικοκυριών και να απελευθερώσουν δυνάμεις για να στηρίξουν την ανάπτυξη.

Να σημειωθεί ότι τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια (NPEs) των τεσσάρων συστημικών τραπεζών περιορίστηκαν κατά 15,3 δισ. ευρώ τον τελευταίο χρόνο και με βάση τα στοιχεία του α΄ εξαμήνου του 2019 διαμορφώθηκαν στα 78,8 δισ. ευρώ. Παρά τις γενναίες προσπάθειες μείωσής τους είτε μέσω πωλήσεων είτε μέσω ρυθμίσεων που κάνουν οι τράπεζες, παραμένουν σε εξαιρετικά υψηλά επίπεδα και η προσπάθεια να διαγράψουν άμεσα πάνω από το ένα τρίτο των κόκκινων δανείων θα αποτελέσει ουσιαστική χείρα βοηθείας στο πλαίσιο και των δεσμεύσεων που έχουν αναλάβει έναντι των εποπτικών αρχών.

Ο υφυπουργός Οικονομικών Γιώργος Ζαββός, που έχει αναλάβει την πρωτοβουλία των κινήσεων, βρίσκεται σε συνεχείς διαβουλεύσεις με τις τράπεζες, τον SSM και την αρμόδια Διεύθυνση Ανταγωνισμού της Ε.Ε., σε μια προσπάθεια το νομοσχέδιο που θα προβλέπει τη δημιουργία του APS να έχει ψηφιστεί εντός του

Υιοθετείται το ιταλικό μοντέλο, με παροχή κρατικής εγγύησης για τμήμα των δανείων που θα μεταφερθούν.

Οκτωβρίου. Με δεδομένη μάλιστα τη σαφή κατεύθυνση που έχει δώσει ο SSM για τη συμμετοχή και των τεσσάρων συστημικών τραπεζών στο Σχήμα, πρόθεση είναι το ποσό αυτό να φτάσει τα 30 δισ. ευρώ, έναντι 15-20 δισ. ευρώ που είχε προταθεί αρχικώς.

Σε δηλώσεις του χθες στο ειδησεογραφικό πρακτορείο Bloomberg, ο επικεφαλής οικονομικός σύμβουλος στο γραφείο της Γενικής Γραμματείας Πρωτοπουργού, Αλέξης Πατέλης, επιβεβαίωσε την πρόθεση της κυβέρνησης

να αξιοποιήσει το ιταλικό μοντέλο και να προχωρήσει στη δημιουργία του APS, παρέχοντας κρατική εγγύηση για ένα τμήμα των δανείων που θα μεταφερθούν. Αν και απέφυγε να προσδιορίσει το ύψος των μη εξυπηρετούμενων δανείων που θα μεταφερθούν, καθώς, όπως δήλωσε, οι συζητήσεις με τη Διεύθυνση Ανταγωνισμού της Ε.Ε. είναι σε εξέλιξη, σημείωσε ότι στόχος είναι να φτάσουν «στο υψηλότερο δυνατό επίπεδο».

Η αύξηση του αποθέματος των NPEs που θα μεταφερθούν στο εν λόγω Σχήμα έως τα 30 δισ. ευρώ αυξάνει και το ύψος των εγγυήσεων που θα πρέπει να παρόσχει το Δημόσιο για τις ομολογίες υψηλής διαβάθμισης (senior note) που θα εκδοθούν. Πρόκειται για το τμήμα των δανείων που θεωρείται ότι έχει μεγαλύτερες πιθανότητες να ανακτηθεί και το οποίο θα κρατήσουν οι τράπεζες στα βιβλία τους

με τη μορφή ομολογιών που θα εκδοθούν στο πλαίσιο της τιτλοποίησης. Με δεδομένο μάλιστα ότι το τμήμα αυτό υπολογίζεται ότι θα αντιπροσωπεύει 40% έως 50% των τιτλοποιημένων δανείων, εκτιμάται ότι το Δημόσιο θα χρειαστεί να εγγυηθεί για δάνεια από 9 έως και 15 δισ. ευρώ περίπου, ανάλογα πάντα με την τεχνική δομή που θα έχει η συναλλαγή, κάτι που αποτελεί βασικό στοιχείο της διαπραγμάτευσης με τις αρμόδιες αρχές. Για την παροχή της εγγύησης οι τράπεζες θα πληρώνουν ένα είδος προμήθειας στο Δημόσιο, η οποία, με βάση το ιταλικό μοντέλο, υπολογίζεται με αναφορά στα ασφαλιστρα κινδύνου (CDs). Όσο πιο χαμηλή είναι αυτή η προμήθεια τόσο πιο προστιτό είναι το κόστος για τις τράπεζες, οι οποίες θεωρούν ότι στιδιάποτε πάνω από 2% είναι εξαιρετικά ακριβό έως και απαγορευτικό.

Λιγότερες πτωχεύσεις το 2019 στην Ελλάδα

Της **ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ**

Με τη μεγαλύτερη μείωση στις πτωχεύσεις μεταξύ 22 χωρών, κυρίως ευρωπαϊκών, αναμένεται να κλείσει το 2019 για την Ελλάδα, εξέλιξη αναμφίβολα θετική, η οποία μάλιστα έρχεται σε αντίθεση με την παγκόσμια τάση. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της εταιρείας ασφαλίσις πιστώσεων Atradius, το 2019 οι πτωχεύσεις στην Ελλάδα αναμένεται να είναι μειωμένες κατά 8% σε σύγκριση με το 2018, ενώ σε παγκόσμιο επίπεδο αναμένεται αύξηση, για πρώτη φορά μάλιστα έπειτα από δέκα χρόνια, η οποία εκτιμάται ότι θα διαμορφωθεί σε 2,8% σε σύγκριση με την προηγούμενη χρονιά.

Η μεγάλη μείωση στην Ελλάδα σχετίζεται βεβαίως με το γεγονός ότι υπήρχε αντίστοιχη αύξηση πτωχεύσεων στα χρόνια της κρίσης: μόνο το 2009 είχε καταγραφεί αύξηση χρεοκοπιών κατά 68%, ενώ τα έτη 2012 και 2013 είχε σημειωθεί ετήσια αύξηση 19% και 31%, αντιστοίχως.

Το 2018 οι πτωχεύσεις επιχειρήσεων στην Ελλάδα υποχώρησαν, σύμφωνα με τα στοιχεία της Atradius, κατά 13%, έπειτα από μια αύξηση 11% το 2017, απότοκο κυρίως του σοκ που υπέστη η ελληνική οικονομία μετά το καλοκαίρι του 2015. Για το 2020, η Atradius προβλέπει περαιτέρω μείωσή τους στην Ελλάδα, αλλά με βραδύτερο ρυθμό. Συγκεκριμένα, εκτιμά ότι αυτές θα υποχωρήσουν κατά 4% σε σύγκριση με το 2019.

Το 2018 οι πτωχεύσεις επιχειρήσεων στην Ελλάδα διαμορφώθηκαν στο 28% αυτών του 2007, για το 2019 προβλέπεται να υποχωρήσουν στο 26% και

Μεγάλη αύξηση πτωχεύσεων παρατηρήθηκε με το ξέσπασμα της κρίσης το 2009, όταν τα «λουκέτα» είχαν αυξηθεί κατά 68%.

Σε παγκόσμιο επίπεδο αναμένεται αύξηση χρεοκοπιών για πρώτη φορά έπειτα από 10 χρόνια.

το 2020 θα είναι κατά 75% λιγότερες σε σύγκριση με το 2007 και κατά 84% λιγότερες σε σχέση με το 2009.

Εν τω μεταξύ γίνεται σαφές —από τα στοιχεία και τις εκτιμήσεις της Atradius— ότι η ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας, η

ανάσχεση των πτωχεύσεων και η βελτίωση των επιδόσεων των επιχειρήσεων έρχονται σε μια συγκυρία όχι θετική, καθώς η ανάπτυξη της παγκόσμιας οικονομίας επιβραδύνεται. Το γεγονός ότι εκτιμάται αύξηση των πτωχεύσεων για πρώτη φορά ύστερα από δέκα χρόνια —μετά δηλαδή την οικονομική κρίση που ξεκίνησε από τις ΗΠΑ το 2008— κάθε άλλο παρά τυχαίο είναι.

Βασική αιτία που οδηγεί στην εκτίμηση για αύξηση των επιχειρηματικών «κανονιών» σε παγκόσμιο επίπεδο, είναι ο εμπορικός πόλεμος ο οποίος βρίσκεται σε πλήρη εξέλιξη. Μάλιστα, η

Atradius αναθεώρησε προς τα πάνω τις εκτιμήσεις της για τις πτωχεύσεις σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο. Έτσι, ενώ το προηγούμενο τρίμηνο εκτιμούσε ότι οι πτωχεύσεις θα αυξηθούν το 2019 κατά 2% σε σύγκριση με το 2018, τώρα υπολογίζει ότι θα αυξηθούν κατά 2,8%. «Η αβεβαιότητα στην εμπορική πολιτική αποτελεί την κύρια αιτία για την επιδείνωση του επιχειρηματικού κλίματος και για τη μικρότερη ανάπτυξη επενδύσεων, αυξάνοντας τον χρηματοοικονομικό κίνδυνο», αναφέρει χαρακτηριστικά η Atradius. Η αναθεώρηση επί τα χείρω των προβλέψεων για τις πτωχεύσεις οφείλεται στην εκτίμηση ότι τα «λουκέτα» στη Βόρεια Αμερική θα αυξηθούν περισσότερο σε σχέση με τις αρχικές προβλέψεις, με τον ρυθμό αύξησής τους να ξεπερνάει αυτόν που αναμένεται στην Δυτική Ευρώπη και να διαμορφώνεται σε 3,2% για το 2019. Στην Δυτική Ευρώπη αναμένεται αύξηση των πτωχεύσεων κατά 2,7% το τρέχον έτος σε σύγκριση με το 2018, με τους περισσότερους κινδύνους να προέρχονται από το Brexit και την αβεβαιότητα στην ιταλική πολιτική σκηνή. Αξίζει να σημειωθεί ότι στο Ηνωμένο Βασίλειο εκτιμάται ότι οι πτωχεύσεις θα αυξηθούν κατά 10% το 2019, ποσοστό που είναι το υψηλότερο μεταξύ 22 χωρών που καταγράφονται στις προβλέψεις της Atradius.

Στην Ευρώζωνη αναμένεται για φέτος αύξηση των πτωχεύσεων κατά 1,2% σε σύγκριση με το 2018. Εάν επιβεβαιωθούν οι προβλέψεις, θα είναι η πρώτη φορά που σημειώνεται αύξηση μετά το 2013.

Σημάδια επιβράδυνσης της οικονομίας διαπιστώνει ο ΣΕΒ

Της **ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ**

Μια οικονομία που έχει αρχίσει να επιβραδύνεται αποκαλύπτουν τα πρόσφατα στοιχεία συγκυρίας του πρώτου εξαμήνου του 2019, επισημαίνει ο ΣΕΒ στο δελτίο του «Οικονομία και Επιχειρήσεις», που δημοσιεύθηκε χθες, τονίζοντας την ανάγκη να δοθεί ακόμη μεγαλύτερη έμφαση από την κυβέρνηση σε παραγωγικές επενδύσεις και εξωστρεφείς επιχειρήσεις.

Οι αναλυτές του ΣΕΒ σχολιάζουν θετικά την έμφαση που δόθηκε με την ομιλία του πρωθυπουργού στη ΔΕΘ σε φοροελαφρύνσεις και στην αναμόρφωση του πλαισίου επιχειρηματικής λειτουργίας, μετά μια μακρά περίοδο κατά την οποία η προσαρμογή βασίστηκε στην υπερφορολόγηση των επιχειρήσεων και της εργασίας. Σημειώνουν ότι ήταν καταλυτικός ο παράγων της αξιοπιστίας που κέρδισε η νεοεκλεγείσα κυβέρνηση, όπως αποτυπώθηκε στη ραγδαία πτώση των αποδόσεων των ομολόγων, την ίδια ώρα που οι προσδοκίες των επιχειρήσεων επανήλθαν στα προ κρίσης επίπεδα και η καταναλωτική εμπιστοσύνη έχει εκτοξευθεί σε επίπεδα 2000, όταν η χώρα μπήκε στην Ευρωζώνη.

Υποστηρίζει, όμως, ο ΣΕΒ ότι πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στην ανάπτυξη, ενισχύοντας τους διεθνώς εμπορευσίμους κλάδους και αναστρέφοντας την αρνητική συμβολή των καθαρών εξαγωγών, όπως καταγράφεται στα στοιχεία του ΑΕΠ του α΄ εξαμήνου.

«Ο μετασχηματισμός της οικονομίας θέλει τομές και ρήξεις. Ας το τολμήσουμε!», τονίζει το δελτίο.

Αναλύοντας τα στοιχεία του ΑΕΠ του πρώτου εξαμήνου (αύξηση 1,5%), το δελτίο σημειώνει ότι αυτά είναι αποκαλυπτικά των διαρθρωτικών ανισορροπιών της ελληνικής οικονομίας. Συγκεκριμένα, σημειώνει ότι η κατανάλωση εμφανίζει στασιμότητα (-0,1%), που αντικατοπτρίζεται στη μείωση του όγκου των λιανικών πωλήσεων κατά -0,7% και κυρίως στη

μείωση του όγκου του κύκλου εργασιών στον τομέα παροχής υπηρεσιών (-2,6% το α΄ τρίμηνο), καθώς και στη μείωση του κύκλου εργασιών στην εστίαση (-0,9% το α΄ εξάμηνο του 2019) και στην επιβράδυνση της αύξησης του κύκλου εργασιών σε αξία στα ξενοδοχεία (+6,3% έναντι +11,3% το α΄ εξάμηνο του 2018). Οι επιδόσεις αυτές, σύμφωνα με τον ΣΕΒ, εν μέρει μπορεί να οφείλονται σε κόπωση των νοικοκυριών λόγω υπερφορολόγησης, αλλά όχι μόνο σε αυτήν. Θα μπορούσε βεβαίως να έχει αυξηθεί η αποταμίευση των νοικοκυριών, αναφέρει.

Θα μπορούσε, όμως, να έχει αυξηθεί και η φοροδιαφυγή την προεκλογική περίοδο, όπου υπάρχει χαλαρότητα του φοροεισπρακτικού μηχανισμού, προσθέτει το δελτίο. Επίσης, σχολιάζει ότι η μεγάλη αύ-

Είναι αναγκαίο να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση σε παραγωγικές επενδύσεις και εξωστρεφείς επιχειρήσεις.

ξηση της δημόσιας κατανάλωσης το β΄ τρίμηνο (+5,3%) σχετίζεται με την προεκλογική περίοδο. Προβληματισμό διατυπώνει ο ΣΕΒ και για την επενδυτική άπνοια, που, όπως αναφέρει, παρατηρήθηκε το πρώτο εξάμηνο του 2019, αφού οι επενδύσεις σε πάγια αυξήθηκαν μόλις κατά 0,7%, καθώς και για την αποκλιμάκωση του ρυθμού αύξησης των εξαγωγών αγαθών (+1,8% από +9,4% την αντίστοιχη περίοδο του 2018).

Οι εξελίξεις αυτές, κατά τον ΣΕΒ, αντανάκλουν εν μέρει μόνο την αρνητική επίδραση του παγκόσμιου περιβάλλοντος, ενώ οφείλονται και στη σχετική άπνοια της εγχώριας επενδυτικής δραστηριότητας που πιστοποιούν τον ελλειμματικό χαρακτήρα της εξωστρέφειας της ελληνικής οικονομίας.

Θετική σύσταση από Soci  t   G  n  rale για τα ελληνικά ομόλογα

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Παρά το ιλιγγιώδες ράλι, οι επενδυτές θα πρέπει να διατηρήσουν τις θέσεις τους στα ελληνικά ομόλογα, όπως επισημαίνει η Soci  t   G  n  rale, καθώς οι ελληνικοί τίτλοι θα προσφέρουν σημαντική αξία στα χαρτοφυλάκια τους. Η αποπληρωμή των ακριβών δανείων του ΔΝΤ σηματοδοτεί πως οι προοπτικές της ελληνικής οικονομίας βελτιώνονται, ενώ οι δυνατότητες για μεταρρυθμίσεις που ενισχύουν την παραγωγικότητα παραμένουν μεγαλύτερες στην Ελλάδα από ό,τι σε οποιαδήποτε άλλη οικονομία της Ευρωζώνης, τονίζει.

Η Soci  t   G  n  rale σημειώνει πως παραμένει θετική για τα ομόλογα της ευρωπεριφέρειας και ειδικά για αυτά που προσφέρουν τις υψηλότερες αποδόσεις, όπως τα ελληνικά και τα ιταλικά. Οι επενδυτές έχουν περιορισμούς σχετικά με το πόσες θέσεις μπορούν να έχουν στους ελληνικούς τίτλους, ωστόσο αυτό είναι ευνοϊκό για τα ομόλογα μεγαλύτερης διάρκειας της χώρας, τα οποία, όπως επισημαίνει, αποτελούν τα «αστέρια» των αποδόσεων φέτος με την απόδοση του 10ετούς να έχει υποχωρήσει από το 4,4% στις αρχές του έτους, στο μόλις 1,6% σήμερα. Οι παράγοντες που στήριξαν τα ελληνικά ομόλογα, όπως η αλλαγή πολιτικής σελίδας στην Ελλάδα και το ευνοϊκό διεθνές κλίμα λόγω των προοπτικών νομισματικής πολιτικής των κεντρικών τραπεζών, θα συνεχιστούν, και έτσι οι επενδυτές θα πρέπει να διατηρήσουν ή να αυξήσουν τις θέσεις τους στους ελληνικούς τίτλους.

Σύμφωνα με τη Soci  t   G  n  rale, το μεγαλύτερο άμεσο πρόβλημα που αντιμετωπίζει ο ΟΔΔΧΚ είναι το μεγάλο κόστος που φέρει η διατήρηση πολύ υψηλού «μαξιλαριού» ρευστότητας, το οποίο διαμορφώνεται πάνω από τα 26 δισ. ευρώ. Αν και η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ προχώρησε σε αυτήν την επιλογή έναντι της προληπτικής πιστωτικής γραμμής, για να εντυπωσιάσει τους επενδυτές, πλέον έχει γίνει πολύ ακριβή μετά και τη «βουτιά» που έχουν σημειώσει οι αποδόσεις στα

Εκτιμά ότι οι επενδυτές θα πρέπει να διατηρήσουν ή να αυξήσουν τις θέσεις τους.

ελληνικά ομόλογα. Κατά την τράπεζα, η Ελλάδα, αντί της μερικής αποπληρωμής των δανείων του ΔΝΤ, θα πρέπει να στοχεύσει σύντομα στην πλήρη αποπληρωμή τους (συνολικού ύψους 10 δισ. ευρώ).

Τέλος, σε ό,τι αφορά τις προοπτικές ένταξης της Ελλάδας σε ένα νέο QE της ΕΚΤ, η Soci  t   G  n  rale εκτιμά πως, αν και τα ελληνικά ομόλογα δεν διαθέτουν επενδυτική βαθμίδα, οι κανόνες της κεντρικής τράπεζας είναι απλώς πολιτικοί και μπορεί να αλλάξουν. Δεδομένης της ισχυρής βελτίωσης του προφίλ χρέους της Ελλάδας, είναι θέμα χρόνου να γίνει, οδηγώντας την απόδοση των ελληνικών 10ετών ομολόγων σε σημαντική περαιτέρω πτώση ύψους 20 μ.β.

ΝΕΑ
ΣΕΙΡΑ

Οι αγαπημένοι ήρωες της Disney
έρχονται με την υπογραφή ενός θρύλου
του παγκόσμιου κόμικ.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Κυριακή Πολιτική και Οικονομική Εφημερίδα

Την Κυριακή 22 Σεπτεμβρίου μαζί με την Καθημερινή

Η Apple απογοήτευσε αυτή τη φορά τους Ασιάτες καταναλωτές

Τα νέα iPhone παραμένουν ακριβότερα από ασιατικά κινητά με αντίστοιχες δυνατότητες

Τα νέα, σχετικά φθηνότερα iPhone της Apple (iPhone 11, iPhone 11 Pro και iPhone Pro Max), που φέρουν ταχύτερους επεξεργαστές και νέα συστήματα φωτογράφισης, αλλά και η φθηνότερη διάθεση τηλεοπτικού περιεχομένου από την Apple TV Plus, χαροποίησαν τους χρήστες των συσκευών της εταιρείας και τους καταναλωτές των υπηρεσιών της. Ωστόσο, η απήκηση δεν ήταν ανάλογη στις αγορές της Κίνας και της Νοτιοανατολικής Ασίας εν γένει. Εκεί οι καταναλωτές έχουν ήδη πρόσβαση σε άλλα, φθηνότερα έξυπνα τηλέφωνα με ανάλογες δυνατότητες, τα οποία μάλιστα χρησιμοποιούν τα ταχύτερα δίκτυα κινητής τηλεφωνίας 5ης γενιάς. Αυτή την πρόσβαση στη συγκεκριμένη υποδομή δεν την προβλέπει, όμως, η Apple για τα νέα της iPhone. «Τα νέα προϊόντα της Apple δεν προκάλεσαν καμία έκπληξη και η μόνη χειροπιαστή διαφορά τους σε σύγκριση με τα προηγούμενα μοντέλα είναι η πρόσθετη κάμερα στο ακριβότερο iPhone 11 Pro Max», παρατηρεί ο Παρκ Σουνγκ-Σουν, αναλυτής της Cape Investment & Securities στη Σεούλ.

Δέλεαρ

Βέβαια, θα πρέπει να επιστημανθεί πως η απόφαση για μείωση στις τιμές των νέων συσκευών κατά σχεδόν 50 δολάρια αποτελεί κάτι εξαιρετικά σπάνιο για τον αμερικανικό κολοσσό υψηλής τεχνολογίας. Όπως επισημαίνει το Reuters, ενδεχομένως η Apple να το έκανε για να προσελκύσει τους χρήστες στην Κίνα. Εκεί έχει υποχωρήσει η ζήτηση για iPhone, διότι οι καταναλωτές, για λόγους πατριωτικούς σε συνθήκες σινοαμερικανικού εμπορικού πολέμου, στρέφονται στα ανταγωνιστικά προϊόντα της Huawei – η Ουάσινγκτον, να απενθυμίσουμε, έχει αποκλείσει τη Huawei από

Καμία έκπληξη δεν προκάλεσαν τα νέα προϊόντα της Apple και η μόνη χειροπιαστή διαφορά τους σε σύγκριση με τα προηγούμενα μοντέλα είναι η πρόσθετη κάμερα στο ακριβότερο iPhone 11 Pro Max», τονίζουν αναλυτές του κλάδου στην Ασία.

της συναλλαγής της με τις εταιρείες των ΗΠΑ.

Πάντως, όπως λέει ο αναλυτής του κλάδου Νιλ Σα από την εταιρεία Counterpoint, «ακόμα και μειωμένη η τιμή στα iPhone, είναι υψηλή σε σύγκριση με άλλα ανταγωνιστικά έξυπνα τηλέφωνα, ενώ και η μη παροχή δικτύων 5ης γενιάς τα καθιστά λιγότερο ελκυστικά». Εκείνος προβλέπει πως φέτος η Apple θα πουλήσει στην Κίνα περί τα 30-35 εκατομμύρια iPhone, όταν το 2015 είχε διαθέσει συνολικά 63 εκατομμύρια. Ειδικότερα, τα νέα μοντέλα iPhone 11, iPhone 11 Pro και iPhone Pro Max, με αρχικές τιμές 699, 999 και 1.099 δολάρια αντίστοιχα, είναι ταχύτερα, καταναλώνουν λιγότερη ενέργεια και βγάζουν καλύτερες φωτογραφίες. Το iPhone 11, η βασική έκδοση δηλαδή, με διπλή κάμερα, έχει τις μεγαλύτερες δυνατότητες φωτογράφισης και βιντεοσκόπησης στην αγορά, ενώ η τιμή του

Τα καινούργια iPhone δεν μπορούν να συνδεθούν στα γρήγορα δίκτυα 5ης γενιάς που χρησιμοποιούνται ευρέως στην Ασία.

είναι ελαφρώς χαμηλότερη από το προηγούμενο μοντέλο. Το iPhone 11 Pro έχει ακόμα πιο προηγμένα χαρακτηριστικά για αποτύπωση και επεξεργασία εικόνων, με τριπλή κάμερα, όπως θα ήθελαν και οι επαγγελματίες φωτογράφοι, ενώ το iPhone Max, πέραν των ανωτέρω, διαθέτει και οθόνη 6,5 ιντσών.

Στη δε περίπτωση της πρόσβασης σε τηλεοπτικές σειρές με πρωτότυπο περιεχόμενο από την Apple TV Plus, η εν λόγω συνδρομητική υπηρεσία ξεκινά με 4,99 δολάρια μηνιαίως και θα είναι από 1ης

Νοεμβρίου διαθέσιμη σε 100 χώρες. Όσοι αγοράζουν τις συσκευές της εταιρείας, όπως iPhone, iPad ή Mac, θα μπορούν να έχουν την υπηρεσία δωρεάν τον πρώτο χρόνο. Στη συγκεκριμένη αγορά, όπως επισημαίνει το Reuters, επικρατεί συνωστισμός και εκεί ήδη δεσπόζει η Netflix με συνδρομή 8,99-15,99 δολάρια τον μήνα, ενώ σε λίγο η Disney θα έρθει να προστεθεί στη χορεία αυτών, με 7 δολάρια αρχικό κόστος. Όπως παρατηρούν αναλυτές, στόχος της Apple είναι κατ' αρχάς να πείσει τους καταναλωτές ότι η δική της οικογένεια συσκευών αποτελεί την καλύτερη επιλογή για να απολαύσει κανείς την αγαπημένη του σειρά ή ταινία. Τέλος, αξίζει να επιστημανθεί ότι η Apple με τη νέα της υπηρεσία θέλει να ανταγωνιστεί εξαιρετικά δημοφιλείς σειρές σε όλο τον κόσμο, όπως οι «Games of Thrones», «Φιλαράκια» και «Sopranos».

BLOOMBERG, REUTERS

Πρόταση εξαγοράς LSE από το χρηματιστήριο Χονγκ Κονγκ

Η ενεποίηση των χρηματιστηρίων του Χονγκ Κονγκ και του Λονδίνου θα μπορούσε να λειτουργήσει σαν γέφυρα ανάμεσα στις ισχυρότερες αγορές κεφαλαίου της Ανατολής και της Δύσης. Με αυτό το σκεπτικό ανακοινώθηκε η πρόταση του χρηματιστηρίου του Χονγκ Κονγκ (HKEX) για την εξαγορά του αντίπαλου δέους στο Λονδίνο (LSE) έναντι 32 δισ. στερλινών ή 83,61 στερλινών για κάθε μετοχή. Αλλά τα πράγματα δεν είναι τόσο απλά. Πρώτον, το LSE έχει ήδη δρομολογήσει από τα τέλη Ιουλίου την εξαγορά της εταιρείας επεξεργασίας δεδομένων Refinitiv έναντι 22 δισ. στερλινών προκειμένου να ενισχύσει το «οπλοστάσιό» του και να ανταγωνιστεί μεγαλύτερους παίκτες όπως είναι το Intercontinental Exchange (ICE). Το LSE ξεκαθάρισε χθες πως «παραμένει δεσμευμένο στην ολοκλήρωση της συμφωνίας όπου σημειώνεται πρόοδος», απορρίπτοντας έτσι έναν από τους όρους στην προσφορά του HKEX, που είναι μην ολοκληρωθεί αυτή η συναλλαγή. Το LSE χαρακτήρισε, επίσης, την προσφορά του HKEX «μονομερή, προκαταρκτική και υπό αυστηρές προϋποθέσεις». Καταλήγει πως θα αποφανθεί επί του θέματος εν ευθέτω χρόνο. Ακόμη πιο σημαντικό είναι ότι η πρόταση του HKEX, ο μεγαλύτερος μέτοχος του οποίου είναι το Χονγκ Κονγκ, για την εξαγορά του LSE γίνεται σε μια κρίσιμη συγκυρία για την ημισυνομιμία περιφέρειας. Το οικονομικό κλίμα έχει αποσταθεροποιηθεί από τη μεγαλύτερη πολιτική κρίση των τελευταίων δεκαετιών. Στην καρδιά της κρίσης του Χονγκ Κονγκ είναι η επιρροή που δέχεται από την Κίνα. «Η βρετανική κυβέρνηση ίσως να μην επιθυμεί να περάσει ένα τόσο ισχυρό σύμβολο του Σίτι του Λονδίνου και στρατηγικό του Σίτι στοιχείο σε ξένη ιδιοκτησία», σχολιάζει ο Νιλ Γουίλσον, αναλυτής του Markets.com, στο BBC. Πρόσθεσε πως οι πολιτικές προεκτάσεις αυτού του ζητήματος βρίσκονται στο επίκεντρο. Επί της ουσίας, με την εξαγορά του LSE από το HKEX θα είναι σαν να περνάει στην ιδιοκτησία της Κίνας από την πίσω πόρτα το Χονγκ Κονγκ, υπογράμμισε ο Γουίλσον. Μετά τις σφοδρές συγκρούσεις των διαδελωτών με τις αστυνομικές

αρχές του Χονγκ Κονγκ κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού, η πολιτική ηγεσία απέσυρε μόλις την περασμένη εβδομάδα το αμφιλεγόμενο νομοσχέδιο που θα άνοιγε τον δρόμο για την έκδοση υπόπτων στην κινεζική ενδοκώρα. Μεταξύ άλλων αντέδρασαν ξένοι επενδυτές, ενώ έχασαν τη δουλειά τους στελέχη σε μεγάλους ομίλους που εξέφρασαν ελεύθερα τις απόψεις τους για τις διαδελώσεις.

Το HKEX σκόπευε να προσεγγίσει το LSE μήνες πριν, αλλά φαίνεται να το ανέβαλε λόγω αυτών της δυσμενούς συγκυρίας. Δεν είναι, πάντως, πρώτη φορά που το χρηματιστήριο του Χονγκ Κονγκ προσεγγίζει έναν οργανισμό του Σίτι. Το 2012 εξαγόρασε το Χρηματιστήριο Μετάλλων του Λονδίνου έναντι 1,4 δισ. στερλινών.

Αυτή η συμφωνία θα ήταν θετική και για την Κίνα. Ένα από τα πλεονεκτήματα μιας τέτοιας συμφωνίας είναι πως το χρηματιστήριο του Χονγκ Κονγκ (HKEX) θα μπορούσε να χρησιμεύσει ως παράθυρο πρόσβασης για επενδύσεις στην Κίνα, προσθέτουν οι Financial Times. Σήμερα το Πεκίνο αναζητεί νέες διόδους ανάπτυξης υπό την πίεση του εμπορικού πολέμου που έχει κηρύξει εναντίον του η Ουάσινγκτον. Αρκεί, όμως, το Πεκίνο να άρει εμπόδια στην είσοδο ξένων κεφαλαίων. Σε κάθε περίπτωση, όμως, το HKEX επιδιώκει να ξελιχθεί σε μεγάλο παίκτη των χρηματιστηριακών αγορών εκτός των ΗΠΑ», είπε διαχειριστής κεφαλαίων στους Financial Times. Χθες, πάντως η μετοχή του LSE αναρριχήθηκε πάνω από 15% εν μέσω της συνεδρίασης, στις 71,35 στερλίνες. Απέχει, βέβαια, αρκετά από την προσφορά του HKEX, που φθάνει τις 83,61 στερλίνες, τονίζει το BBC.

ZWPZET ZOLOTA

Υποχρεωτική άδεια άνευ αποδοχών στη Mini λόγω προετοιμασιών για Brexit

Υποχρεωτική άδεια άνευ αποδοχών οφείλουν να πάρουν τουλάχιστον για δύο εβδομάδες οι 4.500 εργαζόμενοι του βασικού εργοστασίου της βρετανικής αυτοκινητοβιομηχανίας Mini. Το διάλειμμα αυτό θα λάβει χώρα στο τέλος Οκτωβρίου, στη λήξη της προθεσμίας για έξοδο της χώρας από την Ε.Ε., όσο η εταιρεία θα προσπαθεί να προσαρμοστεί στις νέες συνθήκες.

Το ενδεχόμενο εξόδου χωρίς συμφωνία ώθησε πολλές βρετανικές αυτοκινητοβιομηχανίες να εκφράσουν τις ανησυχίες τους στο πλαίσιο

του της έκθεσης αυτοκινήτου της Φρανκφούρτης. Μεταξύ αυτών και ο Νίκολας Πέτερ, οικονομικός διευθυντής της BMW, μητρικής της Mini, ο οποίος εξήγησε ότι η εταιρεία έχει εξαντλήσει το απόθεμα επιδομάτων διακοπών, διότι το εργοστάσιο της Mini στην επαρχία της Βρετανίας είχε διακόψει ξανά για ένα μήνα τις εργασίες του. Το προηγούμενο διάλειμμα είχε γίνει τον Απρίλιο, όταν δηλαδή είχε οριστεί η αρχική προθεσμία Brexit. «Δεν μπορούμε να ορίσουμε δεύτερη περίοδο διακοπών το 2019, συνεπώς αυτό εν-

Αφορά 4.500 εργαζομένους της αυτοκινητοβιομηχανίας για χρονικό διάστημα δύο εβδομάδων.

δεχομένως να επηρεάσει οικονομικά τους συναδέλφους μας στην Οξφόρδη», ανέφερε ο Πέτερ στους Financial Times.

Το βρετανικό εργοστάσιο θα κλεί-

σει για δύο ημέρες, στις 31 Οκτωβρίου και την 1η Νοεμβρίου ανεξαρτήτως των εξελίξεων σχετικά με το Brexit. Στη συνέχεια, θα παραμείνει κλειστό «τρεις εβδομάδες ή και περισσότερες», όπως δήλωσε ο Πέτερ. Το διάλειμμα είναι απαραίτητο, ώστε η εταιρεία να διαχειριστεί οποιαδήποτε αναστάτωση προκληθεί στις λειτουργίες του εργοστασίου και τις ενδεχόμενες καθυστερήσεις στις παραγγελίες εξαρτημάτων, όπως αναφέρει σχετικά δημοσίευμα του βρετανικού Guardian. Σύμφωνα με τους FT, πολλοί εκπρόσωποι των

αυτοκινητοβιομηχανιών ανησυχούν ότι λόγω του Brexit θα επιβληθούν δασμοί και έλεγχοι στα σύνορα.

Ο Πέτερ προειδοποίησε πως, εάν επιβληθούν δασμοί ύστερα από μια έξοδο χωρίς συμφωνία, θα αυξηθούν οι τιμές των αυτοκινήτων και θα επιβαρυνθούν και οι καταναλωτές. Ωστόσο, επισήμανε ότι είναι ακόμη πολύ νωρίς για να εκτιμηθεί σε μακροπρόθεσμο επίπεδο τη σημασία ενός Brexit χωρίς συμφωνία για το εργοστάσιο. Στη φετινή έκθεση αυτοκινήτου της Φρανκφούρτης, η Mini ήταν η φωνή του Κάρλος

Ταβάρες, διευθύνοντας συμβούλου της PSA, μητρικής της βρετανικής αυτοκινητοβιομηχανίας Vauxhall. Ο Ταβάρες ισχυρίστηκε ότι η έξοδος χωρίς συμφωνία είναι «απαράδεκτη» και έκανε έκκληση στη βρετανική κυβέρνηση να βρει μια λύση προκειμένου να αποφύγει την ήττα. «Το να στέλνει κανείς δύο τρένα για να συγκρουστούν μεταξύ τους με τη μέγιστη ταχύτητα μόνο για να επιδείξει τη δύναμή του δεν φαίνεται πως είναι η καλύτερη προσέγγιση», δήλωσε ο Ταβάρες, σύμφωνα με τον Guardian.

ΔΗΜΟΣ
ΣΤΡΟΒΟΛΟΥ

ΠΛΗΡΩΣΗ ΚΕΝΗΣ ΘΕΣΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΟΥ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΣΤΡΟΒΟΛΟΥ

Ο Δήμος Στροβόλου δέχεται αιτήσεις για την πλήρωση της πιο πάνω κενής θέσης πρώτου διορισμού.

Εγκεκριμένη Μισθοδοτική Κλίμακα:

A8: €17946, €18823, €19700, €20577, €21454, €22331, €23208, €24085, €24962, €25839, €26716, €27593.

A10: €25112, €26313, €27514, 28715, 29916, €31117, €32318, €33519, €34720.

A11: €29684, €30885, €32086, €33287, €34488, €35689, €36890, €38091, €39292.

Απαιτούμενα προσόντα:

- Πανεπιστημιακό δίπλωμα ή τίτλος ή ισότιμο προσόν στη Βιβλιοθηκονομία ή στην Τεκμηρίωση σε συνδυασμό με τη Βιβλιοθηκονομία. (Σημ.: Ο όρος «πανεπιστημιακό δίπλωμα ή τίτλος» καλύπτει και μεταπτυχιακό δίπλωμα ή τίτλο).
- Γνώση και ενημερότητα πάνω στην πνευματική/εκδοτική δημιουργία του κυπριακού και του ελληνικού χώρου.
- Πολύ καλή γνώση της ελληνικής και της αγγλικής γλώσσας.
- Ακεραιότητα χαρακτήρα, διοικητική και οργανωτική ικανότητα, υπευθυνότητα, πρωτοβουλία και ευθυκρισία.

Λεπτομέρειες για τα καθήκοντα, τις ευθύνες και λοιπές λεπτομέρειες θα αναρτηθούν στην ιστοσελίδα του Δήμου και θα δημοσιευθούν στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.

Για έντυπα αιτήσεων και περισσότερες πληροφορίες επί του θέματος, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να αποστείλονται στο Γραφείο Εξυπηρέτησης Δημοτών του Δήμου, στο Δημαρχείο Στροβόλου, Λεωφ Στροβόλου 100, Στρόβολος, ή/και στα τηλέφωνα 22470316 και 22470470 (Γραφείο Εξυπηρέτησης Δημοτών) κατά τις εργάσιμες μέρες και ώρες και στην ιστοσελίδα του Δήμου <http://www.strovolos.org.cy>, στις **ΚΕΝΕΣ ΘΕΣΕΙΣ**.

Οι αιτήσεις θα πρέπει να παραδοθούν στο Γραφείο του Δήμου ή να αποσταλούν μέσω Ταχυδρομείου με συστημένη επιστολή όχι αργότερα από τις 30 Σεπτεμβρίου 2019.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
2014 - 2020

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ Β' ΠΡΟΚΗΡΥΞΗΣ

Καθεστώςτος 16.4 «Βραχείες αλυσίδες και τοπικές αγορές»

Το Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος (Διαχειριστική Αρχή του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014 - 2020) σε συνεργασία με το Τμήμα Γεωργίας και τον Κυπριακό Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών, ανακοινώνει τη δεύτερη προκήρυξη του Καθεστώτος 16.4 «Βραχείες αλυσίδες και τοπικές αγορές».

Το Καθεστώς 16.4 παρέχει κίνητρα για την ανάπτυξη και εγκαθίδρυση οριζόντιων και κάθετων συνεργασιών μεταξύ διαφορετικών παραγόντων του αγροδιατροφικού τομέα για την δημιουργία τοπικών αγορών και άλλου είδους βραχείων αλυσίδων διάθεσης γεωργικών/κτηνοτροφικών προϊόντων.

Ο συνολικός προϋπολογισμός που θα διατεθεί στο πλαίσιο της δεύτερης προκήρυξης ανέρχεται στις €500.000 και αιτήσεις μπορούν να υποβάλλονται από τις 10 Σεπτεμβρίου 2019 μέχρι τις 29 Νοεμβρίου 2019 στα Επαρχιακά Γραφεία του Τμήματος Γεωργίας.

Για τους όρους συμμετοχής στο Μέτρο, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να προμηθευτούν τα Ενημερωτικά Έντυπα των Καθεστώτων καθώς και τα Έντυπα Αίτησης από τα Επαρχιακά Γραφεία του Τμήματος Γεωργίας και από τις ιστοσελίδες www.paa.gov.cy, www.capo.gov.cy και www.moa.gov.cy/da

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής
Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος
Διοικητική Αρχή ΠΑΑ 24-20

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ
ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΛΗΡΩΜΩΝ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΓΕΩΡΓΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
Η Ευρωπαϊκή επένδυση στις αγροτικές
παράγειες

Μονόδρομος πλέον η ηλεκτροκίνηση για αυτοκινητοβιομηχανίες

Οι τιμές των νέων μοντέλων που κυκλοφορούν στην αγορά, αποτρεπτικός παράγων για αύξηση των πωλήσεων

Χρειάστηκε μόνον μία δεκαετία να πεισθούν οι παραδοσιακές αυτοκινητοβιομηχανίες ότι το ηλεκτρικό όχημα είναι κάτι πολύ παραπάνω από ένα καινούργιο προϊόν, στο οποίο δίνουν ελάχιστη προσοχή απλώς και μόνον δίκην πειρατισμού. Σήμερα, υπό το βάρος της κλιματικής αλλαγής και των συνεπειών της, του απόηχου του μείζοντος σκανδάλου ντιζελгейт, το οποίο κατέδειξε πως τα πετρελαιοκίνητα αυτοκίνητα δεν είναι τόσο «πράσινα» όσο διαφημιζόταν, αλλά και των σαφώς αυστηρότερων ορίων για τις εκπομπές ρύπων στην Ε.Ε. και αλλού, η ηλεκτροκίνηση έρχεται δυναμικά στο προσκήνιο. Κι ενώ η Volkswagen και οι υπόλοιπες μεγάλες αυτοκινητοβιομηχανίες πλέον επενδύουν μεγάλα κεφάλαια σε αυτήν, έχουν να λύσουν ένα βασικό πρόβλημα, το πόσο ελκυστικά είναι τα αμάξια με μπαταρίες για το καταναλωτικό κοινό – η μεγάλη τους ανταγωνίστρια, η καλιφορνέζικη Tesla, να μην πουλάει τα προϊόντα της σε ΗΠΑ, Ευρώπη και Κίνα, αλλά ακόμα δεν έχει κατορθώσει να επιτύχει κερδοφορία. Στη δε Κίνα και στη Δανία είναι οι κρατικές επιδοτήσεις που δίνουν το κίνητρο στους οδηγούς να αποκτήσουν ηλεκτρικό όχημα.

Η Γερμανίδα καγκελάριας Άγκελα Μέρκελ, στα εγκαίνια της φετινής Διεθνούς Εκθεσης Αυτοκινήτου στη Φρανκφούρτη, αναφέρθηκε σε ένα «ηράκλειο έργο» που καλούνται να φέρουν εις πέρας οι

εταιρείες του κλάδου. Χωρίς να δώσει περισσότερες λεπτομέρειες, τάχθηκε υπέρ της παροχής κινήτρων προς τους καταναλωτές για να αγοράσουν προϊόντα μη βαβερά για το περιβάλλον. «Θέλουμε να στρέψουμε σε μια συγκεκριμένη κατεύθυνση τους ανθρώπους», τόνισε ο καγκελάριος. «Ενας σωστός τρόπος είναι η κοστολόγηση των εκπομπών ρύπων, ώστε να διασα-

**Υπέρ της παροχής
κινήτρων στους κατανα-
λωτές η Αγκελα Μέρ-
κελ, για να αγοράσουν
Ι.Χ. φιλικά προς το περι-
βάλλον.**

φηνιστεί ότι όλες οι καινοτομίες πρέπει να προσαρμόζονται στον στόχο μείωσής τους».

Όπως αναφέρει η Deutsche Welle, η γερμανική τράπεζα Commerzbank σε έκθεσή της απευθυνθεί έκκληση στις αυτοκινητοβιομηχανίες να κινηθούν ταχύτερα ώστε η Ε.Ε. να εκπληρώσει τους στόχους για το κλίμα. Ειδικά, οι εταιρείες διατρέχουν τον κίνδυνο να μετατρέπουν τα κέρδη τους σε πρότιμα λόγω εκπομπής υπερβολικά υψηλών ρύπων. Στην έκθεση της Φρανκφούρτης ο διευθύνων σύμβουλος της Volkswagen Χέρμπερτ Ντιες

Ζήτησε από τους κυβερνώντες να παραιτηθούν από τον γαϊφάρθακα, ενώ παράλληλα παρουσίασε το πλήρως ηλεκτρικό ID.3 της εταιρείας του. Βέβαια, να μην το μήνυμα προς τους σκολόγους οδηγούς είναι πως οι εταιρείες είναι μαζί τους, αλλά αυτό δεν αρκεί. Τα εμπόδια παραμένουν, ακριβώς όπως πριν από κάμποσα χρόνια, όταν κατασκεύασε η Nissan το ηλεκτρικό Leaf και η BMW το AG i3.

Οι καταναλωτές δεν αγοράζουν τεχνολογία στο αυτοκίνητό τους για την οποία δεν είναι βέβαιοι πως λειτουργεί ούτε εάν τους πάει εκεί που θέλουν να πάνε. «Το επόμενο μείζον ερώτημα δεν είναι το ηλεκτρικόνητο αυτοκίνητο, γιατί αυτό θα έλθει σίγουρα, αλλά το πώς η νέα μορφή μετακίνησης θα μπορεί να αφορά τους περισσότερους ανθρώπους», παρατηρεί εύστοχα ο επικεφαλής της Peugeot Citroën και προέδρος της Ενωσης Ευρωπαϊκών Αυτοκινητοβιομηχανιών Κάρλος Ταβάρες. Μέχρι στιγμής, όπου δίνεται οικονομικό κίνητρο, οι άνθρωποι αγοράζουν, ειδικά, όχι. Στην Κίνα οι πωλήσεις έπεσαν 16% τον Αύγουστο, γιατί μειώθηκε η επιδότηση, όπως και στη Δανία το 2016. Αν, τώρα, οι εταιρείες προσφέρουν εκπτώσεις, θα συρρικνωθεί η κερδοφορία τους, η οποία είναι ανυπαρκτη στις πλείστες των περιπτώσεων – και η Tesla είναι ένα παράδειγμα.

BLOOMBERG, REUTERS

Σε Δανία και Κίνα μέσω κρατικών επιδοτήσεων παρέχονται κίνητρα για την απόκτηση ηλεκτρικού οχήματος.

Αναγκαία η στροφή ενώ караδοκούν πρόστιμα

Σε όλη την Ευρώπη τα υβριδικά και ηλεκτρικά αυτοκίνητα που πωλήθηκαν πέρυσι αντιστοιχούσαν στο 2% των συνολικών.

Ισως να μην είναι και ο ευνοϊκότερος οιωνός για τις εταιρείες, όπως η VW με το iD.3 των σχεδόν 30 χιλιάδων ευρώ, και των αντίστοιχων ανταγωνιστικών Model

3 της Tesla και των λοιπών της Mercedes. Ωστόσο, η επιλογή είναι μονόδρομος για τις αυτοκινητοβιομηχανίες, ειδήλλως θα κληθούν να καταβάλουν πρόστιμα. Ωστόσο, υπάρχουν θετικά στοιχεία, όπως το ότι το ID.3 προσφέρει μεγαλύτερη κάλυψη για απόσταση 330 χιλιομέτρων, οπότε μπορεί κανείς

να σχεδιάσει μεγαλύτερα ταξίδια. Παράλληλα, βελτιώνονται και οι υποδομές, διότι η κοινοπραξία Ionity, όπου συμμετέχουν οι Daimler, VW, Ford, BMW και Hyundai Motor, θα ολοκληρώσει την κατασκευή ενός ευρωπαϊκού δικτύου 400 σταθμών ταχείας φόρτισης έως το 2020.

The image contains three logos at the top. From left to right: the European Union flag with the text 'Ευρωπαϊκή Ένωση' below it; the coat of arms of the Hellenic Republic with the text 'Ελληνική Δημοκρατία' below it; and the 'Thalassa' logo for the 2014-2020 period, featuring a stylized wave and the text 'Θάλασσα 2014 - 2020'.

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Θάλασσα» 2014-2020

Α' Επιστημονικό Συνέδριο

«Ομοδος: Ιστορία και Ποιτισμός»

21-22 Σεπτεμβρίου 2019

Οινοποιείο Οίνου Γη - Κτήμα Βασιλειάδη

Πανεπιστήμιο
Νεάπολις
Πάφος

ΟΕΝΟΥ ΥΙ
ΟΜΟΔΟΣ
ΚΤΗΜΑ VASSILIADES

Οδός Δημήτρη Λιπέρτη, 4760 Όμοδος - Λεμεσός, ΚΥΠΡΟΣ
Τηλ.: +357 25 446 000 | Ηλ. Διεύθυνση: iliana@oenuoyi.wine

www.oenuoyi.wine

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΣΑΒΒΑΤΟ 21 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2019

09:30-10:00	Εγγραφή Συνέδρων	12:30-12:45	Ανδρέας Χριστοφόρου: «Η ίδρυση και λειτουργία του Αναγνωστήριου "Όμόνοια" στο Όμοδος»	10:00-10:15	Ανδρέας Χριστοδούλου: «Γεωργικές εκθέσεις για το Όμοδος κατά την πρώτη περίοδο της βρετανικής διοίκησης, 1878-1914»
10:00-10:15	Χαιρετισμοί • Χριστοδούλος Γ. Βασιλειάδης, Δικηγόρος & Οινοποιός • Μητροπολίτης Πάφου Γεώργιος • Εκπρόσωπος Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού	12:45-13:00	Μιχάλης Στυλιανού: «Το πανηγύρι του Ομόδους κατά την περίοδο της Αγγλοκρατίας»	10:15-10:30	Κωστής Κοκκινόφτας: «Δημογραφικά, οικονομικά και νομισματολογικά δεδομένα για το Όμοδος με βάση το Κατάστιχο VI (1825)»
10:15-11:00	Παρουσίαση Βιβλίου «Όμοδος. Τόπος - Άνθρωποι - Ιστορία» Ομιλίες: • Βάσος Καραγιώργης • Παύλος Ιωαννίδης • Πέτρος Παπαπολυβίου Διάλειμμα για καφέ	13:00-13:15	Χαράλαμπος Γ. Χαράλάμπος: «Προσπάθειες συνεργατικής ανάπτυξης στο Όμοδος»	10:30-10:45	Κυριάκος Ιακωβίδης: «Το συλλαλητήριο του 1929 στο Όμοδος: αθετηρία αντίδρασης απέναντι στην πολιτική εξαγωγής κρασίων της βρετανικής διοίκησης (Νόμος 25 του 1928)»
11:00-11:15	Α' Συνεδρία: «Το Όμοδος, Ιστορία και Δημογραφία» Πρόεδρος: Άγγελος Χρυσοστόμου	13:15-13:30	Συζήτηση	10:45-11:00	Συζήτηση
11:15-11:30	Γιώργος Γεωργής: «Το Όμοδος στα πρώτα χρόνια της Αγγλοκρατίας»	13:30-15:00	Διάλειμμα για φαγητό (Finger food στον χώρο του οινοποιείου) Γ' Συνεδρία: «Η προσφορά του Ομόδους στους εθνικούς αγώνες» Πρόεδρος: Κυριάκος Ιακωβίδης	11:00-11:15	Διάλειμμα για καφέ Ε' Συνεδρία: «Εκκλησιαστικά μνημεία του Όμοδους» Πρόεδρος: Κωστής Κοκκινόφτας
11:30-11:45	Χρίστος Κ. Κυριακίδης: «Δημογραφικά δεδομένα Ομόδους κατά την Αγγλοκρατία»	15:00-15:15	Ανδρέας Κάρυος: «Το Κρησφύγετο της ΕΟΚΑ στο Όμοδος: προτάσεις για την αξιοποίηση του στην Εκπαίδευση»	11:15-11:30	Γιώργος Φιλοθέου: «Το οικοδομικό χρονικό της Ιεράς Μονής Τιμίου Σταυρού στο Όμοδος μέσα από τις νεώτερες έρευνες»
11:45-12:00	Αναστασία Χάματου: «Πηγές της ιστορίας του Ομόδους»	15:15-15:30	Ιλιάνα Κουλαφέτη: «Γυναίκες στον Αγώνα '55 - '59 - Οι πολιτικές κρατούμενες Ομόδους»	11:30-11:45	Στέλλα Σοφοκλέους: «Εικονογραφίες του Όθωνος Παύλου στην Ιερά Μονή Τιμίου Σταυρού στο Όμοδος»
12:00-12:15	Συζήτηση Β' Συνεδρία: «Εκπαίδευση - Λαογραφία - Συνεργατισμός» Πρόεδρος: Γιώργος Γεωργής	15:30-15:45	Άγγελος Χρυσοστόμου: «Όμοδοιτες μέλη του Κυπριακού Στρατού»	11:45-12:00	Χριστοδούλος Α. Χατζηκριστοδούλου: «Ο αγνός προσκληματικός Σταυρός με τον Τίμο Κάνναβο στο Όμοδος»
12:15-12:30	Τζούλια Ασπράδα - Χριστοφόρου: «Η Πιπίλα του Ομόδους»	15:45-16:00	Συζήτηση	12:00-12:30	Συζήτηση - Συμπεράσματα
		16:00-18:00	Ξεναγήση στο Όμοδος (Ιερά Μονή Τιμίου Σταυρού, Μουσεία Ομόδους, Μεσαιωνικός Άγιός, Κρησφύγετο της ΕΟΚΑ) ΚΥΡΙΑΚΗ 22 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2019 Δ' Συνεδρία: «Οικονομία» Πρόεδρος: Κατερίνα Παπαζαχάρια		Ξεναγήση και δεξίωση στο Οινοποιείο «Οίνου Γη - Κτήμα Βασιλειάδη»

Προσβλέπουν σε «αναγέννηση» της αγοράς ακινήτων στην Ελλάδα

Ποια μέτρα αναμένεται να δώσουν πρόσθετη ώθηση στην κτηματαγορά

Του **ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΞΑΝΟΓΛΟΥ**

Μεγάλες προσδοκίες «τρέφουν» οι φορείς της αγοράς ακινήτων από την πρόθεση της κυβέρνησης να νομοθετήσει μέτρα φορολογικής ελάφρυνσης, αλλά και τόνωσης των επενδύσεων μέσω σχετικών κινήτρων. Η μείωση του ΕΝΦΙΑ από φέτος ήταν ήδη ένα πρώτο μέτρο που έδρασε θετικά στην ψυχολογία των νοικοκυριών και πλέον η κυβέρνηση επιχειρεί να κεφαλαιοποιήσει το θετικό μομέντουμ που έχει αρχίσει να δημιουργείται, με την άμεση προώθηση ακόμα πέντε μέτρων, μεταξύ των οποίων η αναστολή του ΦΠΑ 24% στα νεόδμητα ακίνητα για τρία χρόνια, η χορήγηση κινήτρων για ανακαινίσεις/ανακατασκευές και η μείωση της γραφειοκρατίας. Επίσης, διατηρείται η αναστολή του φόρου υπεραξίας στα ακίνητα και σχεδιάζεται η περαιτέρω μείωση του ΕΝΦΙΑ το 2020.

Λίφτινγκ στα κτίρια

Από τις κινήσεις που αναμένεται να προσδώσουν προσιτήμενη αξία στην οικονομία, καθώς θα κινητοποιηθούν κεφάλαια, θεωρείται η προωδούμενη ρύθμιση για την παροχή έκπτωσης φόρου 40% στις δαπάνες για την ενεργειακή, λειτουργική και αισθητική αναβάθμιση των κτιρίων. Πρόκειται για πρόταση που έθεσε η ΠΙΟΜΙΔΑ (Πανελλήνια Ομοσπονδία Ιδιοκτητών Ακινήτων) τα προηγούμενα χρόνια και κατόρθωσε να πείσει για την ορθότητά της. Το μέτρο αφορά την παροχή έκπτωσης φόρου 40%-50% στις δαπάνες που καταβάλλει κανείς για την ενεργειακή, λειτουργική και αισθητική αναβάθμιση του ακινήτου του. Στο πλαίσιο αυτό, ο κάθε ενδιαφερόμενος, είτε πρόκειται για επαγγελματία είτε για ιδιώτη που απλώς επιθυμεί να αναβαθμίσει το ακίνητό του, θα μπορεί να προχωρεί στις απαιτούμενες ενέργειες. Στη συνέχεια, προσκομίζοντας τα νόμιμα παραστατικά (τιμολόγια εργασιών, ασφαλιστικές εισφορές

Η επικείμενη αναστολή ισχύος του ΦΠΑ 24%, που επιβάλλεται στις μεταβιβάσεις ακινήτων, για την προσεχή τριετία θα προσφέρει σημαντική ώθηση στις αγοραπωλησίες ακινήτων, ιδίως από τους αγοραστές εκτός Ελλάδας.

Πρωθείται έκπτωση φόρου 40% στις δαπάνες για ενεργειακή, λειτουργική και αισθητική αναβάθμιση των κτιρίων.

και ΦΠΑ που έχει καταβληθεί), θα μπορεί να εισπράττει πίσω το 40%, μέσω όμως πίστωσης του σχετικού ποσού στον λογαριασμό του στη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων.

Ουσιαστικά, δηλαδή, ο ιδιοκτήτης που έχει δαπανήσει π.χ. 10.000 ευρώ για την αναβάθμιση του ακινήτου θα εισπράττει 4.000 ευρώ ως ένα είδος «κουμπαρά» στη ΓΓΠΣ. Με τα χρήματα αυτά θα μπορεί λοιπόν να εξοφλεί τις μελλοντικές φορολογικές υποχρεώσεις του, π.χ. την εφορία, τον ΕΝΦΙΑ για το ακί-

νιτό του ή άλλες οφειλές του. Πρόκειται για ιδιαίτερα έξυπνη λύση, μέσω της οποίας κινητοποιούνται χρήματα για την τόνωση της οικοδομικής δραστηριότητας, τη δημιουργία θέσεων εργασίας και την αύξηση των εσόδων του Δημοσίου από ΦΠΑ και ασφαλιστικές εισφορές.

Ταυτόχρονα, όμως, το Δημόσιο βγαίνει διπλά κερδισμένο, καθώς διασφαλίζεται και η φοροδοτική ικανότητα, αλλά ταυτόχρονα και η συνέπεια του ιδιοκτήτη απέναντι στις υποχρεώσεις του.

Μεταβιβάσεις

Αντίστοιχα, η αναστολή ισχύος του ΦΠΑ 24% που επιβάλλεται στις μεταβιβάσεις ακινήτων για την προσεχή τριετία θα δώσει σημαντική ώθηση στις αγοραπωλησίες ακινήτων, ιδίως από τους αγοραστές εκτός Ελλάδας. Υπενθυμίζεται ότι η επιβολή ΦΠΑ 24% στις συναλλαγές νέων ακινήτων δημιουργεί σημαντικό μειονέκτημα για τις

επενδύσεις σε νέες κατοικίες, χωρίς παράλληλα να προκύπτει ιδιαίτερο δημοσιονομικό αποτέλεσμα, καθώς τα σχετικά έσοδα κυμαίνονται μεταξύ 11 εκατ. ευρώ και 14 εκατ. ευρώ σε ετήσια βάση.

Υπενθυμίζεται ότι σήμερα ο φόρος επιβάλλεται στους αγοραστές δευτερεύουσας κατοικίας (εξοχική ή κύρια, η πρώτη κατοικία απαλλάσσεται) και συγκεκριμένα σε ακίνητα των οποίων η άδεια οικοδομής έχει εκδοθεί μετά την 1η Ιανουαρίου του 2006. Στον αντίποδα, στα παλαιότερα ακίνητα επιβάλλεται μόνον ο φόρος μεταβίβασης, ο οποίος έχει υποχωρήσει πλέον σε 3% (από 10% που ήταν έως και το 2013). Το αποτέλεσμα είναι να προκύπτει διαφορά 20% στον φόρο που επιβαρύνει τα νέα ακίνητα και σε αυτόν στα παλαιότερα ακίνητα, οδηγώντας έτσι όλους τους υποψήφιους αγοραστές να προτιμούν τα παλαιά ακίνητα, και άρα μη επιτρέποντας στην οικοδομική δραστηριότητα να ανακάμψει.

Οι ενδιαφερόμενοι θα μπορούν να προχωρούν σε μεταβιβάσεις μέσω μιας απλής εκτύπωσης του αποδεικτικού φορολογικής ενημερότητας από το Διαδίκτυο.

Μείωση της γραφειοκρατίας στις αγοραπωλησίες

Σημαντικές κρίνονται επίσης οι πρωτοβουλίες για τον περιορισμό της γραφειοκρατίας στις αγοραπωλησίες, η οποία έχει «γονατίσει» πωλητές και αγοραστές, που καλούνται να συγκεντρώσουν και να καταθέσουν σωρεία πιστοποιητικών και εγγράφων, συχνά δε με απρόοπτα, καθώς τους

ήδη, για το ζήτημα αυτό έχουν ξεκινήσει οι πρώτες πρωτοβουλίες. Χαρακτηριστική είναι η πρόσφατη απόφαση του διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων Γ. Πιτσιλή, η οποία έχει πλέον καταστήσει περιττή από 1ης Σεπτεμβρίου την επίσκεψη στην εφορία για χιλιάδες ιδιοκτήτες ακινήτων. Βάσει της εν λόγω απόφασης, οι ενδιαφερόμενοι θα μπορούν να προχωρούν σε μεταβιβάσεις μέσω μιας απλής εκτύπωσης του αποδεικτικού φορολογικής ενημερότητας από το Διαδίκτυο, η οποία αρκεί για να τεκμηριώσει ότι δεν έχουν ληξιπρόθεσμες οφειλές στην εφορία. Δεν θα απαιτείται, δηλαδή, πλέον η έγκριση και του τοπικού εφόρου, που οδηγούσε σε πλήθος καθυστερήσεων και περιέπλεκε τις μεταβιβάσεις ακινήτων, ιδίως αν αυτές αφορούσαν π.χ. εξοχικές κατοικίες, που βρίσκονται σε περιοχές που δεν διαμένουν μόνιμα οι ενδιαφερόμενοι.

Επιπλέον, θεσμικοί φορείς του κλάδου, όπως η Ένωση Μεσιτών Αθηνών - Αττικής, προτείνουν μεταξύ άλλων και άλλα μέτρα, όπως π.χ. η πλήρης κατάρχιση της υποχρέωσης έκδοσης βεβαίωσης περί μη οφειλής ΤΑΠ (για ηλεκτροδοτούμενα ακίνητα) από τον οικείο δήμο για τη μεταβίβαση του ακινήτου, ένα μέτρο που είχε καταργηθεί το 2014, για να επανέλθει στο 2019, και να επανέλθει με την επόμενη κυβέρνηση.

ΑΡΘΡΟ / Του **ΑΝΔΡΕΑ Α. ΑΝΔΡΕΟΥ***

«Η Λευκωσία ζει συναρπαστικές στιγμές...»

Είναι μια ωραία εισαγωγή που προδιθέτει τον αναγνώστη ή τον τηλεθεατή – αν πρόκειται για φιλμάκι – θετικά για το τι συμβαίνει στην Πρωτεύουσα της Ευρωπαϊκής Κύπρου. Δεν θα ήταν καθόλου πρωτοτυπία, πλην όμως θα απέδιδε πολύ ποσά το τι ζει ο μέσος Λευκωσιώτης. Νοούμενου, φυσικά, ότι θα διακατέχεται από μεγάλη δόση αυτοσαρκασμού. As δούμε λοιπόν τι έχει να προσφέρει σήμερα η Λευκωσία.

Για να το πετύχουμε αυτό θα χρειαστούμε τη βοήθεια μιας Range Rover Vogue Autobiography η οποία συνδυάζει την απόλυτη πολυτέλεια και την απaráμυλλη ικανότητα κύλισης σε εδάφη εντός αλλά και εκτός δρόμου, για τον discerning driver του 21ου αιώνα.

Η περιδιάβαση αρχίζει στις 6:50πμ από την είσοδο της Λευκωσίας κάπου στο ύψος της «Carlsberg» με αρχικό στόχο να επισκεφτούμε το Προεδρικό. Γιατί έτσι ναρρί; Για τρεις λόγους: Πρώτον τέτοια ώρα, τέτοια εποχή, ο καιρός είναι γλυκός και σου δίνει μια ωραία διάθεση να εξερευνήσεις. Δεύτερον, μπορείς να εκμεταλλευθείς την προσφορά κάποιων καφετεριών να πληρώσεις ένα καφέ και να πάρεις και ένα δωρεάν γιατί θα χρειαστείς την εξτρά καφεΐνη για το τι θα ακολουθήσει. Και τρίτον, είναι το τι θα ακολουθήσει.

Με το που μαρσάρει λοιπόν ο κινητήρας με άνεση στο νέο αυτοκινητόδρομο με τις 3+3 λωρίδες για άνετη κυκλοφορία, φθάνεις κοντά

στο ύψος του ΓΣΠ το στάδιο που φιλοξένησε από ομάδες αγροτικού ποδοσφαίρου, μέχρι την Ρεάλ Μαδρίτης και όχι ΜΟΝΟΝ, για να μην αναφερθούμε στις πολυάριθμες συναυλίες εγχώριων και διεθνών αοιδών. Ένα στάδιο σύμβολο για τον Δήμο Στροβόλου που ειρήσθω εν παρόδω ακούεται σε κάποια σαλόνια πως θα ενοποιήσουν όχι με τη Λευκωσία (αν είναι δυνατόν) αλλά με τη Λακατάμεια και το Τσέρι. Άρα το πρώτο σημείο που πρέπει να γνωρίζεις εσύ ο υποψήφιος επενδυτής είναι ότι η αγροτική Λευκωσία θα ξεκινάει από τη Λεωφόρο Αθαλάσσας και θα εκτείνεται νότια. Ακούεται ότι οι δημότες ετοιμάζονται για επανάσταση, αλλά το τι θέλει ο κόσμος είναι πάντα δευτερεύον σε αυτό τον τόπο, οπότε το παρακάμπνουμε σε αυτό το επεισόδιο.

Κάπου εκεί λοιπόν βλέπεις μπροστά σου να ξετυλιγόνται τρία Ανακόντα. Όχι από αυτά του Αμαζονίου που φλέγεται, αλλά από αυτά που αποτελούνται από χιλιάδες οχήματα που καταλαμβάνουν όλες τις λωρίδες εισόδου στη Λευκωσία. Φαντάζον να είναι ακίνητα, αλλά δεν είναι. Μέχρι να το καταλάβεις ότι απλά δεν μετακινούνται δεξιά, αριστερά και μπροστά, θα δεις πως ότι από πίσω μακραίνουν με το δευτερόλεπτο και η ουρά τους μέχρι τις 7:15πμ χαιδεύει την Αλάμπρα. Το GPS δεν λειτουργεί επειδή το 4G στην πρωτεύουσα είναι θεωρητικό και διερωτάσαι, να πάρεις το δρόμο προς

Ο υπάλληλος και ο επιχειρηματίας χρειάζονται μιάμιση ώρα για να φτάσουν στην εργασία τους για μια διαδρομή που κανονικά θα τους έπαιρνε 15 λεπτά.

(πρώην) Ορφανίδα ή να πας ευθεία προς (πρώην) Λαϊκή; Δεν βαριέσαι; Και τα δύο πρώην είναι και σύρνεις ζήτηματα. Στρίβεις από το ΓΣΠ να παρακάμψεις τους αγουροξυπνημένους που δεν το σκέφτηκαν πριν από εσένα και αποκτάς ένα χαμόγελο που βρήκες ανοικτό διάδρομο. Το χαμόγελο σβήνει μετά από μερικά δευτερόλεπτα όταν ανακαλύπτεις πως δύο λωρίδες από αυτοκίνητα,

γύρω στο 1χλμ η κάθε μια φέρθηκαν το ίδιο έξυπνα με εσένα. Μετά από κανένα δεκάλεπτο υπομονής διερωτάσαι: να πας αριστερά προς Γάλλου Πρέσβη (;), ευθεία προς Σταυρού (;) ή να κάνεις λίγο off-road; Η τρίτη λύση είναι σαφώς η καλύτερη, αλλά εκεί θα παρεμποδιστείς από το νέο τρόπο υποδοχής στη Λευκωσία: τα τελλούθηκτα. Θέλεις περίπου ένα εργάσιμο μήνα να μετρήσεις τον αριθμό, τα είδη και τα χρώματα στυλών που διαθέτει η πρωτεύουσα. Και έρχονται σε όλα τα μεγέθη παρεμπιπτόντως κοντά, μέτρια, ψηλά, κοντρά, λεπτά, ραβδωτά, σιδερένια, λαστικένια, πλαστικά, μπιτερόνια Φαντάζομαι οι ειδικοί κρίνουν ανάλογα με το πόσο στενή είναι η οδός και καρφώνουν τα ανάλογα. Πες ότι φάνηκες τυχερός και διά μέσου των 76 αλληπάλληλων στριψιμάτων, βρισιδιού, τρισδιάστατων λακκουβών στο οδόστρωμα των εν-

διάμεσων γειτονιών που τετραγωνίζουν τα ελαστικά σου, φτάσεις κάπου στην Αθαλάσσης, εκεί θα δεις τα Ανακόντα πιο αγριεμένα. Πάνε προς όλες τις κατευθύνσεις λες και τα έλουσες νέφτι. Μετά από κανένα 15λεπτο μετακινήθηκες 100μ για να μπεις στη Στροβόλου. Εκεί οι οδηγοί κάνουν bonding μεταξύ τους. Βλέπετε η Κυριάκου Μάτση έκλεισε και αυτή προχθές μετά την επιτυχή και έγκαιρη ολοκλήρωση της ανακατασκευής της Ομήρου, της Στασικράτους και του «εμπορικού τριγώνου» του κέντρου της Λευκωσίας και της Καλλιπόλεως, με αποτέλεσμα να αυξηθεί κατακόρυφα η εμπορική ροή των ελεύθερων οδικών αρτηριών. Τόσο πολύ που οι καταστημάτρχες ποστάρουν μέχρι και τους ισολογισμούς τους στις βιτρίνες τους αφού ο κάθε οδηγός έχει τουλάχιστον 15 λεπτά να τους μελετήσει.

Πέρασες από το οίκημα του Προεδρικού και κατευθυνόμενος προς κέντρο ξαφνικά νιώθεις το κάθισμα σου να αρχίζει να σου κάνει ένα hostone μασάζ. Καλοδεχούμενο μιν, εκεί αντιλαμβάνεσαι δε ότι πέρασε μια ώρα για να φθάσεις από την «Carlsberg» στο Υπουργείο Οικονομικών – που αν την είχες θα την έπινες μονορούφι. Αρκείσαι όμως με τον καφέ που λέγαμε. Στο κέντρο, οι καταστημάτρχες ανυπαρξίτοι. Αναμένουν ευλαβικά να «ανοίξουν οι δρόμοι». Εντάξει τι είναι 1-2 χρόνια καθυστέρηση με ταυτόχρονη πληρωμή πλήρους ενοικίου ωσάν να

επικρατούν ιδεατές συνθήκες; Ο μέσος υπάλληλος και ο μέσος επιχειρηματίας χρειάζονται μιάμιση ώρα για να φτάσουν στην εργασία τους για μια διαδρομή που κανονικά θα τους έπαιρνε 15 λεπτά. Και αυτό καθημερινά.

Ο προγραμματισμός και ο συντονισμός των έργων υποδομής είναι ανύπαρκτος. Το κάθε πρότζεκτ οι «ειδικοί» το βλέπουν από μόνο του και όχι στα πλαίσια ενός συνόλου. Πλήρης έλλειψη ευαισθησίας για την επιβάρυνση στο περιβάλλον. Εδώ γέμισαν οι γειτονίες με σκουπίδια και κανένας δεν ενδιαφέρεται. Η εντός των τειχών πόλη έγινε και πάλι γκέτο των λογής παρανόμων. Απομακρύνθηκε ο κόσμος και δεν στεριώνει επιχείρηση. Και δεν θέλω να είμαι «politically correct» ... είναι τόσο άλλοι. Εγώ τα λέω με το όνομά τους. Όλα αυτά γίνονται με την απάθιστα δικαιολογία του «κάλλιο αργά παρά ποτέ». Στο μεταξύ ρουφάτε κόσμο, αφού είστε μαθημένοι. Και εγώ είμαι βέβαιος για το αποτέλεσμα των νέων κυκλοφοριακών ρυθμίσεων που θα ισχύσουν όταν ριχτεί και η Μακαρίου στο παικνίδι και ολοκληρωθεί η παννίχια σχεδιασμένη Καλλιπόλεως.

Invest in Nicosia now. Μην πάρετε λάθος στρίψιμο, μπορεί να βγείτε Λεμεσό.

Ο Ανδρέας Α. Ανδρέου, είναι MRICS CEO, APS Andreou Property Strategy - Chartered Surveyors.

Ο ασυμβίβαστος ρόκερ του μπελ κάντο

Ο Λαυρέντης Μαχαιρίτσας μέσα από τις αναμνήσεις, τις εμπειρίες, τα όνειρα, την κοσμοθεωρία του – με δικά του λόγια

Της **ΓΙΩΤΑΣ ΣΥΚΚΑ**

Οι κόρες μας γεννήθηκαν την ίδια χρονιά, την ίδια ημέρα, την ίδια ώρα. Τα δωμάτια στο μαιευτήριο ήταν διπλανά και η έκπληξη ήταν ίδια και για τους δυο, σαν μιλούσαμε για τις νεογέννητες κόρες μας. «Είναι από τις πιο ευτυχισμένες ημέρες της ζωής μου», μου είπε πανευτυχής, εκείνο τον Μάρτιο του 1994, ο Λαυρέντης Μαχαιρίτσας. Επειτα, όταν οι πιτσιρίκες έγιναν 2,5 ετών, συναντηθήκαμε τυχαία πάλι στην Τήνο. Εκείνος έτρεχε πίσω από τη μικρή Μαρία-Κλάρα, εμείς είχαμε τη Χριστίνα. «Είμαι χαζομπαμπάς», καμάρωνε ανέμελα. Και όσο μεγάλωνε και τον συναντούσα σε συνεντεύξεις ή συναυλίες, σαν γνήσιος Έλληνας γονιός, ανησυχούσε πάντα για τη μονάκριβή του.

«Τι λέει η Μαρία-Κλάρα για τα τραγούδια σου;» τον ρώτησα το 2008. «Η κόρη μου με ακούει από τότε που με ακούν οι φίλοι της. Κυρίως, όμως, ακούει Green Day, Evanescence, χιπ χοπ που δεν γνωρίζω. Εντάξει. Τι να πω;» έλεγε περήφανα. Εκείνος, μικρός, ήταν κάτι παραπάνω από ατίθασος. «Ήμουν τσαμπουκάς. Τσακώθηκα με έναν καθηγητή και με έδιωξαν από το σχολείο. Ομως, δεν θα ήθελα να με μισηθεί το παιδί μου σε αυτό. Καλόπεσα στις παρέες μου και δεν έμπλεξα. Είμαι παρορμητικός. Τον συμβιβασμό τον κάνεις μόνο αν αξίζει τον κόπο».

Όταν, το 2012, με αφορμή τη συναυλία-γιορτή που ετοίμαζε στο Καλλιμάρμαρο, τον ρώτησα τι ονειρεύεται, απάντησε: «Να έχω διάθεση να τραγουδάω και να είναι καλά η κόρη μου. Δεν έχω τις ματαιοδοξίες της αρχής. Θέλω απλώς να ζω αξιοπρεπώς».

Οι γυναίκες της ζωής του

Αυτός ο αψύς, ανυπότακτος τραγουδοποιός, από τους «ψημένους στη ζωή και το τραγούδι», όπως έλεγε για τον εαυτό του, έλιωνε σαν μιλούσε για τις δυο γυναίκες της ζωής του – η άλλη ήταν η Ελένη, η σύζυγός του, η γυναίκα που τον άλλαξε και τον στήριξε. Τσεκουράτος ακόμη και με το κοινό, όταν κάτι τον ενοχλούσε, του τα έβαλλε, δεν ήταν από εκείνους που διάλεγε την κολακεία. Γεμάτος αντιφάσεις, αν δεν τον γνώριζες κάπως καλύτερα: αιχμηρός και τρυφερός, σαρκαστικός και συμπονετικός, προκλητικός και αγαπισιάρης. Λαϊκός ρόκερ με ευαισθησίες, με κοφτό χιούμορ και στέρεη πολιτική ματιά.

Με αιφνιδίασε, κάποτε μιλώντας, σχεδόν στοργικά, για τον Ανταμό και τον Κριστόφ, αλλά και για τον Μπραντουντί και τον

εκκεντρικό Τονίνο Καροτόνε, με αφορμή τη συναυλία του στο Καλλιμάρμαρο. «Όταν συναντηθήκαμε, τον ρώτησα αν ήθελε να ερμηνεύσει στον δίσκο που ετοιμάζα το “Tu Vuo fa L’Americano”, με την προϋπόθεση ότι θα ακολουθούσε και συναυλία. Αν αρνιόταν εκείνος, δεν θα γινόταν αυτή η μουσική συνάντηση. Η νοσταλγία είναι στο DNA μας. Αυτό έχω πάθει με την ντίσκο, την οποία μικρός δεν άντεχα, αλλά τώρα με συγκινεί. Όταν έμαθα ότι πέθανε ο Μορίς Γκιμπ των Bee Gees στενοχωρήθηκα πραγματικά».

Τώρα, με τον Νίκο Πορτοκάλογλου ετοιμάζαν για τον χειμώνα κάτι σχετικό. Ένα πρόγραμμα με τίτλο «Τζουκ μποξ», σαν παιχνίδι με τα τραγούδια που αγάπησαν νέοι. Ανάμεσα σ’ αυτά, και τα λαϊκά. Οχι μόνο τα καταξιωμένα, αλλά και τα περιφρονημένα, που τα τραγούδησε εξάλλου εκφραστικά, δυο σεζόν

«**Καλόπεσα στις παρέες μου και δεν έμπλεξα. Είμαι παρορμητικός. Τον συμβιβασμό τον κάνεις μόνο αν αξίζει τον κόπο.**»

πριν, παρέα με τον Γιάννη Κότσιρα. Θαυμάσια λαϊκά, έχει γράψει άλλωστε και ο ίδιος. Ομως, τώρα το «Τζουκ μποξ» δεν θα πηχθεί...

Τα τραγούδια του κέρδισαν όλες τις ηλικίες. Mas ένωσαν τα «Ένας Τούρκος στο Παρίσι», «Και τι ζητάω», αλλά και η «Σκόνη», ο «Νότος», ο «Μικρός Τιτανικός», ο «Παλιός στρατιώτης» το ξέσπασμα στο «Διδυμότειχο μπλουζ». Τραγουδοποιός της παρέας, ακόμα και στις πιο προσωπικές στιγμές του. «Μπήκα στα συγκροτήματα για τον ίδιο λόγο που έμπαιναν όλοι. Για να ξεχωρίσω. Επρεπε να περάσουν χρόνια για να καταλάβω ότι πάνω απ’ όλα ήθελα να ενωθώ με τους άλλους». Το πέτυχε με στίχους του Ισαάκ Σούση, της Λίνας Δημοπούλου, του Μιχάλη Μαρματάκη, του Γιάννη «Μπακ» Σπυρόπουλου και φυσικά του Μάνου Ελευθερίου. «Αν μου πέσει ένας καλός στίχος, τον ακουμπάω πάντα το πρωί. Τότε είμαι ξεκούραστος. Όταν ολοκληρώνεται ένα κομμάτι, είμαι ευχαριστημένος. Όταν το ξαναπιάνω, καταλαβαίνω αν αξίζει. Σιγουρος νιώθω όταν βγω από το στούντιο. Πάντως, αν δεν μου αρέσει ένας στίχος, δεν τον αγγίζω».

Δεν τον έπειthes να ακολουθήσει τα τερίπια της αγοράς. Επέμενε σε ό,τι πίστευε. Οπως στις συνεργασίες στα προγράμματα και τη δισκογρα-

προσθέτουμε νερό. Φτάσαμε στο σπίτι του Ντέμπ –με τέσσερις Ρολς Ρόις παρκαρισμένες απέξω– εκείνος μας έδωσε συστατική επιστολή για έναν παραγωγό της Universal, αλλά λεφτά να επιστρέψουμε στην Ελλάδα δεν είχαμε. Μένεμα κάτω από μια γέφυρα –οι δυο κοιμόμασταν στο αυτοκίνητο κι ο τρίτος σε μια μικρή σκηνή– και παίζαμε σε ένα κλαμπάκι στο Σεν Ζερμέν, Polly Magoo το έλεγαν, για να μαζέψουμε τα απαραίτητα χρήματα. Η απάντησή της δισκογραφικής, που ήρθε μερικούς μήνες μετά, ήταν αρνητική. Μια μέρα, απογοητευμένος από αυτή την εξέλιξη, περπατώντας στην Πλάκα, συνάντησα τον Τζόνι τον Βαβούρα. “Γιατί δεν πας στον Πετρίδη;” μου είπε.

«**Αν μου πέσει** ένας καλός στίχος, τον ακουμπάω πάντα το πρωί. Τότε είμαι ξεκούραστος. Αν δεν μου αρέσει ένας στίχος, δεν τον αγγίζω», έλεγε ο Λαυρέντης Μαχαιρίτσας.

φία. Για χρόνια με τον Διονύση Τσακνλή, έπειτα με τους Σάκη Μπουλά, Γιάννη Ζουγανέλη, Δημήτρη Σταρόβα, Δημήτρη Μητροπάνο, Νίκο Πορτοκάλογλου. Ποτέ δεν έπαψε να αγαπά τα συγκροτήματα.

Το «Help» των Beatles ήταν ο πρώτος δίσκος που αγόρασε όταν ήταν εννέα χρόνων και έπειτα στα 12 το «Revolver». Νεαρός, ονειρευόταν «κάτι σαν τους Aphrodite’s

child. Έκανα ακριβά όνειρα», χαμογέλυσε. Το 1977, μόλις απολύθηκε από τον στρατό, ο ατίθασος Λαυρέντης από τον Βόλο τραγουδούσε και αντάρτικα με τον Πάνο Τζαβέλλα. «Λόγω πολιτικών πεποιθήσεων, είχα μέσα μου και αυτή την πλευρά». Υστερα έγιναν οι P.L.J. Band. Ονομάστηκαν κατόπιν «Τερμίτες», σαν φόρος τιμής στα «Σκαθάρια», τους Beatles. «Τη δεκαετία του ’80

υπήρχε ακόμη αυτό που είχε μείνει από την εποχή της αμφισβήτησης, του Μάν του ’68. Η Ελλάδα ήταν τελείως διαφορετική στη μετά ΠΑΣΟΚ εποχή. Με το που άνοιξε ένα ιδιωτικό ραδιόφωνο και η πρώτη ιδιωτική τηλεόραση, το κοινό άλλαξε κι αυτό. Εγινε έρμαιο στις δι-αθέσεις των ΜΜΕ. Στον βωμό του πλουραλισμού της επικοινωνίας, σήμερα ανοίγεις το παράθυρο και

μπαίνει οχετός».

Δεν του άρεσαν οι μεγάλοι χώροι, και, αν κάτι τον ενοχλούσε στο κοινό κάποια βράδια, δεν του χαριζόταν. «Μια φορά με πλησίασε ένας στον δρόμο και μου είπε: “Ρε Μαχαιρίτσα, πληρώσαμε 330 ευρώ για να σε δούμε”. Τον ρώτησα πού κάθισε και μου είπε στο πρώτο τραπέζι. Του απάντησα πως εγώ παίζω για τους απεργούς της ΔΕΗ, τον Οτσαλάν, τη Γιουγκοσλαβία, τα παιδιά με ειδικές ανάγκες, τους απεργούς των ναυπηγείων. “Εβδομήντα φορές έχω παίξει δωρεάν στο Σύνταγμα, ήρθες ποτέ να με δεις;” Οχι, μου απάντησε. Ε, ήθελε να έρθει στο μαγαζί, να καθίσει στο πρώτο τραπέζι και να πάρει ένα μπουκάλι ούισκι – εγώ φταίω;».

Θυμόταν πως, όταν ήταν παιδί, πήγαινε με τη μητέρα του στην έκθεση ελληνικών προϊόντων. «Βλέπαμε ελληνικά ψυγεία, κουζίνες, τώρα δεν παράγουμε ούτε αυτά. Κλείσαμε τα εργοστάσια. Βγάλαμε όλες τις καλλιέργειες και βάλαμε βαμβάκι με το ζόρι. Κάτι ανάλογο συνέβη με τη μουσική: ξεριζώσαν τα διαφορετικά είδη και έβαλαν ένα».

«Το κιτς του DNA μας»

Πίστευε ότι «σαν λαός γενικά ξεφεύγουμε. Για πολλούς, άνεση σήμαινε περισσότερους μποντιμπλντεράδες στη Μύκονο. Ομως, αυτή δεν ήταν η γενική συμπεριφορά. Αυτό ήταν το κιτς του DNA μας. Ο πολύς κόσμος διψούσε για μια καλύτερη ζωή. Είναι τόσο τρομερό να έχεις ένα σπίτι και ένα εξοχικό; Ούτε την ανθρωπότητα καταστρέψαμε ούτε τίποτε άλλο. Αλλά μας στιγματίζει η συμπεριφορά του 10% που ξέφυγε. Η ευμάρεια και το ρούφηγμα του καναπέ σε κάνουν βλάκα. Κάτι θα βγει, λοιπόν, και από την κρίση».

Εκτός από τους απεργούς της ΔΕΗ και των ναυπηγείων, τραγούδησε και για τον έρωτα. Με μνήμες του μπελ κάντο, με κανταδόρικη τρυφερότητα, που, μ’ έναν παράξενο, δικό του τρόπο, έσμιγε με ηλεκτρική αιχμή. Τα τραγούδια του καθρεφτίζουν όχι μόνο το σπάνιο ταλέντο, αλλά και τη γνησιότητα, το ταπεραμέντο και την ευθύτητα του χαρακτήρα του. Μαζί με τους Φατίμ, τους Πιτζ Λαξ, τον Χάρη και τον Πάνο Κατσιμίχα, κατόπιν τον Ορφέα Περίδη, εξέφρασε όσο ελάχιστοι τη γενιά της μεταπολίτευσης, τις προσδοκίες αλλά και τις απογοήτε-σεις μας. «Ονειρό μου πλέον είναι να ζω αξιοπρεπώς. Βλέποντας την κόρη μου να μεγαλώνει, βλέπω τον κόσμο να προχωράει». Πόσο κρίμα, που έφυγε τόσο νωρίς. Που σύντροφοί μας θα είναι πλέον μόνο τα τραγούδια του...

Από την κατασκήνωση κάτω από τις γέφυρες του Παρισιού στον «Τούρκο»

Της **ΤΑΣΟΥΛΑΣ ΕΠΤΑΚΟΙΛΗ**

«**Το 1980** δημιουργήθηκαν οι Τερμίτες. Τότε το γκρουπ ονομαζόταν P.L.J., από τα αρχικά των ονομάτων μας (Paul, Παύλος Κικριλής / Larry, Λαυρέντης Μαχαιρίτσας / Jimmy, Δημήτρης Βασαλάκης). Δουλεύαμε με αγγλικό στίχο και, επηρεασμένοι από το “666” των Aphrodite’s Child, γράψαμε ένα άλμπουμ με τίτλο “Armageddon”. Αποφασίσαμε να πάμε στη Γαλλία, για να βρούμε τον Ντέμπ Ρούσο, μήπως μας ανοίξει κάποια πόρτα στην Universal. Ξεκινήσαμε με ένα σαραβαλισμένο αυτοκίνητο, που είχε και πρόβλημα στο ψυγείο: κάθε λίγα χιλιόμετρα άναβε η μηχανή κι έπρεπε να σταματάμε και να

προσθέτουμε νερό. Φτάσαμε στο σπίτι του Ντέμπ –με τέσσερις Ρολς Ρόις παρκαρισμένες απέξω– εκείνος μας έδωσε συστατική επιστολή για έναν παραγωγό της Universal, αλλά λεφτά να επιστρέψουμε στην Ελλάδα δεν είχαμε. Μένεμα κάτω από μια γέφυρα –οι δυο κοιμόμασταν στο αυτοκίνητο κι ο τρίτος σε μια μικρή σκηνή– και παίζαμε σε ένα κλαμπάκι στο Σεν Ζερμέν, Polly Magoo το έλεγαν, για να μαζέψουμε τα απαραίτητα χρήματα. Η απάντησή της δισκογραφικής, που ήρθε μερικούς μήνες μετά, ήταν αρνητική. Μια μέρα, απογοητευμένος από αυτή την εξέλιξη, περπατώντας στην Πλάκα, συνάντησα τον Τζόνι τον Βαβούρα. “Γιατί δεν πας στον Πετρίδη;” μου είπε.

Ο **Λαυρέντης Μαχαιρίτσας** ποζάρει μπροστά στο πρώτο του αυτοκίνητο. Στο βάθος διακρίνεται ο αδελφός του.

Ο Γιάννης, από τις εκπομπές του οποίου όλοι είχαμε μάθει μουσική,

ήταν διευθυντής στην PolyGram. Πήγα. Ο “Armageddon” βγήκε στα

δισκοπωλεία το 1982 και ζήτημα είναι αν πούλησε 300 κομμάτια».

Κι αν η αποτυχία ήταν μάλλον αναμενόμενη για το πρώτο αγγλόφωνο άλμπουμ του γκρουπ, στη σόλο καριέρα του ο Λαυρέντης Μαχαιρίτσας βίωσε και κάποιες ανέλπιστες επιτυχίες. «Μετά το “Διδυμότειχο μπλουζ”, οι δίσκοι που ακολούθησαν δεν είχαν την ίδια επιτυχία. Κάποιοι μάλιστα πήγαν... άπατοι. Το 1997 είχα συγκεντρώσει υλικό για το “Παυσίλυπον”. Θα περιείχε ένα τραγούδι που θεωρούσαμε σίγουρο σουξέ: “Πατέρα σ’ αγαπώ, πατέρα σε φτύνω”. Ο Ηλίας Μπενέτος, ο παραγωγός μου, ήταν ενθουσιασμένος, έλεγε ότι θα γινόμουν νέος Αγγελάκας, θα σκίζα-με. Είχα ζητήσει άδεια και για ένα

αμερικανικό τραγούδι. Με το που τελειώσαμε την ηχογράφιση, όμως, οι Αμερικανοί απάντησαν αρνητικά. Ελα, όμως, που εγώ θέλω οι δίσκοι μου να έχουν μονό αριθμό τραγουδιών. Μη με ρωτήσεις γιατί, είναι το χούι μου. Με έπιασε πανικός. Τι θα έκανα στο παρά πέντε; Ζήτησα μια μικρή παράταση και επιπλέον μπάζει από τον Μάτσα –που ευτυχώς δέχτηκε– ώστε να γράψω ένα καινούργιο κομμάτι. Ήταν ο “Νότος”. Τελικά αφαίρεσα ένα ακόμα, που δεν μου πολυάρεσε, και στη θέση του μπήκε ο “Τούρκος στο Παρίσι”, ο γνωστός “Γάτος”. Αν είχαμε εξασφαλίσει εκείνη την άδεια, ποτέ δεν θα είχα τραγουδήσει “Ζηλεύω το μικρό σου το γατί” και “εκεί στον Νότο”. Το φαντάζεσαι;»

Ατζέντα

Ε Π Ι Λ Ο Γ Ε Σ

15.9.19 - 22.9.19

Επιμέλεια: **ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ**
art@kathimerini.com.cy
kouroupakis@kathimerini.com.cy

ΝΤΟΚΙΜΑΝΤΕΡ

Αναζητώντας τη Fetine

Ο μν κυβερνητικός, μη κερδοσκοπικός οργανισμός ΥΕΥ Cyprus σε συνεργασία με τον Δήμο Λευκωσίας και το συμβούλιο Νεολαίας Λευκωσίας, σας προσκαλούν σε μια δωρεάν προβολή του βραβευμένου ντοκιμαντέρ «Missing Fetine» της Yeliz Shukri, παραγωγή της Tetratkyς Films στο Πολιτιστικό Ίδρυμα της Τράπεζας Κύπρου. Θέμα του ντοκιμαντέρ η πώληση Τουρκοκύπριων κοριτσιών για παντρεία. Τρίτη, 17 Σεπτεμβρίου, ώρα 7:00 μ.μ. Πολιτιστικό Ίδρυμα Τραπεζής Κύπρου, Φανερωμένης 86-90, Λευκωσία.

Πληροφορίες τηλέφωνο 22128157. Είσοδος ελεύθερη.

ΜΟΥΣΙΚΗ

«Εντυπώσεις Ζωής» - Βραδιά Λόγιου Τραγουδιού

Το LMS, σε συνεργασία με το Γαλλικό Πολιτιστικό Κέντρο διοργανώνει βραδιά λόγιου τραγουδιού με τους Κύπριους καλλιτέχνες Θεοδώρα Ράφτη (σοπράνο) και Νικόλα Κωνσταντίνου (πιάνο). Συμμετέχουν οι ταλαντούχοι νεαροί πιανίστες: Σάρα Κακούρη και Αλεξάντερ Χατσατριάν. Στο πρώτο μέρος, η συναυλία επικεντρώνεται, κυρίως, στον όμορφο κόσμο του Γαλλικού chanson της λεγόμενης Χρυσής Εποχής (La Belle Époque, 1871-1914), η οποία άνθισε κατά τη διάρκεια της Τρίτης Γαλλικής Δημοκρατίας και κατά την οποία εμφανίστηκαν διάφορα καλλιτεχνικά ρεύματα όπως ο ιμπρεσιονισμός, ο συμβολισμός, ο μοντερνισμός, ο εξπρεσιονισμός και το κίνημα Art Nouveau. Επιπλέον, το κοινό θα έχει την ευκαιρία να απολαύσει τρεις μινιατούρες για πιάνο τέσσερα χέρια από τους ταλαντούχους νεαρούς καλλιτέχνες Σάρα Κακούρη και Άλεξ Χατσιατριάν. Συμπληρώνοντας το πρώτο μέρος οι καλλιτέχνες θα παρουσιάσουν για πρώτη φορά στη Κύπρο την δεξιοτεχνική και παθιασμένη ερωτική βοκαλίζ, Σ' αγαπώ, της Isabelle Abouiker. Στο δεύτερο μέρος, οι δύο καλλιτέχνες θα δώσουν την παγκόσμια πρεμιέρα, του κύκλου Εννέα Τραγούδια του Κύπρι-

ου συνθέτη Κωνσταντίνου Στυλιανού, ο οποίος είναι βασισμένος στην ποίηση των Ιαπώνων μοναχών Ζεν και των ποιητών χαϊκού. Σάββατο, 21 Σεπτεμβρίου, ώρα

7:30 μ.μ. **Κινηματοθέατρο Παλλάς, Ρηγαίνης και Αρσινόης, Πύλη Πάφου, Παλαιά Λευκωσία. Εισιτήρια www.soldoutticketbox.com**

ΜΟΥΣΙΚΗ

Stathis Anninos, PianoTrip

Μία παράσταση για σόλο πιάνο με τίτλο «PianoTrip» του δεξιότεχνη μουσικού Στάθη Άννινου, παρουσιάζεται στο Πατίτκειο Δημοτικό Θέατρο Λεμεσού στην εναλλακτική του σκηνή «Πατίτκειο On Stage». Επιλεγμένες του συνθέσεις, καθώς και ταλμυρά διασκευασμένα έργα των Bach, Bartok, Mehlidau κ.ά. αλλά και τραγούδια των Χατζιδάκι, Nirvana ή των Pink Floyd, θα «ταξιδέψουν» τον θεατή σε ένα πολυδιάστατο μουσικό σύμπαν. Τετάρτη 18 Σεπτεμβρίου, ώρα 8:30 μ.μ. Πατίτκειο Δημοτικό Θέατρο Λεμεσού, Αγίας Ζώνης 6, Λεμεσός. **Εισιτήρια www.soldoutticketbox.com και από το ταμείο του θεάτρου.**

ΘΕΑΤΡΟ

«Λορεντζάτσιο» του Αλφρέντ ντε Μυσσέ

Στο πλαίσιο των εκδηλώσεων του Διεθνούς Φεστιβάλ Κύπρια 2019 ανεβαίνει στο Θέατρο Διόνυσος το σπάνια παιγμένο έργο «Λορεντζάτσιο» του Γάλλου Αλφρέ Ντε Μυσσέ, σε σκηνοθεσία Γιάννη Ιορδανίδη. Ο μύθος του έργου βασίζεται σε ιστορικά γεγονότα όπως αυτά περιγράφονται στο χρονικό της Αναγέννησης για την Ιστορία της Φλωρεντίας του 16ου αιώνα, από τον Μπενενέτο Βάρκι. Το έργο πρωτοανέβηκε στα 1896, στο Παρίσι, με τη Σάρα Μπερνάρ στο ρόλο του Λορέντζο. Το 1952, πραγματοποιήθηκε η πρώτη ερμηνεία του ρόλου από άντρα ηθοποιό, τον Ζεράρ Φιλίπ, στο Εθνικό Λαϊκό Θέατρο της Γαλλίας, σε σκηνοθεσία Ζαν Βιλάρ. Στην Ελλάδα ανέβηκε για πρώτη φορά στο Εθνικό Θέατρο, το 1965, σε σκηνοθεσία Ζαν Τασσό, με πρωταγωνιστή τον Δημήτρη Χορν, στη μνήμη του οποίου αφιερώνεται η παράσταση. Σκηνοθεσία, απόδοση - δραματουργική επεξεργασία: Γιάννης

Ιορδανίδης. Παίζουν οι Χάρης Κκολός, Νεκτάριος Θεοδώρου, Λουκάς Ζήκος, Φώτης Φωτίου, Μανώλης Μιχαηλίδης, Κώστας Δημητρίου, Γιώργος Αναγιωτός, Χρύσανθος Χρυσάνθου, Κωνσταντίνος Δημητρίου. Ακούγονται οι φωνές των Δ. Μπεμπεδέλη, Στ. Καυκαρίδη, Β. Κυριαζή, Γ. Μουαίμη και Α. Τσουρή. Παρα-

στάσεις σε Λευκωσία 18 και 19 Σεπτεμβρίου, ώρα 8:30 μ.μ. Αμφιθέατρο Μακάριος Γ' (Σχολή Τυφλών). Λεμεσός, Αρχαίο Θέατρο Κουρίου, Κυριακή 22 Σεπτεμβρίου. Δερύνεια, Δημοτικό Αμφιθέατρο, Τρίτη 24 Σεπτεμβρίου. Οι παραστάσεις ξεκινούν στις 8:30 μ.μ. **Πληροφορίες www.kypria.org.cy.**

ΘΕΑΤΡΟ

«Παγκόσμιον Άσμα» του Χρ. Γαλατόπουλου

Η πιο πρόσφατη παραγωγή του Θεατρικού Εργαστηρίου του Πανεπιστημίου Κύπρου με την οποία το Θ.Ε.ΠΑ.Κ. συνεχίζει τη μακρόχρονη προσπάθειά του για την ανάδειξη λιγότερο γνωστών λογοτεχνικών κείμενων, παρουσιάζοντας επί σκηνής τη δραματοποίηση του κορυφαίου έργου «Παγκόσμιον Άσμα-Προμηθέας Δεσμώτης» του ποιητή, λόγιου και αγωνιστή κατά της αποικιοκρατίας, Χριστόδουλου Γαλατόπουλου (1902-1953), ο οποίος υπήρξε και επί μία δεκαετία (1943-1953) δήμαρχος της Πάφου. Η προσπάθεια της δραματοποίησης του κειμένου κράτησε δύο σχεδόν χρόνια, και αποτελεί ένα πρωτότυπο εγχείρημα βασισμένο σε διεξοδική φιλολογική μελέτη όλου του έργου του Γαλατόπουλου. Πέμπτη 19 και Παρασκευή 20 Σεπτεμβρίου ώρα 8:30 μ.μ. Πολιτιστικό Κέντρο Πανεπιστημίου Κύπρου, Αρχοντικό Οδού Αξιοθέας, παλιά Λευκωσία. **Πληροφορίες τηλέφωνο 22894531, 22894532, culture@ucy.ac.cy**

ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ

«Οι Λύκοι» της Ντελάπ

Η ΣΕΖΟΝ Γυναίκες 2019-2021 και το Φανταστικό Θέατρο παρουσιάζουν το έργο της Αμερικανίδας Σάρα Ντελάπ «Οι Λύκοι», σε μετάφραση και σκηνοθεσία Μαγδαλένας Ζήρα. Εννιά κορίτσια. Μια μαθητική ποδοσφαιρική ομάδα. Μια ιστορία ενπλικίωσης. Ένα γήπεδο. Οι παίκτριες μια μαθητικής ποδοσφαιρικής ομάδας βιώνουν τις χαρές και τις τραγωδίες της νεότητας καθώς προπονούνται για τα ματς της σεζόν, όπου διακυβεύονται πολλά. Το συγγραφικό ντεμπούτο της Σάρα Ντελάπ γνώρισε τα τελευταία χρόνια μεγάλη επιτυχία στο εξωτερικό, και ανεβαίνει για πρώτη φορά στα ελληνικά. Παίζουν οι ηθοποιοί: Βάρβαρα Αδάμου, Αλεξία Αλέξη, Νέδη Αντωνιάδη, Στυλιάννα

Ιωάννου, Νάγια Τ. Καρακώστα, Μάρθα Κωνσταντίνου, Ήβη Νικολαΐδου, Θέκλα Φλουρή, Μαρίλια Χαριδήμου, Χρυστάλλα Χατζηαδάμου. Παραστάσεις: 16, 17, 18, 19, 20 Σεπτεμβρίου, ώρα 8:30 μ.μ. Θέατρο Δέντρο, Ενότητας 44Β, Παλουριώτισσα, Λευκωσία. **Κρατήσεις, πληροφορίες 99602428 και 97626798.**

MISE EN PLACE | Της ΓΙΟΥΛΗΣ ΕΠΤΑΚΟΙΛΗ

Αναζητώντας το βίωμα

Ταξίδι στην Ικαρία για... longevity.

ψη στο νησί τους χειμερινούς μήνες, άρχισε να μου μιλάει με ενθουσιασμό για το «longevity», το προσδόκιμο ζωής δηλαδή, που αναζητούν τρόπους να το αυξήσουν. Κι αφού στην Ικαρία είναι πολύ υψηλό,

όπως έχουν διαβάσει σε εφημερίδες και περιοδικά, πρέπει να επισκεφθούν το νησί και να δουν πώς είναι να ζει κανείς εκεί. Πρέπει να ζήσουν λίγες μέρες σαν... Ικαριώτες κατά τη διάρκεια του χειμώνα

και όχι μέσα στο καλοκαίρι που η εικόνα του νησιού αλλάζει λόγω των τουριστών.

Είναι τρομερή η δύναμη ενός συναρπαστικού αφηγήματος. Μιας ιστορίας που, ακόμη κι αν δεν αληθεύει απόλυτα, υπόσχεται μια μοναδική εμπειρία, ένα πρωτόφαντο βίωμα, μια απόδραση διαφορετική, ένα «παράθυρο» σε έναν καινούργιο τρόπο ζωής.

Ο σύγχρονος τρόπος ζωής σε περιβάλλοντα τόσο ανταγωνιστικά και απαιτητικά, όπως η Αμερική και η Αγγλία, χώρες όπου η καθημερινότητα είναι ένα διαρκές τρέξιμο, έχει γεννήσει νέες ανάγκες ειδικά σε ανθρώπους που εργάζονται σε θέσεις ευθύνης. Αυτοί οι άνθρωποι αναζητούν διαφορετικές από τις συννηθισμένες λύσεις, δεν ικανοποιούνται με τον εύκολο τρόπο.

Δεν τους αρκεί με λίγα λόγια ένα καλό ξενοδοχείο, μια θαλάσσια και τα greek delicacies. Επιθυμούν να ζήσουν την επιφάνεια, διψάνε για πιο αυθεντικές εμπειρίες. Θα είχε ενδιαφέρον γι' αυτούς τους ανθρώπους να φτιάξουμε ολοκληρωμένα αφηγήματα.

ΑΝΑΓΝΩΣΕΙΣ

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΚΑΤΣΟΥΝΑΚΗ**

Πρώτος σταθμός, η κόπωση

«Αντί να βρουν λύση ψάχνουν να βρουν ποιος έχει άδικο. Τώρα έχουν και οι δύο άδικο». Η φράση είναι από το ντοκιμαντέρ «American Factory», μια σπουδή πάνω στις πολιτισμικές αποκλίσεις (Κινέζοι - Αμερικανοί), στη σύγχρονη εργασιακή συνθήκη, στην Αμερική του Οχάιο, με αφορμή το κλείσιμο και τη, μετέπειτα, λειτουργία ενός εργοστασίου στην πόλη. Το ντοκιμαντέρ προβάλλεται εδώ και λίγο καιρό από το Netflix και η φράση είναι ενός εργαζομένου, με αφορμή κάποια διένεξη στα διεθνητικά κλιμάκια της εταιρείας.

Την ανακάλεσα διαβάζοντας τα ρεπορτάζ για τη σφοδρή αντιπαράθεση για το μετρό της Θεσσαλονίκης. Τα δεδομένα, όπως ξεδιπλώθηκαν τις τελευταίες ημέρες, μετά την αναφορά του πρωθυπουργού στη ΔΕΘ, είναι πολλά, και δεν είναι στην πρόθεση του άρθρου να τα παρουσιάσει. Για την οικονομία του θέματος, οι δύο πλευρές που έχουν δημιουργηθεί πρεσβεύουν οι μεν την απόσπαση και επανατοποθέτηση των αρχαιοτήτων που αποκαλύφθηκαν στον σταθμό Βενιζέλου, οι δε την παραμονή τους στον σταθμό. Φορείς της πόλης αλληλοκατηγορούνται, μελέτες εκατομμυρίων που έχουν ολοκληρωθεί ακυρώνονται, ρήτρες πληρώνονται για τις καθυστερήσεις, η κοινωνία αλλά και η επιστημονική κοινότητα βιώνουν έναν νέο διχασμό. Το δίλημμα φαίνεται γνώριμο: «μετρό ή/και αρχαία». Είναι όμως (μόνον) έτσι; Πάγιες παθογένειες, συμπερόντα, πολιτική και μικροπολιτική, μια συζήτηση που έχει ξεκινήσει από το 2012, λύσεις που αποφασίζονται και μετά αναίρυνται κ.ο.κ. Με μία λέξη: κόπωση. «Έχει κουραστεί ο κόσμος», επαναλαμβάνουν φίλοι Θεσσαλονίκης, όποια πλευρά κι αν υποστηρίξουν. «Φτάνει μια», λένε επαγγελματίες και κατασκευαστές που ζουν ανάμεσα σε περιφροδείς και λαμαρίνες. Το μετρό δεν θα λειτουργήσει το 2020 ούτε το 2021. Πιθανότατα το 2023.

Και; Ποιο είναι το επόμενο βήμα; Όταν η κοινωνία κουράζεται, αποσύρεται ή θυμώνει; Αδιαφορεί ή στίνει καβγάδες; Γίνεται η αντιπαράθεση για το μετρό αφορμή για να έρθουν στην επιφάνεια δεκάδες άλλες διαφορές, καταχωμένες ή διατυπωμένες, υπόγεια ρεύματα, προθέσεις ομολογημένες και ανομολόγητες; Ανοίγει η σκοτεινή πλευρά της ανθρώπινης φύσης ή η οργανωμένη επιχειρηματολογία εκείνων που γνωρίζουν το θέμα, «παγώνοντας» ιδεολογικές ή άλλες διαφορές;

Το μετρό της Θεσσαλονίκης και ο ακός που σπακώθηκε είναι μέρος της εικόνας μιας εξωστρεφούς πόλης ή επιστρέφουν (αν θεωρήσουμε ότι έχουν απομακρυνθεί) φαντασιώσεις, συμπλέγματα και εντάσεις ενός κλειστού, φανατικού οπαδισμού; Εάν ξύσει κανείς τον θυμό, βρίσκεται μπροστά σε λιγότερο συνειδητές σκέψεις περί ταυτότητας και Ιστορίας. Εάν ξύσει κανείς την κόπωση, βρίσκει μπλόκιν θλίψη και μαράζι. Το αίσθημα ότι υπάρχει ένα σημείο κομβικό και την ίδια στιγμή κόμπως. Θηλιά. Η επανάληψη, το λίκνισμα πάνω στις ίδιες συζητήσεις, χρόνια τώρα. Το γεγονός ότι οι ίδιες παθογένειες παρατηρούνται και στην Αθήνα και σε όλη την επικράτεια, δεν αποτελεί παρηγοριά. Η Θεσσαλονίκη θα υποφέρει περισσότερο, υπό τη σκιά εκείνου του δυσπρόφερτου, που προκαλεί αλλεργικές αντιδράσεις, προσδιορισμού, «συμπρωτεύουσας». Τα βήματα και τα «ανοίγματα» που έγιναν, ειδικά τα χρόνια της δημαρχίας Μπουτάρη, είναι αξιοσημείωτα. Αλλά οι έπαινοι και το καμάρι δεν διευκολύνουν το προβληματικό κυκλοφοριακό, το ανεπαρκές συγκοινωνιακό δίκτυο. Το μετρό θα αργήσει καθώς φαίνεται. Αν δεχτούμε ότι η πόλη χρειάζεται μετρό. Γιατί υπάρχουν και οι φωνές εκείνες που θεωρούν το εγχείρημα, εξ αρχής, λάθος, μια υπόθεση διαπλεκόμενων συμφερόντων.

Με την κρίση βρεθήκαμε να ζούμε, συνολικά, σε πολλούς διαφορετικούς χρόνους. Να αναβιώνει το δικαστικό παρελθόν, να καλούμαστε να βιώσουμε ένα διαρκώς ανατρεπόμενο παρόν, να βαδίζουμε τυφλοί και απαράσκευοι σε ένα απαιτητικό μέλλον. Η συνεννόηση και η συνεργασία είναι ανάμεσα στις λέξεις που γράφτηκαν και αναφέρθηκαν πολύ, πάρα πολύ. Αλλοτε ως ευχή, σπανιότητα ως διαπίστωση, συχνά ως αποτυχημένο εγχείρημα. Η εμπόλημη συνθήκη με το μετρό της Θεσσαλονίκης παραπέμπει στη φράση από το ντοκιμαντέρ «American Factory». Όσο δεν αναζητείται λύση αλλά μόνο το «άδικο» της άλλης πλευράς, τόσο θα παγιώνεται η πεποίθηση ότι κανείς, από τους αρμοδious, δεν ενδιαφέρεται για τη Θεσσαλονίκη. Τόσο η κόντρα θα περιορίζεται στα κέντρα εξουσίας ενώ, στην πραγματικότητα, η κόπωση θα εξουσιάζει την πόλη.

Μηνύματα από το θέατρο μέσω ποδοσφαίρου

Η σκηνοθέτρια Μαγδαλένα Ζήρα παρουσιάζει στο πλαίσιο της δράσης «ΣΕΖΟΝ Γυναίκες 2019-2021» το έργο «Οι Λύκοι»

Συνέντευξη στον
ΑΠΟΣΤΟΛΟ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

Συνάντησα τη Μαγδαλένα Ζήρα λίγο πριν από την πρεμιέρα της νέας παράστασης που ανεβαίνει στο πλαίσιο της δράσης «ΣΕΖΟΝ Γυναίκες 2019-2021» για να μιλήσουμε για το έργο «Οι Λύκοι» της Σάρα Ντελάπ, το οποίο μετέφρασε και σκηνοθετεί. Η αλήθεια είναι ότι συζητώντας με τη Μαγδαλένα πολύ γρήγορα συνειδητοποιήσαμε ότι χρειαζόμασταν στην παρέα μας και κάποιον/α που θα είχε σπουδάσει κοινωνιολογία, αφού πολύ γρήγορα τέθηκαν ζητήματα κοινωνιολογικά. Το έργο «Οι λύκοι» της Σάρα Ντελάπ του 2017 και παρουσιάστηκε για πρώτη φορά στην Αμερική και ήταν φιναλίστ για το βραβείο Πούλτζερ. Πρόκειται για ένα έργο με πολύ καλή πορεία στο εξωτερικό και για πρώτη φορά παρουσιάζεται στα ελληνικά. Το έργο παρουσιάστηκε το καλοκαίρι σε περιοδεία, στο πλαίσιο της Πολιτιστικής Αποκέντρωσης του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού και όπως μου είπε η Μαγδαλένα γνώριζε ότι έπαιρνε ένα ρίσκο, λόγω της φύσης του έργου. Ωστόσο, το εγχείρημα πέτυχε και αυτό είναι κάτι πολύ σημαντικό.

–Μαγδαλένα, πώς κατέληξες σε αυτό το έργο;

–Όταν αρχίσαμε το πρότζεκτ ξεκινήσαμε να διαβάζουμε πάρα πολλά έργα και συνεχίζουμε βέβαια, και ειδικά καινούργια έργα από γυναίκες συγγραφείς. Έτσι δημιουργήθηκε ένα αρχείο, και αυτή ήταν ένα από αυτά. Μου φάνηκε ιδανικό έργο για να παρουσιαστεί σε γήπεδα, έξω, παρόλο που είναι ένα έργο εσωτερικού χώρου, η αισθητική του

Η Σάρα Ντελάπ, βάζει αυτά τα κορίτσια στο επίκεντρο και μάλιστα αποκαλύπτει αυτή τη γενιά που είναι πιο συνειδητοποιημένη, και προσπαθούν μέσα από την αθωότητά τους να καταλάβουν συγκεκριμένα κοινωνικά ζητήματα.

είναι για κλειστό θέατρο. Ωστόσο, διαβάζοντας το με γοήτευσε και έκρινε ότι μπορεί να περιοδεύσει σε χωριά, επειδή το ποδόσφαιρο, ένα πάρα πολύ δημοφιλές άθλημα και στην Κύπρο είναι ένας άμεσος τρόπος να μιλήσεις με το κοινό και να παρουσιάσεις ένα σύγχρονο έργο, το οποίο είναι δύσκολο. Ωστόσο, μετά τις παραστάσεις έβλεπα ότι άφηνε κάτι στους θεατές, κάτι περισσότερο από μπάλα.

–Όταν λες δύσκολο;

–Δεν είναι πολύ βατός ο διάλογος, η δραματουργία του είναι αρκετά αφαιρετική και η θεματολογία του προκλητική, αλλά έχει αυτό το όχημα, το ποδόσφαιρο, το οποίο είναι πολύ αγαπητό στην Κύπρο. Κάνοντας αυτό το έργο ανακάλυψα πόσο βαθιά είναι στην κουλτούρα μας το ποδόσφαιρο. Μέσω αυτού, λοιπόν, η συγγραφέας κατάφερε να μας δείξει πώς μια ομάδα ανθρώπων μπορεί να αποκτήσει μίαν άλλη συνείδηση.

–Ακόμα και στις γυναίκες;

–Ναι, τα τελευταία χρόνια και

Η ΣΕΖΟΝ Γυναίκες 2019-2021 και Φανταστικό Θέατρο παρουσιάζουν τη θεατρική παράσταση «Οι Λύκοι» της Σάρα Ντελάπ, που γράφτηκε το 2017 και είναι ένα πολιτικό και φεμινιστικό έργο, όπως μου εξήγηε η Μαγδαλένα Ζήρα.

στις γυναίκες. Μάλιστα, υπάρχει ένας νέος κανονισμός που λέει ότι για να συνεχίσουν να χρηματοδοτούνται οι ομάδες θα πρέπει να έχουν και γυναικεία τμήματα. Επίσης, και στην Κύπρο, όσον αφορά στο ποδόσφαιρο ειδικά, υπάρχει άνιση μεταχείριση στις γυναικείες ομάδες. Δεν ξέρω πόσο τηρούνται βέβαια...

–Η Σάρα Ντελάπ τις ομαδοποιεί...

–Η συγγραφέας θέλει να δείξει ότι ο ομαδικός αθλητισμός και ειδικά το ποδόσφαιρο δεν είναι μόνο ένα άθλημα, αλλά και μάθημα ζωής, να ακονίζεις την κοινωνική σου συνείδηση, να καλλιεργήσεις την ανθρωπιά σου, και να γνωρίσεις διαφορετικούς ανθρώπους. Δεν μένει στον πρωταθλητισμό.

–Τι σε ενθουσίασε στους «Λύκους»;

–Το έργο το βρήκα τόσο σύγχρονο, τόσο συγκινητικό και συγκλονιστικό. Αποτυπώνει πού ξεκάθαρα το πάθος της νεότητας, τις δυσκολίες της εφηβείας και δίνει φωνή σε μια ηλικιακή και κοινωνική ομάδα που συνήθως δεν του δίνουμε και πολύ σημασία για να δομήσουμε επάνω του ένα σπουδαίο θεατρικό έργο, όπως είναι οι έφηβες κοπέλες. Συνήθως αυτή την ηλικιακή ομάδα την προσπερνάμε, τη θεωρούμε αδιάφορη. Η Σάρα Ντελάπ, ωστόσο, βάζει αυτά τα κορίτσια στο επίκεντρο και μάλιστα αποκαλύπτει αυτή τη γενιά που είναι πιο συνειδητοποιημένη, και προσπαθούν μέσα από την αθωότητά τους ή αν θέλεις την αφέλειά τους να καταλάβουν συγκεκριμένα κοινωνικά ζητήμα-

τα. Φαίνονται ευαισθητοποιημένες πάνω σε διάφορα θέματα. Να πούμε επίσης ότι είναι πολύ φεμινιστικό, έχει ξεκάθαρα τέτοια πρόθεση η συγγραφέας.

–Οι Αμερικανές έφηβες, όπως σκιαγραφούνται στο έργο, έχουν τις ίδιες ανησυχίες με τα κορίτσια της Κύπρου;

–Τα προβλήματα της εφηβείας είναι τα ίδια παντού, είναι πανανθρώπινα. Ένα κορίτσι αντιμετωπίζει και εδώ και παντού στον κόσμο τη σεξουαλικότητα, η εφηβική ελπίδα, η ταυτότητα, η κοινωνική ένταξη, το να ανήκω κάπου, οι λογής πιέσεις, κα φυσικά ο πρωταθλητισμός και όλα αυτά παίρνουν διαστάσεις τραγωδίας στο έργο. Και πιο ειδικά ζητήματα όπως η νευρική ανορεξία, η σχέση με τους γονείς, με το

αντίθετο φύλο. Θίγονται πολλά ζητήματα που μας αφορούν.

–Και το ποδόσφαιρο...

–Το ποδόσφαιρο τις φέρνει κοντά, έχοντας πολλές διαφορές ή μία από την άλλη. Πρόκειται για ένα ετερόκλητο γκρουπ. Το ωραίο με το έργο είναι ότι παρουσιάζει τον αθλητισμό σαν έναν τρόπο με τον οποίο μπορεί κάποιος να μάθει τη συλλογικότητα, να πάρουν μαθήματα ζωής, αφήνοντας πίσω το εγώ τους. Να δεχτούν τη διαφορετικότητα, και αυτό είναι το πιο βασικό του έργου, η αποδοχή της διαφορετικότητας. Η Σάρα Ντελάπ επιτάδεις δεν τοποθετεί το έργο σε μια μεγαλούπολη, δεν λέει πού βέβαια, αλλά καταλαβαίνουμε ότι είναι σε μια μικρή πόλη της μέσης Αμερικής.

–Με την Κύπρο αυτές οι πόλεις έχουν κοινά;

–Ζώντας σε έναν θα λέγαμε προστατευμένο μικρόκοσμο αρχίζουν στην πορεία σιγά-σιγά να μαθαίνουν για διάφορα σημαντικά πολιτικά ή κοινωνικά γεγονότα, αλλά και για τη διαφορετικότητα. Πράγματα που υπάρχουν στον κόσμο και καθορίζουν εμμέσως ή άμεσα τη ζωή τους. Αυτό είναι κάτι που βρήκα ότι ταιριάζει με την Κύπρο. Η Κύπρος είναι ένας μικρόκοσμος, δεν είναι μία μητρόπολη, δεν είναι Λονδίνο ή Παρίσι. Οπότε βρήκα ότι μία κάποια αφέλεια ή και ελλείψεις γνώσεις που μπορεί να έχει κάποιος σχετίζεται με ότι μεγαλώνεις σε ένα απολύτως προστατευμένο περιβάλλον, από τους γονείς σου, από την ίδια την κοινωνία, αν θέλεις. Μέχρι που έρχεσαι αντιμέτωπος ως άνθρωπος με τη σκληρή πραγματικότητα.

**ΚΥΡΙΑΚΗ
29 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2019
ΠΟΛΥΔΥΝΑΜΟ ΚΑΙ ΕΚΘΕΣΙΑΚΟ
ΚΕΝΤΡΟ ΑΜΙΑΝΤΟΥ**
ώρα 9:30π.μ.

Ο ΠΑΣΥΚΑΦ σε συνεργασία με το Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου και το Σωματείο ΕΥ-ΖΗΝ διοργανώνουν για δεύτερη συνεχή χρονιά την ετήσια Φιλανθρωπική Αθλητική Ημερίδα, αφιερωμένη στη Θέκλα Αυγουστή.

‘Τρέχουμε για τη ζωή’

Οι συμμετέχοντες και όλοι οι επισκέπτες, θα έχουν την ευκαιρία να γνωρίσουν την κυπριακή φύση και να γευθούν τοπικά εδέσματα φτιαγμένα με αγάπη και μεράκι.

**Αγώνας δρόμου 12km
Αγώνας δρόμου 5km
Παιδικός αγώνας δρόμου 1km & 600m**

Συμβολικό δυναμικό βάδισμα 'Περπατώ για τη ζωή' στο μονοπάτι της Φύσης 'Λούμματα των Αετών'

Η συμμετοχή σε όλους τους αγώνες είναι ΔΩΡΕΑΝ. Οι συμμετέχοντες ενθαρρύνονται να συμβάλουν στη συγκέντρωση εισφορών, είτε μέσω της ειδικής ηλεκτρονικής πλατφόρμας www.amiantos-race.com είτε με τη διάθεση κουπονιών του ΠΑΣΥΚΑΦ.

Για πληροφορίες καλέστε στο
**25 747 750
99 672 904
99 457 600**

77 77 19 86
www.pasykaf.org

Εγγραφές μπορούν να γίνουν και διαδικτυακά στο <http://www.amiantos-race.com>

Όλα τα έσοδα θα ενισχύσουν τις Υπηρεσίες και τα Προγράμματα του ΠΑΣΥΚΑΦ.

Η εκδήλωση διεξάγεται βάσει του νόμου για τη διατήρηση αρθρ. 41.73 κερ. 95 (Αρ. Απόφ. Ν.Π.40 / 2019) και των σχετικών κανονισμών.

ΣΥΝΔΙΟΡΓΑΝΩΤΕΣ

ΧΟΡΗΓΟΙ

ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ ΦΟΡΕΙΣ

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

ΙΕΡ ΚΗΠΙΑ 2019

ΔΗΜΟΣ ΓΕΡΟΣΚΗΠΟΥ
GEROSKIPOU MUNICIPALITY

6-27 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

Υπό την αιγίδα του Υπουργού Εξωτερικών
κ. Νίκου Χριστοδουλίδη

ΠΑΗΡΟΦΟΡΙΕΣ - INFORMATION
26 960 857, 26 960 867

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ
ΚΥΠΕ CNA
Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
95.2fm
Αδέσμευτος

Εκδήλωση για την Παγκόσμια Ημέρα Τουρισμού

6/9 20:00
Πλατεία Γεροσκήπου
Συναυλία
Μ. Χατζηγιάννη
Μαζί του η Κατερίνα Παράσχου

7/9 20:00
Κάτω Βρύση
Εορταστική Εκδήλωση
με την ευκαιρία της συμπλήρωσης 20 χρόνων από την Αδελφοποίηση Δήμου Γεροσκήπου – Δήμου Αγίας Παρασκευής (Αττικής).

13/9 20:00
Γυμνάσιο Γεροσκήπου
«Οι Μανναί» (Οι Ηλίθιοι)
Θεατρική παράσταση από το θέατρο «Σκάλα».

20/9 20:00
Κάτω Βρύση
«Λαϊκόν Αρχονταρίκι»
Συναυλία από τη «Λαϊκή Εστουδιαντίνα», με τα πιο σπουδαία και γνωστά κλασικά λαϊκά τραγούδια.

27/9 20:00
Χώρος Στάθμευσης Aliathon Holiday Village

Οφείλουμε να αγωνιστούμε για τα αυτονόητα

Ο Νεκτάριος Θεοδώρου μιλάει στην «Κ» για τον Λορεντζάτσιο του ομώνυμου έργου, που ανεβαίνει στο πλαίσιο των Κυπρίων 2019

Συνέντευξη στον

ΑΠΟΣΤΟΛΟ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

Το «Λορεντζάτσιο», έργο του Αλφρέ Ντε Μυσσέ, ανεβαίνει σε σκηνοθεσία Γιάννη Ιορδανίδη, στο πλαίσιο του Διεθνούς Φεστιβάλ Κύπρια 2019 και τον ομώνυμο ρόλο τον κρατάει ο Νεκτάριος Θεοδώρου. Το συγκεκριμένο έργο σπάνια ανεβαίνει επί σκηνής και τουλάχιστον στον ελληνόφωνο χώρο η αμέσως προηγούμενη παράσταση ήταν του 1965 με τον Δημήτρη Χορν να υποδύεται τον Λορεντζάτσιο. Ο Νεκτάριος μου λέει ότι έκανε ένα υποκριτικό ταξίδι μέσω του ρόλου αυτού και έχει βουτήξει σ' έναν δημιουργικό πυρετό, για να αποδώσει όσο καλύτερα μπορεί τον ρόλο του και να υπερέψει την καλλιτεχνική άποψη του σκηνοθέτη Γιάννη Ιορδανίδη.

—Ο ρόλος που καλείσαι να υποδυθείς θεωρείται δύσκολος, ισχύει;

—Πρόκειται για ένα πολυσύνθετο ρόλο με χαρακτηριστικά από σαιξπηρικούς ήρωες όπως ο Άμλετ ή ο Μάκβεθ. Είναι ένας από τους δυσκολότερους ρόλους που κλήθηκα να ερμηνεύω καθώς, ο τρόπος που σκέφτεται και λειτουργεί ο Λορέντζο είναι αινιγματικός. Η πορεία του μέσα στο έργο και κατ'επέκταση το δικό μου υποκριτικό ταξίδι είναι σύνθετο με πολλές μεταπτώσεις, ενώ τις πλείστες φορές άλλα λέει και άλλα εννοεί ή άλλα πράττει ή δεν πράττει, με στόχο να εκπληρώσει τον σκοπό του.

—Ποιος είναι ο Λορεντζάτσιο; Ακροβατεί μεταξί δύο εαυτών;

—Τολμώ να πω πως ο Λορέντζο είναι ο κάθε ευσυνειδητος πολίτης σε μια ακραία, τολμηρή εκδοχή του, χωρίς ωστόσο να δικαιολογώ τη βία και την πράξη της δολοφονίας. Είναι η φωνή της αφύπνισης, ο λάτρης της ελευθερίας και της δημοκρατίας, ο παθιασμένος υπερασπιστής της δικαιοσύνης. Αλλά είναι και ο πολιτικός δολοφόνος, ο τυραννοκτόνος, το βρώμικο και διεφθαρμένο υποκείμενο που συνειδητά επέλεξε τον σκοτεινό δρόμο και εγκλωβίστηκε σε αυτόν.

Η εξουσία σε λάθος χέρια μπορεί εύκολα να οδηγήσει σε τυραννία —παραδείγματα πολλά και από γειτονικές μας χώρες. Άρα η ευθύνη που μας βαραίνει είναι τεράστια, αν θέλουμε να ζούμε σε ένα κόσμο ελεύθερο και δίκαιο.

—Πώς ζυγίζεις την πράξη του Λορεντζάτσιο; Είναι ιδιοτελής όταν επιτίθεται στον Αλέξανδρο; ή υπάρχει κάτι πέραν του φθόνου, αν θέλεις;

—Ο Λορέντζο οπλίζεται και οδηγείται στην ανθρωποκτονία προσβλέποντας στην επικράτηση της δημοκρατίας και αγωνιζόμενος για το ιδανικό της ελευθερίας. Ωστόσο, δεν παύει από το να είναι άνθρωπος, γι'αυτό εξάλλου επέρχεται η εσωτερική σύγκρουση και πάλι γι' αυτό που πρόκειται να πράξει. Διότι παγιδευεται στο βρώμικο παιχνίδι που ο ίδιος ξεκίνησε, μοιάζοντας συνειδητά στο «τέρας» και βάφοντας τα χέρια του με το αίμα του ξαδέρφου του. Όταν πια πλησιάζει η στιγμή της εκπλήρωσης του στόχου του, είναι αργά να κάνει πίσω. Η φιλοδοξία του, η ματαιοδοξία του και η ανάγκη του να αποτινάξει από πάνω του τη ρετινιά του Λορεντζάτσιο, αποτελούν μονόδρομο προς την τυραννοκτονία.

—Είμαστε εν πολλοίς δημιουργήματα της κοινωνίας μας, μπορού-

Ο Νεκτάριος Θεοδώρου σε σκηνοθεσία Γιάννη Ιορδανίδη υποδύεται τον Λορεντζάτσιο, που είναι «ο κάθε ευσυνειδητος πολίτης σε μια ακραία, τολμηρή εκδοχή του, χωρίς ωστόσο να δικαιολογώ τη βία και την πράξη της δολοφονίας», όπως τον χαρακτηρίζει.

με να πούμε το ίδιο για τον Λορεντζάτσιο;

—Σαφώς τα ερεθίσματα που δεχόμαστε και το περιβάλλον στο οποίο ζούμε καθορίζουν πολλές πτυχές της προσωπικότητάς μας. Άλλωτε, ασυνείδητα ίσως, απλώς ακολουθούμε το ρεύμα και άλλες φορές οι αντιστάσεις μας απέναντι στα πράγματα, η στάση ζωής μας, διαμορφώνουν την πορεία μας. Εκ των πραγμάτων είμαστε κομμάτι ενός ζωντανού οργανισμού, της κοινωνίας μας. Σε αυτήν δρούμε, αντιδρούμε, αλληλεπιδρούμε, εν-

δύομενοι προσωπεία που αλλάζουν αναλόγως των περιστάσεων. Ο Λορέντζο αποφασίζει να φορέσει ένα σκοτεινό προσωπείο που αντικατοπτρίζει τη διεφθαρμένη κοινωνία και εποχή στην οποία ζει, και το οποίο είναι αντίθετο με τα πραγματικά του «πιστεύω» και τις ιδέες του. Μόνο έτσι θα καταφέρει αυτά που θέλει ή τουλάχιστον έτσι θέλει να πιστεύει ο ίδιος, και οδηγεί τον εαυτό του εν τέλει σε αδιέξοδο, αφού γίνεται ένα με το προσωπείο και δεν καταφέρνει να φέρει την αλλαγή που επιθυμούσε, καθώς ο

Καταθέτω τη δική μου πρόταση

—Τον ρόλο του Λορεντζάτσιο υποδύθηκε και ο Δημήτρης Χορν. Επίσης, και αρχικά ο ρόλος σου ανέβαινε από γυναικες. Όλα αυτά σε απασχόλησαν;

—Για να είμαι ειλικρινής όχι. Όπως αντιμετωπίζω όλους τους ρόλους μου, έτσι και τώρα βούτηξα στη δουλειά μέσα σε ένα δημιουργικό πυρετό, για να αποδώσω όσο καλύτερα μπορώ τον ρόλο μου και να υπερέψω την καλλιτεχνική άποψη του σκηνοθέτη μου. Είναι κολακευτικό και μεγάλη τιμή που μου εμπιστεύθηκε ο Γιάννης Ιορδανίδης ένα πολυσύνθετο ρόλο τέτοιου μεγέθους, και τον ευχαριστώ γι' αυτό. Καταθέτω τη δική μου ερμηνευτική πρόταση χωρίς να έχω στραμμένη τη σκέψη σε προηγούμενες ερμηνείες.

—Η διασκευή του έργου που έγινε από τον Ιορδανίδη, αφορά και τον ρόλο σου, έχει προσαρμοστεί στον σημερινό Λορεντζάτσιο;

—Για αυτό θα πρέπει να ρωτήσετε τον Γιάννη...Αστείευομαι. Φυσικά και έχει προσαρμοστεί στο σήμερα. Αυτό βέβαια αφορά και τη σκηνοθετική ματιά του Γιάννη, αφού το έργο μεταφέρεται στη σύγχρονη εποχή, διατηρώντας την ποιητικότητα του έμμετρου κειμένου. Ο Λορεντζάτσιο του τότε και του τώρα εξακολουθεί να φέρει μέσα του το Οικουμενικό, την ιδέα της Ελευθερίας, το πάθος του για την πατρίδα του και τους ανθρώπους, παρόλο που τα φαινόμενα απαστούν.

—Το έργο δεν ανεβαίνει συχνά, θα είσαι μετά τον Χορν ο επόμενος...

—Πράγματι το έργο δεν ανεβαίνει συχνά. Μετά τον Χορν, ο Νεκτάριος Θεοδώρου, μετά τον Νεκτάριο Χ, μετά τον Χ ο Ψ και πάει λέγοντας...

λαός ήταν ανέτοιμος να αντιδράσει.

—Αφορά το σήμερα ένα θεατρικό έργο του 19ου αιώνα, του ρομαντικού 19ου αιώνα, το οποίο εξιστορεί γεγονότα του 16ου αιώνα;

—Αναμφίβολα το έργο είναι διαχρονικό, καθώς πραγματεύεται το θέμα της διαφθοράς της εξουσίας και της κρίσης των δημοκρατικών θεσμών. Τα ιστορικά γεγονότα της Φλωρεντίας του 16ου αιώνα και της διακυβέρνησης των Μεδίκων είναι η πηγή έμπνευσης του συγγραφέα Αλφρέ ντε Μυσσέ. Τα φαινόμενα σήμερα καταδεικνύουν πως τίποτα δεν είναι δεδομένο και πως χρειάζεται εγρήγορση και ετοιμότητα για να μην καταρρεύσουν οι δημοκρατικοί θεσμοί. Ειδικά, όσες νεότερες γενιές ήταν τυχερές να μεγαλώσουν σε μια κοινωνία που χαρακτηριζόταν από την ελευθερία, λένουν να ξεκινούν το σκοτεινό παρελθόν της ανόδου του φασισμού και του ναζισμού και τις ολέθριες συνέπειές τους. Σε μία εποχή που το ευρωπαϊκό οικοδόμημα κινδυνεύει, ενώ η άνοδος στην εξουσία, ανά το παγκόσμιο, αυταρχικών ηγετών με αμφιλεγόμενες ικανότητες είναι μια πραγματικότητα, και από την άλλη η αδιαφορία που δείχνουν οι πολίτες ως προς το εκλογικό τους δικαίωμα, καθιστούν το έργο αυτό επίκαιρο όσο ποτέ.

—Η ελευθερία, η τυραννία, η δημοκρατία, η εξουσία είναι έννοιες διάχυτες στο έργο. Πώς τις βλέπεις εσύ σήμερα;

—Ελευθερία και Δημοκρατία, έννοιες ρευστές και όχι δεδομένες. Αν τις θέλουμε πρέπει να τις διεκδικούμε ακατάπαυστα. Ειδικά στις μέρες μας, έχω την αίσθηση ότι επικρατεί η παράνοια, το παράλογο, η επιβράβευση της πλιθιότητας και της βλακειας. Επομένως, οφείλουμε να αντισταθούμε και να αγωνιστούμε για τα αυτονόητα. Η εξουσία σε λάθος χέρια μπορεί εύκολα να οδηγήσει σε τυραννία —παραδείγματα πολλά και από γειτονικές μας χώρες. Άρα η ευθύνη που μας βαραίνει είναι τεράστια, αν θέλουμε να ζούμε σε ένα κόσμο ελεύθερο και δίκαιο.

ΚΡΙΤΙΚΗ ΘΕΑΤΡΟΥ / ΤΗΣ ΜΑΤΙΝΑΣ ΚΑΛΤΑΚΗ

Προβληματικό έργο, προβληματικότερη παράσταση

Οι «ΙΚέτιδες» (422 π.Χ.) του Ευριπίδη δεν ανεβαίνουν συχνά. Παρουσιάστηκαν στο Φεστιβάλ Επιδαύρου το 1966 από το Εθνικό Θέατρο σε σκηνοθεσία Τάκη Μουζενίδη, τον 1978 από τον Θεατρικό Οργανισμό Κύπρου σε σκηνοθεσία Νίκου Χαραλάμπους και το 1985 από το Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος σε σκηνοθεσία Κώστα Μπάκα.

Με τη φετινή συμπαραγωγή Εθνικού Θεάτρου και ΘΟΚ, σε σκηνοθεσία Στάθη Λιβαθινού, γίνονται σαφείς οι λόγοι για τους οποίους οι «ΙΚέτιδες» βρίσκονται στο περιθώριο του ενδιαφέροντος σκηνοθετών/θεάτρων. Διόλου τυχαία ο Λέσκι γράφει ότι απουσιάζει η «συνθετική πυκνότητα που χαρακτηρίζει τα μεγάλα έργα του Ευριπίδη», ο Κίτο ότι μαζί με τον «Ηρακλή» είναι οι τραγωδίες που προκαλούν «περισσότερη αμηχανία και λιγότερη ικανοποίηση», η Ζακλίν ντε Ρομijn ότι μαζί με τους «Ηρακλείδες», οι «ΙΚέτιδες» λειτουργούν ως «έργα εθνικής προπαγάνδας». Εδώ η Αθήνα δεν είναι η αυταρχική ηγεμονεύουσα δύναμη της Αθηναϊκής Συμμαχίας, ιμπεριαλιστική πολεμική μηχανή και ένας από τους δύο πόλους του εν εξελίξει Πελοποννησιακού Πολέμου, αλλά κέντρο του Λόγου, της Δημοκρατίας, της Δικαιοσύνης.

Στα νεωτερικά στοιχεία που ο Ευριπίδης υιοθέτησε στις τραγωδίες του περιλαμβάνεται η, κάποτε σχηματική, χρήση του μυθολογικού υλικού για να μιλήσει κατευθείαν για πολιτικά και κοινωνικά προβλήματα της εποχής του. Το 424 π.Χ. οι Αθηναίοι πττώνονται από τους Βοιωτούς στο Δίπλο (Δίπλεσι). Οι Βοιωτοί αρνήθηκαν αρχικά να παραδώσουν στους

Αθηναίους τους νεκρούς τους. Όταν, λοιπόν, ο Ευριπίδης στις «ΙΚέτιδες», μόλις δύο χρόνια μετά, ανατρέχει στην άρνηση των Θηβαίων να παραδώσουν τις σορούς των Αργείων μετά τον διπλό χαμό του Ετεοκλή

Με τη συμπαραγωγή Εθνικού Θεάτρου και ΘΟΚ, σε σκηνοθεσία Στάθη Λιβαθινού, γίνονται σαφείς οι λόγοι για τους οποίους οι «ΙΚέτιδες» βρίσκονται στο περιθώριο του ενδιαφέροντος.

και του Πολυνείκη, είχε σίγουρη την εμπλοκή και τη συγκινησιακή φόρτιση του αθηναϊκού κοινού. Ίσως γι' αυτό στράφηκε στην άλλη μορφή «θεάτρου» που αγαπούσαν ιδιαίτερος ο ίδιος και οι Αθηναίοι: τη σκηνή της Αγοράς όπου αναμετρίονταν τακτικά πολιτικοί και εραστές της ρητορικής τέχνης.

Με αλληπάλληλους αγώνες λόγων ο Ευριπίδης θίγει στις «ΙΚέτιδες» μια σειρά ζητημάτων που απασχολούσαν έντονα την πόλη. Το τίμημα της επιλογής, όμως, ως προς τη δραματική, χρήση του μυθολογικού υλικού για να μιλήσει κατευθείαν για πολιτικά και κοινωνικά προβλήματα της εποχής του. Το 424 π.Χ. οι Αθηναίοι πττώνονται από τους Βοιωτούς στο Δίπλο (Δίπλεσι). Οι Βοιωτοί αρνήθηκαν αρχικά να παραδώσουν στους

Ο Λιβαθινός έλυσε τη δύσκολη εξίσωση του Χορού επιλέγοντας εννέα πρωταγωνίστριες με τη ερμηνευτικά τους μέσα σε πλήρη άγνοια. Εχοντας η καθεμία έντονη προσωπικότητα, αν και μέλη ενός συλλογικού «οργάνου», διατήρησαν την αυτονομία τους ενισχύοντας το ενδιαφέρον για τα συνήθως αδιάφορα μέρη του Χορού.

Ευάδνη, έτοιμη να ριχθεί στη φωτιά που καίει τη σορό του άνδρα της, και τον πατέρα της (ο οποίος αποχωρεί ύστερα από έναν ακόμη μονόλογο), ενώ περιττή είναι και η σκηνή με τα παιδιά των σκοτωμένων που καταφθάνουν για ακόμη έναν θρήνο. Λόγος που να δικαιολογεί την εμφάνιση της Αθηνάς ως από μηχανής θεού δεν υπάρχει. Αυτή ωστόσο θα σημάνει το τέλος του έργου.

Ο Στάθης Λιβαθινός προφανώς γνώριζε τις δραματουργικές αδυναμίες του έργου. Πιστεύω ότι, σταθερός στην πίστη του για τον (εκ)παιδευτικό ρόλο του Εθνικού Θεάτρου, με αυτήν την τελευταία παράστασή του ως καλλιτεχνικός διευθυντής του, θέλησε να δώσει ένα μάθημα καθ' όλα σημαντικό για τα χαρακτηριστικά του τραγικού λόγου, την προσοχή,

τη μελέτη, τον κόπο που προϋποθέτει η ερμηνεία του. Σε συνεργασία με τον ποιητή Γιώργο Κοροπούλη, που απέδωσε τον αρχαίο λόγο στη νέα ελληνική, και τον συνθέτη Αγγελο Τριανταφύλλου, έδειξε στο κοινό με σημερινό τρόπο τι σημαίνει έμμετρος λόγος, καθώς ένα μπιτ καθοδηγούσε τους ηθοποιούς στη ρυθμική ερμηνεία του.

Το δεύτερο μάθημα που έδωσε ο Λιβαθινός με αυτή την παράσταση αφορά τον Χορό. Σταθερή πηγή αμηχανίας για τους σκηνοθέτες, οι Χοροί των τραγωδιών συχνά μειώνονται ή και αφαιρούνται, με σαφές το δίλημμα για το αν πρέπει τα χορικά να τραγουδιούνται, αν είναι προτιμότερη η συνεκφώνηση ή το μοίρασμα των στίχων στα μέλη του, για το τι μπορεί να σημαίνει όρχηση σε μια

σύγχρονη παράσταση. Το γεγονός ότι συχνά για τους Χορούς προσλαμβάνονται νέοι ή σχετικά άπειροι και απαίδευτοι φωνητικά και κινησιολογικά ηθοποιοί ενισχύει το πρόβλημα.

Για τον Χορό των «ΙΚέτιδων» ο Λιβαθινός πήρε εννέα πρωταγωνίστριες (την Άννα Γιαγκιάζη, την Άντρη Θεοδότη, την Κόρα Καρβούνη, την Τζίνα Παπαδοπούλου, την Αγλαΐα Παππά, τη Μαρία Σαββίδου, την Κωνσταντίνα Τάκαλου, την Τάνια Τρύπη και τη Νιόβη Χαραλάμπους), ηθοποιούς με τη ερμηνευτικά τους μέσα σε πλήρη άγνοια. Μόνο σε αυτήν τη βάση μπορεί η έρευνα για τον Χορό της αρχαίας ελληνικής τραγωδίας στη σύγχρονη σκηνή να δώσει καρπούς. Επιπλέον, έχοντας η κάθε μία έντονη προσωπικότητα, αν και μέλη ενός συλλογικού «οργάνου», διατή-

ρησαν την αυτονομία τους ενισχύοντας το ενδιαφέρον για τα, συνήθως αδιάφορα, μέρη του Χορού.

Ο,τι κέρδισε με τον Χορό, όμως, η παράσταση το έχασε από την ερμηνεία των ρόλων. Η φορμαλιστική κίνηση και η αποστασιοποιημένη ερμηνεία της Κάτιας Δανδουλάκη στον ρόλο της βασισιομήτορος Αίθρας (κανονικά εισέρχεται συμπάσχοντας με τις χαροκαμένες μανάδες του Χορού) και ο επιπόλαιος, ωραιοπαθής Θησέας του Ακη Σακελλαρίου, αλλοιώνουν το τραγικό ήθος και δεν «συνομιλούν» με τον Χορό. Ο Χρήστος Σουγάρης ως Αδραστος δεν μπορεί να λειτουργήσει ως συνδετικός κρίκος μεταξύ πρωταγωνιστών και Χορού και ο Χάρης Χαραλάμπους στον ρόλο του Θηβαίου Κήρυκα αποδίδει τόσο υπερβολικά την αλαζονεία και την ανοησία του νικητή, ώστε υπονομεύει τη σημασία του ρητορικού αγώνα με τον Θησέα.

Όλα αυτά συμβαίνουν στο πρώτο μέρος της τραγωδίας. Στο δεύτερο, όταν έρχεται ο Αγγελιοφόρος από το πεδίο της μάχης για να ανακοινώσει τη νίκη των Αθηναίων (εξαιρετικός στον ρόλο ο Ανδρέας Τσέλεπος) και επιστρέφει ο Θησέας, καταπονημένος πλέον από την εμπειρία της πολεμικής αναμέτρησης, η παράσταση επιτυγχάνει την ερμηνευτική συνέπεια που της έλειπε έως τότε, αλλά είναι ήδη αργά. Το τελειωτικό χτύπημα δίνει η παιδική χορωδία που τοποθετημένη στο κοίλο τραγουδά τον θρήνο των ορφανών του Αργούς. Το προβληματικό έργο κατέστη προβληματικότερη παράσταση. Θα κάναμε αρκετές δεκαετίες να το ξαναδοίμε...

Η γαλλική αντίσταση και η «Μαντόνα» της

Η περιπετειώδης ζωή της Βιρτζίνια Χολ που θα γίνει ταινία

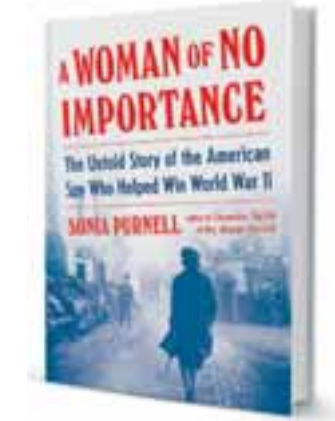
SONIA PURNELL
A Woman of no Importance
εκδ. Viking, 2019, σελ. 352

Τον **ΑΧΙΛΛΕΑΣ ΠΑΠΑΡΣΕΝΟΥ**

Ήταν η αόρατη κατάσκοπος, η μοναδική γυναίκα ιδιώτης στην οποία απονεμήθηκε ένα από τα ανώτερα αμερικανικά στρατιωτικά παράσημα για «εξαιρετικό ηρωισμό» στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Πρόκειται για τη Βιρτζίνια Χολ. Στην παρασημοφόρησή της από τον στρατηγό Ουίλιαμ Ντόνοβαν, αρχηγό της OSS, της αμερικανικής μυστικής υπηρεσίας στον πόλεμο, ζήτησε να παρίσταται μόνο η μητέρα της. Όταν ο πρόεδρος Τρούμαν προσφέρθηκε να την τιμήσει στον Λευκό Οίκο, σοφίστηκε διάφορες δικαιολογίες για να αρνηθεί. Μέχρι τον θάνατό της ουδέποτε επεδίωξε τη δημόσια αναγνώριση, παρότι είχε χαρακτηριστεί η «αποτελεσματικότερη μυστική πράκτορας των συμμάχων στην Ευρώπη».

Η Βρετανίδα δημοσιογράφος Σόνια Πουρνέλ όμως, με το βιβλίο της, που θα μεταφερθεί σύντομα στον κινηματογράφο, ξετυλίγει με αφηγηματική αρετή τον μίτο της Αριάδνης φέρνοντας στο φως τη συναρπαστική ζωή μιας γενναίας γυναίκας, που είχε υποτιμηθεί σε όλη της τη ζωή ως «ασήμαντη».

Γεννημένη το 1906 στη Βαλτιμόρη, γόνος πλούσιας οικογένειας, η Βιρτζίνια Χολ προοριζόταν για την υψηλή κοινωνία, αλλά η ίδια είχε κλίση στην περιπέτεια.

Το εξώφυλλο του βιβλίου της δημοσιογράφου Σόνια Πουρνέλ.

Γόνος πλούσιας οικογένειας, προοριζόταν για την υψηλή κοινωνία. Η ίδια είχε άλλη άποψη. Βρέθηκε να εργάζεται ως κατάσκοπος για τις βρετανικές και αμερικανικές μυστικές υπηρεσίες στον Β΄ Παγκόσμιο.

Η απόφασή της να συνεχίσει τις σπουδές της στην Ευρώπη, έμελλε να σφραγίσει τη ζωή της, καθώς γοητεύθηκε από το προπολεμικό Παρίσι της ελευθερίας και γυναικείας χειραφέτησης. Ονειρό της ήταν να γίνει διπλωμάτης, αλλά οι αιτήσεις της στο Στέιτ Ντιπάρτμεντ απορρίφθηκαν η μία μετά την άλλη, σε μία εποχή που μόνο έξι γυναίκες επί συνόλου 1.500 υπηρέτουσαν στην αμερικανική διπλωματική υπηρεσία. Κατάφερε πάντως να προσληφθεί το 1931 ως γραμματέας στην αμερικανική πρεσβεία της Βαρσοβίας, για να μετατεθεί αργότερα στα αμερικανικά προξενία της Σμύρνης, της Βενετίας και του Ταλίν, πάντα ως διοικητική υπάλληλος. Η γάγγραινα όμως από ένα κυνηγετικό ατύχημα στην Τουρκία το 1933 προκάλεσε τον ακρωτηριασμό του αριστερού ποδιού της κάτω από το γόνατο, βάζοντας έτσι οριστικό τέλος στα διπλωματικά όνειρά της, με αποτέλεσμα να παραιτηθεί το 1939 από το Στέιτ Ντιπάρτμεντ.

Εχοντας διαπιστώσει από πρώτο χέρι την απειλή του φασισμού και του ναζισμού, επέλεξε να παραμείνει στην Ευρώπη προσφέροντας την τόλη, τη γοητεία και την παουργία της στην υπηρεσία του συμμαχικού αγώνα. Αποφασισμένη να μην αφήσει την αναπηρία της να σταθεί εμπόδιο στην ανάληψη ριψοκίνδυνης δράσης, επέστρεψε στο Παρίσι με τη έναρξη του πολέμου ως εθελόντρια οδηγός στρατιωτικού ασθενοφόρου, αλλά με την κατάληψη της Γαλλίας το καλοκαίρι του 1940 διέφυγε στο Λονδίνο. Εκεί δεν άργησε να στρατολογηθεί από τη βρετανική μυστική υπηρεσία SOE και να γίνει η πρώτη γυναίκα κατάσκοπος που προωθήθηκε στην κατεχόμενη Γαλλία τον Αύγουστο 1941 με το κάλυμμα

Στη Βιρτζίνια Χολ απονεμήθηκε ένα από τα ανώτερα αμερικανικά στρατιωτικά παράσημα για «εξαιρετικό ηρωισμό» στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Μέχρι τον θάνατό της ουδέποτε επεδίωξε τη δημόσια αναγνώριση.

της ανταποκρίτριας της New York Post. Με έδρα τη Λυών, άρχισε να αντλεί πληροφορίες από διάφορες πηγές, από μοναχές μέχρι πόρνες, να οργανώνει πυρήνες σαμποτέρ, να προμηθεύει πλαστά έγγραφα, πολεμοφόδια και χρήματα σε Γάλλους αντιστασιακούς και να εξασφαλίζει κρυψώνες για Βρετανούς πράκτορες και ασυρματιστές. Πολυμήχανη και μεθοδική, κατάφερε να ξεγλιστρά από τον ασφυκτικό κλοιό της αστυνομίας του Βισί και της Γκεστάπο, που δεν υποψιαζόταν ότι μια «γυναίκα και μάλιστα κωλή» θα διέθετε τόσες ικανότητες. Προδομένη, όμως, από ένα διπλό πράκτορα μπήκε στο στόχαστρο του διαβότου τοπικού διοικητή της Γκεστάπο Κλάους Μπάρμπι, του «χασάπη της Λυών», που την καταζητούσε ως την «πιο επικίνδυνη κατάσκοπο του εκθρόνου». Για να διασωθεί, διέφυγε στην Ισπανία το Νοέμβριο του 1942, διασχίζοντας με το ξύλινο πόδι της τα χιονισμένα Πυρηναία.

Επειτα από σύντομη κράτησή της για παράνομη είσοδο στην Ισπα-

νία, επέστρεψε στο Λονδίνο, ζητώντας επίμονα να επαναπροωθηθεί στο «στόμα του λύκου», αλλά το αίτημά της απορρίφθηκε από τη SOE, καθώς εν τω μεταξύ είχε εξαρθρωθεί το δίκτυό της. Η επιθυμία της όμως ικανοποιήθηκε τον Μάρτιο του 1944 από την αμερικανική OSS, που χρειαζόταν έμπειρους πράκτορες, ενόψει της επικείμενης συμμαχικής απόβασης στη Νορμανδία. Μεταμφιεσμένη σε ηλικιωμένη Γαλλίδα αγρότισσα, συντροφιά με τον ασύρματό της, επέστρεψε μετά απουσία 16 μηνών στη «δεύτερη πατρίδα» της.

Ηγετικό ταλέντο

Επιστρατεύοντας το οργανωτικό και ηγετικό ταλέντο της κατάφερε να επιβληθεί στις καχύποπτες γαλλικές αντιστασιακές ομάδες και με έδρα το υψίπεδο του Οτ Λουάρ συντόνιζε τη δράση 1.500 ανταρτών, οργανώνοντας την εναέρια αποστολή εφοδίων και όπλων, δολιοφθορές, απελευθερώσεις χωριών και συλλογή πολύτιμων πληροφοριών για τις επελαύνουσες αμερι-

κανικές δυνάμεις. Ετσι κέρδισε τον θαυμασμό των συντρόφων της και την προσωνυμία η «Μαντόνα των Βουνών». Εκεί γνώρισε και τον μελλοντικό σύζυγό της.

Μετά τον πόλεμο η Χολ εντάχθηκε στη διάδοχο της OSS, τη CIA με την ίδρυσή της το 1947 και για 15 χρόνια, από το 1951 μέχρι τη συνταξιοδότησή της το 1966, δηλαδή στο απόγειο του Ψυχρού Πολέμου, εργάστηκε στην αμφιλεγόμενη Διεύθυνση Μυστικών Επιχειρήσεων, που είχε ως αποστολή την εξουδετέρωση της κομμουνιστικής απειλής σε Ευρώπη και Λατινική Αμερική. Παραγκωνισμένη και στο νέο ανδροκρατούμενο περιβάλλον, παρέμεινε αόρατη μέχρι τον θάνατό της το 1982 σε ηλικία 76 ετών. Η δημόσια αναγνώριση για το ηρωικό παρελθόν της ήλθε αργότερα. Θα περνούσαν άλλα 36 χρόνια, για να αναλάβει μία γυναίκα τα νήια της CIA, το 2018.

Ο κ. Αχιλλέας Παπαρσένος υπηρέτησε στην ελληνική πρεσβεία της Ουάσινγκτον.

Πρόσκληση

Η Σχολή Μεταπτυχιακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Κύπρου σας προσκαλεί σε δημόσια συζήτηση με θέμα:

«Πώς μιλάμε στο δημόσιο χώρο; Για την ποιότητα του δημόσιου λόγου στην Κύπρο, σήμερα»

Τετάρτη, 25 Σεπτεμβρίου 2019
Ώρα: 18:00-20:15

Αίθουσα Β108
Κτήριο Συμβουλίου - Συγκλήτου «Αναστάσιος Γ. Λεβέντης» • Πανεπιστημιούπολη

Η εκδήλωση έχει διεπιστημονικό χαρακτήρα και είναι ανοιχτή για το κοινό.

Ομιλήτες:

- Έλενα Ιωαννίδου, Επίκουρη Καθηγήτρια Διδακτικής της Γλώσσας και Κοινωνιογλωσσολογίας, Τμήμα Επιστημών της Αγωγής, Πανεπιστήμιο Κύπρου
- Ειρήνη Καδιανάκη, Επίκουρη Καθηγήτρια Κοινωνικής Ψυχολογίας, Τμήμα Ψυχολογίας, Πανεπιστήμιο Κύπρου
- Αριστοτέλης Κωνσταντινίδης, Αναπληρωτής Καθηγητής Διεθνούς Δικαίου και Δικαίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, Τμήμα Νομικής, Πανεπιστήμιο Κύπρου
- Φιλήμων Μπανιμαρούδης, Αναπληρωτής Καθηγητής Δημοσιογραφίας και ΜΜΕ, Τμήμα Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Κύπρου
- Φοίβος Παναγιωτίδης, Καθηγητής Γλωσσολογίας, Τμήμα Αγγλικών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Κύπρου
- Πέτρος Παπαπολυβίου, Αναπληρωτής Καθηγητής Σύγχρονης Ελληνικής Ιστορίας, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, Πανεπιστήμιο Κύπρου

Θα ακολουθήσει συζήτηση με το κοινό.

Συντονιστής:

- Χαρίδημος Τσούκας, Καθηγητής Στρατηγικής Διοίκησης στην Έδρα Columbia Ship Management, Κοομητορας Σχολής Μεταπτυχιακών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Κύπρου

Π.Α. μέχρι την Τρίτη, 24 Σεπτεμβρίου 2019
Δήλωση Συμμετοχής: Τηλ.: 22894044 ή Email: fgs@ucy.ac.cy
Για περισσότερες πληροφορίες: Τηλ.: 22894044

Χορηγός Επικοινωνίας:
Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΠΡΩΤΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

Η Πρώτη ενημερωτική εκπομπή στην τηλεόραση του PIK που καλύπτει την τοπική και διεθνή ειδησεογραφία με δεξιά ειδήσεων, παρουσίαση και ανάλυση του έντυπου και ηλεκτρονικού τύπου, φιλοξενούμενους στο στούντιο και ζωντανές συνδέσεις, ανταποκρίσεις, απο τον διεθνή και τοπικό χώρο.

Δημοσιογραφική Επιμέλεια - Παρουσίαση:
Σταύρος Κυπριανού και Σταυριανή Κωσταντίνου

Επιμέλεια Δεξιών Ειδήσεων - Παρουσίαση:
Μαρίνα Κωλέττη

Επιμέλεια Παραγωγής - Σκηνοθεσία:
Πανίκος Νικολάου

Δευτέρα με Παρασκευή
6.45 π.μ.

ΕΞ ΑΦΟΡΜΗΣ

Της ΧΡΥΣΟΥΛΑΣ ΓΟΥΝΑΡΗ

Ένα σκληρό όνειρο, επιφανειακά αστείο

Ο Βίλχελμ Μπους υπήρξε μία πολυσχιδής καλλιτεχνική φύση που παρέμενε άγνωστος στην ελληνική εκδοτική σκηνή. Γερμανός ποιητής, ζωγράφος και ευθυμογράφος του 19ου αιώνα, θεωρείται πρωτοπόρος των κόμικς με τη σύγχρονη μορφή τους. Ωστόσο, ασχολήθηκε και με τον πεζό λόγο. «Το Ονειρο του Εδουάρδου» (μτφρ. Γιάννη Κοιλή, εκδ. Γαβριηλίδης, 2019) είναι ένα από τα ελάχιστα πεζογραφήματά του και το πρώτο βιβλίο από το έργο του που εκδίδεται στα ελληνικά.

Ο Εδουάρδος είναι ένας ήσυχος οικογενειάρχης. Ένα βράδυ, μετά τα μεσάνυχτα, προσπαθεί να κοιμηθεί αλλά δεν είναι εύκολο. Όταν το κατάρνει, βρίσκει τον εαυτό του να μεταμορφώνεται σε ένα σημείο, μία κουκκίδα χωρίς διαστάσεις αλλά με ανθρώπινα χαρακτηριστικά. Αρχίζει τότε να πετά. Από το ένα μέρος στο άλλο, από τη Γη στο Διάστημα και μετά στο κενό και πάλι πίσω με την ευκολία της Αλικής του Λιούις Κάρολ. Θα επισκεφθεί μία αριθμητική πόλη, μετά ένα μαθηματικό πεδίο, από εκεί θα βρεθεί σε μια πολιτεία γεμάτη ανθρώπινα άκρα, και μετά σε ένα φιλικό χωριουδάκι που δέσποζε στη μέση πολλών αγρών χωρισμένων σε ομοιόμορφα τετραγώνια. Τέλος, σε ένα όμορφο αγρόκτημα και στα τριγύρω σπίτια. Σε όλα αυτά τα μέρη, ο Εδουάρδος θα συναντήσει πολλές περιέργες καταστάσεις, πολλούς τύπους ανθρώπων και θα μπει σε διάφορες περιπέτειες από τις οποίες φεύγει αμέσως, πετώντας.

Ο Βίλχελμ Μπους εγκατέλειψε τις σπουδές μηχανολογίας το 1851, λίγο πριν από το πτυχίο, και ακολούθησε την κλίση του με σπουδές στην Ακαδημία Τέχνης του Ντίσελντορφ, κατόπιν στη Βασιλική Ακαδημία Καλών Τεχνών της Αντβέρπ και πολύ αργότερα στο Μόναχο. Όταν, μία δεκαετία μετά τη λήξη των σπουδών του, ασχολήθηκε εντατικά με τη ζωγραφική, ήταν ήδη δημοφιλής από τα κόμικς που δημοσίευσε το 1865 για βιοπορισμό – το Max und Moritz, με μόνο επτά επεισόδια, έγινε αμέσως επιτυχία και αποτελεί μέχρι και σήμερα κλασικό παιδικό ανάγνωσμα στην Γερμανία, αλλά και διεθνώς. Εκτός από τους ανατρεπτικούς στίχους, που έγραψε ο ίδιος, και τη βίαιη παιδικότητα που απεικονίζει, το κόμικς αυτό θεωρείται πρωτοπόρο

Γερμανός ποιητής, ζωγράφος και ευθυμογράφος του 19ου αιώνα, ο Βίλχελμ Μπους θεωρείται πρωτοπόρος των κόμικς με τη σύγχρονη μορφή τους. Ωστόσο, ασχολήθηκε και με τον πεζό λόγο.

Όσο περισσότερο διαβάζει κανείς «Το Ονειρο του Εδουάρδου» τόσο περισσότερο διαπιστώνει πόσο ασυνήθιστα πρωτότυπο και εμπνευσμένο είναι.

και για έναν άλλο λόγο: σε αντίθεση με τα απλά σχέδιά του και την τάση που επικρατούσε εκείνη την εποχή («παγωμένοι» χαρακτήρες σε μία κίνηση), ο Β. Μπους μπορούσε να μεταδώσει τις πιο περίπλοκες εκφράσεις και τις πιο εφήμερες κινήσεις με ελάχιστες διάσπαρτες γραμμές.

Την ίδια κίνηση και ζωντάνια έχει και «Το Ονειρο του Εδουάρδου». Όσο περισσότερο διαβάζει κανείς τη νουβέλα τόσο περισσότερο διαπιστώνει πόσο ασυνήθιστα πρωτότυπη και εμπνευσμένη είναι – ο Γερμανός συγγραφέας παίζει ανελέητα με τις παραδοσιακές φόρμες, δομές, εικόνες, μυθοπλαστικά θέματα και αφηγηματικό ύφος. Χρη-

σιμοποιεί καρικατούρες ανθρώπων και ρυθμό σλάπστικ για να σχολιάσει το παράλογο και την αγριότητα της ανθρώπινης επιβίωσης. Και στον μικρό χώρο ελευθερίας που δημιουργεί το όνειρο εκφράζει όλα εκείνα που τον ενοχλούν ή τον προσβάλλουν – οι χωρικοί που απεικονίζει με τις λέξεις του δεν έχουν καμία ενσυναίσθηση και η ζωή στην ύπαιθρο χαρακτηρίζεται από την έλλειψη κάθε συναισθήματος. Η δημιουργική γραφή στο απόγειό της.

Όταν πρωτοδημοσιεύθηκε ωστόσο, το 1891, οι κριτικοί την επέκριναν για το συγκεκριμένο ύφος. Υπήρξαν, όμως, κι εκείνοι που τη θεώρησαν το αποκορύφωμα της καριέρας του Β. Μπους – ένας εκδότης της εποχής, για παράδειγμα, σχολίασε πως το αφηγηματικό ύφος του δεν έχει όμοιο στο στη (μέχρι τότε) σύγχρονη λογοτεχνία. Πράγματι. Αντί για τη γραμμική αφήγηση, η νουβέλα αποτελείται από μικρά επεισόδια που συνθέτουν ένα μεγαλύτερο το οποίο συνδέεται με το επόμενο και ούτω καθεξής – η διαδοχική τέχνη με estampes en littérature. Υπάρχουν, επίσης, δύο αφηγητές και αλλάζει σβέλτα τις φωνές τους ενώ συνδέει τον ενύ-

πνιο χρόνο του Εδουάρδου με την πραγματικότητα του με ένα απλό ροχαλτό! Κι επιπλέον, εννοματώνει το σπάσιμο του τέταρτου τοίχου και συνομιλεί με τον αναγνώστη εφιστώντας την προσοχή του σε διάφορες συμβάσεις της αφήγησης – μεταμυθοπλασία πριν από τη Βιρτζίνια Γουλφ και τον Κερτ Βόνεγκατ.

Ο Β. Μπους γράφει με εξαιρετική λιτότητα και σφιχτά αρμολογημένη, πλούσια, γλώσσα –κάτι που η μετάφραση αφήνει να αναδυθεί με μεστό και αβίαστο τρόπο– και δίνει μια λεπτομερή και σαφή εικόνα της πόλης, του χωριού και των ανθρώπων τους – ποικιλόμορφοι τύποι οικείων ή εξωτικών ανθρώπων κι εννοιών, φιλόσοφοι και πολιτικοί, καλλιτέχνες και κριτικοί, διάβολοι και άγγελοι, λυτρωτές και τιμωροί. «Ένας κόσμος που μοιάζει κυλός» και ο οποίος μου έδωσε την εντύπωση μιας πιο ρεαλιστικής, εξανθρωπισμένης εκδοχής του «Κήπου των Επίγειων Απολαύσεων» του Ιερώνυμου Μπος.

Το βιβλίο είναι μια εξαιρετικά φροντισμένη έκδοση που χωρίζεται σε τέσσερα μέρη τα οποία αλληλοσυμπληρώνονται. Εκτός από την ομότιτλη νουβέλα, υπάρχει το «Όσο για μένα», ένα δεύτερο πεζό του Γερμανού συγγραφέα όπου αυτοβιογραφείται με μία απολαυστική διήγηση, καθόλου ανατρεπτική αυτή. Ακολουθεί η ενότητα με τα σχόλια του μεταφραστή και της Μαρίας Τσαττήρα – ονομάζονται Ατακτα και είναι ακριβώς αυτό: διάφορα σχόλια, χωρίς άμεση παραπομπή από το διήγημα, που διαφωτίζουν το βασικό αφήγημα του βιβλίου και τη ζωή του συγγραφέα. Τέλος, το επίμετρο του Νικήτα Σινιόσογλου εμβαθύνει στη λεγόμενη μοχθηρία του Μπους και προσδίδει επιπλέον ρεαλιστικές διαστάσεις στη νουβέλα αλλά και στη ζωή του συγγραφέα που εκτείνονται μέχρι το δικό μας σήμερα.

«Το Ονειρο του Εδουάρδου» είναι εντέλει ένα πεζογράφημα αστείο και ακίνδυνο μόνο επιφανειακά. Σκληρό και επώδυνο στην πραγματικότητα, όπως πρέπει σε μία δηκτική μελέτη του ανθρώπου, ιδίως εκείνης της εποχής: ένα παιγνιώδες κι οξυδερκές κείμενο με συναισθηματικό βάθος που απηχεί και τις δύο όψεις μας – την ενήλικη και την παιδική με εξίσου ίδια ωριμότητα.

500 ΛΕΞΕΙΣ

ΜΕ ΤΟΝ ΤΑΚΗ ΓΚΟΝΤΗ

Ο Τάκης Γκόντης γεννήθηκε το 1955 στη Φλαμουριά της Εδεσσας. Εζήσε και εργάστηκε κατά καιρούς σε διάφορες πόλεις της επαρχίας, στη Θεσσαλονίκη και στην Αθήνα. Τα επαγγέλματα διάφορα: Χημικός στη ΔΕΗ, τυπογράφος, υπεύθυνος ύλης σε εκδοτικό συγκρότημα κ.ά. Τα τελευταία χρόνια επέστρεψε στη γενέτειρά του, όπου ζει μόνιμα. Έχει εκδώσει συνολικά δέκα βιβλία, πεζογραφίας (διήγημα μυθιστόρημα) και ποίησης. Πρόσφατα εκδόθηκαν και κυκλοφόρησαν: η ποιητική συλλογή του «Διαλείπον εκκρεμές» από τις εκδόσεις Γαβριηλίδης και η συλλογή διηγημάτων «Τετ α τετ» από τις εκδόσεις Εντευκτηρίου.

Ποια βιβλία έχετε αυτόν τον καιρό πλάι στο κρεβάτι σας;

Το «Αναζητώντας τον χαμένο χρόνο» του Προυστ για τη θεματική σχετικότητα, αλλά και επειδή δεν βολεύομαι με χαμηλό μαξιλάρι.

Ποιος ήρωας/ηρώιδα λογοτεχνίας θα θέλατε να είστε και γιατί;

Η ερώτηση αφορά το πολύ μακρινό παρελθόν. Πάνε πια τα χρόνια που ήθελα να είμαι κάτι άλλο. Αφήστε που οι περισσότεροι ήρωες των καλών βιβλίων είναι αρνητικά πρότυπα. Το ζητούμενο είναι να φτάσω να είμαι αυτό που θα ήθελα να είμαι.

Διοργανώνετε ένα δείπνο. Ποιους ποιητές ή συγγραφείς καλείτε, ζωντες και τεθνεώτες;

Οι 500 λέξεις μάλλον δεν φτάνουν για να φτιάξω μια πολύ μικρή λίστα. Συνεπώς θα διοργάνωνα ένα δείπνο για δύο με καλεσμένο τον Κωνσταντίνο Καβάφη.

Ποιο ήταν το πιο ενδιαφέρον στοιχείο που μάθατε πρόσφατα χάρη στην ανάγνωση ενός βιβλίου;

Πρόσφατα όχι, όμως παλιά, πολύ παλιά, διαβάζοντας τον «Ηλίθιο» του Ντοστογιέφσκι διαμόρφωσα τη βασική φιλοσοφική θέση ότι η αγάπη

και η καλοσύνη είναι η απάντηση για όλα.

Ποιο κλασικό βιβλίο διαβάσατε πρόσφατα για πρώτη φορά;

Δεν ξέρω αν συγκαταλέγεται στη λίστα των κλασικών, διάβασα όμως με αδικαιολόγητη καθυστέρηση τη «Μεγάλη χίμαιρα» του Καραγάτση.

Και ποιο είναι το βιβλίο που έχετε διαβάσει τις περισσότερες φορές;

Μόνο τη δεύτερη δεκαετία της ζωής μου ξαναδιάβαξα το ίδιο βιβλίο, κυρίως επειδή είχα ελάχιστα. Τώρα πια όχι. Το θεωρώ άδικο για τα δεκάδες αδιάβαστα που περιμένουν υπομονετικά τη σειρά τους. Τότε όμως διάβασα, θυμάμαι, περισσότερο από δύο φορές τη «Δίκη» του Κάφκα. Φοβάμαι ότι θα μπω στον πειρασμό (κατ' εξαίρεση) να το ξανακάνω.

Τρεις διαφορετικές ιστορίες το βιβλίο σας ή τρεις ιστορίες που τις συνδέει η ανθρώπινη συνάντηση σε τετ α τετ;

Αν προκειμένου να αποτυπωθεί εξ ολοκλήρου μία εικόνα είναι απαραίτητες και οι τρεις διαστάσεις, μπορεί να ειπωθεί, αν και λιγάκι φιλόδοξο να χωρέσει ολόκληρη η σημερινή κοινωνία σε ένα τόσο ολιγοσέλιδο βιβλίο.

Πρώτα σε πωλήσεις

Μελέτες, λευκώματα, βιογραφίες

Αυτή την εβδομάδα

1 «**Η τελευταία μπλόφα**»

των Ελένης Βαρβιτσιώτη, Βικτώριας Δενδρινού (Παπαδόπουλος)

2 «**20 βήματα μπροστά**»

του Χόρχε Μπουκάι (Όπερα)

3 «**Το δώρο**»

του Στέφανου Ξενάκη (Key books)

4 «**Σύντομες απαντήσεις στα μεγάλα ερωτήματα**»

του Στίβεν Χόκινγκ (Πατάκν)

5 «**Πειθαρχία χωρίς ξύλο και φωνές**»

των Τζέρι Γουάικφορ, Μπάρμπαρα Γιούνελ (Μίνωας)

Αυτή την εβδομάδα

Λογοτεχνία

1 «**Πατρίδα**»

του Φερνάντο Αραμπούρου (Πατάκν)

2 «**Η σιωπηλή ασθενής**»

του Αλέξ Μιχαηλίδη (Διόπτρα)

3 «**Τα χρόνια των ξενοδοχείων**»

του Τζόζεφ Ροθ (Άγρρα)

4 «**Ταξίδι στη Βενετία**»

της Λένας Μαντά (Ψυχογιός)

5 «**Πλάνη**»

του Αντρίου Σον Γκρίερ (Δώμα)

• Αυτή την εβδομάδα τα στοιχεία παρέχονται από το βιβλιοπωλείο ΙΑΝΟΣ (Αθήνα και Θεσσαλονίκη)

ΚΡΙΤΙΚΗ

Της ΛΙΝΑΣ ΠΑΝΤΑΛΕΩΝ

Το θρίλερ του εαυτού

ΚΩΣΤΑΣ ΜΑΥΡΑΚΑΚΗΣ
Μακριά από τον κόσμο
εκδ. Κέδρος, σελ. 206

Ένας ξεπεσμένος τηλεπαρουσιαστής αποσύρεται από τα εγκόσμια και αναζητάει καταφύγιο σε ένα ορεινό χωριό της Αίγινας. Εκδιωγμένος τόσο από τους τηλεοπτικούς δέκτες όσο και από τη συζυγική του ζωή, φαντάζεται την απομόνωσή του σαν ώθηση για μια καινούργια αρχή. Στο νέο του ξεκίνημα τον συντροφεύει ο Μαχόνεϊ, ένας σκληροτράχηλος αστυνομικός της Νέας Υόρκης, ήρωας στο μυθιστόρημα που από καιρό φιλοδοξεί να γράψει. Ωστόσο, το χωριό έχει άλλα σχέδια για εκείνον. Παρά τη φαινομενική ερημιά, ένας αντισυγκιτικά παράξενος περίγυρος τον εγκλωβίζει σε στενό κλοιό. Αλλόκοτες, αλλοπαρμένες φιγούρες, ανεξήγητα μυστικοπαθείς, τον παρασύρουν στους κόλπους μιας ομάδας φανατισμένων διανοουμένων, με επικεφαλής έναν ολίγον τι σαλεμένο καθηγητή φιλοσοφίας, έναν «σκοτεινό γκουρού», ο οποίος οραματίζεται τη δημιουργία του «νέου ανθρώπου».

Ο Κώστας Μαυρακάκης (γεν. 1977) δοκιμάζεται πρώτη φορά στη συγγραφή μυθιστορήματος, έχοντας δημοσιεύσει το 2016 μια

διηγηματογραφική συλλογή («Ο κόσμος με καλωσορίζει», Κέδρος). Την κοινοτοπία της θεματικής, που εστιάζεται στην υπαρξιακή περιπέτεια του πρωταγωνιστή και στην επώδυνη διαδικασία της αναγέννησής του, αντισταθμίζει η πλοκή, η οποία βαθμιαία υιοθετεί διαστάσεις θρί-

λερ. Το νησιωτικό χωριό, ερημωμένο από τον χειμώνα, μετατρέπεται σε έναν απόκοσμο τόπο, που κυκλώνει τον ήρωα με δυοίωνα προμηνύματα, τα οποία επιδεινώνονται από ιδιωτικούς εφιάλτες. Οι εφιαλτικές εικόνες που τον κατατρύχουν στον ύπνο του, κινδυνεύουν να επαληθευθούν και στον ξύπνιο του. Όπως του λέει μια παλιά γνωστή του, και εκείνη αυτοεξόριστη στο νησί, το μέρος «μοιάζει πολύ με τις φυλακές που άφησε ο καθένας μας πίσω του».

Ο ήρωας του βιβλίου, ένας άντρας στις παρυφές των πενήντα, «απολυμένος, παρατημένος, ταπεινωμένος και μόνος», συντρίβεται από την αίσθηση πως αθέτησε τις ουσιαστικότερες υποσχέσεις που

είχε εμπιστευθεί στον εαυτό του. Παρακολουθώντας επί χρόνια, «με ένα είδος μακάβριας απόλαυσης», τη ζωή του να χτυπάει σε τοίχο και να παίρνει την κάτω βόλτα, επιχείρει να αποδράσει από την τροχιά του χαμού και να διεκδικήσει, με τη νοητή συμβολή του ατρόμητου

Μαχόνεϊ, μια έσχατη ευκαιρία σωτηρίας. Ως γνωστόν, όμως, δεν είναι εύκολο να φύγεις από το χωριό. Από τη στιγμή που βρέθηκε έγκλειστος σε εκείνο το κακορίζικο μέρος, ο ήρωας ένωσε ακόμα πιο βασανιστικά να τον περισφίγγουν τα δεσμά των αποτυχιών του και των εγγενών μειονεξιών του.

Το φανταστικό καταφύγιο του κατέρρεε από μέσα, το χωριό τον κατάνιψε στα έγκατά του. Η ασφυκτική, απειλητική ανθρωπογεωγραφία συνιστά την εξωτερική εξεικόνιση εσώτατων τεράτων, αγριμιών που караδοκούσαν στο σκοτάδι της συνείδησής του, παρόμοιων με αυτά που τον καταδίωκαν τις νύχτες. Κάθε μέρα κωνόταν ολοένα και βαθύτερα σε ένα πυκνό,

ΜΑΤΙΕΣ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

ΜΕΞΙΚΟ
Ντιέγκο και Φρίντα
Ο Ντιέγκο Ριβέρα και η Φρίντα Κάλο δεσπόζουν με τις μορφές τους στην έκθεση που παρουσιάζεται στην Πόλη του Μεξικού. Η έκθεση με τα έργα τους σηματοδοτεί την επέτειο των 25 χρόνων λειτουργίας του Μουσείου Ντολότες Ολμέδο, αυτού του σπουδαίου μουσείου, που στεγάζεται σε ένα εξωτερικά ημιερειπωμένο κτίσμα του 16ου αιώνα, γεμάτο θησαυρούς, έργα τέχνης, φυτά και ζώα. Εκεί στεγάζεται και η μεγαλύτερη συλλογή έργων της Φρίντα Κάλο και του Ντιέγκο Ριβέρα.

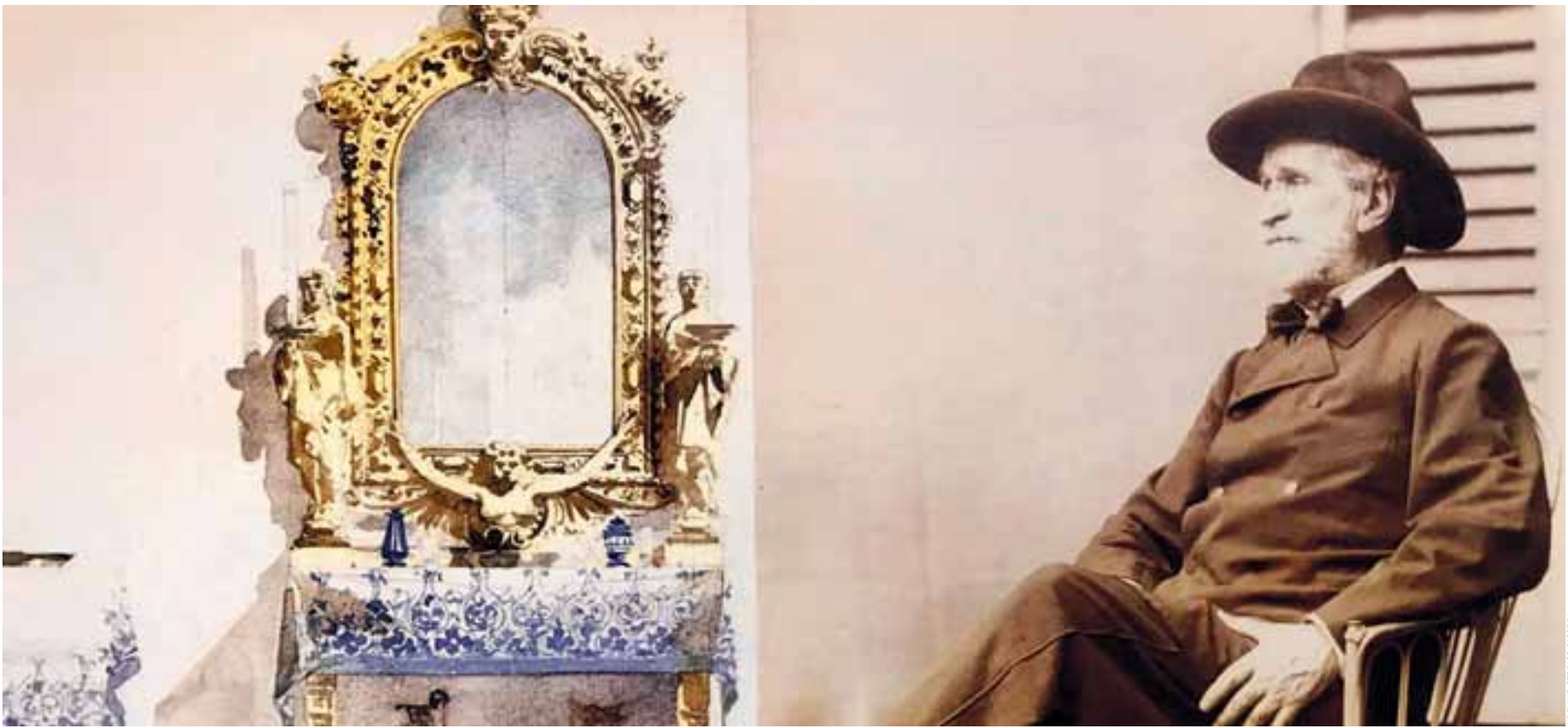
ΚΕΪΠ ΤΑΟΥΝ
Μουσείο Αυτοκινήτων
Μία Πόντιακ του 1969 είναι σε πρώτο πλάνο στο Μουσείο Αυτοκινήτων Wijnland στο Κέιπ Τάουν. Είναι η μεγαλύτερη συλλογή κλασικών αυτοκινήτων στη Νότια Αφρική, μια ιδιωτική πρωτοβουλία του Les Boshoff, που ξεκίνησε πριν από 30 χρόνια. Η συλλογή του ξεπερνάει σήμερα τα 4.000 αυτοκίνητα. Το μουσείο δεν περιορίζεται απλώς στην έκθεση των μοντέλων, αλλά προχωράει στην αποκατάστασή τους και συχνά τα νοικιάζει για τις ανάγκες γυρισμάτων στην κινηματογραφική βιομηχανία.

ΜΠΕΡΓΚΕΝ-ΜΠΕΛΣΕΝ
Ο δρόμος του επιζώντος
Ο Σαούλ Λάνταν είναι επιζών του Ολοκαυτώματος. Σε νεαρή ηλικία συνελήφθη και εστάλη στο στρατόπεδο συγκέντρωσης Μπέργκεν-Μπέλεν, όπου σήμερα μια έκθεση αφηγείται τη συναρπαστική ζωή του. Ο Σαούλ Λάνταν έφτασε άλλη μια φορά κοντά στον θάνατο. Είναι επιζών επιστημονικής επίθεσης που δέχθηκαν οι Ισραηλινοί αθλητές από Παλαιστίνιους στους Ολυμπιακούς Αγώνες του Μονάχου το 1972, όταν αποτελούσε μέλος της αθλητικής εκπροσώπησης του Ισραήλ.

ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΣ
Η πόλη περιμένει
Ενα από τα εγκαταλελειμμένα κτίρια της Αμμοχώστου, στο Βαρώσι, που παραμένει πόλη-φάντασμα μετά την τουρκική εισβολή του 1974, αποκλεισμένη από τη σύγχρονη ζωή. Πρόσφατα το Reuters έστειλε φωτογραφίες από τη νεκρή ζώνη, μετά την ξενάγηση που έκανε η κυβέρνηση του ψευδοκράτους σε Τουρκοκύπριους δημοσιογράφους. Το Βαρώσι παραμένει αποκλεισμένο από το 1974, ενώ έως την εισβολή ήταν το επίκεντρο της τουριστικής και κοσμοπολίτικης ζωής της Αμμοχώστου.

ΛΟΝΔΙΝΟ
Πορτρέτα διασήμων
Η νέα έκθεση στην National Portrait Gallery του Λονδίνου μάς καλεί να εστιάσουμε στη μεγάλη σειρά εφαρμογών της μορφής διάσημων προσωπικοτήτων της Ιστορίας. Με τίτλο «Συλλέγοντας διάσημα πορτρέτα», η έκθεση παρουσιάζει πρόσωπα ή μυθοπλαστικούς ήρωες σε μια σειρά απρόβλεπτων απεικονίσεων από την υψηλή τέχνη ως το πιο εμπορεύσιμο προϊόν, έτσι όπως το επιθυμούσε και το επινόησε η κοινωνία σε όλες τις εκφάνσεις της σε όλες τις εποχές. Μια πολύ βρετανική έκθεση.

Επιμέλεια: **ΝΙΚΟΣ ΒΑΤΟΠΟΥΛΟΣ**

Στον κόσμο του Βέρντι από τα ιστορικά αρχεία του Μιλάνου

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ
Ο κόσμος του Βέρντι, πολύπλοκος και συναρπαστικός, αποκαλύπτει πολλές πτυχές από τον κόσμο του 19ου αιώνα, τον κόσμο του θεάματος, τον κόσμο της όπερας. Η νέα έκθεση στη Νέα Υόρκη, στη Βιβλιοθήκη και Μουσείο Morgan, φέρνει από το Μιλάνο πολύτιμα εκθέματα από το Ιστορικό Αρχείο Ρικόρντι, από το αρχείο, δηλαδή, του εκδότη του Βέρντι, Τζούλιο Ρικόρντι (1840-1912). Ο Ρικόρντι, μουσικός και ο ίδιος, ήταν γόνος της οικογένειας που είχε για τρίτη γενιά τον μεγάλο

εκδοτικό μουσικό οίκο Ρικόρντι του Μιλάνου (Casa Ricordi). Το πολύτιμο αρχείο του εκδοτικού οίκου που αφορά τον Τζουζέπε Βέρντι έφτασε στη Νέα Υόρκη για να φωτίσει την τελευταία οπερατική περίοδο του Βέρντι. Μετά την «Αΐντα» (1871), ο Βέρντι, σε ηλικία πλέον 58 ετών, είχε αποφασίσει να αποσυρθεί από την όπερα, τουλάχιστον να μην τον απορροφά τόσο πολύ. Η απόφασή του αυτή προκάλεσε την αντίδραση του εκδότη του, Τζούλιο Ρικόρντι, ο οποίος μαζί με τον μελλοντικό λιμπρετίστα του Αρίγκο Μπίτο

(1842-1918) άρχισε να εξασκεί πιέσεις στον Βέρντι. Τελικά, ο Βέρντι –χωρίς ιδιαίτερο ενθουσιασμό αρχικά– δέχτηκε να εισακούσει τις εκκλήσεις τους και εισήλθε στην τελευταία οπερατική του περίοδο, η οποία σφραγίζεται από δύο κορυφαία αριστουργήματά του. Τον «Οθέλλο» (πρεμιέρα 1887) και τον «Φάλοσταφ» (πρεμιέρα 1893). Δημιουργήθηκε συνεπώς μια μοναδική και δυναμική τριανδρία, Βέρντι - Μπίτο - Ρικόρντι, που άφησε εποχή και που, για τους ερευνητές της ιστορίας της όπερας, αποτελεί

ένα μεγάλο και συναρπαστικό κεφάλαιο. Η έκθεση στη Βιβλιοθήκη Μόργκαν της Νέας Υόρκης μεταφέρει αυτόν ακριβώς τον κόσμο, με την επιμέλεια του Γκαμπριέλε Ντότο. Είναι η πρώτη φορά που παρουσιάζεται στις ΗΠΑ ένα τέτοιο αξίας και μοναδικότητας αρχειακό υλικό μεγάλου ενδιαφέροντος για τους λάτρεις της όπερας και κυρίως του Βέρντι. Στη φωτογραφία, βλέπουμε ένα μέρος από το σκηνικό στο δωμάτιο της Δεισδυμένης στην πρεμιέρα του «Οθέλλου» στη Σκάλα του Μιλάνου το 1887. Οι

επισκέπτες θα εκτεθούν στο σύνθετο εγχείρημα της γέννησης μιας όπερας. Σκηνικά, κοστούμια από τη Σκάλα, αυτόγραφα, χειρόγραφα, συμβόλαια, εκδόσεις, διαφημίσεις και βίντεο από πρόσφατες παραγωγές προσφέρουν στο κοινό μια σύνθετη εμπειρία. Η έκθεση (έως 5 Ιανουαρίου) με τίτλο «Δημιουργώντας τον Οθέλλο και τον Φάλοσταφ - επιλογές από το Αρχείο Ρικόρντι» είναι παραγωγή της Βιβλιοθήκης και του Μουσείου Μόργκαν σε συνεργασία με το Αρχείο Bertelsmann/Ricordi.

Ο ΚΥΡΙΟΣ ΓΚΡΙ

Γράφει ο **ΗΛΙΑΣ ΜΑΓΚΛΙΝΗΣ**

Οταν όλα συμβαίνουν σε δύο ερωτευμένους ανθρώπους

Ο κύριος Γκρι λέει: Υπάρχει μια σκηνή στη «Βροχερή μέρα στη Νέα Υόρκη», την τελευταία ταινία του Γούντι Αλεν, που δύσκολα σου φεύγει απ' το μυαλό. Ποια είναι αυτή; Και όμως, δεν είναι στους βροχερούς δρόμους του Μανχάταν, αλλά σε εσωτερικό χώρο. Ο Τιμοτέ Σαλαμέ κάθεται στο πιάνο, παίζει –και τραγουδάει– το κλασικό «Everything happens to me». Μέσα απ' το δωμάτιό της, η Σελένα Γκομέζ ετοιμάζεται για να βγουν ξανά έξω. Η μουσική που έρχεται απ' το σαλόνι την κάνει να σταματήσει ό,τι κάνει και να καθίσει σκεφτική με την πλάτη στο παράθυρο. Ένας έρωτας γεννιέται εκείνη τη στιγμή: η κοπέλα αρχίζει να βλέπει, να αντιλαμβάνεται αλλιώς, έναν τύπο που έως εκείνη τη στιγμή μάλλον αντιπαθούσε.

Αυτή είναι μια αρχετυπικά γουντιαλενική στιγμή, ακόμα και σε μια μάλλον χλιαρή, κουρασμένη ταινία (γλυκύτατη σε πολλά σημεία, μα ως

Το νεοϋορκέζικο τοπίο, εξωτερικό ή εσωτερικό, γίνεται τμήμα της ψυχής των πρωταγωνιστών.

εκεί), μια σπίθα από τα παλιά: από την εποχή των μεγάλων του στιγμών, υπήρχε μια τέτοια, αντίστοιχη, σκηνή, γεμάτη διακριτική τρυφερότητα και μια γλυκιά θλίψη, όπου το νεοϋορκέζικο τοπίο, εξωτερικό ή εσωτερικό, γίνεται τμήμα της ψυχής των πρωταγωνιστών – πάντοτε όμως υπό τη μουσική υπόκρουση ενός old standard της τζαζ. Έρωτας ή απουσία του έρωτα, νοσταλγία, μοναξιά, καθαρή υπαρξιακή μελαγχολία, όλα περνούν από αυτές τις σιωπές, αν και εξώχως μουσικές, κινηματογραφικές στιγμές του Γούντι Αλεν.

Ο κύριος Γκρι θυμάται το αρι-

Η σκηνή όπου η Σάνον (Σελένα Γκομέζ) ακούει από μέσα τον Γκάτσμι (Τιμοτέ Σαλαμέ) να παίζει στο πιάνο το «Everything happens to me».

στουρηματικό ντουέτο στην μπάλαντα «My Ideal», με τον Αρτ Τέιτουμ στο πιάνο και τον Μπεν Γουέμπστερ στο σαξόφωνο, που ακουγόταν στο «Η Χάνα και οι αδελφές της»· θυμάται ακόμα την ορχήστρα και το τρομπόνι του Τόμι Ντόρσεϊ στο «I'm Getting Sentimental Over You», από τις «Μέρες ραδιοφώνου»· την Νταϊάν Κίτον να τραγουδάει θεσπέσια το «Seems Like Old Times» στον «Νευρικό εραστή», ειδικά στο φινάλε, και το θλιμμένο «I'll Be Seeing You» από το «Εγκλήματα και αμαρτίες».

Στη «Βροχερή μέρα στη Νέα Υόρκη», το κυρίαρχο τραγούδι είναι το μελαγχολικό «Everything happens to me», στην εκτέλεση που έκανε ο σπουδαίος Ερόλ Γκάρνερ το 1944. Τον αγαπάει τον Γκάρνερ ο Γούντι Αλεν, σχολιάζει ο κύριος Γκρι. Αυτό τον μοναδικό αυτοδίδακτο βιρτουόζο του πιάνου, ο οποίος μοιάζει να πήρε τη «σκυτάλη» από έναν άλλο μεγάλο

παλιό, τον Ερλ Χάινς (μουσικός που με τη βραχνή του φωνή και το δωρικό του πιάνο έδωσε το 1964 στο κλασικό «St. James Infirmary» μορφή ανεπανάλιπτη), για να χαρίσει όμως στον ήχο του έναν άκρως προσωπικό, «κελαρυστό» τόνο, γεμάτο ρομαντισμό και ερωτική μέθεξη, μακριά από τη βουή του μπίμποπ και την ψυχράδα της κουλ τζαζ. Το πιάνο του Γκάρνερ στη «Βροχερή μέρα» φέρνει κοντά τη Σάνον (Σελένα Γκομέζ) με τον Γκάτσμι (Τιμοτέ Σαλαμέ): είχαν μπροστά τους, μέσα στα πόδια τους, τον έρωτα, αλλά χρειάστηκε να κάνουν τις δύσκολες διαδρομές τους για να τον δουν καθαρά. Περισσότερο όμως και από το φιλί στο φινάλε, η σκηνή με εκείνη στο παράθυρο και εκείνον στο πιάνο, μένει στο μυαλό σαν τραγούδι που δεν μπορείς να ξεχάσεις. Δύο εραστές σε χωριστά δωμάτια· τόσο μακριά κι όμως τόσο κοντά. Όλα σε αυτούς συμβαίνουν.

Δεν κάνεις κλασική μουσική για να γίνεις διάσημος

Το Ledra Music Soloists διοργανώνει συναυλία λόγιου τραγουδιού και στην «Κ» μιλάει ο πιανίστας Νικόλας Κωνσταντίνου

Συνέντευξη στον
ΑΠΟΣΤΟΛΟ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

Μία ενδιαφέρουσα μουσική πρόταση προτείνουν το Ledra Music Soloists (LMS) και το Γαλλικό Πολιτιστικό Κέντρο. Οι δύο φορείς διοργανώνουν συναυλία λόγιου τραγουδιού με τους Κύπριους καλλιτέχνες, τη σοπράνο Θεοδώρα Ράφτη και τον Νικόλα Κωνσταντίνου στο πιάνο. Για το λόγιο τραγούδι και τη συναυλία μίλησε στην «Κ» ο πιανίστας Νικόλας Κωνσταντίνου, ο οποίος παρατηρεί ότι τα τελευταία χρόνια παρατηρείται, μια ευχάριστη άνοδος στο ενδιαφέρον που δείχνει η νέα γενιά στην κλασική μουσική, ένα είδος το οποίο απαιτεί αφάνταστη αφοσίωση, αγάπη και πείσμα για να εξελιχθεί και το οποίο, αποδίδει καρπούς αργά.

–Κατ’ αρχάς κ. Κωνσταντίνου να μας πείτε τι θα ακούσουμε στη συναυλία;

–Το Ledra Music Soloists (LMS), σε συνεργασία με το Γαλλικό Πολιτιστικό Κέντρο, προτείνει στο κυπριακό κοινό μια ποικιλόμορφη μουσική βραδιά αφιερωμένη στο λόγιο τραγούδι, με τους Κύπριους καλλιτέχνες Θεοδώρα Ράφτη (σοπράνο) και Νικόλα Κωνσταντίνου (πιάνο). Η συναυλία αποτελείται από δύο ενότητες, οι οποίες έχουν διαφορετικό χαρακτήρα. Η πρώτη ενότητα επικεντρώνεται στον όμορφο κόσμο του γαλλικού chanson της λεγόμενης Χρυσής Εποχής (1871–1914), η οποία άνθισε κατά τη διάρκεια της Τρίτης Γαλλικής Δημοκρατίας και κατά την οποία εμφανίστηκαν διάφορα καλλιτεχνικά ρεύματα όπως ο ιμπρεσιονισμός, ο συμβολισμός, ο μοντερνισμός, ο εξπρεσιονισμός και το κίνημα Art Noveau. Οι ακροατές θα έχουν την ευκαιρία να παρακο-

Η κλασική μουσική λειτουργεί σε πολλά και διαφορετικά επίπεδα, μεταφέροντας δυνατά και σύνθετα μηνύματα, και λόγω της διαπολιτισμικής της φύσης μπορεί να αποτελέσει πυλώνα επικοινωνίας, αλληλεγγύης, αποδοχής, αγάπης και συνεργασίας.

λουθήσουν την εξέλιξη του γαλλικού λόγιου τραγουδιού από το 1850 μέχρι και τις μέρες. Ενδιάμεσα της ενότητας αυτής, το κοινό θα έχει την ευκαιρία να γνωρίσει δύο νεαρούς πιανίστες, τη Σάρα Κακούρη και τον Άλεξ Χατσατριάν, οι οποίοι θα μας χαρίσουν τρεις εξαιρετικές μινατούρες για πιάνο τέσσερα χέρια. Η δεύτερη ενότητα θα ταξιδέψει το κοινό στην Άπω Ανατολή και συγκεκριμένα στην ιαπωνική ποίηση και φιλοσοφία των μοναχών Zen και των συγγραφέων ποιημάτων χαϊκού. Η ενότητα αποτελείται εξ ολοκλήρου από τον κύκλο Εννέα Τραγούδια του διεθνούς φήμης Κωνσταντίνου Στυλιανού, ενός συνθέτη, ο οποίος έχει ήδη στο ενεργητικό του έργα για σόλο όργανα, για σύνολα μουσικής δωματίου, για ορχήστρα και ένα μεγάλο αριθμό λόγιων τραγουδιών σε γλώσσες, όπως τα ελληνικά, τα αγγλικά και τα γαλλικά, και την όπερα Πικνίκ στο πεδίο της μάχης. Τα ποιήματα που απαρτίζουν τον κύκλο τραγουδιών ανήκουν σε μια συγκεκριμένη ιαπωνική παράδοση, όπου ο συγγραφέας καλείται να συνθέσει ένα τέτοιο ποίημα κατά τις τελευ-

Το Ledra Music Soloists (LMS), σε συνεργασία με το Γαλλικό Πολιτιστικό Κέντρο, προτείνει στο κυπριακό κοινό μια ποικιλόμορφη μουσική βραδιά αφιερωμένη στο λόγιο τραγούδι, με τους Κύπριους καλλιτέχνες Θεοδώρα Ράφτη (σοπράνο) και Νικόλα Κωνσταντίνου (πιάνο).

ταίες του στιγμές στη ζωή, αντανakώντας με τον πιο συνοπτικό τρόπο τη στάση του απέναντι στη ζωή και τον θάνατο, μεταφέροντας πολλές φορές βαθύτατα μηνύματα προς τους αναγνώστες με τον πιο όμορφο τρόπο. Το Ledra Music Soloists και οι δύο καλλιτέχνες έχουν την τιμή να δώσουν την παγκόσμια πρεμιέρα του έργου, το οποίο παρουσιάζεται για πρώτη φορά, ολοκληρωμένο.

–Τι σημαίνει ο όρος λόγιο τραγούδι;

–Με τον όρο λόγιο τραγούδι αναφερόμαστε συνήθως στο είδος τραγουδιού που άρχισε να αναπτύσσεται την κλασική περίοδο, και άνησε κατά την περίοδο του ρομαντισμού και συνέχισε στον 20ό αι. Πολλές φορές, μπορεί να αναφερθεί και ως

«λυρικό τραγούδι» ή «κλασικό τραγούδι». Στα αγγλικά είναι γνωστό ως art-song, στα γερμανικά ως lied και στα γαλλικά ως romance ή chanson. Ένα τέτοιο τραγούδι είναι συνήθως γραμμένο σε έντεχνο ή καλλιερημένο γραπτό λόγο (σε αντιδιαστολή προς το λαϊκό) και συνήθως αποτελεί την αντίδραση του συνθέτη στη δική του ερμηνεία, οδηγώντας, έτσι, σ’ έναν κόσμο, όπου ο ήχος και ο λόγος συμπράττουν για κάτι καινούργιο.

–Ποιο είναι το κοινό που θέλετε να προσελκύσετε;

–Οι εκδηλώσεις μας απευθύνονται σε όλους, τόσο στους γνώστες της μουσικής, αλλά και στο, κατά κά-

ποιο τρόπο, μουσικά περίεργο κοινό, το οποίο ενδιαφέρεται να γνωρίσει αυτόν τον μαγικό κόσμο της λόγιας μουσικής. Η κλασική μουσική λειτουργεί σε πολλά και διαφορετικά επίπεδα, μεταφέροντας δυνατά και σύνθετα μηνύματα, και λόγω της διαπολιτισμικής της φύσης μπορεί να αποτελέσει πυλώνα επικοινωνίας, αλληλεγγύης, αλληλεγγύης, αποδοχής, αγάπης και συνεργασίας. Οι ερμηνευτές, αλλά και όλοι οι μουσικοί γενικότερα, έχουν το προνόμιο να είναι πρεσβευτές αυτής της μεγάλης ευθύνης, ένα προνόμιο που οφείλουν πάντα να σέβονται στο μέγιστο. Οι συναυλίες του LMS είναι πάντα ανοικτές για τους μικρούς μας φίλους. Νεαροί μέχρι την ηλικία των 15 μπορούν να απολαύσουν τις εκδηλώσεις μας χωρίς αντίτιμο

εισόδου.

–Τι κάνει ξεχωριστή αυτή τη συναυλία;

–Νομίζω η ποικιλομορφία που προσφέρει. Συνδυάζει δηλαδή την παράδοση με την καινοτομία, παρουσιάζει κάτι για όλο το κοινό, ενώ συνάμα προσκαλεί το ίδιο κοινό να γνωρίσει και κάτι καινούργιο. Αυτό, στην προκειμένη περίπτωση, είναι η παρουσίαση της διεθνούς φήμης σοπράνο Θεοδώρα Ράφτη, η οποία δίνει στη συναυλία αυτή την πρώτη της ατομική συναυλία στη χώρα μας, το νέο έργο του καταξιωμένου κύπριου συνθέτη Κωνσταντίνου Στυλιανού, καθώς και την πρώτη εμφάνιση δύο νεαρών πανιστών.

–Μιλήστε μου για το Ledra Music Soloists.

–Το Ledra Music Soloists ιδρύθηκε το 2004 κυρίως από την ανάγκη μας να παραμείνουμε ενεργοί καλλιτέχνες, έχοντας μια πλατφόρμα, διαμέσου της οποίας, μπορούμε να μεταδίδουμε την τέχνη μας και να μοιράζονται την αγάπη μας για τη μουσική με τον κόσμο. Ένας από τους κύριους μας στόχους είναι η προώθηση της κλασικής μουσικής στον τόπο μας, καθώς και η συνεργασία μεταξύ των καλλιτεχνών τόσο των Κυπρίων αλλά και αυτών από το εξωτερικό με σκοπό τη συνεργασία και την ανταλλαγή εμπειριών και γνώσεων. Μέχρι στιγμής έχουμε οργανώσει περίπου τριανταπέντε εκδηλώσεις, οι οποίες περιλαμβάνουν συναυλίες μουσικής δωματίου, τραγουδιού, ρεσιτάλ πιάνου, καθώς και φεστιβάλ μουσικής δωματίου και φεστιβάλ πιάνου. Παράλληλα, μας ενδιαφέρει να στηρίξουμε τους νεαρούς φιλόδοξους μουσικούς τους οποίους προβάλλουμε διάμεσου της σειράς «Ανερχόμενα Αστέρια».

Η Πολιτεία οφείλει να είναι ο πιο ένθερμος του υποστηρικτής του μουσικού

–Πώς βλέπετε τα μουσικά πράγματα στην Κύπρο;

–Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται, μια ευχάριστη άνοδος στο ενδιαφέρον που δείχνει η νέα γενιά στην κλασική μουσική, ένα είδος το οποίο απαιτεί αφάνταστη αφοσίωση, αγάπη και πείσμα για να εξελιχθεί και το οποίο, αποδίδει καρπούς αργά. Είναι μεγάλη χαρά να βλέπεις τη νέα γενιά να μεγαλώνει, έχοντας έντονο πάθος για τη μουσική, δείχνοντας δίψα για μάθηση και δίνοντας το παρών τους σε συναυλίες. Όλοι αυτοί οι νεαροί, είναι αξιέπαινοι, διότι, με αυτόν τον τρόπο, αντιστέκονται στο κατεστημένο, το οποίο αρέσκεται στο να προωθεί την εφήμερη επιτυχία και τη γρήγορη φήμη. Την κλασική μουσική δεν την κάνεις για να γίνεις διάσημος

Ο καλλιτέχνης, όπως και ο αθλητής, πρέπει να τυχαίνει στήριξης τη στιγμή που το έχει ανάγκη και όχι να του απονέμονται μόνο δάφνες προσφοράς.

και να σε δείξει η τηλεόραση, την κάνεις γιατί είναι τρόπος ζωής και ζωτική ανάγκη. Τα πνευματικά οφέλη που παρέχει η μουσική και γενικότερα οι τέχνες, σε οποιοδήποτε αποφασίσει να αφιερωθεί σε αυτές, είναι θησαυροί ανεκτίμητης αξίας, τους οποίους κανείς δεν μπορεί να κλέψει. Όπως έχει πει η εξαιρετική πορτογαλίδα πιανίστα Maria Joao

Pires: «Ένας καλλιτέχνης πρέπει να προσπαθεί να κάνει την τέχνη του όσο καλύτερα γίνεται. Αν τύχει αναγνώρισης, τότε, αυτό είναι απλά ένα ευχάριστο συμβάν, και

θα πρέπει να μην τον/την απασχολήσει καν!»

–Υπάρχει κάτι που νομίζετε πρέπει να γίνει;

–Χρειάζομαστε πολύ περισσότερη στήριξη και κατανόηση για το επάγγελμα του ερμηνευτή και το τι σημαίνει να είναι κάποιος καλλιτέχνης. Ένας καλλιτέχνης, αφιερώνει ατέλειωτες ώρες μελέτης και προετοιμασίας για να μπορέσει να βγει πάνω στη σκηνή και να ερμηνεύσει το ρεπερτόριό του. Είναι πολύ σημαντικό, να νιώθει ότι στηρίζεται, όχι μόνο από την Πολιτεία, η οποία οφείλει να είναι ο πιο ένθερμος του υποστηρικτής, αλλά και από την κοινωνία, γενικότερα. Ιδιωτικοί φορείς, εταιρίες και τράπεζες θα μπορούσαν να συμβάλουν με πολύ πιο ενεργητικό τρόπο στην καλλιτεχνική ζωή του τόπου. Με καλύτερη προβολή και δικτύωση, αλλά και με διάφορες άλλες δράσεις και δραστηριότητες, θα μπο-

ρούσαν οι καλλιτέχνες να κάνουν ακόμη πιο όμορφα πράγματα και να έχουμε τα θεατρά μας γεμάτα. Στην Κύπρο, μετά από τις εξαιρετικές επιδόσεις του Μάρκου Παγδατή και του Παύλου Κοντιδή, έχουμε ξεκινήσει να αντιλαμβανόμαστε τις ανάγκες ενός αθλητή, αλλά ακόμη υστερούμε σε ανάλογη στήριξη για τους ντόπιους ερμηνευτές και συνθέτες. Πάρα πολλοί Κύπριοι μουσικοί έχουν ήδη στο ενεργητικό τους απaráμιλλες επιτυχίες και καλό θα ήταν η κοινωνία να έρθει να τους στηρίξει και να τους βοηθήσει να εξελιχθούν ακόμη περισσότερο. Ο καλλιτέχνης, όπως και ο αθλητής, πρέπει να τυχαίνει στήριξης τη στιγμή που το έχει ανάγκη και όχι να του απονέμονται μόνο δάφνες προσφοράς.

ΚΡΙΤΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

Του **ΝΙΚΟΥ Α. ΔΟΝΤΑ**

Νέες συνθέσεις για διάσημες ταινίες του «βωβού»

Στο πλαίσιο του «ανοίγματος στην πόλη» το Φεστιβάλ Αθηνών συνεργάστηκε φέτος με την Ταινιοθήκη της Ελλάδος και προσέφερε στις 29 Ιουνίου στην τσάι του κινηματογράφου «Lais» δύο διάσημες ταινίες του «βωβού» κινηματογράφου σε εξαιρετικά αποκατεστημένες κόπες: τους «Ανθρώπους την Κυριακή» του Ρόμπερτ Σίοντμακ και τις «Περιπέτειες του Βιλλάρ» του Τζόζεφ Χει. Για τις ταινίες έγραψε πρωτότυπη μουσική ο συνθέτης Μηνάς Ι. Αλεξιάδης, οι οποίοι και την απέδωσε ο ίδιος, «ζωντανά», σε ηλεκτρικό πιάνο και συνθεσάιζερ. Οι συγκεκριμένες ταινίες ανήκουν στα αριστουργήματα του είδους. Ο εβραϊκής καταγωγής Γερμανός Ρόμπερτ Σίοντμακ, ο οποίος μετανάστευσε στις ΗΠΑ μετά την άνοδο του ναζισμού, είναι κυρίως γνωστός από τα «φίλμ νουάρ» και τα θρίλερ που σκηνοθέτησε.

Οι «Ανθρωποι την Κυριακή» γυρίστηκαν το 1929, είναι η πρώτη του ταινία και ταυτόχρονα η τελευταία γερμανική του «βωβού». Αναγνωρίστηκε αμέσως για την ποιότητά της και υπήρξε σημαντική όχι μόνο για την εξέλιξη του γερμανικού κινηματογράφου αλλά και για τις ταινίες του Χόλιγουντ. Παρακολου-

Ο Μηνάς Ι. Αλεξιάδης έχει επανειλημμένως και με επιτυχία «ντύσει» ταινίες με τη μουσική του.

θεί τις ζωές καθημερινών ανθρώπων μια Κυριακή, την περίοδο του Μεσοπολέμου. Οι τυχαία έχει τον υπότιτλο «μια ταινία χωρίς ηθοποιούς», καθώς οι πρωταγωνιστές είναι

Οι «Περιπέτειες του Βιλλάρ», μια κωμωδία σε ύφος Σαρλό, ενέπνευσε στον Αλεξιάδη σπινθηροβόλα μουσική.

ερασιτέχνες, οι οποίοι στην ταινία «ερμηνεύουν» τον εαυτό τους: ένας ταξιτζής, μία πωλήτρια δισκοπωλείου, ένας πωλητής σε κάβα, μία ηθοποιός για υποστηρικτικούς ρό-

λους και ένα μοντέλο. Η αισθητική απηχεί τις αξίες της «Νέας αντικειμενικότητας», που εκείνη την εποχή στη Γερμανία αποτελούσαν μία από τις μείζονες τάσεις σε όλες τις

τέχνες, συμπεριλαμβανομένων της μουσικής.

Γνωρίζοντας πολύ καλά την τέχνη και τη μουσική εκείνης της περιόδου, ο Αλεξιάδης έλαβε υπόψη του το στοιχείο αυτό, συνθέτοντας μουσική για τη σημαντική διάρκεια ταινία. Παρακολούθησε μουσικά την «ημέρα» των «πρωταγωνιστών» από τις πρώτες τυχαίες συναντήσεις του ενός από τα ζευγάρια στον σιδηροδρομικό σταθμό και τις προσωπικές σχέσεις του δεύτερου ζευγαριού στο δωμάτιό του, έως την εκδρομή στη λίμνη, το φλερτ, τις εξαιρετικές σκηνές με το θαλάσσιο ποδόλατο και συνολικά την εκδρομή. Η μουσική εστίασε στο ορατό, σε αυτό που φαίνεται, που είναι «αντικειμενικό», άρα μακριά από κάθε είδους συναισθηματική φόρτιση. Ο Αλεξιάδης δεν είναι νέος στον χώρο αυτό. Έχει ασχοληθεί συστηματικά

με τη συνοδεία ταινιών του βωβού και έχει επανειλημμένως παρουσιάσει με επιτυχία τη δουλειά του.

Με ανάλογη δεξιότητα χειρίστηκε τις πολύ πιο σύντομες αλλά «ελληνικού» ενδιαφέροντος «Περιπέτειες του Βιλλάρ» –κατά κόσμον Νίκου Σφακιανάκη-, που γυρίστηκαν το 1924 και είχαν το πρόσθετο ενδιαφέρον ότι αποτύπωναν την Αθήνα μιας άλλης εποχής. Ο υπάλληλος του σιδηροδρομίου φτάνει ως το Φάληρο όπου διασκεδάζει με μπάντα τζαζ στην οποία παίζουν μαύροι, διασχίζει τη Συγγρού με τραμ, συμμετέχει σε γεύμα έξω από το Ηρώδειο, περνάει από τους στύλους του Ολυμπίου Διός. Η κωμική αυτή ταινία σε ύφος Σαρλό απέσπασε από τον Αλεξιάδη σπινθηροβόλα μουσική ανάλογης ταχύτητας και ευρηματικότητας, η οποία απέδιδε ζωηρά τις καταστάσεις, τις υπερβολές και, εδώ, τα συναισθήματα.

«Νύχτες Πρεμιέρας» με άρωμα Πράγας

Το αφιέρωμα «Το ξύπνημα της Ανοιξης» κυριαρχεί στο πρόγραμμα της 25ου Φεστιβάλ Κινηματογράφου της Αθήνας

Του ΑΙΜΙΛΙΟΥ ΧΑΡΜΠΗ

Ο Σεπτέμβριος για τους σινεφίλ στην Αθήνα είναι άμεσα συνδεδεμένος με τις «Νύχτες Πρεμιέρας». Αν όχι από την πρώτη διοργάνωση, 25 χρόνια πριν, τότε σίγουρα την τελευταία δεκαετία, οπότε και το ενδιαφέρον του κοινού έχει ανέβει κατακόρυφα και η αναζήτηση εισιτηρίων για τις περισσότερες προβολές έχει γίνει δύσκολη υπόθεση. Πάντως, η φετινή επετειακή βερσιόν του Φεστιβάλ Κινηματογράφου της Αθήνας, που ανοίγει αυλαία την προσεχή Τετάρτη (18-29/9), υπόσχεται να αποζημιώσει όσους στηθούν σε ουρές ή αγοράσουν κάρτες διαρκείας για να... ξεμεροβραδιαστούν στις αίθουσες.

Και φέτος υπάρχουν τρία διαγωνιστικά τμήματα: διεθνές μεγάλου μήκους με 12 ταινίες από όλο τον κόσμο που θα διεκδικήσουν τη Χρυσή Αθηνά· διεθνές ντοκιμαντέρ, το οποίο τα τελευταία χρόνια μάς φέρνει πολύ ενδιαφέροντα φιλμ τεκμηρίωσης, του πιο δυναμικού δηλαδή είδους του σύγχρονου σινεμά· ελληνικών μικρού μήκους, ανάμεσα στις οποίες θα δούμε και το διαμαντάκι «Η απόσταση ανάμεσα στον ουρανό κι εμάς» του Βασίλη Κεκάτου, που έφυγε με τον Χρυσό Φοίνικα από τις Κάννες. Άρωμα κρουαζέτ θα έχει, βέβαια, και η πρεμιέρα, όπου θα προβληθούν τα «Παράσιτα» του φετινού θριαμβευτή Μπονγκ Τζουν-χο, ενώ το φεστιβάλ θα κλείσει με το πολυαναμενόμενο «Ενήλικοι στην αίθουσα» του Κώστα Γαβρά.

Εκείνο ωστόσο που έχει περισσότερο ενδιαφέρον στην 25η έκδοση των «Νυχτών» είναι τα καλοδια-

Πρεμιέρα με τα «Παράσιτα» του φετινού θριαμβευτή των Καννών, Μπονγκ Τζουν-χο, και αυλαία με το πολυαναμενόμενο «Ενήλικοι στην αίθουσα» του Κ. Γαβρά.

λεγμένα αφιερώματα. Ειδικότερα αυτό που τιλοφορείται «Το ξύπνημα της Ανοιξης: Αγρία άνηθ του τσεχικού Νέου Κύματος». Πέραν των πιστών κινηματογραφόφιλων, λίγοι πιθανότατα γνωρίζουν πως η λεγόμενη «Ανοιξη της Πράγας» είχε και πολύ έντονη διάσταση σχετική με το σινεμά. Μέσα στον γενικότερο πολιτισμικό οργασμό που προκάλεσε η σύντομη χαλάρωση του πολιτικού κλίματος τη δεκαετία του 1960, μια σειρά από ταλαντούχους αποφοίτους της περιφημης Ακαδημίας Κινηματογράφου και Τηλεόρασης της Πράγας έστειλαν στη μεγάλη οθόνη ταινίες πραγματικής πρωτοπορίας και πρωτοφανούς κινηματογραφικού θράσους.

Με τη φαντασία τους πλήρως απελευθερωμένη και τις επιρροές τους να ξεκινούν από τη λογοτεχνία και να φτάνουν στα μοντερνιστικά κινήματα και στην Ιστορία, οι νεαροί Τσέχοι κατάφεραν να παράγουν γνήσια τέχνη η οποία επηρέασε πολλούς μεταγενέστερους δημιουργούς. Η δική τους τύχη, ωστόσο, ήταν λιγότερο ευνοϊκή. Η στρατιωτική επέμβαση των σοβιετικών τανκς τον Αύγουστο του 1968 έθεσε τέλος σε αυτή την οργιώδη κινηματογραφική δραστηριότητα,

Σκηνή από την ταινία «Οι έρωτες μιας ξανθιάς» του Μίλος Φόρμαν, που θα προβληθεί στο πλαίσιο του φεστιβάλ.

με τα γυρίσματα να διακόπτονται, τα ήδη εγκεκριμένα σενάρια να απορρίπτονται και πολλές από τις ταινίες να απαγορεύονται διά παντός. Οι δε δημιουργοί τους αναγκάστηκαν να αφήσουν τις καριέρες τους ή να φύγουν στο εξωτερικό, όπως έκανε ο Μίλος Φόρμαν.

Καινούργιες κόπιες

Ήδη ωστόσο είχε γίνει πολλή δουλειά. Οι φετινές «Νύχτες Πρεμιέρας» με τη βοήθεια και συνδιοργάνωση του Τσεχικού Κέντρου Πολιτισμού στην Αθήνα μάζεψαν και θα παρουσιάσουν 12 από εκείνα τα αριστουργήματα, τα οποία για χρόνια παρέμειναν «ανεπιθύμητα», όμως σήμερα αναγνωρίζονται από κορυφαίους σκηνο-

Το φεστιβάλ θα κλείσει με το πολυαναμενόμενο «Ενήλικοι στην αίθουσα» του Κώστα Γαβρά.

θέτες όπως ο Γιώργος Λάνθιμος. Μάλιστα, η τελευταία μικρού μήκους ταινία του Έλληνα κιν-

ματογραφιστή με τίτλο «Nimic» θα παρουσιαστεί σε πανελλήνια πρώτη πριν από το τσεχικό «Ο

αποτεφρωτής» του Γιουράι Χερζ. Όλα τα φιλμ του αφιερώματος θα προβληθούν σε καινούργιες, ψηφιακά αποκατεστημένες κόπιες.

Τα αφιερώματα, βέβαια, δεν σταματούν εδώ. Όπως είχε γίνει και πέρυσι με μεγάλη επιτυχία, το φεστιβάλ φιλοξενεί ξανά το τμήμα «Music and Film». Εκεί υπάρχουν ταινίες για όλα τα (μουσικά) γούστα: Το «Ella Fitzgerald: Just One of Those Things» για τη ζωή της κορυφαίας Αφροαμερικανής ερμηνεύτριας. Το «Amazing Grace», ένα χαμένο πετράδι από συναυλία της Αρίθα Φράνκλιν, γυρισμένο το 1972 από τον Σίντνεϊ Πόλακ και ολοκληρωμένο μόλις πρόσφατα. Το «Blinded by the Light», μια ιστορία λατρείας για το «αφεντικό», Μπρους Σπρίνγκστιν. Το «Miles Davis: Birth of Cool», με θέμα τον μεγάλο τζαζιστά. Και τέλος, για όσους προτιμούν τον πιο σκληρό ήχο, το «Murder in the front Row», μια κινηματογραφική κοινωνική μελέτη πάνω στη γέννηση του θρας μετάλ στο Σαν Φρανσίσκο της δεκαετίας του 1980, κινήματος το οποίο μας έδωσε θρυλικές μπάντες όπως οι Metallica, Megadeath, Slayer κ.ά.

Αν έπρεπε, τέλος, να συμπληρώσουμε μια λίστα με τα «μη χάσετε» του φετινού φεστιβάλ, αυτή θα είχε ως εξής: Από την κατηγορία Festival Darlings, το «Δυστυχώς απουσιάζατε», την καινούργια πολύ επίκαιρη ταινία του μαστορά του κοινωνικού ρεαλισμού Κεν Λόουτς. Από τις προβολές Μετά τα Μεσάνυχτα, το σοκαριστικό «Χρυσό γάντι» του Φατίχ Ακίν και από τις Ειδικές Προβολές το τελικό μοντάζ του θρυλικού «Αποκάλυψη τώρα» του Φράνσις Φορντ Κόπολα.

28

χρόνια

ΚΑΝΑΛΙ

106.00 | 98.6 | 107.00 | 106.9

Γιορτάζουμε και πάμε Πλατεία Ηρώων!

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 20/98:00 μ.μ.

Μιρέλα Πάχου
The Burger Project

ΣΑΒΒΑΤΟ 21/098:00 μ.μ.

Αρχή-Διά του Ρεμππέτικου
Γιώργος Τζώρτζης
ΜΕ ΤΟΥΣ
Σωτήρη Τσόγκα
Βασίλη Κούλογλου

ΜΕΓΑΛΟΣ ΧΟΡΗΓΟΣ

ΚΥΡΙΑΚΗ 22/098:00 μ.μ.

9^ο Rock Festival
Inside Joke
Coop Band
Μουσική Σκηνή Κύκλος
Minus One
Λωποδύτες
Djs: Σώσης Θεοδοσίου, Φάνης Κρίγκος

Είσοδος ελεύθερη

Για πληροφορίες στο 25820500

www.kanali6.com.cy

Ματωμένος γάμος με δόσεις μαύρου χιούμορ

Θρίλερ με σατιρική ματιά στις συμβάσεις του τρόμου και στον θεσμό της οικογένειας

Είσαι έτοιμος; ★★★ ΚΩΜΩΔΙΑ (2019)

Σκηνοθεσία: Ματ Μπετινέλι-Ολπιν, Τάιλερ Γκίλετ
Ερμηνείες: Σαμάρα Γουίβινγκ, Άνταμ Μπρόντι, Χέντι Τσέρνι, Μαρκ Ο' Μπράιαν

Του **ΑΙΜΙΛΙΟΥ ΧΑΡΜΠΗ**

Η κωμωδία συναντά τον τρόπο αυτή την κινηματογραφική εβδομάδα, με ένα φιλμ που φιλοδοξεί να βαδίσει στα χνάρια του οσκαρικού «Τρέξε» του Τζόρνταν Πιλ. Πρωταγωνίστρια τούτη τη φορά είναι μια νεαρή κοπέλα, η Γκρέις, η οποία φτάνει στην παλιά έπαυλη της ζάπλουτης οικογένειας του αρραβωνιαστικού της για να τον παντρευτεί. Το κλίμα είναι εξαρχής κάπως αλλόκοτο, όμως τα πράγματα σοβαρεύουν περισσότερο την πρώτη νύχτα του γάμου· τότε η οικογένεια θα ζητήσει από την Γκρέις να τηρήσει την παράδοση συμμετέχοντας σε ένα παιχνίδι, το οποίο ωστόσο θα αποδειχθεί παραπάνω από τρομακτικό.

Οι δημιουργοί της ταινίας χρησιμοποιούν ξεκάθαρα την επιτυχημένη συνταγή του «Τρέξε», δίνοντας πάντως περισσότερη έμφαση στο κομμάτι της μαύρης κωμωδίας. Το δικό τους φιλμ είναι πολύ πιο ανάλαφρο και παιχνιδιάρικο, δίχως να προχωράει σε ιδιαίτερο βάθος την κοινωνική-πολιτική του σάτιρα. Θεωρητικά, στόχος της τελευταίας είναι ο παραδοσιακός μεγάλος πλούτος με τα σκοτεινά μυστικά που συχνά κρύβει, ωστόσο τα πάντα εδω γίνονται υπερβολικά προφανή και με χαρακτήρες

πιο κοντά στην καρικατούρα.

Από την άλλη, όλο αυτό το παιχνίδι του «κρυφτού» και της παράνοιας είναι εξαιρετικά διασκεδαστικό. Φορώντας ακόμη το νυφικό της, η Γκρέις (την ερμηνεύει με ζωντάνια η πανέμορφη Σαμάρα Γουίβινγκ) θα βρεθεί κυνηγημένη μέσα σε ένα ακανές αρχοντικό από τους ίδιους τους καινούργιους συγγενείς της, καταλαβαίνοντας πως πρέπει να φτάσει στα άκρα για να επιβιώσει. Και φτάνει.

Αιματηρό φινάλε

Με μπόλικο σπλάτερ αλλά και σατιρική ματιά στις συμβάσεις του τρόμου, το φιλμ ακολουθεί την πρωταγωνίστρια μέχρι το αιματηρό φινάλε, χωρίς ποτέ να χαμπλώσει ρυθμούς και να «ξεχειλώσει» σε δι-άρκεια. Ο εκ των σκηνοθετών Ματ Μπετινέλι-Ολπιν χρησιμοποιεί τον συμβολισμό του νυφικού προκειμένου να μιλήσει για τη συνολική καλλιτεχνική προσέγγιση της ταινίας: «Το νυφικό της Γκρέις αντιπροσωπεύει την πορεία της ταινίας ως σύνολο. Όσο εξελίσσεται η πλοκή, τόσο αλλάζουν και οι ρυθμοί της μουσικής και οι κινήσεις της κάμερας. Το ίδιο συμβαίνει και με το νυφικό της Γκρέις. Στην αρχή είναι όμορφο, αλλά στη συνέχεια αλλάζει δραματικά...».

Το νυφικό, βέβαια, παραπέμπει ευθέως και στον γάμο. Ίσως περισσότερο και από τα μυστικά των πλουσίων, η σάτιρα έχει να κάνει με τον ίδιο τον θεσμό του γάμου, αλλά και της οικογένειας, η οποία μπορεί να αποδειχθεί σχεδόν... φονική.

Η Γκρέις (την ερμηνεύει με ζωντάνια η πανέμορφη Σαμάρα Γουίβινγκ) θα βρεθεί κυνηγημένη μέσα σε ένα ακανές αρχοντικό από τους ίδιους τους καινούργιους συγγενείς της, συνειδητοποιώντας πως πρέπει να φτάσει στα άκρα για να επιβιώσει.

HOME CINEMA

Ενας κωμικός ισοπεδώνει την πολιτική ορθότητα

Σκηνή από την καταιγιστική εμφάνιση του Ντέιβ Σαπέλ στην Ατλάντα.

Ντέιβ Σαπέλ: Μη μας σάς ★★★ ΚΩΜΩΔΙΑ (2019)
Σκηνοθεσία: Σταν Λέιθαν
Εμφανίζεται: Ντέιβ Σαπέλ

«Ψαρεύοντας» μέσα στον ωκεανό της ψυχαγωγίας που προσφέρει το Netflix, και ανάμεσα στην πλειοψηφία των μέτριων επιλογών, μπορεί κανείς να βρει και διαμαντάκια. Τέτοια είναι τα αυτοτελή σόου-ταινίες κωμικού stand up, από κορυφαίους εκπροσώπους του είδους. Το πιο πρόσφατο που είδαμε ήταν ένας μονόωρος καταιγισμός του Ντέιβ Σαπέλ σε κάποια σκηνή της Ατλάντα. Εκεί ο Αφροαμερικανός κωμικός καταφέρνει να ενθουσιάσει το κοινό παρόλο που σε πολλές περιπτώσεις το... προσβάλλει απροκάλυπτα.

Από τα πέντε πρώτα λεπτά του σόου μπορεί κανείς να καταλάβει πως ο όρος «πολιτική ορθότητα» δεν υπάρχει στο λεξιλόγιο του ντυμένου με κάτι σαν στολή φυλακής, Ντέιβ Σαπέλ. Υπεράσπιση του Μάικλ Τζάκσον, παιδοφιλικά και σεξιστικά αστεία, ανελέητη σάτιρα στα κινήματα τύπου #ΜεΤοο είναι μόνο μερικά από όσα υπάρχουν εκεί, πάντα με μια παιχνιδιάρικη αμφιταλάντευση μεταξύ σοβαρού και αστείου.

«Είμαστε σε περίοδο κυνηγιού για τους σελέμπριτι», διακηρύσσει ο Σαπέλ, πριν ξεκινήσει έναν πραγματικά ξεκαρδιστικό μονόλογο-αφήγηση πάνω στην οπλοκατοχή· μέσα σε μερικά λεπτά καταφέρνει να μιλήσει πιο ουσιαστικά από όλους τους (πολιτικούς) πολέμιους του Ντόναλντ Τραμπ μαζί. Παράλ-

ληλα, και σε όλη τη διάρκεια του σόου, ο κωμικός τσουρουφλίζει τη «λευκή» Αμερική, τραβώντας πάντως αρκετές φορές το σχοινί πολύ κοντά στα σύνορα οποιασδήποτε σάτιρας.

Δεν είναι, όμως, μόνο ο Ντέιβ Σαπέλ. Σε μια άλλη εξίσου απολαυστική μίνι ταινία, ο Κέβιν Χαρτ εμφανίζεται στο κατάμεστο Ο2 του Λονδίνου για μια παράσταση όπου ο αυτοσαρκασμός χτυπάει κόκκινο. Παραδεχόμενος τα «αμαρτήματά» του, ο Χαρτ βγάζει άφοβα στη φόρα την προσωπική του ζωή, μετατρέποντάς την σε μια ατελείωτη περιπέτεια γέλιου. Στα υπόλοιπα, επίσης ωραία επεισόδια έχουν για πρωταγωνιστές τους κωμικούς όπως ο Ρικί Ζερβέ, η Κάθριν Ράιαν, ο Αζίζ Ανσάρι και ο Κρις Ροκ.

PIK1 ΘΗΛ.: 22862000

22.45 Deadpool
07.30 Θεία λειτουργία
10.00 Καμώματα τζι αρώματα
Κωμική σειρά εποχής.
11.00 Road Trip - (Ε)
Μουσική εκπομπή
11.30 Χωρίς αποσκευές - (Ε)
Ταξιδιωτική εκπομπή
12.00 Χάλκινα χρόνια, II - (Ε)
Κυριακή σειρά εποχής.
13.30 Αμύνεσθαι
περί πάτρης - (Ε)
14.00 **ΕΙΔΗΣΕΙΣ**
14.15 ArtCafe, II - (Ε)
Εκπομπή πολιτισμού.
ΕΙΔ4Υ - (Ε)
Κοινωνική εκπομπή.
16.15 Τετ - Α - Τετ - (Ε)
«Σόκης Ρουβάς».
17.30 Σπίτι στη φύση - (Ε)
Περιβαλλοντική εκπομπή.
18.00 **ΕΙΔΗΣΕΙΣ (νοηματική)**
18.20 Για τον παπράν
τζιαι το φίσιον - (Ε)
Κυπριώτικο σκετς.
18.50 Χωρίς αποσκευές - (Ε)
Ταξιδιωτική εκπομπή.
19.20 Πεταλούδα - (Ε)
Κυριακή σειρά εποχής.
20.00 **ΕΙΔΗΣΕΙΣ**
21.00 Αθλητική Κυριακή
21.30 Τετ-Α-Τετ - (Ε)
«Καρυσφ. Καραμπέτης».
22.45 Deadpool
Περιπέτεια δράσης,
με τους Ράιαν Ρέινολντς,
Μορένα Μπάκארν, κ.ά.
23.30 **ΕΙΔΗΣΕΙΣ**
23.35 Συνέχεια της ταινίας
00.00 The Graham Norton Show
Chat show.
00.45 **ΕΙΔΗΣΕΙΣ**
01.45 **ΕΙΔΗΣΕΙΣ - (Ε)**
02.45 Τετ - Α - Τετ - (Ε)
04.00 Σπίτι στη φύση - (Ε)

PIK2 ΘΗΛ.: 22862000

22.00 The Good Wife
07.30 Παιδική ζώνη
α. Ολίβια
β. Ντετέκτιβ Νόντι
γ. Μπιλι Μπαμ Μπαμ
δ. Η μπέμπα και οι κάρτες
ε. Πιμ και Πίμπα
στ. Ο πεινασμένος Χένρι
ζ. Μπομπ ο μάστορας
η. Οι Σούπερ Γουίγγες
θ. Τα παπούτσια της Φράνι
ι. Η Μάρθα μιλά
κ. Ο Σούπερ Γουάι
λ. Ο Ροζ Πάνθηρας
11.00 Στη Χώρα του Γιατί - (Ε)
11.30 Παιδική ζώνη
α. Ντετέκτιβ Νόντι
β. Μπιλι Μπαμ Μπαμ
16.00 Euromaxx Architecture
Σειρά ντοκιμαντέρ.
16.30 Το μικρό σπίτι στο λιβάδι
Κλασική σειρά.
17.45 Το πλοίο της αγάπης - (Ε)
(Love Boat, VI)
Κλασική σειρά.
18.45 Global Ideas - (Ε)
Σειρά ντοκιμαντέρ.
19.15 Road Trip - (Ε)
Μουσική εκπομπή
19.40 **ΕΙΔΗΣΕΙΣ (Αγγλική)**
19.50 **ΕΙΔΗΣΕΙΣ (Τουρκική)**
20.00 Hollywood Singing
and Dancing - (Ε)
Ντοκιμαντέρ.
21.00 The Graham Norton Show
Chat show.
22.00 Η καλή σύζυγος - (Ε)
(The Good Wife, VII).
Κοινωνική σειρά
23.30 Schonbrunn Summer
Night Concert 2018
Συναυλία Φιλαρμονικής
Ορχήστρας της Βιέννης.
01.00 **ΕΙΔΗΣΕΙΣ - (Ε)**
01.20 ΓΙΟΥΡΝΙΟΥΣ

OMEGA ΘΗΛ.: 22477777

22.00 The informant
05.30 Τώρα ό,τι συμβαίνει
Με τη Φοίτη Μαυραγάνη.
09.45 Έλα χαμογέλα
Ψυχαγωγική εκπομπή,
με τους Σίσσυ Χρηστί-
δου, Παύλο Σαμασιόπου-
λο, Κωνσταντίνο Βασάλο,
Ελένη Βουλγαράκη.
13.00 Τροχός της τύχης - (Ε)
Τηλεπαιχνίδι.
15.00 Greece's Next Top Model
Ριάλιτι μόδας.
17.00 Χαρούμενος ταξιδιώτης
Ταξιδιωτική εκπομπή.
18.00 **OMEGA NEWS**
18.10 X-Factor Auditions - (Ε)
Μουσικό ριάλιτι με τους
Μελίνα Ασλανίδου, Γιώρ-
γο Θεοφάνους, Χρήστο
Μάστορα, Μιχάλη Τσασου-
σόπουλο. Παρουσίαση:
Δέσποινα Βανδή.
20.10 **OMEGA NEWS**
21.05 Fars Attack - (Ε)
Με τον Χάρη Αριστείδου.
Αλθροφανής ψέματα
(The informant!)
Κωμωδία με δραματι-
κή στοικεία, με τους Ματ
Ντίμσον, Σκοτ Μπάκουλα.
23.40 Ευτυχιμένοι μαζί - (Ε)
Κατερίνα Λέκου, κ.ά.
00.40 **Τίτλοι ειδήσεων**
01.10 Westworld
«The bicameral mind»
Σειρά θρίλερ με τους
Έβαν Ρέιτσελ Γουντ, Τζέ-
φρι Ράιτ, κ.ά.
02.50 Ποτέ δεν ξέρεις - (Ε)
Κωμική σειρά.
04.30 Πρεμιέρα - (Ε)

ANT1 ΘΗΛ.: 22200200

21.20 Jurassic World
06.10 Πρωινή ενημέρωση
06.40 Σαν τον σκύλο με τη γότα
Κωμική σειρά.
07.30 Το έβδομο κλειδί - (Ε)
Κωμική σειρά.
08.30 Santa Γιοάνα - (Ε)
Κωμική σειρά.
10.00 Mamma Mia - (Ε)
Κωμική σειρά.
10.30 Άκρωι οικογενειακών-(Ε)
Κωμική σειρά.
12.00 Υγεία πάνω απ' όλα - (Ε)
Κοινωνική εκπομπή.
12.50 Γάμος με τα όλα του - (Ε)
Κωμική σειρά.
14.50 Την πάτησα - (Ε)
Κωμική σειρά.
15.40 La Pasta Pomiliori 2 - (Ε)
Κωμική σειρά.
16.30 Πέτα τη φριτζέζα - (Ε)
Κωμική σειρά.
18.00 **Τα νέα του ANT1 σε 10΄**
18.10 Συνέχεια της σειράς
18.30 Εσύ... στον κόσμο σου (Ε)
Κωμική σειρά.
20.20 **Τα νέα του ANT1**
21.20 Jurassic World
Περιπέτεια επιστημονι-
κής φαντασίας, με τους
Κρις Πρατ, Μπράις Ντά-
λας Χάουαρντ, κ.ά.
23.30 Σε θέση βολής
(The Gunman).
Αστυνομική ταινία.
01.00 **Τίτλοι ειδήσεων**
01.10 Westworld
«The bicameral mind»
Σειρά θρίλερ με τους
Έβαν Ρέιτσελ Γουντ, Τζέ-
φρι Ράιτ, κ.ά.
02.50 Ποτέ δεν ξέρεις - (Ε)
Κωμική σειρά.
04.30 Πρεμιέρα - (Ε)

ΣΙΓΜΑ ΘΗΛ.: 22580100

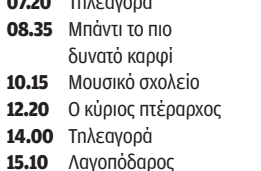
21.20 Γαλάτεια
06.30 Όσο έχω εσένα - (Ε)
Κωμική σειρά.
07.30 Οι Τάκοι - (Ε)
Κωμική σειρά.
08.00 Κόκκινο ποδήλατο - (Ε)
Εκπομπή μαγειρικής.
08.40 Προσάρμοξ Ευτυχία - (Ε)
Ταξιδιωτική εκπομπή.
09.30 Στο χωρόν μας - (Ε)
10.00 Food n' Friends
Μαγειρικό show, με τον
Δημήτρη Σκαρμούτσο
και τον Ηλία Φουντούλη.
11.00 Αλλού ξημερυνμένοι - (Ε)
Κωμική σειρά.
12.00 Βουράτε γεπόντοι - (Ε)
Κωμική σειρά.
13.20 Παραδοσιακή βροδιά-(Ε)
Ψυχαγωγική εκπομπή.
15.30 Rock N' Troll
Ψυχαγωγική εκπομπή με
τη Χριστίανα Αντωνίου.
16.00 Μαζί σε κάθε φράση
Εκπομπή μαγειρικής, με
τον Λευτέρη Λαζάρου.
16.30 Η νταντά - (Ε)
Κωμική σειρά.
17.40 Είσαι το ταίρι μου - (Ε)
Κωμική σειρά.
18.00 **Γεγονότα σε συντομία**
18.10 Συνέχεια της σειράς
18.50 Άλλα λόγια θκείε παπά
Κωμική σειρά.
20.20 **Τομείς στα γεγονότα**
21.20 Γαλάτεια
(Τηλεταινία)
23.00 Στην υγειά μας ρε παιδιά
Ψυχαγωγική εκπομπή.
00.20 **Γεγονότα σε τίτλους**
00.30 Στην υγειά μας ρε παιδιά
01.30 Who the (Bleep) Did
I Marry?
02.50 Ποτέ δεν ξέρεις - (Ε)
Κωμική σειρά.
04.30 Καταιγίδα - (Ε)

ALPHA ΘΗΛ.: 22212400

21.15 Αστέρια στην όγμο
06.00 Deal - (Ε)
Τηλεπαιχνίδι.
06.45 60΄ ΕΛΛΑΔΑ - (Ε)
Με τον Νίκο Μάνεση.
08.00 Άλλαξε το - (Ε)
Ψυχαγωγική εκπομπή.
09.15 Αστέρια Ραχούλας - (Ε)
Κωμική σειρά.
10.00 Σαββατοκύριακο
με τον Μάνεση
Ενημερωτική εκπομπή.
13.00 Παράδοση κατ' οίκον-(Ε)
Ψυχαγωγική εκπομπή.
14.00 Οικογενειακές ιστορίες
Κοινωνική σειρά.
14.45 Η αγάπη μας - (Ε)
Ελληνική ταινία.
16.15 Η φαμίλια - (Ε)
Κωμική σειρά.
17.50 **ΕΙΔΗΣΕΙΣ (νοηματική)**
18.00 Μην αρχίζεις
τη μουρούρα, VI - (Ε)
Κωμική σειρά.
19.15 Το σόι σου, II - (Ε)
Κωμική σειρά.
20.20 **ALPHA NEWS**
21.15 Αστέρια στην όγμο
(Πρεμιέρα) Δραματική
σειρά με τους Μίρκα Πα-
σκακωνσταντίνου, Δημο-
σθένη Παπαδόπουλο.
23.00 Το σόι σου - (Ε)
Κωμική σειρά, με τις
Μίρκα Παπακωνσταντι-
νου, Ρένια Λουκζίδου.
23.45 Η φαμίλια - (Ε)
Κωμική σειρά.
00.30 Μετά τα μεσάνυχτα - (Ε)
Με την Ελεονώρα Μελέτη.
02.00 World party - (Ε)
03.00 10η εντολή - (Ε)
Αστυνομική σειρά
03.45 Στην υγειά μας
ρε παιδιά! - (Ε)

CAPITAL ΘΗΛ.: 25577577

07.20 Τηλεαγορά
08.35 Μπάντι το πιο
δυνατό καρφί
10.15 Μουσικό σχολείο
12.20 Ο κύριος πτέραρχος
14.00 Τηλεαγορά
15.10 Λαγοπόδαρος
17.00 Τηλεαγορά
19.15 Ξένη ταινία
21.00 Ξένη ταινία
22.55 Η απόδραση (Lock up)
01.00 48 ώρες
02.45 Το DNA του σασανά
04.25 Τζάκι Κέννεντι
TV PLUS ΘΗΛ.: 22259000
06.30 Παιδική ζώνη
09.30 Cook Eat - (Ε)
11.00 Τηλεαγορά
13.00 Μόνο για σένα - (Ε)
Ψυχαγωγική εκπομπή.
14.00 Express Weekend
Ενημερωτική εκπομπή.
16.30 Τηλεαγορά
18.00 **ΕΙΔΗΣΕΙΣ**
18.45 Ταξίδι γεύσεων - (Ε)
19.20 **ΕΙΔΗΣΕΙΣ**
19.40 Ξένη ταινία
21.30 Το ταξίδι της ζωής
22.30 Ξένη ταινία
00.40 Ξένες σειρές
SMILE TV ΘΗΛ.: 25715126
12.00 Oggy & The Cockroaches
13.00 Angels Friends
14.00 Glimmies
15.00 Nonty
15.30 Maya The Bee
16.00 Heidi
16.30 Horseland
17.00 Rabbits, II
17.30 Puppy In My Pocket
18.00 Oggy & The Cockroaches
18.30 The Owl
19.00 Popples
19.30 Glitter Force
20.00 Digimon Fusion
21.00 Pacman
22.00 Super Mario
23.00 Extreme Dino

MOVIES BEST

21.00 Little Accidents
07.15 Kin
09.15 Seeds Of Yesterday
11.00 My Bakery In Brooklyn
13.00 Backstabbing
For Beginners
15.00 Apple Tree Yard
19.00 1945
21.00 Little Accidents
23.00 Rise Of The
Footsoldier 2
01.00 Felony
03.00 Braven
04.45 Incoming
GREEK CINEMA
22.00 Κορίτσια για φίλημα
05.45 Η Αλίπη δικτάτωρ
07.45 Βαβυλωνία
09.10 Εκατό χιλιάδες λίρες
10.30 Όλα, αγάπη μου
12.00 Ούτε γάτα, ούτε ζημιά
13.30 Ταπεινός και
καταφρονεμένος
15.25 Η κυρία Δήμαρχος
16.50 Ου κλέψεις
18.25 Λόλα
20.15 Ένα στείρο κορίτσι
22.00 Κορίτσια για φίλημα
23.55 Ένας ξένοιστος
παλαβιάρης
01.10 Ο κόου-μπόι
ου μεταξουργείου!
02.50 Το κλωστοϋφανί

Τον περασμένο Ιούλιο, ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας ανέβασε τον συναγερμό για την επιδημία Εμπολα στο Κονγκό, τη δεύτερη μεγαλύτερη μετά την επιδημία της Δυτικής Αφρικής, στο επίπεδο της «διεθνούς ανησυχίας».

Το τέρας που μας κάνει απάνθρωπους

Ο ιός Εμπολα, η μεγαλύτερη και φονικότερη επιδημία στη Δυτική Αφρική, και οι πολύπλευρες συνέπειές του

Του ΣΑΚΗ ΙΩΑΝΝΙΔΗ

Τον Ιανουάριο του 2015, σε ένα μικρό νοσοκομείο της Σιέρα Λεόνε, ο συγγραφέας Ρίτσαρντ Πρέστον κρατούσε σημειώσεις από τις συνεντεύξεις που έκανε με γιατρούς και νοσηλευτές που επιβίωσαν από την επέλαση του Εμπολα. Πολύ πριν ο επικίνδυνος ιός ξεσπάσει εκ νέου στο Κονγκό τον περασμένο Αύγουστο, η επιδημία στη Δυτική Αφρική ήταν και παραμένει η μεγαλύτερη και η φονικότερη, με θύματα που ανήλθαν σε περίπου 11.000 άτομα. Όταν ο Πρέστον έφτασε στο νοσοκομείο έμοιαζε σαν να είχε περάσει τυφώνας. Οι αγορές ήταν κλειστές, οι δημόσιες συγκοινωνίες είχαν διακοπεί, οι μετακινήσεις είχαν απαγορευθεί. Μέχρι να φτάσει πέρασε τουλάχιστον από 20 διαφορετικά μπλόκα με αυστηρούς υγειονομικούς ελέγχους. Επρεπε να είναι σίγουρο ότι δεν είχε προσβληθεί από Εμπολα.

«Ο Εμπολα είναι κάτι σαν τέρας, που περνάει από τον έναν άνθρωπο στον επόμενο μέσα από δείγματα αγάπης, τρυφερότητας και θρήνου, απ' όλα αυτά τα πράγματα που μας κάνουν ανθρώπινους», μου λέει ο συγγραφέας των βιβλίων «Crisis in the Red Zone» και «The Hot Zone», από το σπίτι του στην Αμερική.

Η μετάδοση

Αυτό που εννοεί ο Πρέστον είναι ότι ο ιός μεταδίδεται μέσω της ανθρώπινης επαφής μεταξύ ατόμων, γονέων και παιδιών, της φροντίδας των αρρώστων, των ταφικών εθίμων. Από τη στιγμή που δεν υπάρχει αποτελεσματική θεραπεία του Εμπολα, η καραντίνα και η απομόνωση για 21 ημέρες στα κέντρα περίθαλψης και η στενή παρακολούθηση από γιατρούς με ολόσωμες στολές βιολογικού κινδύνου είναι το πιο συχνό μέτρο που προκαλεί αντιδράσεις στην τοπική κοινωνία. «Για να αντιμετωπίσουμε με επιτυχία τον Εμπολα, πρέπει να γίνουμε και εμείς κάτι σαν τέρατα», λέει ο Πρέστον.

«Για κάθε ένα κρούσμα έπρεπε να παρακολουθήσουμε 100 ή και 200 άτομα για 21 ημέρες», αναφέρει στην «Κ» ο γιατρός επιδημιολόγος Κώστας Ντάνης, ο οποίος βρέθηκε κι εκείνος στη Σιέρα Λεόνε το 2015 με τους «Πατρούς Χωρίς Σύννορα» και συνάντησε τις επιφυλάξεις των ντόπων. «Υπήρχε πολύ μεγάλη προκατάληψη, άνθρωποι φοβούνταν, έκρυβαν τα κρούσματα, γίνονταν επιθέσεις, πίστευαν ότι η επιδημία είναι ψεύτικη ή ότι την έφεραν οι λευκοί», μας λέει.

Οι επιφυλάξεις και οι προκαταλή-

Τα θύματα της επιδημίας στο Κονγκό έχουν φτάσει τα 2.000 άτομα, ενώ γίνεται προσπάθεια να μην περάσει ο ιός τα σύνορα με τις γειτονικές χώρες.

Οι τρομακτικές για τους ντόπιους στολές βιολογικού κινδύνου είναι υποχρεωτικές για όσους έρχονται σε επαφή με ασθενείς του ιού.

Ακόμη και σήμερα, πολλοί ντόπιοι απορρίπτουν τον ιό. Πιστεύουν ότι δεν είναι πραγματικός και ότι οι Δυτικοί τους βάζουν μέσα σε λευκές πλαστικές σκηνές, όπου πεθαίνουν.

ψεις δεν άλλαξαν ούτε στην επιδημία του Κονγκό. Στα τέλη Ιανουαρίου 2019 δημοσιεύθηκε στους New York Times ένα άρθρο γνώμης με τίτλο «Why Couldn't my Treatment Center Save this Baby?» (Γιατί το κέντρο περίθαλψης δεν μπόρεσε να σώσει αυτό το μωρό;). Η Κάριν Χάστερ, συντονίστρια πεδίου στους «Πατρούς Χωρίς Σύννορα», που υπέγραφε το άρθρο, περιέγραφε την

εξάπλωση του Εμπολα και την καχυποψία των τοπικών κοινοτήτων που δυσκόλευε τον περιορισμό της. Οι θεωρίες συνωμοσίας και οι φήμες για την προέλευση του ιού, η έλλειψη επικοινωνίας και η καραντίνα στους πάσχοντες, οι αυστηρές αλλαγές στην κοινωνική ζωή και στα ταφικά έθιμα και ένα υψηλό ποσοστό θανάτων ανηλίκων οδήγησαν ένα μέρος του τοπικού πληθυσμού να μην αναφέρει τα συμπτώματα, με συνέπεια ασθενείς να πεθαίνουν μέσα στα σπίτια και στο μεταξύ ο ιός να έχει μεταφερθεί σε άλλο σώμα.

«Είναι από αυτά τα πράγματα που δεν σταματάμε για να σκεφτούμε τι είναι αυτό που κάνουμε; Το κάνουμε με μια πολύ τυπική "δυτική" ιατρική προσέγγιση, απόλυτα επιστημονική και ορθολογική, αλλά ο πληθυσμός σε αυτές τις περιοχές δεν έχει την ίδια έκθεση και την ίδια κατανόηση σε αυτό που συμβαίνει. Εκείνοι βλέπουν τα αποτελέσματα. Πολλά φέρετρα βγαίνουν έξω, πολλές φή-

Ασθενείς που δεν πηγαίνουν στα ειδικά κέντρα, από φόβο ή προκατάληψη, πεθαίνουν στα σπίτια τους. Συχνά μεταδίδουν τον ιό στα μέλη της οικογένειάς τους.

«Πρέπει να ερχόμαστε σε επαφή με την κοινότητα πολύ νωρίς», λέει η Αμερικανίδα συντονίστρια πεδίου των «Πατρών Χωρίς Σύννορα», Κάριν Χάστερ.

μες κυκλοφορούν. Μίλησαμε με πολλούς που επιβίωσαν και μας είπαν ότι φοβούνται να έρθουν γιατί νόμιζαν, μεταξύ άλλων, ότι βάζουμε τους ανθρώπους σε πλαστικές σακούλες πριν ακόμη πεθάνουν. Όλα αυτά μας δείχνουν ότι πρέπει να ερχόμαστε σε επαφή με την κοινότητα πολύ νωρίς», τονίζει στην «Κ» η Κάριν Χάστερ.

Υπάρχει η λανθασμένη εντύπωση, λέει ο Ρίτσαρντ Πρέστον, ότι ο Εμπολα αφορά μόνο την Αφρική και η εσφαλμένη αντίληψη –με ένα ποσοστό ρατσισμού– για τον τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίζει τον ιό η αφρικανική κουλτούρα. «Συνήθως οι κοινότητες που δεν είναι εξοικειωμένες με τον Εμπολα τον απορρίπτουν. Πιστεύουν ότι δεν είναι πραγματικός και ότι οι δυτικοί τους βάζουν μέσα σε αυτές τις λευκές πλαστικές σκηνές, όπου πεθαίνουν, και έτσι υπάρχει μεγάλος φόβος για τον ιό. Αλλά οι περιγραφές για τα αφρικανικά ταφικά έθιμα εί-

να μια μεγάλη παρεξήγηση του πώς φερόμαστε όλοι όταν πεθαίνει ένα αγαπημένο μας πρόσωπο. Στο νέο μου βιβλίο δείχνω ότι στις αφρικανικές ταφές οι άνθρωποι αγγίζουν το σώμα του αγαπημένου τους προσώπου και θρηνούν. Έκανα το ίδιο όταν πέθανε ο πατέρας μου, δεν είναι κάποια περίεργη αφρικανική πρακτική», μας λέει.

Η καχυποψία

Πώς, όμως, πρέπει να ερμηνεύσουμε την καχυποψία των τοπικών κοινοτήτων; Ο διαχωρισμός μεταξύ «δυτικής» επιστήμης και «αφρικανικής» μαγείας θα ήταν μάλλον μια απλούστευση, όπως μας λέει ο καθηγητής Κοινωνικής Ανθρωπολογίας στο Πάντειο Πανεπιστήμιο Γεράσιμος Μακρής. «Οι έννοιες της υγείας και της ασθένειας είναι ενσωματωμένες στο πολιτισμικό ιδίωμα της κάθε κοινωνίας. Είναι μεθοδολογικά λάθος και σχεδόν ρατσιστική η αντίληψη ότι οι απλούστεροι σε

Τα βιβλία του Ρίτσαρντ Πρέστον, που μίλησε με γιατρούς και νοσηλευτές οι οποίοι επιβίωσαν από την επέλαση του Εμπολα.

τεχνολογία λαοί είναι πιο βρώμικοι ή κατώτεροι ή ανίκανοι για ορισμένα πράγματα που εμείς τα κάνουμε καλύτερα», επισημαίνει ο κ. Μακρής, προσθέτοντας ότι αυτά είναι και «δικά μας» ζητήματα.

«Μπορεί να ζούμε σε ένα σύστημα νεωτερικό, του οποίου οι δομές ακολουθούν τα προτάγματα της επιστήμης, ωστόσο πολλές διαστάσεις των κοινωνικών δομών και της καθημερινότητας και της ατομικής μας ζωής ελάχιστα σχετίζονται με όλα αυτά. Έχουμε, π.χ., ανθρώπους που είναι απόλυτα πεπεισμένοι για την επιστημονική επάρκεια της ιατρικής, αλλά προσεύχονται για να γίνει κάποιος καλά», σημειώνει.

Στην περίπτωση του Εμπολα, μπορεί η απομόνωση να είναι ενδεδειγμένη επιδημιολογικά, αλλά προσκρούει, τονίζει ο καθηγητής, στην αντίληψη περί κοινωνικότητας του ανθρώπινου προσώπου. Τα ταφικά έθιμα, για παράδειγμα, είναι κοινωνική υπόθεση και όχι ατομική. «Το ανθρώπινο πρόσωπο υπάρχει ως τέτοιο μέσω της κοινωνικής του θέσης και ένταξης σε πολλαπλές δομές. Όταν έρχεται ένα τέτοιο σκληρό συμβάν να δοκιμάσει αυτές τις σχέσεις και εμφανίζεται ένα σύστημα που λέει ότι, για να μην εξαπλωθεί η ασθένεια, πρέπει βιαίως να βγάλουμε αυτούς τους ανθρώπους από το πλαίσιο τους, είναι φοβερό. Είναι απόλυτως λογικό».

Η άρνηση της επιστήμης δεν είναι μόνο «αφρικανικό» προνόμιο, αλλά και «δυτικό».

Υπάρχουν κοινά σημεία με τον αντιεμβολιαστικό κίνημα; Για τον Ρίτσαρντ Πρέστον, ο τρόπος σκέψης τους είναι πανομοιότυπος. «Είναι άνθρωποι που απορρίπτουν την επιστήμη. Το μυαλό των ανθρώπων στη Δύση που απορρίπτουν τα εμβόλια λειτουργεί με τον ίδιο τρόπο με τις κοινότητες στην Αφρική που απορρίπτουν τον Εμπολα. Δεν θέλουν να πιστέψουν ότι απειλείται η ζωή, η δική τους και των παιδιών τους».

Καλωσορίσατε στη νέα ψηφιακή πλατφόρμα αγοραπωλησίας ακινήτων

Εξειδικευμένοι Σύμβουλοι Ακινήτων
Πλήρης διαφάνεια πλειοδότησης
Γρήγορες και άμεσες συναλλαγές

Bidx1.

Δείτε τα ακίνητα τώρα
bidx1.com

+357 22 000 383

Licensed And Registered Estate Agents Reg No: 739 / Lic: No 376/E